

GEMEENTE BRUNSSUM

JAARSTUKKEN 2019

INHOUD

Voorwoord	5
Leeswijzer	6
JAARVERSLAG 2019	7
Inleiding	9
Algemeen financiële verslaggeving	12
Terugblik op de Programma's	15
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	17
Taakveld: Bestuur (XT-01)	17
Taakveld: Burgerzaken (XT-02)	21
Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03)	23
Taakveld: Overhead (XT-04)	24
Programma 2 Veiligheid	27
Taakveld: Crisisbeheersing en brandweer (XT-11)	27
Taakveld: Openbare orde en veiligheid (XT-12)	28
Programma 3 Sociaal Domein	32
Taakveld: Inkomensregelingen (XT-63)	33
Taakveld: Begeleide participatie (XT-64)	37
Taakveld: Arbeidsparticipatie (XT-65)	39
Taakveld: Maatwerkvoorzieningen (WMO) (XT-66)	40
Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18+ (XT-671)	41
Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18- (XT-672)	43
Taakveld: Geëscaleerde zorg 18+ (XT-681)	46
Programma 4 Volksgezondheid	49
Taakveld: Volksgezondheid (XT-71)	50
Programma 5 Onderwijs en educatie	53
Taakveld: Openbaar basisonderwijs (XT-41)	53
Taakveld: Onderwijshuisvesting (XT-42)	54
Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43)	56
Programma 6 Wijkger. werken, integr., particip.	61
Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61)	61
Taakveld: Wijkteams (XT-62)	64
Programma 7 Verkeer, vervoer en waterstaat	66
Taakveld: Verkeer en vervoer (XT-21)	66
Taakveld: Parkeren (XT-22)	70
Programma 8 Sport, cultuur en recreatie	71
Taakveld: Sportbeleid en -activering (XT-51)	72
Taakveld: Sportaccommodaties (XT-52)	73
Taakveld: Cultuurpresentatie, prod.partic. (XT-53)	76
Taakveld: Media (XT-56)	78
Taakveld: Openbaar groen en recreatie (XT-57)	79
Programma 9 Milieu	82
Taakveld: Riolering (XT-72)	83
Taakveld: Afval (XT-73)	84
Taakveld: Milieubeheer (XT-74)	86
Taakveld: Begraafplaats (XT-75)	91

Programma 10 Economie en toerisme	92
Taakveld: Economische ontwikkeling (XT-31)	93
Taakveld: Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32)	96
Taakveld: Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33)	97
Taakveld: Economische promotie (XT-34)	98
Programma 11 Volkshuisvesting en RO	100
Taakveld: Ruimtelijke ordening (XT-81)	100
Taakveld: Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) (XT-82)	103
Taakveld: Wonen en bouwen (XT-83)	107
Programma 12 Algemene Dekkingsmiddelen	111
Taakveld: Mutaties reserves (XT-010)	111
Taakveld: Treasury (XT-05)	112
Taakveld: OZB woningen (XT-061)	114
Taakveld: OZB niet-woningen (XT-062)	114
Taakveld: Belastingen overig (XT-064)	115
Taakveld: Algemene uitkering gemeentefonds (XT-07)	116
Taakveld: Overige baten en lasten (XT-08)	116
Taakveld: Vennootschapsbelasting (XT-09)	117
Paragraaf 1 Lokale Heffingen	121
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen En Risicobeheersing	128
paragraaf 3 onderhoud kapitaalgoederen	136
Paragraaf 4 Financiering	149
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	154
Paragraaf 6 Verbonden Partijen	161
Paragraaf 7 Grondbeleid	191
JAARREKENING 2019	197
1. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	199
2. Overzicht incidentele baten en lasten	202
3. Structurele onttrekkingen en stortingen in reserves	203
4. Balans en toelichting	204
5. Gebeurtenissen na balansdatum	228
6. Wet Normering Topinkomens (WNT) verantwoording 2019	229
7. Sisa-bijlage 2019	231
bijlage 1 Overzicht restantkredieten	237
Bijlage 2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	238
Bijlage 3 Subsidieregister	240
Bijlage 4 Overzicht wettelijke indicatoren Kernegegevens	243
Bijlage 5 Kernegegevens per 1 januari	247
Bijlage 6 Overzicht gebruikte afkortingen	248

VOORWOORD

Geachte raadsleden,

Bij deze bieden wij u de jaarstukken 2019 aan. Hierin leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid dat is vastgelegd in de programmabegroting 2019 en is bijgesteld bij de 1^e en 2^e bestuursrapportage 2019.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarrekening wordt gecontroleerd door de accountant.

In het jaarverslag is de programmaverantwoording opgenomen. De begroting 2019 was de eerste begroting nieuwe stijl. Met een andere programma indeling (12 programma's) dan de jaren ervoor en per taakveld waren te behalen resultaten geformuleerd. Hierdoor ziet de programmaverantwoording er ook anders uit dan in de voorgaande jaren. Over elk voorgenomen resultaat uit de begroting wordt in de programmaverantwoording verantwoording afgelegd.

In de jaarstukken kijken we vooral terug. Het (financieel) resultaat heeft echter ook betekenis voor de toekomst. De structurele effecten gemeld in deze jaarstukken komen dan ook terug in de begroting 2021 e.v.

Op basis van de opdracht van de raad heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd. De betreffende rapporten en accountantsverklaring worden separaat aan de raad verstrekt. De accountant spreekt zich uit over zowel de rechtmatigheid als de getrouwheid.

Brunssum, 2 juni 2020.

Burgemeester en wethouders van Brunssum

De jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening alsmede een aantal bijlagen. Het Jaarverslag is ingedeeld in een aantal onderdelen.

Inleiding

Hierin leest u de algemene inleiding.

Algemene financiële verslaglegging

U treft hier de financiële verslaglegging op hoofdlijnen aan en het algemene beeld over de vermogenspositie c.q. de Reserves en Voorzieningen.

Terugblik op de programma's

Dit hoofdstuk bevat de programmaverantwoording. Deze is als volgt opgebouwd:

- per programma een algemene inhoudelijke terugblik en verantwoording over het uitgevoerde beleid;
- binnen een programma per taakveld een terugblik en verantwoording voor elk resultaat dat we willen gaan realiseren in 2019, en
- een verklaring van de belangrijkste financiële afwijkingen per taakveld (afwijkingenrapportage)

Paragrafen

De in het BBV voorgeschreven verplichte paragrafen zijn hierin opgenomen. De analyse en verantwoording van de salarissen gebeurt op concernniveau in de paragraaf Bedrijfsvoering en niet in de terugblik op de programma's.

Jaarrekening 2019

In het onderdeel Jaarrekening treft u de volgens het BBV verplichte onderdelen aan, die ook aan goedkeuring van de accountant onderhevig zijn. Meer specifiek gaat het om de Balans, het overzicht van Baten en Lasten en de Sisa-verantwoording.

Bijlagen

In de bijlagen treft u nog een aantal overzichten aan waaronder het Subsidieregister 2019 en Kerngegevens van Brunssum. En ook is op verzoek van de raad weer een afkortingenlijst toegevoegd.

JAARVERSLAG 2019

INLEIDING

In dit jaarverslag blikken we terug op het begrotingsjaar 2019. In 2018 is een nieuw gemeentebestuur van start gegaan op basis van het coalitieakkoord 'de burger centraal' en met het vooruitzicht van een minder rooskleurige financiële positie. In 2018 en 2019 zijn maatregelen voorbereid die ervoor moeten zorgen dat vanaf 2021 het beoogde begrotingsevenwicht wel wordt bereikt. Ondanks deze precaire financiële situatie is in 2019 veel opgepakt en gerealiseerd in het belang van de Brunssumse burgers.

Dat de scope van het gemeentelijk beleid steeds omvangrijker wordt en het ambitieniveau hoog is, blijkt uit onderstaande terugblik op 2019. Vanaf hoofdstuk 3, programma's, wordt een meer gedetailleerde toelichting gegeven per programma.

- In de tweede helft van 2019 zijn rijk, provincie en de Stadsregio Parkstad Limburg/Parkstad-gemeenten de Regiodeal overeengekomen.
- Het afgelopen jaar zijn op initiatief van de 'commissie Integriteit' en 'raadswerkgroep Verbinden' diverse acties ondernomen om de interne verhoudingen en ambtelijk-bestuurlijke samenwerking daar waar nodig te verbeteren.
- Het adagium 'de burger centraal' wordt breed toegepast bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. De regionale aanpak om de grip op gemeenschappelijke regelingen te versterken is doorontwikkeld.
- Afgelopen jaar is verder gewerkt aan het optimaliseren van de gemeentelijke digitale dienstverlening.
- In 2019 is uitvoering gegeven aan het veiligheidsbeleid, dat is vastgelegd in het Beleidsplan Integrale Veiligheid 2017-2020:
- Voor de aanpak van woonoverlast is in 2019 een nieuwe maatregel in de APV opgenomen, maar een daadwerkelijke/structurele aanpak van ernstige problematiek ligt aan de voorkant;
- Het in 2019 opgestelde en begin 2020 opgeleverde integraal ondermijningsbeeld biedt een goede basis om de bestaande aanpak van ondermijning te versterken;
- De inspectie Jeugdzorg was het afgelopen jaar lovend over de aanpak 1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur in Brunssum.
- Vroeg signalering, stressreductie en maatwerk zijn het uitgangspunt in het sociaal domein. Om dat te ondersteunen is in 2019 onder andere het Noodfonds en een pilot rondom 'Vergewisplicht' in geval van voor achterstanden bij huur- en nutsvoorziening betalingen, ingesteld;
- We proberen zoveel mogelijk inwoners te betrekken bij participatie, armoede en schuldhulp. In 2019 hebben zowel volwassen als jongeren meermaals hun verhaal kunnen doen en ideeën aangeleverd voor verbetering of verandering;
- Gemeente Brunssum neemt met alle basisscholen deel aan het JOGG-programma (jongeren op gezond gewicht). De gemeente Brunssum is een JOGG-gemeente met als doel: Het bevorderen van een gezonde leefstijl in het algemeen en een gezond gewicht in het bijzonder, met een primaire focus op kinderen en jongeren;
- De BS Langeberg heeft 4 jaar lang als "beweegschool" deelgenomen aan het wetenschappelijk onderzoeksproject Gezonde Basisschool van de Toekomst. In december 2019 is het project afgerond als wetenschappelijk bewezen effectieve methode;
- In 2019 is het ontwikkelen van nieuw beleid t.a.v. het Onderwijsachterstandenbeleid en de Lokaal Educatieve Agenda samen met onze partners opgepakt;
- Het Wijkgericht werken heeft in 2019 een stevige impuls gekregen. De burgers zijn intensiever betrokken bij activiteiten;
- In 2019 zijn verschillende infrastructurele projecten uitgevoerd, zoals de reconstructie van de wijk Op den Haen (afronding zomer 2020) en het grootschalig onderhoud Waubacherweg – Grensweg;

- De Buitenring is in 2019 geheel gereedgekomen, inclusief de aansluiting bij Nuth. Daarmee is het project technisch gezien in grote lijnen afgerond. De provincie was projecttrekker (want wegbeheerder). De Buitenring raakt de regionale hoofdinfrastructuur en de gemeente heeft een nadrukkelijke rol gehad op meerdere terreinen (grondzaken, toetsing bestekken e.d.)
- In financiële zin is het project Buitenring afgerond met onze finale bijdrage van € 2 miljoen als onderdeel van een set afspraken;
- Het aantal kinderen van 2-13 jaar met overgewicht en obesitas in Brunssum blijkt in 2019 gestabiliseerd te zijn ten opzichte van het voorgaande jaar;
- 75-jaar Bevrijding was een zeer geslaagd evenement, door een breed publiek bezocht en gewaardeerd;
- In 2019 is verder gewerkt aan de recreatieve routestructuur (wandel- en fiets routes/knoppennetwerk) in Brunssum. Het ontwerp van de fietsroute Leisure Lane is gereed;
- Voor de doorontwikkeling van Schutterspark is een projectvoorstel opgesteld;
- In 2019 is gewerkt conform het MIP-OR. Zo is met het reconstrueren van de wijk Op den Haan de werking van het rioolstelsel verder geoptimaliseerd. Het regenwater wordt gebufferd waardoor de wijk nu ook klimaat adaptief is ingericht;
- Door het actief uitoefenen van het Wabo meldingen- en vergunningenstelsel, en het toetsen aan wettelijke kaders en beleidsregels op het gebied van o.a. geluid en bodem, is ook in 2019 gewaarborgd dat de gemeente -binnen haar bevoegdheden- zorgdraagt voor een aangenaam woon- en leefklimaat;
- Afspraken uit het Klimaatakkoord hebben een eerste beslag gekregen binnen de organisatie. Samen met de regio is gestart met de uitwerking van de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg;
- Ook is verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0. Zo gaat het Zonepanelenproject Parkstad Limburg gestaag door;
- Binnen het programma Economie en Toerisme zijn volgende onderwerpen opgepakt. Ontwikkeling en totstandkoming concept centrumvisie, 1e fase revitalisering promenadegebied, totstandkoming concept gebiedsvisie Oostflank en samenwerkingsconstruct tussen publieke partijen, regionaal economisch beleid op het gebied van retail, bedrijventerreinen, regio-deal en vrijetijdseconomie;
- Het afgelopen jaar konden weer belangrijke stappen worden gezet voor wat betreft de herstructurering van het Centrum en Treebeek;
- In 2019 konden voor het eerst met *alle* in Brunssum werkzame woningcorporaties en hun huurdersorganisaties prestatieafspraken worden gemaakt op het gebied van vastgoedtransformatie, beschikbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid, wonen en zorg en leefbaarheid. Voorheen waren er bv. geen jaarlijks afspraken met WS De Voorzorg (nu Vincio Wonen).
- In 2019 zijn maatregelen voorbereid die ervoor moeten zorgen dat vanaf 2021 het beoogde begrotingsevenwicht wel wordt bereikt. Deze maatregelen zijn door de raad met de vaststelling van de begroting 2020 (in november 2019) vastgesteld;
- In 2019 zijn alle klanten die ontwikkelbaar zijn naar (vrijwilligers)werk vanuit ISD BOL overgeheveld naar Betere Buren, zodat ze, verdere (arbeids)ontwikkeling kunnen doorlopen naar zo mogelijk betaald werk. Vervolgens gaat Betere Buren samen met het Werkgeversservicepunt (WSP) en de lokale banenmakelaar aan de slag om werk en geschikte kandidaten met elkaar matchen. Voor cliënten die niet richting werk ontwikkeld kunnen worden, wordt gezocht naar een passende vrijwilligers- of participatieplek;
- ISD BOL concentreert zich vanaf 2019 op de inkomensvoorziening van Participatiewet klanten en de regelingen rondom Bijzondere Bijstand en de minimaregelingen. Daarnaast blijft ISD BOL verantwoordelijk voor de poortdienstverlening. Niet alleen voor het inkomens- maar ook het re-integratie-gedeelte;
- In 2019 zijn ook alle inburgeraars vanuit ISD BOL overgeheveld. Voor deze cliënten werden in het verleden geen re-integratietrajecten ingezet. Bij de overheveling werden alle inburgeraars gediagnostiseerd, kregen een plan van aanpak en een traject bij Betere Buren;

- In 2019 heeft de gezamenlijke keten (ISD BOL, WSP en Betere Buren) de beoogde daling van het bestand met 2,0% gerealiseerd, te weten 2,1 %;
- WSP heeft een aantal werkgeversarrangementen succesvol geïnitieerd waaronder een project van Balanz Facilitair, waarmee voor 13 bijstandsklanten vanuit Betere Buren een traject naar een betaalde baan werd opgezet.

Financieel

Ingevolge artikel 3 lid 3 van de financiële verordening wordt hieronder het verloop van de begrotingscijfers weergegeven.

Prog	Omschrijving	Oorspronkelijke begroting 2019	wijziging 1 slotwijzig.	wijziging 2 1e berap	wijziging 3 resultaat.2018	wijziging 4 2e berap	wijziging 5 res.nota	Bijgestelde raming
UITGA VEN		UITGA VEN						
1	Bestuur en ondersteuning	14.988.501	186.000	366.878		-3.692		15.537.687
2	Veiligheid	2.818.214						2.818.214
3	Sociaal Domein	49.406.770	100.000	113.613		170.902		49.791.285
4	Volksgezondheid	860.869		84.838		24.156		969.863
5	Educatie en Gezondheid	3.380.708		644.686		-59.631		3.965.763
6	Wijkger. werken, integr., partic	4.069.164		-225.938		-47.201		3.796.025
7	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.704.845	100.000	31.333		-100.000		3.736.178
8	Sport, cultuur en recreatie	6.664.564	1.040.000	193.506		-958.448		6.939.622
9	Mileu	5.631.184		65.927				5.697.111
10	Economie en toerisme	1.180.059	161.993	25.000		-272.280		1.094.772
11	Volkshuisvesting en RO	7.071.978	130.000	206.901		-4.647.801		2.761.078
12	Algemene middelen	2.170.027		9.188.816	10.967.743	4.502.946	4.314.354	31.143.886
	Totaal uitgaven	101.946.883	1.717.993	10.695.560	10.967.743	-1.391.049	4.314.354	128.251.484
INKOMSTEN		INKOMSTEN						
1	Bestuur en ondersteuning	-1.550.896		146.263		9.473		-1.395.160
2	Veiligheid	-20.932						-20.932
3	Sociaal Domein	-12.772.670		232.715		146.239		-12.393.716
4	Volksgezondheid							0
5	Educatie en Gezondheid	-984.079		-742.244		59.631		-1.666.692
6	Wijkger. werken, integr., partic	-43.227		2.250				-40.977
7	Verkeer, vervoer en waterstaat	-145.117						-145.117
8	Sport, cultuur en recreatie	-687.296		26.000		-21.000		-682.296
9	Mileu	-7.084.358		-98.000		35.469		-7.146.889
10	Economie en toerisme	-326.569				147.280		-179.289
11	Volkshuisvesting en RO	-5.902.177				4.597.801		-1.304.376
12	Algemene middelen	-72.429.562	-1.717.993	-10.262.544	-10.967.743	-3.583.844	-4.314.354	-103.276.040
	Totaal inkomsten	-101.946.883	-1.717.993	-10.695.560	-10.967.743	1.391.049	-4.314.354	-128.251.484

Begroting(s)wijzigingen met datum raadsbesluit:

Oorspronkelijke begroting incl. amendement Raadsbesluit 2019/79 d.d. 12-11-2019

1e begrotingswijziging Slotrapportage 2018 Raadsbesluit 2018/93 d.d. 11-12-2018

2e begrotingswijziging 1e bestuursrapportage 2019 Raadsbesluit 2019/39 d.d. 21-05-2019

3e begrotingswijziging Resultaatbestemming jaarrekening 2018 Raadsvoorstel 2019/40 d.d. 25-06-2019

4e begrotingswijziging 2e bestuursrapportage 2019 Raadsbesluit 2019/61 d.d. 22-10-2019

5e begrotingswijziging Raadsbesluit 2019/63 d.d. 10-12-2019 Nota Reserves & Voorzieningen 2019

Verbeteringen

De jaarrekening 2019 is gebaseerd op de programma-indeling van de programmabegroting 2019. Dit wijkt af van de indeling van de jaarrekening 2018. In 2019 waren er twaalf programma's, in 2018 waren dit nog vijf.

1. FINANCIËEL RESULTAAT EN ANALYSE

Resultaat

Het financieel resultaat over 2019 is 2.651.000 positief. In 2018 was het financieel resultaat 6.879.000 positief.

Het positieve resultaat in de rekening 2019 is nagenoeg geheel incidenteel.

Analyse

Voordelen

- Bij de personeelskosten is er in 2019 een voordeel van 0,6 miljoen. Hierin zitten de salarissen, externe inhuur en overige personeelskosten. Voor een overzicht met toelichting van de personeelskosten verwijzen we u naar Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.
- Verder is er door een duurzame uitstroom van uitkeringsgerechtigden en hogere rijksinkomsten BUIG, een voordeel van bijna 0,7 miljoen.
- Ook is er een voordeel op de WOZL/WSP (0,7 miljoen)
- Er is een voordeel op het saldo van de overige overheadkosten van (0,5 miljoen) ten opzichte van de begroting.
- En bovendien is er een voordeel op de kapitaallasten van 0,2 miljoen kapitaallasten wegens uitgestelde investeringen.
- Verdere een voordeel van in totaal ruim 0,3 miljoen op samenkracht en burgerparticipatie (zie de toelichting op taakveld 6.1), de Wmo (zorg in natura en minder PGB aanvragen) en Betere Buren.
- En een voordeel door lagere uitgaven voor ambulante jeugdzorg van 0,4 miljoen.
- Daarnaast zijn er diverse kleinere voordelen die in totaal 2,2 miljoen bedragen. Zie hiervoor ook de tabel op de volgende pagina.

In totaal dus 5,6 miljoen aan voordelen.

Nadelen

- In december 2019 is € 2 miljoen betaald in het kader van de financiële afwikkeling van de Buitening Parkstad Limburg.
- Op de Grexen is er een incidenteel nadeel van 0,6 miljoen, (o.a. storting in voorziening en kosten doorsteek 't Ei). Zie de paragraaf Grondbeleid.
- En een nadeel van bijna 0,2 miljoen ten gevolge van een lagere Algemene Uitkering.
- Tot slot een nadeel van 0,1 miljoen op de voetbalaccommodaties.

In totaal dus 2,9 miljoen aan nadelen.

2. BELANGRIJKSTE AFWIJKINGEN TEN OPZICHTE VAN DE BIJGESTELDE BEGROTING

Omschrijving (- = voordeel, + = nadeel)	taakveld	bedrag x €1 miljoen
BUIG: minder uitkeringen door lagere beginstand, hogere BUIG-gelden, minder Bijzondere Bijstand en meer restitutie uitkeringen	XT-63	€ -0,7
GR WOZL/WSP: lagere tekortbijdrage door beter operationeel en subsidie resultaat en lagere doorbetaling Rijkssubsidie wegens minder AJ's	XT-64	€ -0,7
Voordeel personeelskosten (zie paragraaf bedrijfsvoering)	XT-04	€ -0,6
Voordeel overige Overhead	XT-04	€ -0,5
Ambulante Jeugdhulp	XT-672	€ -0,4
Hogere ozb-inkomsten	XT-061+2	€ -0,3
Lagere kapitaallasten	Diverse	€ -0,2
Omgevingswet/Bestemmingsplannen	XT-81	€ -0,2
Verkoop Tarcisius locatie	XT-82	€ -0,2
Vaststelling subsidie Peuteropvang CMWW over 2018	XT-43	€ -0,1
Schutterspark	XT-57	€ -0,1
SPUK	Diverse	€ -0,1
Post onvoorzien niet gebruikt	XT-08	€ -0,1
Hogere toeristenbelasting	XT-34	€ -0,1
Betere Buren: beter operationeel resultaat en verschuiving taken van ISD-BOL (incl. budgetten).	XT-65	€ -0,1
Begeleide participatie: mindwer re-integratie klanten en lagere benutting voorziene posten	XT-64	€ -0,1
Collectieve Voorzieningen Wmo: geen benutting Betere Buren voor aanvullende budgetten Wmo	XT-61	€ -0,1
Lagere algemene uitkering	XT-07	€ 0,2
Aanvulling voorziening Tekort grondexploitatie en kosten tlv algemene middelen Do	XT-82	€ 0,6
Financiële afwikkeling Buitenring Parkstad Limburg	XT-21	€ 2,0

3. RESERVES EN VOORZIENINGEN

Per 31-12-2019 is de vermogenspositie van de gemeente als volgt weer te geven (bedrag x € 1.000):

Omschrijving	Vreemd vermogen	Eigen vermogen
Algemene reserve		28.374
Bestemmingsreserves		12.448
Reserve ter dekking van kapitaallasten		11.890
Voorzieningen	4.369	
Voorziening toekomstige negatieve GREX	2.768	
Totaal	7.137	52.712

Eigen vermogen en voorzieningen bij elkaar bedragen per 31-12-2019 totaal 59.849.000 (afgerond bedrag). Voor een meer gedetailleerd overzicht van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de balans en de toelichting daarop.

TERUGBLIK OP DE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

TERUGBLIK

In de tweede helft van 2019 zijn rijk, provincie en de Stadsregio Parkstad Limburg/Parkstadgemeenten de Regiodeal overeengekomen. Afgesproken is dat de deal fungeert als 'versneller' voor het versterken en verbreden van de samenwerking in Parkstad en daarmee van de bestuurskracht en uitvoeringskracht. Inmiddels heeft een eerste verkenning van de mogelijkheden van een "herijkte samenwerking", zoals BZK dat noemt, plaats gevonden. In de loop van 2020 gaan we hierover het gesprek voeren, waarbij we o.a. rekening moeten houden met de afloop van IBA en de discussie over samenwerking tussen de gemeenten in het Middengebied. Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal maken deel uit van het Middengebied. Het afgelopen jaar zijn op initiatief van de 'commissie Integriteit' en 'raadswerkgroep Verbinden' diverse acties ondernomen om de interne verhoudingen en ambtelijk-bestuurlijke samenwerking daar waar nodig te verbeteren. Hetzij door het voeren van een constructieve dialoog, dan wel middels het (door)ontwikkelen van een passend instrumentarium voor bestuurlijke besluitvorming en planning en control. De in 2019 opgestelde Uitvoeringsagenda en de jaarlijkse outputkalender/ beleidsagenda fungeren voor ons college als leidraad bij het realiseren van de voorgenomen ambities en het stellen van prioriteiten hierbij.

Het adagium 'de burger centraal' wordt breed toegepast bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. De regionale aanpak om de grip op gemeenschappelijke regelingen te versterken is doorontwikkeld.

Afgelopen jaar is verder gewerkt aan het optimaliseren van de gemeentelijke digitale dienstverlening. Burgers, bedrijven en verenigingen prevaleren het digitale kanaal om zaken te doen met de gemeente. De eerste stappen zijn gezet om "éénvoudige" producten en diensten volledig digitaal beschikbaar te stellen aan onze 'klienten' zonder tussenkomst van medewerkers. Dit als basis voor een toekomstig 'Self Service-portal'. Bovenbedoemde aanpak past binnen de landelijke ontwikkelingen en onze eigen ambities inzake de Omgevingswet en het Sociale Domein. Uiteraard blijven de conventionele kanalen (telefonie, balie) beschikbaar en worden deze gestuurd vanuit de digitale procesgang.

Taakveld: Bestuur (XT-01)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	De raad geeft actief richting aan beleidsonderwerpen en –ontwikkelingen, dient daartoe initiatiefvoorstellen in, maakt politieke keuzes en stelt prioriteiten.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Inzicht krijgen in de (vroegtijdige) betrokkenheid van de raad bij beleidsprocessen.	In 2019 hebben wij de gemeenteraad vroegtijdig betrokken bij diverse beleidsprocessen, zie punt 2.1. Daarnaast is actief gewerkt aan het opstellen van een beleidsagenda.
1.2	Raadsleden verzoeken actief deel te nemen aan info avonden en raadswerkgroepen.	Raadsleden hebben, afhankelijk van beschikbaarheid, actief deelgenomen aan infoavonden en raadswerkgroepen. De raadswerkgroep 'verbinden' heeft dit gestimuleerd en geëxperimenteerd met alternatieve vormen.
Doel: Wat wilden we bereiken		
2	De raad houdt controle op uitvoering door het college, heeft zicht op de effecten van gemeentelijk beleid, wordt vroegtijdig betrokken en stuurt zo nodig bij op basis van actieve beleidsevaluatie.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
2.1	De raad wordt vroegtijdig betrokken bij belangrijke beleidsprocessen.	In het kader van interactieve beleidsvorming is de raad regelmatig aan de voorkant van het beleidsproces meegenomen bij belangrijke beleidstrajecten. Denk aan de centrumontwikkeling, de Omgevingswet, welstandsbeleid voor zonnepanelen in beschermde stads- en dorpsgezichten, Masterplan sociaal domein, bibliotheek, Rombouts

		college, uitvoeringsplan bomenbeheer en accommodatie-beleid.
2.2	Raadsleden hebben inzicht in de toepassing van formele raadsinstrumenten en daarmee in de workload van het college van B en W en de ambtelijke organisatie.	De griffie monitort de toepassing van formele raadsinstrumenten zoals art. 43 vragen en indienen van initiatiefvoorstellen. In 2019 zijn er 14 maal artikel 43 vragen gesteld. In vergelijking met 2018 (45 maal) een duidelijke afname. Daarnaast zijn er twee initiatiefvoorstellen ingediend. Van het recht tot het stellen van vragen in het kader van de passieve informatieplicht is goed gebruik gemaakt.
2.3	Een geactualiseerd inkoop- en aanbestedingsbeleid.	Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is inmiddels geactualiseerd en op 3 maart 2020 vastgesteld door de raad
2.4	Openbare collegebesluiten zijn zodanig gereedigeerd, dat een raadslid eruit kan opmaken met welk beleidsveld het besluit te maken heeft en wat het besluit concreet inhoud.	In 2019 is actief gewerkt aan de verbetering van de redactie van de collegebesluiten.
2.5	Het door de raad opstellen van een beleidsagenda en langlopende agenda.	De beleidsagenda voor 2020 is per 1/1/2020 in gebruik genomen en wordt periodiek in het presidium besproken en ter kennis gebracht van de raadsfracties.
2.6	Actualiseren van de Nota actieve en passieve informatieplicht en geheimhouding.	De nota actieve en passieve informatieplicht is in 2019 een aantal malen inhoudelijk in de Auditcommissie behandeld en in de raad van 3 maart 2020 als nota actieve en passieve informatieverstrekking vastgesteld.

Doel: Wat wilden we bereiken

- 3 De raad weet wat er speelt in de samenleving en bij de achterban, koppelt dit terug in de politieke arena en legt publieke verantwoording af.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Er wordt een denktank van burgers ingesteld die de raad kan ondersteunen.	Dit actiepunt wordt dit jaar opgepakt. In 2019 lag de focus van de raads werkgroep verbinden op het bevorderen van de interne verbinding.
3.2	Onderzocht wordt of en hoe een laagdrempelige ombudsfunctie voor advies en ondersteuning aan burgers wordt ingesteld.	Dit actiepunt wordt dit jaar concreet opgepakt. In 2019 lag de focus van de raads werkgroep verbinden op het bevorderen van de interne verbinding.
3.3	Het opstellen van een raadscommunicatieplan.	Door de griffie is op 20 augustus 2019 een notitie inzake een communicatieplan aan het Presidium aangeboden. Het Presidium heeft n.a.v. deze notitie besloten dat er geen nadere uitwerking van een raadscommunicatieplan noodzakelijk is.

Doel: Wat wilden we bereiken

- 4 Open en integer handelen van de gemeente/ het gemeentebestuur. Raad en college van B en W werken in de praktijk constructief samen in het belang van de burgers van Brunssum.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Met het bedrijfsleven en ondernemersverenigingen vindt geformaliseerd overleg plaats	Met bedrijfsleven en ondernemersverenigingen heeft periodiek (formeel) overleg plaatsgevonden.
4.2	Raad en college trainen op het gebied van integriteit, bewustwording van rollen en rol-neming, keuzes, omgangsvormen en oordeelsvorming.	Deze trainingen hebben - onder voorbereiding en verantwoordelijkheid van de permanente commissie integriteit - in 2019 plaatsgevonden.

4.3	Uitvoering van het actieplan n.a.v. de resultaten van de Quick Scan lokaal bestuur, moet uiteindelijk leiden tot normalisering van de bestuurlijke verhoudingen en een betere samenwerking tussen raad, college van B en W en de ambtelijke organisatie / griffie.	De trainingen, themavonden en gespreksessies op het gebied van integriteit, bewustwording van rollen en rolne- ming, keuzes, omgangsvormen en oordeelsvorming hebben geleid tot betere bestuurlijke verhoudingen en een betere samenwerking tussen alle interne actoren
-----	--	--

Doel: Wat wilden we bereiken

5	Beraadslaging en besluitvorming binnen het college van B en W vindt plaats op basis van collegiaal bestuur, waardoor raad, ambtelijke organisatie en samenleving als een zekere eenheid tegemoet wordt getreden.
---	--

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Breed gedragen besluitvorming op basis van collegiaal bestuur.	Collegiaal bestuur vormt in de praktijk het uitgangspunt voor de besluitvorming binnen het college van B en W .

Doel: Wat wilden we bereiken

6	Verbetering van de bestuurlijke verhoudingen.
---	---

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
6.1	Uitvoering van het actieplan n.a.v. de resultaten van de Quick Scan lokaal bestuur (verbetering positie en samenwerking tussen raad, college, griffie en ambtelijke organisatie).	Zie 4.3.

Doel: Wat wilden we bereiken

7	Meer grip op gemeenschappelijke regelingen.
---	---

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
7.1	Evaluatie en herijking traject verbonden partijen.	In 2019 is de regionale aanpak 'Zo doen wij dat in Parkstad' om de grip op verbonden partijen te versterken geëvalueerd. Dit heeft geleid tot een implementatieplan voor de komende jaren, waarmee wij medio 2019 hebben ingestemd. Belangrijkste maatregel is invoering van het zgn. adoptiemodel, in het kader waarvan een gemeente de primaire verantwoordelijkheid neemt en als aanspreekpunt optreedt voor een bepaalde GR. Brunssum treedt op als adoptiegemeente voor WOZL en de stadsregio Parkstad Limburg. Sinds kort fungeert het portefeuillehouders overleg Financiën van de stadsregio Parkstad als bestuurlijk opdrachtgever.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Bestuur (XT-01) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
010001 - Burgemeester & Wethouders	961	803	-158
010002 - Raad	490	403	-87
010003 - Raadsvergaderingen	34	46	12
010005 - Denktank & Ombudsman	10		-10
010010 - Rekenkamer en externe accountant	59	41	-17
010030 - Raadsgriffie	256	266	10
010040 - GR Parkstad	310	324	13
310007 - Bijdrage IBA	361	363	2
TOTAAL LASTEN	2.482	2.246	-236
010001 - Burgemeester & Wethouders	-3	-2	1
TOTAAL BATEN	-3	-2	1
Resultaat	2.479	2.244	-235

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
010001 - Burgemeester & Wethouders	Lagere uitgaven dan begroot bij het onderdeel voormalig personeel (in dit geval voormalig College). Op advies van de accountant hebben we m.i.v. 2019 voor een groot deel van de kosten voormalig College een voorziening gevormd, terwijl de begroting nog was afgestemd op de volledige uitgaven via dit product.
010002 - Raad	Brutosalarissen en sociale lasten zijn begroot op € 321.713,-. De realisatie is € 28.133,- hoger. Deze overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door de gewijzigde rechtspositie van de Raadsleden (dit is mede toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering). Uitgaven Adviesbureaus was begroot op € 150.000,-. Dit is het budget dat vanuit 2018 is overgeheveld en bestemd voor met name het traject professionalisering. Uiteindelijk is er in 2019 € 35.737,- uitgegeven, hetgeen een onderschrijding betekent van € 114.263,-. Voor de begrotingen 2020 t/m 2022 wordt nog incidenteel € 20.000,- opgevoerd om vervolg te kunnen geven aan het traject professionalisering.
010005 - Denktank & Ombudsman	Dit budget is in 2019 niet aangewend. In 2019 lag de focus van de raadswerkgroep verbinden op het bevorderen van de interne verbinding.
010010 - Rekenkamer en externe accountant	Bij het product Rekenkamer is sprake van onderschrijding. De rekenkamercommissie heeft weliswaar de nodige werkzaamheden verricht, maar de kosten daarvan zijn beperkt gebleven tot werkuren. De griffie heeft daarbij veel ondersteunende werkzaamheden verricht. De hoogte van het budget is echter nodig om de onafhankelijkheid van de rekenkamercommissie te kunnen blijven waarborgen.
010040 - GR Parkstad	Er zijn hier marginaal hogere uitgaven doordat een wijziging niet meer is meegenomen in onze bijgestelde begroting 2019. De gerealiseerde uitgaven zijn conform de vastgestelde begroting van de Stadsregio Parkstad Limburg.

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1	De dienstverlening is klantgericht en redenerend vanuit de vraagwijze van de klant, met inachtneming van de geldende uitvoeringsregels.	
1.1	Deelname aan project Landelijke Aanpak Adreskwaliteit met name ter voorkoming van adresfraude.	Adresfraude ondermijnt de juistheid van de Basis Registratie Personen (BRP) en faciliteert misbruik van uitkering van toeslagen e.d.. De te onderzoeken adressen worden aangereikt door het LAA op basis van signalen die afnemers van de BRP afgeven. In 2019 zijn ca. 145 adressen onderzocht. Veelal in samenspraak met de betrokkenen zijn de gegevens in administratieve zin gecorrigeerd. Per gecontroleerd adres ontvangt de gemeente € 70,-.
1.2	Het vastleggen en verstrekken van gegevens die te maken hebben met geboorte, huwelijk, geregistreerd partnerschap, echtscheiding en overlijden.	Dit betreft een basistaak. Opvallend in 2019: toename aantal kind-erkenningen (117, in 2018 - 96) en het aantal overlijdens (369, in 2018 - 342). Mogelijke verklaring: aanwezigheid van een hospice, waar ook mensen van buiten de gemeente Brunssum gebruik van maken en vergrijzing. Registratie Levenloos geboren kinderen, mogelijk vanaf 1-2-2019: Het 1e jaar hebben hier 36 ouderparen gebruik van gemaakt, een aantal keer was sprake van doodgeboren meerlingen of meerdere doodgeboren kinderen uit één gezin, Zelfs van geboorten van de jaren vijftig vorige eeuw. Er is sprake van een groot verborgen leed, de regeling voorziet in een grote behoefte.
1.3	Van alle aan de gemeente gestelde vragen wordt 80% eenduidig, direct en centraal beantwoord.	Het Klant Contact Centrum (KCC) handelt > 80% van algemene klantvragen, vragen burgerzaken en vragen over vergunningen direct en centraal af (1e lijn), of via de backoffice burgerzaken respectievelijk het loket Vergunningen. Specialistische vragen worden in de regel doorgevoerd naar de vakafdeling. het streven is om deze direct of binnen één werkdag te beantwoorden. De doorontwikkeling KCC in 2019 is als gevolg van krapte in de personele bezetting helaas gestagneerd.
1.4	Het in gang zetten van het proces en het uitvoeren van alle daarbij horende activiteiten tot het verlenen van de Nederlandse nationaliteit aan vreemdelingen die daarom vragen.	In 2019 bedroeg het aantal niet westerse naturalisaties (van buiten Europa) 26, het aantal optieverklaringen (vereenvoudigde naturalisatie), allen afkomstig uit Europese landen, bedroeg 13. De kosten voor naturalisatie bedragen ca. € 900,- per persoon. Het vorig jaar toegekende kinderpardon zal pas over 4 jaar zijn effect krijgen.
1.5	Het zodanig organiseren en uitvoeren van de provinciale staten en de waterschapsverkiezingen op 20 maart en de verkiezingen voor het Europees Parlement op 23 mei, dat een correcte en rechtmatige uitslag geborgd is.	Alle in 2019 georganiseerde verkiezingen zijn correct en zonder een enkel incident verlopen. De formele uitslagen zijn ruimschoots binnen de tijd aangeleverd.
1.6	Alle 15 stembureaus dienen voor iedereen 100% toegankelijk te zijn.	Voorafgaand aan de verkiezingen van 21 maart 2019 zijn alle 15 stembureaus door een gecertificeerd instituut beoordeeld op toegankelijkheid. De stembureaus tussen haakjes, vaak reeds jaren in gebruik, bleken volgens de

aangescherpte criteria onvoldoende toegankelijk en waren ook niet toegankelijk te maken. Hiervoor zijn de volgende nieuwe stembureaus gezocht en gevonden:
 (Parochiezaal St Gregorius) = Zwembad de Bronspot;
 (Speeltuingebouwtje Buschkesberg) = Sporthal Rumpen;
 (Parochiezaal Barbarakerk Treebeek) = Sporthal Basis-school st. Franciscus;
 (Zorgcentrum Huize Louise) = Mijn Centrum Medische Zorg;
 Met enkele kleine aanpassing hebben uiteindelijk alle 15 stembureaus tijdig het toegankelijkheidscertificaat ontvangen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Burgerzaken (XT-02) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
020000 - Salarislasten Burgerzaken	866	866	0
020001 - Basis Registratie Personen	238	144	-94
020002 - Burgerlijke Stand	13	4	-9
020003 - Baliewerkzaamheden	1	1	0
020004 - Klanten Contact Centrum	14	3	-11
020020 - Naturalisaties	10	17	7
020030 - Verkiezingen	73	65	-7
TOTAAL LASTEN	1.213	1.099	-114
020000 - Salarislasten Burgerzaken			
020001 - Basis Registratie Personen	-443	-297	146
020002 - Burgerlijke Stand	-33	-35	-2
020020 - Naturalisaties	-13	-23	-10
TOTAAL BATEN	-490	-355	135
Resultaat	724	744	20

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
020001 - Basis Registratie Personen	2019 was het eerste jaar waarin het aantal aanvragen paspoorten en identiteitskaarten enorm terugliep: 2115 st. (2017->6.774 st. en in 2018-> 5.222 st.), omdat vanaf 1 maart 2014 alle reisdocumenten voor meerderjarigen tien jaar geldig werden (dat was tot 2014 vijf jaar). Bij de voorbereidingen op de begroting van 2019 is hier helaas geen rekening mee gehouden. Dit verklaart het verschil baten en lasten. Een en ander vindt ook zijn weerslag in het aantal kashandelingen BRP. Tot 2024 blijven de aantallen laag. Hoewel het aantal aanvragen Verklaringen Omtrent Gedrag (VOG) onvoorspelbaar is, is dit in 2019 nagenoeg gelijk gebleven, evenals het aantal verstrekte rijbewijzen (ca. 3700st).
020002 - Burgerlijke Stand	Omdat de salariskosten van de Bijzonder ambtenaren burgerlijke stand (Babs) via de salarisadministratie verloopt komen er geen kosten op bij het inhuurbudget.
020020 - Naturalisaties	Het aantal naturalisaties was iets hoger dan geraamd, hierdoor waren de ontvangen leges hoger (ca. € 900,- per naturalisatie), maar was ook de afdracht aan het Rijk (ca. € 640,- per naturalisatie) hoger.

Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	We beheren en onderhouden ons gemeentelijk onroerend goed volgens een meer jaren onderhoudsplanning (MOP).	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Een actueel MOP gebouwen in 2019	In 2019 is een aanvang gemaakt met het vullen van Ultimo Het programma dat de basis vormt voor het vernieuwde Meerjarig Onderhouds Plan gebouwen. Dit zal naar verwachting in 2020/2021 een MOP nieuwe stijl opleveren.
1.2	Het in stand houden van de gemeentelijke gebouwen volgens een vastgesteld Meerjaren Onderhouds Plan Gebouwen en Kunstwerken (MOP gebouwen).	Alle noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden zijn volgens het bestaande MOP uitgevoerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Beheer overige gebouwen en gronden (XT-03) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<u>TOTAAL LASTEN BEHEER GEBOUWEN / GRONDEN</u>	<u>185</u>	<u>274</u>	<u>89</u>
<u>TOTAAL BATEN BEHEER GEBOUWEN / GRONDEN</u>	<u>-173</u>	<u>-263</u>	<u>-89</u>
Resultaat	11	11	0

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
030007 - Gebouwen algemeen	Niet voorziene sloop van het Odeongebouw aan de Planeetstraat heeft geleid tot meerkosten van € 15.000,- (incidenteel). Voornoemd bedrag wordt onttrokken aan de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen van € 15.000,- (incidenteel).
030008 - Gebouw Zonnestraat 8a	Pand is sinds 1 oktober 2019 voor onbepaalde tijd in gebruik gegeven aan Vereniging Veteranen Brunssum Military Meeting Point. Overschrijding ad € 10.000,- wordt als volgt veroorzaakt. Voor 1-10-2019 zijn nog wettelijk noodzakelijke werkzaamheden verricht ad € 6.000,- voor vervanging waterleiding, panieksluiting e.d.. Daarnaast zijn de brutobedragen van gas en elektriciteit opgevoerd ad € 4.000,- die nog grotendeels teruggevorderd worden van de onderhuurder. Als gevolg van de hogere uitgaven moet er een onttrekking plaatsvinden van € 10.000,- uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen.
030011 - Dorpstraat 18D, Scouting Franciscus	Er is een spoedsanering asbest uitgevoerd (verwijderen vloerbedekking) voor een bedrag van € 8.000,- (incidenteel). Er heeft een legionella onderzoek moeten plaatsvinden voor een bedrag van € 1.000,- (incidenteel). De noodverlichting in het pand is vervangen voor een bedrag van € 3.000,- (incidenteel).

	Overige onvoorziene onderhoudswerkzaamheden voor een bedrag van € 3.000,- (incidenteel). Als gevolg van de hogere uitgaven vindt een onttrekking van € 15.000,- (incidenteel) uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen plaats.
030014 - Ontmoetingscentrum D'r Brikke Oave	Er zijn een aantal werkzaamheden (o.a. aanpassen verlichting, dak advies, vervangen keukenboiler en krachtstroomverdeler) extra uitgevoerd voor een bedrag van € 10.000,- (incidenteel). Als gevolg van de hogere uitgaven vindt een onttrekking van € 10.000,- (incidenteel) uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen plaats.
030015 - Wieënweg 6	De onterecht in rekening gebrachte energielasten van € 7.000,- (incidenteel) die in 2020 worden terug ontvangen leiden tot een overschrijding. Uitvoeren achterstallig onderhoud groenvoorziening voor een bedrag van € 3.000,- (incidenteel). Als gevolg van de hogere uitgaven vindt een onttrekking van € 10.000,- (incidenteel) uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen plaats.
030017 - De Gasperistraat 3-5	Betreft 2 panden; Gasperistraat 3, ondergebracht bij Ad Hoc (leegstandsbeheer) en 5 in gebruik gegeven aan de Kledingbeurs. De overschrijding van € 15.000,- wordt veroorzaakt door energiekosten van in totaal € 11.500,- en de meerkosten in het kader van onderhoud van € 3.500,- (waarvan € 2.500,- voor het opschoonen van het buitenterrein). Als gevolg van de hogere uitgaven moet er een hogere onttrekking van € 15.000,- gedaan worden uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Taakveld: Overhead (XT-04)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Het ambtelijk apparaat blijft het bestuur deskundige ondersteuning met gevoel voor politiek-bestuurlijke verhoudingen en goed opdrachtnemerschap bieden
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Ambtenaren weten wat er in de samenleving speelt, zijn integer, kritisch en worden bijgeschoold in kennis en vaardigheden
	In 2019 is verder ingezet op de generieke trainingen efficiënt werken (timemanagement), helder schriftelijk communiceren, en het iBewust programma. Deze laatste gaat over informatieveiligheid; belangrijk voor de organisatie en voor de burgers gezien we werken met vertrouwelijke en persoonlijke gegevens. Daar moeten we ons van bewust zijn en zorgvuldig mee omgaan.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Het continu optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening: het samenhangend inrichten, verbeteren en digitaliseren van (werk)processen, een toenemende focus op informatiebeveiliging en privacy en onverminderde aandacht voor het conventionele analoge kanaal (telefonie en balie) zijn enkele speerpunten van beleid.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
2.1	Het grootste deel van de processen van de publieke dienstverlening is vanuit een integrale aanpak geherstructureerd waarbij we 3 uitgangspunten consequent hante- ren: Doen we de juiste dingen? Doen we die goed? Blijven verbeteren!	De eerste aanzet voor een procesmatige aanpak is geïnitieerd. Echter gebleken is dat dit meer tijd kost dan vooraf gepland. Het is een andere manier van werken en denken.
2.2	Eind 2019 is de eerste fase van implementa- tie van een nieuw zaakstelsel afgerond.	De beoogde vervanging van het zaakstelsel vormt een onderdeel van een organisatie breed traject Doorontwik- keling Digitaal Werken. De impact van de vervanging is zo- danig dat dit meer tijd vergt dan gedacht. Naar verwach- ting zal eind 2020 de vervanging van het zaakstelsel zijn ingezet.
2.3	Een gedeelte van de GEO-informatie zal aan burgers en bedrijven op een interactieve manier beschikbaar worden gesteld.	De GEO-informatie is technisch gezien beschikbaar. Af- stemming moet nog plaats vinden om ze op de juiste plaats in onze digitale producten- en dienstencatalogus via de website beschikbaar te stellen.
2.4	In 2019 worden de behoeftes wat betreft de (digitale) informatievoorziening van het so- ciaal domein in kaart gebracht	De eerste verkenning op dit vlak is opgesteld. Tevens is monitoring van het beleid en de effecten daarvan in kaart gebracht via de zogenaamde arrangementenmonitor
2.5	De informatievoorziening is zodanig inge- richt dat voldaan wordt aan (externe) au- dits.	Uit de diverse audits is gebleken dat de inrichting van de informatievoorziening voldoet aan de geldende normen (ENSIA, BIG/BIO, AVG etc.) Dat geldt tevens voor onze be- langrijkste ketenpartner op dit gebied Parkstad-IT.

Doel: Wat wilden we bereiken		
3	We zorgen voor een goede communicatie, waarbij we in toenemende mate gebruik maken van de moge- lijkheden van sociale media.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor ge- daan	Terugblik	
3.1	Uitbouwen van de proef om via WhatsApp met burgers te communiceren.	De inzet van WhatsApp als communicatiekanaal voor be- paalde vragen is succesvol gebleken. Echter de leveran- cier/producent van deze software heeft eind 2019 haar be- leid aangepast waardoor overheidsinstellingen deze vorm van communiceren niet meer mogen toepassen. Er wordt gezocht naar een gelijkwaardige communicatiekanaal om alsnog in deze klantbehoefte te kunnen voorzien.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Overhead (XT-04) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<u>TOTAAL LASTEN OVERHEAD</u>	<u>11.657</u>	<u>10.942</u>	<u>-715</u>
<u>TOTAAL BATEN OVERHEAD</u>	<u>-729</u>	<u>-1.101</u>	<u>-372</u>
Resultaat	10.928	9.841	-1.087

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
OVERHEAD	<p>Overhead is de verzamelnaam voor alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.</p> <p>Bij Overhead is er in 2019 een voordeel van € 1.087.224,-. Dit voordeel is het saldo van lagere lasten (€ 715.160,-) en hogere baten (€ 372.064,-) ten opzichte van de begroting. Het grootste onderdeel in het budget van overhead zijn de personeelskosten, waaronder de salarissen, externe inhuur en overige personeelskosten.</p> <p>Voor een overzicht daarvan en een toelichting wordt u verwezen naar de Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.</p> <p><u>Grootste afwijkingen lasten Overhead (voordeel € 715.160,-):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Personeelskosten ruim € 531.827,- * Kosten voormalig personeel, eigen risico WGA (€ 102.998,-). Dit verloopt echter budgetneutraal met de terugontvangst WGA bij de baten. * Documentaire Informatievoorziening had hogere uitgaven (incidenteel € 30.000,-) door het verwerken van het archiefblok 1982-1991. * Bij Technische infrastructuur is het budget leasetermijnen (€ 55.000,-) niet aangewend. Dit is opgenomen in de dienstverlening overeenkomst met Parkstad-IT. * Bij Technische infrastructuur zijn de kapitaallasten ruim € 200.000,- lager, door het achterblijven van het investeringsprogramma (Sociaal Domein, stagnatie Omgevingswet). * De telefoonkosten zijn lager (€ 25.833,-) door vertraging in de uitlevering smartphones en de tot nader order uitgestelde overgang telefonie naar Parkstad-IT. * Rechtsbescherming heeft ruim € 57.000,- lagere uitgaven. Er zijn minder uitgaven (€ 5.737,-) aan presentiegelden voor hoorzittingen van de 3 kamers voor de commissie voor de bezwaarschriften. Ook is de inhuur van externe deskundigen veel lager (€ 51.519,-) dan begroot. * De exploitatielasten voor het Bestuurscentrum intern vallen per saldo € 50.824,- hoger uit als gevolg van noodzakelijke aanpassingen fysieke beveiliging, aanpassing inbraakinstallatie en hogere energiekosten (met name door bijverwarming en door mobiele airco's) <p><u>Grootste afwijkingen baten Overhead (voordeel € 372.064,-):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Terugontvangen personeelskosten € 66.548,- * Kosten voormalig personeel (€ 102.248). Het betreft de terugontvangsten WGA. Dit verloopt budgetneutraal met de lasten voor eigen risico WGA. * Huuropbrengsten ISD-BOL zijn hoger (€ 60.000,-) omdat de begroting niet was aangepast op de hogere norm NFC-index. * Hogere (incidentele) doorbelasting van uren afdeling ROV naar de GREX voor een bedrag van € 57.000,-. * Subsidie Rijk conform SPUK-regeling € 32.857,-. Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Wel kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de <i>Regeling specifieke uitkering stimulering sport</i>. De verdeling van de uitkering zien we ook terug bij Overhead, omdat ze ook toepasbaar is op indirecte kosten van sportaccommodaties.

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

TERUGBLIK

In 2019 is uitvoering gegeven aan het veiligheidsbeleid, dat is vastgelegd in het Beleidsplan Integrale Veiligheid 2017-2020. Daarbij wordt in de dagelijkse praktijk zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt van actuele informatie. Deze krijgen we van politie en andere externe partijen, via meldingen en klachten van onze inwoners, en natuurlijk constateren onze toezichthouders bij hun inspecties en patrouilles ook onregelmatigheden. De uitvoering van het beleid over de afgelopen jaren hebben we uiteraard geëvalueerd. Het verslag daarvan hebben we de raad in januari 2020 aangeboden.

We concluderen o.a. dat de veel voorkomende/high impact crime stabiliseert, maar ook dat de sociale kwaliteit in bepaalde buurten onder toenemende druk staat als gevolg van overlast veroorzaakt door kwetsbare personen en gezinnen. Voor de aanpak van woonoverlast is in 2019 een nieuwe maatregel in de APV opgenomen, maar een daadwerkelijke/structurele aanpak van ernstige problematiek ligt aan de voorkant. Daarom investeren we voortdurend in een betere samenwerking tussen zorg en veiligheid. Dat geldt ook voor de aanpak van jeugdoverlast.

Het in 2019 opgestelde en begin 2020 opgeleverde integraal ondermijningsbeeld biedt een goede basis om de bestaande aanpak van ondermijning te versterken.

Na afronding van de doorontwikkeling van de organisatie van de rampenbestrijding, is een eerste gedachten bepaling gestart over de toekomst van de brandweer(zorg). In 2020 staat dit nadrukkelijker op de bestuurlijke agenda.

Taakveld: Crisisbeheersing en brandweer (XT-11)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Brandweezorg en crisisbeheersing op een adequaat niveau. Dit betekent: risico's zijn beheersbaar door preventie en pro-actie en de gevolgen van incidenten zijn geminimaliseerd door een goede voorbereiding, repressie en nazorg.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Met de andere 17 gemeenten aangesloten bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, gaan we het beleid voor de brandweer voor 2020 en volgende jaren vaststellen. Tevens doen we onderzoek naar de actualisering van de kostenverdeelsleutel.	Met de bestuurlijke discussie over de toekomst van de brandweer wordt in de loop van 2020 gestart. In juni 2019 is een nieuwe kostenverdeelsleutel vastgesteld, die vanaf 2020 de hoogte van de gemeentelijke bijdragen aan de Veiligheidsregio bepaalt. Voor Brunssum pakt dit gunstig uit.
1.2	Bevolkingszorg is op een adequaat niveau door het opleiden, trainen en oefenen van (nieuwe) bestuur en ambtelijke organisatie.	Er is voortdurend aandacht voor het opleiden van bestuurders en ambtelijke organisatie. Vanwege bestuurlijke wisselingen staat dit momenteel extra hoog op de agenda.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Crisisbeheersing en brandweer (XT-11) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
110000 - Salarislast Crisisbeh. en Brandweer	177	153	-24
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer	1.554	1.577	23
110002 - Rampenbestrijding	72	62	-11
TOTAAL LASTEN	1.803	1.792	-12
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer		-112	-112
TOTAAL BATEN		-112	-112
Resultaat	1.803	1.680	-123

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
110000 - Salarislast Crisisbeh. en Brandweer	Dit betreft een incidenteel voordeel, omdat de werkelijke bijdrage aan de flo-kosten voor de brandweer lager is uitgevallen dan begroot.
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer	Per saldo kent dit product een voordeel van € 88.093,-. Enerzijds overschrijden de lasten (bijdragen aan Veiligheidsregio en huur brandkranen) met € 23.471,- de begroting minimaal (een afwijking van 1,5 %). Anderzijds is er een incidentele ontvangst van € 111.564,-. Dit betreft een compensatie voor de kazerne Maastricht-Zuid (uitbetaling volgens nieuwe verdeelsleutel), conform het besluit van het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zuid-Limburg van 6 december 2019.
110002 - Rampenbestrijding	Enkele opleidingen zijn door wethouders (nog) niet gevolgd, waardoor het budget niet volledig is aangewend. In 2020 dienen de opleidingen nog te worden gevolgd.

Taakveld: Openbare orde en veiligheid (XT-12)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Overlast en criminaliteit zo veel mogelijk beperken en waar mogelijk terugdringen. Dit door tijdig signaleren, zo vroeg mogelijk ingrijpen en een verantwoorde inzet van preventieve, curatieve en repressieve elementen. Wij realiseren daarvoor ook een goede afstemming tussen het veiligheidsdomein en sociaal domein en borgen dat.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	<p>De inwoners ervaren dat we de problematiek rondom leefbaarheid en veiligheid serieus nemen. De cijfers met betrekking tot High Impact Crime (politie cijfers) blijven dalen en over een periode van enkele jaren dalen cijfers en (herhaalde) meldingen over overlast in het gemeentelijk meldpunt.</p> <p>De cijfers met betrekking tot HIC (woninginbraken, roofovervallen, geweld) stabiliseren. De stijgende lijn in het aantal overlastmeldingen is niet gestopt. Overlast van kwetsbare personen neemt toe; de complexe problematiek die daaraan vaak ten grondslag vraagt om een goede samenwerking en afstemming van zorg en veiligheid. Dit is niet eenvoudig gezien alle (soms belemmerende) regelgeving en financieringsstromen. Bij de besluitvorming over de implementatie van de Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg is daarom besloten een ambtelijk actieteam Zorg en Veiligheid te gaan inrichten.</p> <p>De ergernis over verloedering in de buurt/wijk lijkt toe te nemen. Ondanks de ontwikkelingen in wijkgericht werken (wijkwethouders, professionaliseren wijkteams, huizen van de wijk e.d.) en de verbeteringen in de afhandeling van meldingen, daalt het aantal klachten niet. Dat heeft allicht te maken met overspannen verwachtingen van wat een gemeente kan doen. Verwachtingenmanagement verdient daarom meer aandacht.</p>
1.2	Ook in 2019 is uitvoering gegeven aan het veiligheidsbeleid, zoals vastgelegd in het Beleidsplan Integrale Veiligheid 2017-2020 en geconcretiseerd in het integrale veiligheidsprogramma 2019.
1.3	Er is een evaluatie uitgevoerd mede met het oog het opstellen van de Kadernota Integrale Veiligheid SVBBL 2020-2023. Het betreffende rapport is in januari 2020 aan de Raad ter kennisneming aangeboden. Afsproken is dat

		we vanaf 2020 de raad twee maal per jaar informeren over de voortgang in de uitvoering en de ontwikkelingen.
1.4	Opnemen van een zogenaamd overlastartikel in de Algemene Plaatselijke Verordening.	Dit is gebeurd bij de actualisering van de Algemene Plaatselijke Verordening in 2019. (Raadsbesluit van 11 maart 2019).
1.5	In het belang van openbare orde, veiligheid en leefbaarheid via een systeem van vergunningen, meldingen en ontheffingen regels stellen gericht op drank en horeca, wegen en verkeer, kansspelen, luchtvaart, winkel-tijden, leegstand, zondagsrust en lijkbezorging.	Er is een actief vergunningen, meldingen en ontheffingen-beleid gevoerd
1.6	Door een integrale aanpak (zorg en veiligheid) onder regie van het Veiligheidshuis wordt complexe problematiek opgelost dan wel krijgen wij er grip op.	Gebeurt structureel. Invoering van de WvGGZ is een stimulans voor een versterking van de samenwerking veiligheid-zorg (zie ook opmerking bij 1.1).

Doel: Wat wilden we bereiken

2	Behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de woonomgeving en het terugdringen van verloedering.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Toezicht en handhaving worden versterkt en er is meer blauw op straat, waardoor de burger zich veiliger moet gaan voelen.	Er is in 2019 extra BOA-capaciteit ingericht. Medio 2020 wordt dit geëvalueerd en waar mogelijk omgezet in structurele capaciteit. De politie doet een maximale inspanning om de wijkagenten ook daadwerkelijk in de wijk te kunnen inzetten.
2.2	Uitbreiden van de Boa-capaciteit.	Zie 2.1.
2.3	Actualiseren van het toezicht- en handhavingsbeleid.	Het college heeft het geactualiseerde Beleidsplan Handhaving Omgevingsrecht 2019-2022 (Uitvoeringsbeleid toezicht en handhaving Wabo-taken Gemeente Brunssum) op 11 juni 2019 vastgesteld. Het plan is op 3 juli aan de raad aangeboden ter kennisneming.

Doel: Wat wilden we bereiken

3	Onze inwoners betrekken bij, en medeverantwoordelijkheid geven voor, de leefbaarheid en veiligheid in hun wijk	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	In aansluiting bij de nieuwe aanpak wijkgericht werken gaan we samen met wijkbewoners en professionele wijkpartners wijkveiligheidsplannen op stellen en uitvoeren.	In het kader van de doorontwikkeling van het wijkgericht werken zijn In 2019 wijkanalyses uitgevoerd, die de basis vormen voor wijkplannen. In 2020 vindt hiervan een vertaling plaats naar wijkveiligheidsplannen.
3.2	Vergroten van de deelname aan Burgernet door het uitvoeren van promotie activiteiten.	Via sociale media, maar ook fysiek, op stands bij evenementen, is invulling gegeven aan de promotie van Burgernet. Bij de uitgifte van de nieuwe dienstgsm's wordt de burgernet-app standaard op het toestel geplaatst. Hiermee verhogen we het deelnemerspercentage.

Doel: Wat wilden we bereiken

4	Voorkomen en terugdringen van jeugdoverlast, begeleiden van jongeren, die in een risicovolle omgeving dreigen te verkeren en hen door middel van een samenhangende aanpak weer op koers brengen in hun ontwikkeling tot maatschappelijke verantwoorde burgers.	
---	--	--

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Versterken van de samenwerking (binnen het Jeugd Preventie Platform) in de aanpak van overlast gevende jongeren en jeugdgroepen.	Het JPP Brunssum werkt goed, maar slaat nu haar vleugels uit naar buurgemeente Heerlen. Er vinden gecombineerde JPP's plaats vanwege grensoverschrijdende problematiek.
4.2	Aanpak criminele jeugdigen volgens de Stay Awake methodiek.	In 2019 zijn er geen signalen geweest van structureel crimineel gedrag van groepen jongeren. De aanpak kan op elk gewenst moment opgepakt worden.
4.3	Indien nodig het inzetten van cameratoezicht.	Er zijn 2 vaste camera's. De werking/het effect is geëvalueerd. Geconcludeerd is dat er thans geen noodzaak is tot uitbreiding van cameratoezicht. In 2020 gaan we met de Raad over de mogelijkheden van camera's als toezichtinstrument verder in gesprek.

Doel: Wat wilden we bereiken	
5	Meer inzicht in en grip op de georganiseerde criminaliteit en op de ondermijnende invloed daarvan op de Brunssumse samenleving.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	In samenwerking met provincie en Riec onderzoek naar en aanpakken van criminele activiteiten op en in de verblijfsrecreatie.	Samen met het RIEC is in 2019 een IOB (Integraal Ondermijnings Beeld) opgesteld. Omdat de oplevering langer op zich heeft laten wachten, is de uitvoering van het project voor uit geschoven. In 2020 gaan we hier verder mee aan de slag.
5.2	Verbeteren van onze informatiepositie en het sneller oppikken van signalen betreffende criminele investeringen en activiteiten.	Zie 5.1.
5.3	Voorkomen dat we de criminele industrie ongewild faciliteren (Bibob) en het inzetten van bestuurlijke maatregelen.	Er is actief uitvoering gegeven aan het Bibob-beleid, door bij de verlening drank & Horecaverunningen, horeca-exploatievergunningen, vergunningen voor daartoe aangevozen evenementen en bij Wabo-vergunningen vooraf kenbaar te maken dat een Bibob-toets deel uit maakt van de beoordelingscriteria én deze toets ook daadwerkelijk bij formele aanvragen uit te voeren. Bij vastgoedtransacties en aanbestedingen dienen partijen conform het beleid vooraf een Bibob-verklaring te overleggen. We hebben de indruk dat het Bibob-beleid met name ook een preventieve werking heeft. Het schrikt initiatiefnemers/vergunning aanvragers van bedenkelijke allure af nog voordat er sprake is van een (voorgenomen) weigering of een niet doorgegangene vastgoedtransactie. Hierdoor is het daadwerkelijke effect moeilijk in cijfers te vangen.
5.4	Ondermijningsartikel in de Algemene Plaatselijke Verordening.	Is gebeurd bij de actualisering van de APV 2019. (Raadsbesluit 11 maart 2019)
5.5	Evaluatie van het Damocles-beleid.	De evaluatie is in september 2019 aan de Raad aangeboden.
5.6	Geen deelname aan de pilots gereguleerd telen van wiet.	We nemen niet deel aan de pilot.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Openbare orde en veiligheid (XT-12) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
120000 - Salarislast Openbare orde Veiligheid	845	845	0
120002 - APV(vergunningen e.d.)		1	1
120003 - Dierenwelzijn	20	19	-1
120004 - Criminaliteitspreventie	45	18	-28
120006 - Integrale Veiligheid	4	6	3
120008 - Fysieke veiligheid	83	79	-4
120009 - Doodschouw/kosten GGD	18	26	8
TOTAAL LASTEN	1.015	993	-21
120001 - Bijzondere Wetten	-11	-11	-1
120002 - APV(vergunningen e.d.)	-10	-10	0
120005 - Toezicht & Handhaving openbare ruimt		-1	-1
TOTAAL BATEN	-21	-23	-2
Resultaat	994	971	-23

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
120004 - Criminaliteitspreventie	Criminaliteitspreventie heeft per saldo een voordeel van bijna € 28.000,-. Dit komt hoofdzakelijk tot stand via een door RIEC Limburg uitgekeerd bedrag van € 18.600,- (incidenteel). De stuurgroep RIEC Limburg heeft besloten een gedeelte uit de opgebouwde reserves te restitueren aan de gemeenten. Het bedrag is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2012 (Brunssum had toen 29.199 inwoners).
120009 - Doodschouw/kosten GGD	Het aantal doodschouwen is niet beïnvloedbaar en nauwelijks te ramen. Er berust een wettelijk taak bij de gemeenten.

PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN

TERUGBLIK

Het loket voor het hele sociaal domein "sociaal centraal" leidde achter de schermen tot een goede samenwerking tussen medewerkers van de toegangsteams Jeugd, Wmo en Isd-bol. Ondanks de kaders die er soms zijn of lijken te zijn vanuit de afzonderlijke wetten lukt het steeds beter om mogelijkheden te zien en om te gaan met complexe situaties waar burgers soms mee te maken hebben. Het afgelopen jaar waren er zo'n 20 complexe vraagstukken die integraal opgepakt werden. Voor de andere vraagstukken was het niet nodig om direct vanuit alle drie de taakvelden (Jeugd, Wmo, Participatiewet) aanwezig te zijn bij het loket sociaal centraal.

De inspectie Jeugdzorg was het afgelopen jaar lovend over de aanpak 1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur in Brunssum. De gemeente Brunssum wordt regelmatig door andere gemeenten benaderd over de manier waarop Brunssum uitvoering geeft aan deze methode 1G1R1P.

Het goede nieuws is dat er zich minder mensen in een uitkerings situatie bevinden maar dat betekent ook dat de burgers die wél nog afhankelijk zijn van een uitkering moeilijker naar werk te (be)geleiden zijn, ondanks het gunstige economische klimaat van 2019. Om dat er veelal sprake is van multiproblematiek, persoonlijk; sociaal/maatschappelijk; gezondheid; financieel, hebben wij daarom ingezet op initiatieven zoals Mobility Mentoring. Ook hier kijkt en luistert men integraal naar de burger. Vroeg-signalering, stressreductie en maatwerk zijn daarbij het uitgangspunt. Om dat te ondersteunen is in 2019 het Noodfonds en een pilot rondom 'Vergewisplicht' ingesteld. Dat betekent dat we de individuele burger vooropstellen en blijven volgen totdat er een aanvaardbare situatie is; dat we kijken naar lange termijn oplossingen, -gevolgen en structurele effecten. Er is meer persoonlijke begeleiding ingezet omdat we weten dat iemand in een langdurige stresssituatie lastiger goede keuzes kan maken en lastiger kan plannen en organiseren. Onze inzet voor kinderen en jongeren uit minimagezinnen heeft de volle aandacht. Preventie, voorlichting en een groter bereik zijn ook hier belangrijk en we hebben daarbij onze partner nodig en, zoals u verder bij de toelichting op de resultaten kunt lezen, ingezet. We kunnen stellen dat de samenwerking in 2019 met en tussen de ketenpartners verder is verbeterd, onder andere door de werkzaamheden in Os Hoes en het loket Sociaal Centraal. Voorop blijft staan dat het hebben van werk, liefst betaald, een belangrijke pijler is voor persoonlijke ontwikkeling en groei. Daarom hebben we arrangementen ontwikkeld voor die klanten die een langere weg nodig hebben om dat doel te bereiken. We werken daarbij samen met marktpartijen en/of werkgevers, zoals het scholingsproject voor statushouders in de hospitality en in de schoonmaakbranche.

We proberen zoveel mogelijk inwoners te betrekken bij participatie, armoede en schuldhulp. In 2019 hebben zowel volwassen als jongeren meermaals hun verhaal kunnen doen en ideeën aangeleverd voor verbetering of verandering. Dit nemen we mee in onze dagelijkse aanpak en beleidsontwikkeling.

Voor de Wmo binnen de gemeente leek 2019 een rustig jaar. Er waren weinig beleidsveranderingen of aanbevelingen. Toch zijn er enkele ontwikkelingen die van grote invloed zijn op de Wmo in 2019 en de jaren daarna, namelijk:

- *Invoering van het abonnementstarief*

Tot 2019 betaalde mensen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage als ze een maatwerkvoorziening van de gemeente kregen. Deze eigen bijdrage hield ook rekening met het vermogen van mensen. Dit betekende dat mensen met een hoger inkomen in veel gevallen voor een eigen oplossing kozen. Bijvoorbeeld het zelf organiseren van een particuliere poetshulp. Vanaf 2019 is deze inkomensafhankelijke eigen bijdrage afgeschaft. Mensen betalen € 17,50 per 4 weken ongeacht de omvang van de maatwerkvoorziening(en). Dit heeft ertoe geleid dat het aantal meldingen en toegekende voorziening fors is gestegen, zonder compensatie van het Rijk.

- *Vergrijzing en kosten nemen toe.*

Net als in de rest van Nederland vergrijst de Brunssumse bevolking. Dit betekent dat het aantal ouderen die een zorgbehoefte hebben stijgt. Hierdoor moet de gemeente meer ondersteuning bieden. Dit in combinatie met het eerder genoemde abonnementstarief, leidt tot een stijging van de kosten.

- *Zorg vaker thuis verleend*

Nederland transformeert van een verzorgingsstaat naar een participatiemaatschappij. Dat betekent dat er steeds meer van het sociaal netwerk gevraagd wordt. Maar dat betekent ook dat mensen zo kort mogelijk in een instelling/ziekenhuis verblijven. Mensen moeten langer thuis wonen, maar hebben daar wel ondersteuning bij nodig. Te denken valt aan Hulp bij het Huishouden omdat iemand ontslagen is uit het ziekenhuis. Of de GGZ-behandeling wordt vroegtijdig gestaakt omdat iemand zijn afspraken niet nakomt. De gemeenten moeten

is deze situaties vaak ondersteuning inzetten om mensen thuis te ondersteunen. We ontvangen deze signalen ook van onze aanbieders Wmo-begeleiding.

- *Tekort aan zorgpersoneel*

Steeds vaker is het personeelstekort in de zorg in het nieuws. Ook in Brunssum is er sprake van personeelstekort, met name bij Hulp bij het Huishouden. Dat komt onder andere door de eerdergenoemde vergrijzing maar daarnaast stroomt er weinig nieuw personeel de zorg. De tekorten waren in 2019 vooral in de zomer merkbaar. Tijdens de zomermaanden, juli en augustus, kon de zorg van nieuwe zorgbehoeftigen beperkt opgestart worden. Voor de komende jaren zal dit een aandachtspunt blijven.

- *Intensiveren samenwerking*

In Brunssum zijn 5 zorgpartijen, te weten Meander Groep Zuid-Limburg, Cicero Zorggroep, Levanto Groep, SGL en Stichting Radar, en het CMWW werkzaam om een groot gedeelte van de Wmo vorm en inhoud te geven. Zij doen dit binnen een lumpsumconstruct in samenwerking met de gemeente. De afgelopen jaren is gezamenlijk de transformatie vormgegeven. In 2019 is het project 'Samenkracht' gestart waarbij de aanbieders toewerken naar integrale zorg- en welzijnsteams met een gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast richt het project zich o.a. op een goede samenwerking is tussen het voorliggend veld en de cure- en care instellingen (huisartsen/praktijk-ondersteuners, GGZ, wijkverpleegkundigen (Wlz)).

In dit programma worden diverse vaktermen gebruikt. Ter verduidelijking is daarom hieronder een begrippenlijst opgenomen:

- Taakveld Maatwerkvoorzieningen (Wmo): tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden.
- Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+: tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch) die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking.
- Taakveld Geëscaleerde zorg 18+: tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd-woonvoorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Taakveld: Inkomensregelingen (XT-63)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Uitvoering geven aan de wettelijke taken onder de Participatiewet, zoals het verstrekken van uitkeringen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Uitkeringen worden rechtmatig, doelmatig en tijdig verstrekt.	Dit is gerealiseerd.
Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Een effectieve ketenaanpak met ISD BOL, WSP en Betere Buren realiseren waardoor het aantal uitkeringsgerechtigden verder daalt.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het aantal uitkeringsgerechtigden daalt met 2%.	In 2019 is het aantal uitkeringsgerechtigden gedaald met 2,1%, waarmee de doelstelling is behaald.
2.2	Het amendement "2e impuls innovatieve en onorthodoxe toeleiding van cliënten naar de arbeidsmarkt" is uitgevoerd.	Trajecten in het kader van de 2e impuls zijn voortgezet én er zijn nieuwe initiatieven gestart. Deze trajecten/initiatieven lopen door in 2020. Zie ook evaluatie welke in januari 2020 aangeboden is aan de Raad.

Doel: Wat wilden we bereiken		
3 Een efficiënte uitvoering van de Participatiewet.		
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Het effect van het uittreden van de gemeente Onderbanken is inzichtelijk gemaakt voor de hele keten.	De gemeenteraad van Beekdaelen heeft op 10 december 2019 besloten om zo spoedig mogelijk toe te treden tot de GR ISD Kompas. Op basis van de GR ISD BOL kan de gemeente Beekdaelen dan op zijn vroegst per 1 januari 2022 uittreden. Tot op dit moment heeft ISD BOL nog geen verzoek van de gemeente Beekdaelen ontvangen om uit te treden. De ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en regelmatig is er overleg, maar er kan nog geen verdere actie worden ondernomen.
3.2	Er staat een nieuwe uitvoeringstructuur per 1 januari 2020.	Ontwikkelingen in 2019 zoals loket sociaal centraal, het voorgenomen uittreden van de gemeente Onderbanken, hebben nog niet geleid tot een nieuwe uitvoeringsstructuur van ISD BOL.

Doel: Wat wilden we bereiken		
4 Het armoedebeleid is geoptimaliseerd.		
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Speciaal voor kinderen in minimagezinnen wordt extra geïnvesteerd.	Met de fondsen St. Leergeld, Jeugdfonds Sport- en Cultuur is intensief samengewerkt om het bereik van minima te vergroten en het taboe rondom armoede te verkleinen. De bijdragen aan de 3 fondsen (incl. SMK) zijn in 2019 verhoogd nl. van € 85.000 naar € 125.733 en er zijn weer 16 kinderen meer geholpen (van 477 kinderen in 2018 naar 493 in 2019). Ook zijn nieuwe initiatieven gestart, zoals de projecten met kinderen en jongeren die in een aantrekkelijke werkvorm meepraten en meedelen over armoede. Er is verder bijgedragen aan gezond leefstijl- en bewegingsonderwijs omdat dit positief van invloed is op de gevolgen van armoede, het algeheel welbevinden en het meedoen. In augustus was er een stand in het centrum vanuit het Sociaal Domein. Aan inwoners werd informatie aangereikt en hulp aangeboden betreffende alle (minima)regelingen, ook specifiek voor kinderen.
4.10	Incidentele aanbieders van minimaregelingen kunnen ingezet worden ter aanvulling op het bestaande beleid.	In 2019 zijn nieuwe initiatieven gestart in pilotvorm. Een voorbeeld is de pilot vergewisplicht waarbij er outreachend wordt gewerkt in geval van betalingsachterstanden. Ter aanvulling op de activiteiten van de 'week van het geld' heeft een lokale tandartspraktijk aangeboden gezinnen te wijzen op de gratis tandverzorging. In Os Hoes is het initiatief 'Kom op de Soep' gestart door en voor inwoners. Een andere aanbieder is de Dierenvoedselbank die geïntroduceerd is bij de ketenpartijen om klanten te wijzen op de mogelijkheden. Met incidentele aanbieders die zich melden wordt een afspraak bevestigd om hun initiatief toe te lichten en eventueel in te passen op het bestaande beleid.
4.2	Regelingen voor minima zijn operationeel en breed bekend bij het maatschappelijk middenveld en de doelgroep.	De uitvoering van activiteiten in "Os Hoes" en de werkwijze van de integrale toegang (Loket Sociaal Centraal) maken dat steeds vroeger wordt ingegrepen in geval van schulden én dat wordt gewezen op de regelingen voor minima. Ook

		<p>is ondersteuning ingeregeld voor het aanvragen van de regelingen. Met regelmaat vindt een presentatie plaats, zoals in overleggen van onderwijspartijen en wijkteams, over alle regelingen en hoe deze zijn aan te vragen.</p> <p>In augustus hebben collega's van ISD BOL, WMO en Jeugd een ochtend gezamenlijk informatie gedeeld aan belangstellende inwoners van Brunssum.</p> <p>In november is een start gemaakt met de evaluatie van het armoedebeleid en is aan alle ketenpartners, woningcorporaties en SMO-leden en ervaringsdeskundigen een overzicht gepresenteerd van alle regelingen en initiatieven op het gebied van armoede en schuldhulp. Met de SMO raad en de bonden CBO en FNV wordt structureel overleg gevoerd over armoede, schuldhulp en de minimaregelingen.</p>
4.3	In de keten rondom schuldhulpverlening is gestart met de methodiek Mobility Mentoring (een methodiek die uitgaat van stress reducerende dienstverlening aan klanten; centraal staat het prioriteren van de probleemvelden die de klant ervaart in zijn situatie en deze samen stapsgewijs oplossen).	<p>In januari 2019 is officieel en concreet gestart met de methodiek Mobility Mentoring vanuit de locatie Os Hoes. Er wordt (fysiek) samengewerkt met alle partners op het gebied van Werk & Inkomen, wonen, maatschappelijk werk en schuldhulp, waardoor partijen kennis en kunde uitwisselen en er korte lijnen zijn, in het voordeel van de burger.</p> <p>In 2019 is besloten het Saneringskrediet (dit betekent dat schuldeisers er mee instemmen dat gedeelte schuld kwijt gescholden wordt en kredietbank (KBL) de schuld overneemt) structureel in te zetten. Gebleken is dat hiermee schulden sneller zijn afbetaald en de klant veel meer rust ervaart omdat er nu nog maar één partij is bij wie ze aflossen.</p>
4.4	De Klijnsmagelden worden volledig besteed.	<p>Het budget voor de Klijnsmagelden is nog niet volledig besteed. Mede door de inzet van andere fondsen (zoals innovatie- en noodfonds) is er ruim budget beschikbaar voor de bestrijding van armoede, ook voor kinderen. Hoewel er heel veel mogelijkheden zijn om armoede te verzachten is ervoor gekozen om vooral op preventie in te zetten en de inzet bestaande regelingen te vergroten.</p> <p>De uitwerking van een aantal initiatieven heeft in 2019 nog niet geleid tot het volledig benutten van het budget. De pilot 'vergewisplicht' die door CMWW wordt uitgevoerd is wel in 2019 gestart maar zal pas in 2020 gefactureerd worden bij oplevering van de resultaten.</p>
4.5	De regeling tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten is geëvalueerd en aangepast.	De regeling is in 2019 geëvalueerd en aangepast en heet nu: regeling "Bijdragen eigen risico Zorgverzekeringswet gemeente Brunssum 2019".
4.6	Burgers in Brunssum praten mee over de aard en inzet van de minimaregelingen.	<p>Kinderen van de basisschool Meander namen deel aan een project rondom armoede en leverden zelf het eindresultaat op. Datzelfde hebben jongeren via CMWW gedaan en aan de portefeuillehouder gepresenteerd. Zij hebben suggesties aangeleverd die we meenemen in verdere beleidswijzigingen.</p> <p>Ervaringsdeskundigen en andere volwassen burgers zijn uitgenodigd om mee te praten over het aanbod en de uitkomsten daarvan worden meegenomen in verdere beleidsvorming. CBO, FNV, Leger des Heils en de SMO raad zijn structureel partners in het overleg en betrekken hun achterban om het bereik van de doelgroep te vergroten.</p>

4.7	Er is een convenant opgesteld met bewindvoerders uit de regio.	In september 2019 werd het convenant gesloten met bewindvoerders in Parkstad, periodiek is er een themabijeenkomst om de samenwerking verder te verdiepen. Met de samenwerking beogen we burgers (financieel) zelfredzamer te maken en uiteindelijk geld te besparen door minder en kortere trajecten voor bewindvoering..
4.8	Er wordt voor twee jaar een bedrag van € 25.000 per jaar beschikbaar gesteld (pilot) om onvoorziene noden in het kader van armoede te financieren.	Het noodfonds werd ingesteld voor 2019 en 2020 en de uitvoering is belegd bij CMWW. CMWW heeft een mandaat tot een bepaald bedrag en daarboven wordt toestemming gevraagd aan de gemeente. 2x per jaar wordt verantwoording afgelegd over de besteding.
4.9	Er wordt voor 2019 een bedrag van € 20.000,- beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een beter armoedebeleid.	Het budget is niet volledig besteed. Er is een onderzoek ingesteld naar het draagvlak voor een innovatief project genaamd 'Quiet Community'. De uitkomsten van dit onderzoek worden later dan verwacht opgeleverd en daarmee blijft een besluit over verdere besteding uit. De gemeenten Kerkrade en Heerlen participeren in het onderzoek.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Inkomensregelingen (XT-63) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
630000 - Salarislasten inkomensregelingen	13	13	0
630001 - BUIG (ISD- BOL)	560	466	-94
630002 - Kwijtschelding Belastingen	243	217	-27
630003 - Armoedebeleid	15.674	15.244	-431
TOTAAL LASTEN	16.491	15.939	-552
630001 - BUIG (ISD- BOL)	-11.469	-11.511	-42
630003 - Armoedebeleid	-171	-234	-63
TOTAAL BATEN	-11.640	-11.746	-106
Resultaat	4.851	4.193	-658

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
630001 - BUIG (ISD- BOL)	<p>In 2019 is er een positief resultaat ad. € 727.000,- op de BUIG (inkomensdeel) gerealiseerd. ISD BOL heeft in 2019 de ten doel gestelde reductie ad. -2% van het cliëntenbestand gerealiseerd. Doordat het aantal cliënten in het begin van 2019 lager gestart is vanwege de extra grote reductie 2018, is € 308.000,- minder betaald aan uitkeringen. Tevens is het BUIG-budget in 2019 vanuit het Rijk voor de gemeente Brunssum met € 103.000,- verhoogd.</p> <p>De kosten voor bedrijfsvoering zijn € 109.000,- lager uitgekomen als gevolg van het afnemende cliëntenbestand én doordat werkzaamheden zijn overgeheveld naar Betere Buren en de Stichting Leergeld.</p> <p>Aan terugvorderingen inzake restitutie uitkeringen is € 234.000,- gerealiseerd (+€ 63.000,- t.o.v. begroting).</p> <p>Ter dekking van mogelijke oninbaarheid van uitstaande vorderingen van ISD-BOL (stand "verhaalsdebiteuren" 2019 € 1.347.000,-) bestaat een voorziening "Dubieuze Debiteuren" ad. € 716.000,-. De toevoeging aan deze voorziening "wegens verwachte oninbaarheid" bedraagt € 28.000 over 2019.</p>

630002 - Kwijtschelding Belastingen	De kwijtschelding belastingen komen € 27.000,- lager uit en worden via het BSGW berekend conform de geldende regeling.
630003 - Armoedebeleid	<p>De toelichting betreffende de sociale uitkeringen en kosten voor bedrijfsvoering ISD-BOL staan vermeld bij product 630001, waardoor hier de specifieke toelichting betreffende het armoedebeleid staat weergegeven:</p> <p>Het budget voor bestrijding van kinderarmoede (€ 179.000,-) is in 2019 aangevuld met een laatste budget voor bestrijding van armoede onder ouderen (€ 36.000,- en is niet volledig besteed (€-82.000,-). Hoewel er meer is uitgegeven dan in 2018 is een aantal initiatieven, o.a. in het kader van Mobility Mentoring, later gestart dan beoogd en daarmee wordt de jaargrens overschreden. Verder willen we zoveel mogelijk initiatieven inzetten die structureel en preventief werken op armoede. En daarmee zetten we minder in op het (tijdelijk) verzachten van armoede omdat er hiervoor al ruime regelingen zijn. In 2019 is voor armoede meer geld beschikbaar gekomen door het fonds minima en subsidie overig Deze subsidie is bedoeld om innovatie te stimuleren. Het afgelopen jaar is een onderzoek gestart naar het al dan niet verwezenlijken van een Quiet-community. De onderzoekskosten zijn betaald door gemeenten Brunssum, Kerkrade en Heerlen. Omdat het de resultaten van het onderzoek vertraagd worden opgeleverd is vooralsnog niet verder geïnvesteerd en is het budget niet volledig benut (€ 14.000,-). Naar verwachting komt er in het 2e kwartaal van 2020 meer duidelijkheid.</p> <p>Het noodfonds(€ 25.000,-) is later geïmplementeerd en loopt daarom van mei 2018 tot mei 2020. Er was voor elk jaar € 25.000,- beschikbaar gesteld. Hoewel het eerste jaar (2018) ruim is overschreden met € 18.000,- is in 2019 meer met voorliggende voorzieningen gewerkt, waardoor er minder direct aanspraak is gemaakt op het fonds (€ 9.000,-). Niettemin is het prettig om direct hulp te kunnen bieden in geval van acute noden.</p>

Taakveld: Begeleide participatie (XT-64)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	WOZL: Het aantal mensen in een beschutte werkomgeving wordt zoveel mogelijk gereduceerd en het aantal (groep)detacheringen stijgt.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	<p>Het aantal medewerkers in een beschutte werkomgeving is gereduceerd tot 300.</p> <p>Het aantal medewerkers in de beschutte werkomgeving schommelt rond de 300. Hoewel de uitstroom uit de beschutte werkomgeving (door o.a. pensioen) hoog is, tussen de 4% en 6 %, stromen relatief veel oudere werknemers door toename van klachten terug van detachering naar de beschutte werkomgeving.</p> <p>Hierdoor blijft het aantal medewerkers in de beschutte werkomgeving redelijk constant.</p>

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	De WSP uitstroomdoelstelling behalen met Betere Buren en ISD BOL en WSP, via uitstroomteam Brunssum.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
2.1	Het aantal klanten dat is uitgestroomd bedraagt 299 (op BOL niveau).	Het aantal klanten dat naar werk is uitgestroomd bedraagt 209. Klanten die nog in het bestand zitten hebben een grotere afstand tot werk en het kost daarom meer moeite om hen te plaatsen.

Doel: Wat wilden we bereiken		
3	Banen afspraak: quotum 2019 voor werkgever gemeente Brunssum realiseren.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
3.1	Van het totale personeelsbestand van de gemeente Brunssum bedraagt het aantal medewerkers in een Banenafpraak 5%.	Het aantal gerealiseerde banenafspraken is 8 en bedraagt 4% van het aantal fte van de gemeente Brunssum. Het budget dat beschikbaar is, werd volledig besteed. De medewerkers gaan over in een structureel dienstverband. Daarnaast worden momenteel onder de voorwaarden van Social Return 13 cliënten uit de bijstand, vanuit de Banenafpraak begeleid naar een baan bij Balanz. Ook worden bij Betere Buren 10 WSW-plekken ingevuld met cliënten uit de bijstand, bij voorkeur vanuit de Banenafpraak.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Begeleide participatie (XT-64) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
640000 - Sal.lasten Soc.werkvoorziening	131	131	0
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	10.502	10.228	-274
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	1.521	1.098	-423
650001 - Begeleide participatie	1.868	1.734	-133
650004 - Uitvoering Banenafpraak	158	165	7
TOTAAL LASTEN	14.180	13.357	-823
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	-127	-127	0
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	-143	-143	0
TOTAAL BATEN	-271	-271	0
Resultaat	13.909	13.086	-823

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	<p>Rijksbijdrage WSW:</p> <p>Er is € 185.000,- minder subsidie gevraagd door GR WOZL, enerzijds doordat er € 62.000,- abusievelijk minder gefactureerd is over het eerste kwartaal 2019 (correctie in afrekening 2019) en anderzijds doordat er 4,77 AJ (arbeidsjaren) minder in dienst zijn dan het Rijk gesubsidieerd heeft aan Brunssum, hetgeen een hoeveelheidseffect veroorzaakt ad. € 123.000,-</p> <p>Bijdrage nadelig saldo GR:</p> <p>De tekortbijdrage is in 2019 lager uitgevallen door een beter operationeel resultaat en lagere kosten van GR-WOZL. (€ - 89.000,-).</p>

640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	Ten aanzien van de GR WSP is een lagere tekortbijdrage gevraagd dan begroot, dit is een combinatie van lagere loonkosten Sw, CAO en een beter operationeel resultaat. Totaal €- 423.000. Aan resultaat vorig boekjaar is hier nog een meevaller ad. € 143.000 verantwoordt.
650001 - Begeleide participatie	De uitgaven aan re-integratie zijn lager uitgevallen omdat er minder klanten waren en daarnaast zijn er een aantal voorziene posten niet of niet volledig zijn benut: - ISD BOL heeft een deel van het re-integratiebudget niet benut; - het budget voor aanvullende re-integratietrajecten is niet volledig benut, met name omdat een extra ontwikkelcoach bij Betere Buren pas later is begonnen; - van het ministerie van SZW werd in 2019 € 20.000,- terug ontvangen over 2017.

Taakveld: Arbeidsparticipatie (XT-65)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De reïntegratietaken worden door Betere Buren uitgevoerd
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan
1.1	Alle klanten met arbeidsvermogen zijn overgeheveld van ISD BOL naar Betere Buren.
	Terugblik
1.1	Conform doelstelling zijn alle klanten met arbeidsvermogen overgeheveld van ISD BOL naar Betere Buren

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Arbeidsparticipatie (XT-65) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
650000 - Salarislasten Arbeidsparticipatie	63	63	0
650002 - Inburgering	0	1	1
650003 - Betere Buren Brunssum BV	540	409	-131
TOTAAL LASTEN	603	473	-130
TOTAAL BATEN	0	0	0
Resultaat	602	473	-130

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
650003 - Betere Buren Brunssum BV	Bij Betere Buren heeft in de loop van 2019 een verschuiving van werkzaamheden plaatsgevonden vanuit ISD BOL. De daaraan gerelateerde budgetten zijn door de gemeente ook toegewezen aan Betere Buren. De vaste bijdrage aan Betere Buren in 2019, zijnde € 175.000,-, kon verlaagd worden naar € 75.000. De baten van opdrachten bij Betere Buren waren ook hoger en daarmee komt het resultaat totaal op €-130.000.

Taakveld: Maatwerkvoorzieningen (WMO) (XT-66)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	De Brunssumse burger woont zo lang mogelijk verantwoord in de eigen omgeving.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Verstrekken van voorzieningen op basis van vastgesteld beleid
	De vervoersvoorziening werd conform beleid uitgevoerd. De klant van Omnibuzz waardeert de kwaliteit en de dienstverlening met een 8,1 (Q3). Gemiddeld maken 1200 Brunssumse burgers totaal 3400 ritten per maand. Gemiddeld dienen per maand 10 reizigers uit Brunssum een klacht in bij Omnibuzz. De meeste klachten gaan over de ritreservering, het ophalen en de uitvoering van de rit.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Maatwerkvoorzieningen (WMO) (XT-66) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
660000 - Salarislasten Maatwerk WMO	381	381	0
660001 - Wonen en hulpmiddelen	630	683	53
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	14	14	0
660003 - Doelgroepenvervoer	705	721	16
TOTAAL LASTEN	1.730	1.799	69
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	-13	-11	2
660003 - Doelgroepenvervoer	-100	-7	93
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer		-100	-100
TOTAAL BATEN	-113	-119	-6
Resultaat	1.617	1.680	63

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
660001 - Wonen en hulpmiddelen	In 2019 is een stijging van het aantal hulpmiddelen (zoals scootmobielen) te zien. Deze stijging werd m.n. veroorzaakt door het abonnementstarief. De stijging van het aantal uitstaande hulpmiddelen leidt tot een overschrijding van de begroting.
660003 - Doelgroepenvervoer	Het gebruik en tarief van Omnibuzz is gestegen t.o.v. van 2018 en de overschrijding bedraagt daardoor afgerond € 15.000,-. Het tekort wordt deels gecompenseerd door het overschot in 2018 ad € 7.000,-. De eigen bijdragen worden administratief gerapporteerd op product 660004 wegens gewijzigd fiscaal regime (BTW). Het abonnementstarief is niet van toepassing op het doelgroepenvervoer.
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer	Sedert 2019 mag Omnibuzz de btw niet meer verrekenen waardoor de eigen bijdrage apart wordt gerapporteerd. De ontvangen eigen klantbijdrage is nagenoeg gelijk aan het begrootte bedrag hiervoor (660003).

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	De Brunssumse burger woont zo lang mogelijk verantwoord in de eigen omgeving.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Inzet van maatwerkvoorzieningen op basis van vastgesteld beleid.	In 2019 heeft team Wmo gewerkt conform de vastgestelde regels zoals opgenomen in de Verordening en Nadere Regels Wmo. In 2019 is wel een nieuwe verordening Wmo opgesteld. Deze nieuwe verordening treedt in 2020 in werking.
1.2	De voorziening Hulp bij het Huishouden verstrekken conform vastgesteld protocol zodat mensen beschikken over een schone en leefbare woning.	De maatwerkers van team Wmo hebben in 2019 350 indicaties Hulp bij het Huishouden verstrekt conform protocol.
1.3	Versterken samenwerking met instellingen zoals gecontracteerde zorgpartners, CMWW, GGZ, huisartsen en ziektekostenverzekeringen.	De samenwerking tussen de gecontracteerde aanbieders en het CMWW is geïntensiveerd. Door de samenwerking te intensiveren moet de kwaliteit van dienst- en zorgverlening nog verder verbeteren. In 2019 is vanuit de aanbieders Wmo begeleiding een project, project Samenkracht, gestart dat zich onder andere richt op een verbetering van de samenwerking tussen de aanbieders maar ook participatiewet, jeugdwet, informele zorg, huisartspraktijken/praktijkondersteuners, de cure GGZ en de wijkverpleegkundigen (Wlz).
1.4	Alle cliënten met een indicatie HbH hebben een nieuwe indicatie op basis van de vastgestelde protocol.	In 2019 zijn 243 her-indicaties Hulp bij het Huishouden afgerond op basis van het vastgestelde protocol. Op 1 maart 2020 moesten er nog ongeveer 30 her-indicaties gedaan worden. De reden dat nog niet alle her-indicaties zijn afgerond heeft te maken met de forse toename van het aantal meldingen in het kader van de Wmo, als gevolg van het abonnementstarief. Het aantal meldingen is in 2019, t.o.v. 2018, gestegen van 1092 naar 1238 meldingen. Dit is een stijging van 13%.
1.5	Thuiszorgaanbieders krijgen een reële kostprijs passend bij de CAO Thuiszorg.	De aanbesteding Hulp bij het Huishouden is samen met de gemeenten Voerendaal en Simpelveld gevoerd. Bij de berekening van de jaarlijkse prijsindexering wordt rekening gehouden met de nieuwe, geldende cao en de cao-stijgingen. Echter, over de wijze van berekening zijn niet alle aanbieders het eens. Dit zou kunnen leiden tot een nieuwe aanbesteding in 2020
1.6	Conform vastgesteld beleid en aanbestedingsafspraken begeleiding leveren ter ondersteuning van mensen met een beperking.	De gecontracteerde aanbieders leveren begeleiding volgens contract. De meeste aanbieders zijn transformatiegericht ingesteld waardoor voortdurend gezocht wordt naar een werkwijze die past bij Brunssum.
1.7	Samen met de partners op het gebied van begeleiding een verdeelsystematiek voor de lumpsum ontwikkelen op basis van de noodzakelijke zorgkosten.	De huidige verdeelsystematiek van de lumpsumgel-den geldt, tot aan de nieuwe aanbesteding, voor 2019 en 2020.
1.8	Rijksbeleid ten aanzien van het abonnementstarief Wmo implementeren en de gevolgen monitoren. Met de invoering van het abonnementstarief komt er een einde aan de inkomensafhankelijke eigen bijdrage en	De invoering van het abonnementstarief is conform de VNG-richtlijnen verwerkt in de verordening en de nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2020. Zie de toelichting bij financiële paragraaf.

wordt er een vast bedrag per 4 weken geïnd als eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Maatwerkdienstverlening 18+ (XT-671) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
671000 - Sal.lasten Maatwerk 18plus	412	412	0
671001 - Hulp bij het huishouden	3.017	3.005	-12
671002 - Begeleiding WMO	3.334	3.235	-100
671004 - Tegemoetkoming eigen risico	210	223	13
671005 - Schuldhulpverlening	362	312	-50
TOTAAL LASTEN	7.335	7.187	-148
671003 - Eigen bijdrage WMO	-370	-346	24
TOTAAL BATEN	-370	-346	24
Resultaat	6.965	6.841	-124

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
671002 - Begeleiding WMO	De extra subsidie à €83.000 voor Inburgering is administratief geboekt op dit product. Zie ook programma 8 product 610001.
671003 - Eigen bijdrage WMO	De ontvangen eigen bijdrage is fors gedaald als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. Voor 2019 was de eigen bijdrage van Wmo-cliënten inkomensafhankelijk. Vanaf 2019 betalen de Wmo-cliënten een vast tarief per periode.
671004 - Tegemoetkoming eigen risico	De aanvraagtermijn voor tegemoetkoming eigen risico ziektekosten is in 2019 verlengd. Voorheen konden burgers gedurende de laatste kwartaal van het jaar een tegemoetkoming aanvragen. In 2019 kon gedurende het gehele jaar de tegemoetkoming aangevraagd worden. Dit heeft geleid tot meer aanvragen en toekenningen, waardoor de begroting met € 13.000,- is overschreden.
671005 - Schuldhulpverlening	In 2019 is door KBL een begrotingswijziging ingediend waarbij rekening is gehouden met extra kosten ten gevolge van meer trajecten voor bewindvoeringen cybersecurity. Tegelijk heeft men op basis van bevoorschotting de financiering met de GR-gemeenten geregeld. Voorheen gebeurde dit via inschatting op basis van producten. Nu blijkt dat de risico's die eerder ingerekend zijn zich minder voordoen. Op basis van de voorlopige jaarafsluiting 2019 is € 25.000 geboekt inzake verrekening resultaat en afboekingen kredieten.

Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18- (XT-672)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders, met behulp van hun sociale netwerk.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Bij inventarisatie van de hulpvraag middels 1G1P én gedurende inzet ondersteuning altijd de mogelijkheden van het eigen systeem meenemen met als resultaat dat het systeem beter in staat is toekomstige problemen op te lossen en er minder zwaardere/duurdere jeugdhulp nodig is.	Een hulpvraag wordt integraal benaderd. Dit houdt in dat de hulpvraag van een jeugdige 'breed' wordt bekeken (bijvoorbeeld: zijn er schulden binnen het gezin van de jeugdige of hebben diens ouders ook een hulpvraag), over meerdere beleidsterreinen heen. Er wordt gewerkt vanuit het principe 1G1P.
Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Een opvoedkundig klimaat in gezinnen: de-medicaliseren, ontzorgen en normaliseren.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Investeren in het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, scholen, de kinderopvang en peuterspeelzalen middels nauwe samenwerkingsverbanden.	Iedere huisarts, school en peuterspeelzaal heeft zijn eigen contactpersoon van team Jeugd van gemeente Brunssum.
2.2	Korte lijnen onderhouden met het voorliggend veld o.a. middels vroeg signalering en het organiseren van informatiebijeenkomsten om kennis op specifieke thema's te vergroten. Met als resultaat dat jeugdigen met een (mogelijke) hulpvraag eerder in zicht komen en passende ondersteuning ontvangen en dat het voorliggend veld versterkt wordt in hun 'handelingsbekwaamheid'.	De samenwerking met een vaste collega vanuit het CMWW werpt zijn vruchten af. Dit resulteert in: - Meer kennis op het gebied van jeugd bij het CMWW; - Meer afstemming en overleg met het CMWW over de samenwerking met de gemeente Brunssum en de expertise bij het CMWW; - Meer begeleiding van de medewerker(s) van het CMWW die jeugd begeleiden. De lijnen met het voorliggend veld zijn feitelijk kort.
Doel: Wat wilden we bereiken		
3	Gezinnen en kinderen doen minder een beroep op (vaak duurdere) gespecialiseerde hulp.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Aan de voorkant sterk sturen dat doorverwijzers (toegangsteam gemeente, artsen en geïndiceerde instellingen) een goede afweging maken welke hulp passend is middels 1G1P (integrale aanpak). Hierbij wordt integraal gekeken naar de hulpvraag (bijv. zijn er schulden binnen het gezin of hebben ouders ook een hulpvraag) en wordt tijdig op- en afgeschaald zodat jeugdigen op de juiste plek terecht komen en niet worden 'rondgepompt' tussen verschillende instanties.	Dit vertaalt zich enerzijds in een intensieve samenwerking met huisartsen waardoor de trend merkbaar is dat huisartsen naar het team Jeugd verwijzen in plaats van rechtstreeks naar de hulpverlening. Daardoor wordt een hulpvraag integraal benaderd. Anderzijds vertaalt het sterk sturen aan de voorkant zich erin dat door GI's met team Jeugd van gemeente Brunssum beter wordt afgestemd welke arrangement voor een hulpvraag passend is.

Doel: Wat wilden we bereiken		
4	Het bieden van integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
4.1	Jeugdhulp wordt niet ingezet zonder afstemming tussen betrokken partijen waarbij 1G1P een middel is om o.a. het totale systeem van een jeugdige met al haar mogelijkheden in kaart te brengen, om gezamenlijk doelen te formuleren en resultaten te bewaken.	Deze werkwijze werd zoals beschreven ook uitgevoerd. Het betreft niet alleen "een format" maar boven alles een grondhouding van alle betrokkenen.

Doel: Wat wilden we bereiken		
5	Minder regels voor professionals zodat ze meer ruimte hebben om de juiste hulp te bieden.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
5.1	Geen wijzigingen doorvoeren t.a.v. de administratieve afhandeling van ambulante jeugdhulp.	Ten aanzien van dit resultaat hebben zich in 2019 geen wijzigingen voorgedaan.

Doel: Wat wilden we bereiken		
6	Een betere, overzichtelijkere en efficiëntere samenwerking zonder afbreuk te doen aan de keuzevrijheid van onze burgers..	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
6.1	Voorbereidingen treffen (o.a. gesprekken met aanbieders) om te komen tot een nieuwe inkoop ambulante jeugdhulp voor de toekomst.	De jaargesprekken met de zorgaanbieders hebben in 2019 eenmaal plaatsgevonden. Dit is ook het uitgangspunt; indien nodig vindt er vaker een gesprek plaats met een zorgaanbieder. Bij de voorbereiding van de inkoopstrategie ambulante jeugdhulp zijn de aanbieders bevroegd naar waar men tevreden over was en waarom, en waar nog niet over, en naar aandachtspunten om mee te nemen bij een nieuwe aanbesteding.
6.2	Bij ambulante jeugdhulp (eigen inkoop) gebruik maken van onze gecontracteerde partners (23 aanbieders). Alleen als maatwerk aan de orde is, ook andere aanbieders inzetten.	Op 1 januari 2019 had gemeente Brunssum: - 22 gecontracteerde partners (915 arrangementen) en - 79 niet-gecontracteerde partners (297 arrangementen) In totaal werd er in 2019 gebruik gemaakt van 101 partners. Op 1 januari 2018 had gemeente Brunssum: - 22 gecontracteerde partners (1029 arrangementen) en - 64 niet-gecontracteerde partners (217 arrangementen) In totaal werd er in 2018 gebruik gemaakt van 86 partners. In 2019 hebben er ten aanzien van de gecontracteerde partners geen wijzigingen plaatsgevonden. Het gebruik van de niet gecontracteerde partners is in 2019 gestegen met 15 partners. Verklaring hiervoor is dat er geen sprake is van exclusieve contracten met partners waardoor de (ouders van) jeugdigen de keuzevrijheid hebben om zich tot een bepaalde partner te wenden of gebruik te maken van de specifieke expertise bij een bepaalde partner.

Doel: Wat wilden we bereiken	
7	Door ontwikkelen inkoop Zuid-Limburg, o.a. verblijf, crisis en doelgroepenarrangementen (kwaliteitsverbetering methodiek / beleid inkoop).
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
7.1	Op Zuid-Limburgse schaal uitvoeren van een pilot verblijf. In 2019 is er niet meegedaan aan de pilot Verblijf omdat er geen jeugdigen waren die binnen de doelgroep van de pilot Verblijf pasten.
7.2	Het starten van de inkoop jeugdhulp verblijf. De inkoop <i>Jeugd Verblijf</i> wordt door de centrumgemeente Maastricht voorbereid en uitgevoerd. In de voorbereidingen is er discussie geweest met betrekking tot de koppeling van ambulante begeleiding aan de inkoop verblijf. Brunssum maakt zich sterk om de regie op toegang tot ambulante Jeugdzorg bij de eigen gemeente te laten.
7.3	Het starten van de inkoop jeugdhulp crisis. Vervalt omdat deze inkoop door centrumgemeente Maastricht in 2019 is vormgegeven door middel van een nieuwe aanbesteding en lumpsum financiering. Gemeente Brunssum is middels deelname aan de projectgroep nauw betrokken geweest bij deze aanbesteding.

Doel: Wat wilden we bereiken	
8	Tekorten jeugdhulp terug brengen, idealiter tot op het niveau van rijksinkomsten, rekening houdend met eventuele bezuinigingen en extra uitgaven zoals o.a. de verlengde pleegzorg van 18 naar 21 jaar.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
8.1	Kritische triage vanuit de eigen toegang van de gemeente en de overige doorverwijzers (huisartsen, GI's) naar jeugdhulp én een goede samenwerking met jeugdhulpaanbieders (korte, efficiëntere lijnen). De 18 Zuid-Limburgse gemeenten werken met reële arrangementstarieven voor jeugdhulp waardoor de mogelijkheid om te bezuinigen via de 'draaiknop' tarieven feitelijk zijn afgesloten. De triage (beoordeling van de hulpvraag van de jeugdige) wordt uitgevoerd door team Jeugd van gemeente Brunssum. Ondanks de kritische triage door team Jeugd zijn de kosten voor jeugdhulp toch gestegen. Een verklaring kan zijn dat er in 2019 veel ambulante hulp is ingezet rondom jeugdigen om zo verblijf te voorkomen of te minimaliseren. Het voorkomen of minimaliseren van verblijf is een opdracht vanuit de transformatiegedachte en kent daarnaast een financiële prikkel voor de gemeente: met verblijf van de jeugdige zijn relatief hoge kosten gemoeid.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Maatwerkdienstverlening 18- (XT-672) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
672000 - Sal.lasten Maatwerk 18 min	510	510	0
672010 – Jeugdhulp	8.577	8.241	-336
TOTAAL LASTEN	9.087	8.751	-336
672010 – Jeugdhulp	0	-32	-32
TOTAAL BATEN	0	-32	-32
Resultaat	9.087	8.719	-368

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
672010 - Jeugdhulp	<p>Jeugdhulp komt in 2019 € 368.000,- lager uit dan begroot.</p> <p>Hierbij valt op dat de ambulante jeugdzorg, die Brunssum zelf inkoop, stijgt tot € 5.348.000,- (+€ 348.000,- boven budget) wegens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een stijging van +9% in aantal toegekende arrangementen (1.147 versus 1.049) in vergelijking tot 2018; - een daling van 2% van de gemiddelde arrangementprijs (€ 6.520,- versus € 6.654,-) in vergelijking tot 2018; - een relatief hoog aandeel van opschalingen naar duurdere arrangementen (5 aanbieders met een totaal verschil ad € 258.000,-) in het laatste kwartaal 2019; - een fors hoger aandeel van nagekomen zorgnota's over 2018 (+€ 754.000,-) die eerder nog niet voorzien konden worden. <p>De Centraal ingekochte Jeugdhulp Maastricht blijft een grillig verloop vertonen dat lastig is te prognostiseren (-€ 514.000,- t.o.v. budget; incl. afrekeningen 2017 +€ 22.000 en 2018 -€ 200.000) en zal hieronder in onderlinge samenhang toege-licht worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specialistische Jeugdhulp: € 1.378.000,- (-€ 272.000,- t.o.v. begroot): Verblijf € 1.257.000,- (incl. afrekeningen 2017/2018): 29 kinderen in 2019 (t.o.v. 37 kinderen in 2018) en -€ 125.000 (-7,5%) t.o.v. 2018; Pleegzorg € 50.000,- en -€ 12.000,- (-19,2%) t.o.v. 2018 ; Crisis hulp € 71.000,- en -€ 71.000,- (-49,9%) t.o.v. 2018; - Jeugdzorg Plus: € 415.000,- (-€ 135.000,- t.o.v. begroot); aandeel Brunssum 6,05% van € 6,4 mln (Jeugdzorg plus regio Den Bosch) € 389.000,-; diversen € 26.000,-; - Jeugdbescherming: € 693.000,- (-€ 107.000,- t.o.v. begroot); Bureau Jeugdzorg € 519.000; Willem Schikkergroep € 53.000; Crisis opvang Xonar en Bureau Jeugdzorg € 121.000,-. <p>Inzake beleidsontwikkeling Innovatie Jeugdhulp is o.a. wegens uitstel projecten en een lagere realisatie € 162.000,- minder uitgegeven.</p> <p>Door overheveling van € 42.000,- naar uitgaven Onderwijs Achterstandenbeleid (430005) betreffende taken Integrale Vroeghulp via MEE (welke tot 2018 uit eigen middelen werden gefinancierd) komt deze post -€ 37.000,- lager uit dan begroot.</p>

Taakveld: Geëscaleerde zorg 18+ (XT-681)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Geen burger in Brunssum die aangewezen is op een maatschappelijke opvangvoorziening of beschermd wonen, "valt buiten de boot": burgers hebben een veilige woonomgeving en worden in staat gesteld zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Samenwerking met Team Opvang en Beschermd Wonen verbeteren met als doel	Wanneer een burger uit Brunssum zich meldt bij de afdeling Zorg, wordt er door het team gekeken naar de onder-

	een betere doorgeleiding van de regulier Wmo naar beschermd wonen.	steuningsbehoefte. Soms is beschermd wonen noodzakelijk en moet de burger overgedragen worden aan het Team Beschermd Wonen en Opvang in Heerlen. Een overdrachtsmoment is nooit ideaal voor een burger omdat daar weer andere personen bij betrokken zijn. Het gevaar is dat er gepingpong wordt met een burger. In 2019 zijn er enkele aanpassingen gedaan in het proces waardoor de samenwerking en afstemming tussen de afdeling Zorg en het Team Opvang en Beschermd Wonen verbeterd is. Echter, het blijft een zwak punt in de schakel.
1.2	Veilig Thuis voert het vastgestelde beleid, conform de GR, uit.	Niet alleen voert Veilig Thuis het vastgesteld beleid conform de GR uit. Ook ná veilig thuis is er sprake van een succesvolle hulp is afstemming tussen gemeente en ketenpartners. Dit werd bevestigd in het rapport "Het lokale netwerk Veilig Thuis Brunssum".
1.3	De aangescherpte meldcode, die vanaf 2019 geldt, implementeren en monitoren.	Veilig Thuis: de meldcode is aangescherpt, routeertafels zijn in gebruik genomen, een nieuwe regiovisie "Geweld hoort nergens thuis" is opgesteld door de Zuid-Limburgse gemeenten. Aan de Zuid-Limburgse gemeenten wordt gevraagd deze vast te stellen.
1.4	Sturen op de beheersbaarheid van de wachtlijsten.	Door mee te gaan bij melding Veilig Thuis worden de wachtlijsten binnen Brunssum teruggebracht waardoor er in Brunssum geen achterstanden bestaan.

Doel: Wat wilden we bereiken

2	Een goede overgang van Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen van de centrumgemeente Heerlen naar de eigen gemeente Brunssum per 1 januari 2021.
---	--

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	In 2019 zal het vastgestelde visiedocument nader uitgewerkt worden zodat op 1 januari 2021 de maatschappelijke opvang en beschermd wonen zo georganiseerd zijn dat niemand buiten de boot valt..	De uitvoeringsagenda Opvang en beschermd Wonen is in 2019 door alle gemeenteraden van de Parkstad-gemeenten en Beekdaelen vastgesteld.
2.2	Opstellen uitvoeringsagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang ter voorbereiding op de afschaffing van de centrumregeling BW en MO.	De uitvoeringsagenda Opvang en beschermd Wonen is in 2019 door alle gemeenteraden van de Parkstad-gemeenten en Beekdaelen vastgesteld.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Geëscaleerde zorg 18+ (XT-681) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
681000 - Maatschappelijke Zorg	74	37	-38
681001 - Veilig thuis	292	309	17
TOTAAL LASTEN	366	345	-20
TOTAAL BATEN			
Resultaat	366	345	-20

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
681000 - Maatschappelijke Zorg	Een bedrag van € 37.000,- was gereserveerd voor de aanpak verwarde personen. Echter, de acties, die zijn uitgezet, zijn voornamelijk gefinancierd middels extra ontvangen subsidies waardoor de bijdrage van de gemeente nihil was.
681001 - Veilig thuis	De uitgaven Veilig Thuis komen € 17.000 hoger uit wegens bijstelling indexering 2019 en de 2e begrotingswijziging welke na opstellen van de 2e Bestuursrapportage is doorgevoerd.

PROGRAMMA 4 VOLKSGEZONDHEID

TERUGBLIK

Het programma Volksgezondheid heeft net als het programma “Onderwijs” een nauwe relatie met het sociaal domein. Het streven van de gemeente Brunssum is om de gezondheid van burgers te verbeteren. Vaak is sprake van een integrale samenwerking met de programma’s Sport, Onderwijs en Educatie, Veiligheid, Wijkgericht-werken en het Sociaal domein (Wmo, inkomensregeling).

Net als alle andere gemeenten heeft gemeente Brunssum de taak om de publieke belangen op het gebied van gezondheid te behartigen. De GGD zorgt voor de uitvoering van de taken uit de Wet publieke gezondheid en de andere aanvullende taken in opdracht van de samenwerkende gemeenten.

Onder het GGD- gezondheidsbeleid vallen:

- GGD-concern: (Wpg) voor de uitvoering van de wettelijke taakvelden;
- Infectieziektebestrijding
- Seksuele gezondheid
- Hygiëne en inspectie
- Medische milieukunde
- Publieke gezondheid
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis: (Wmo2015) Veilig Thuis Zuid-Limburg is hét expertisecentrum voor geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- JGZ ZL (-9 maanden tot 18 jaar); De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de publieke gezondheidszorg voor kinderen van 0-18 jaar en vormt het fundament voor een gezonde jeugd;
- Programma Trendbreuk: Het implementeren van de aanpak “Kansrijke Start” waarbij uitgegaan wordt van de eerste 1000-dagen om de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg in te lopen op de gezondheid van de rest van de Nederlandse bevolking.

Een gezonde leefstijl helpt de burgers bij het verbeteren van de gezondheid.

Gemeente Brunssum neemt met alle basisscholen deel aan het JOGG programma. JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht is een landelijke stichting die subsidie ontvangt van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport): Gemeente Brunssum is een JOGG gemeente met als doel: Het bevorderen van een gezonde leefstijl in het algemeen en een gezond gewicht in het bijzonder, met een primaire focus op kinderen en jongeren.

De Drank- en horecawet (DHW) schrijft voor dat de gemeenteraad elke vier jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol vaststelt. De gemeenteraden in alle Zuid-Limburgse gemeenten hebben eind 2014 ingestemd met het Preventie- en handhavingsplan Jeugd, Alcohol & Omgeving 2015-2019. De hoofddoelstelling in dit plan luidde: in 2019 leeft minimaal 50% van de alcoholverstrekkers de wettelijke eisen van alcoholverstreking na (leeftijdsgrens 18 jaar).

De BS Langeberg heeft 4 jaar lang als “beweegschool” deelgenomen aan het wetenschappelijk onderzoeksproject Gezonde Basisschool van de Toekomst. Het project had het als doel te onderzoeken of kinderen die op de basisschool een dagritme aangeboden krijgen met voldoende onderwijstijd, sport, bewegen, spelen en aandacht voor gezonde voeding een betere fysieke, emotionele en intellectuele groei doormaken. In december 2019 is het project afgerond als wetenschappelijk bewezen effectieve methode.

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Samen met partners in de regio op het gebied van gezondheid coördineren we het regionaal gezondheidsbeleid.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	<p>De regionale werkgroep implementeert het activiteitenprogramma in integraal beleid.</p> <p>De GGD, de gemeenten en regionale partners richten zich op het realiseren van een trendbreuk in de gezondheid en participatie van Zuid-Limburgers. Integraliteit is hierbij belangrijk. Er is een programmabureau Trendbreuk (aansturing en aanjagersrol) om de gezamenlijke problematieken integraal aan te pakken en daarmee daadwerkelijk een regionale trendbreuk te realiseren. De interventie Nu Niet Zwanger, Stevig Ouderschap en VoorZorg zijn geïmplementeerd.</p> <p>De interventies Gezonde Basisschool van de Toekomst en de Knooppunten op het MBO onderwijs (waaronder M@z en @Ease) worden regionaal uitgerold. Deze knooppunten worden gevormd door het onderwijs, de zorg en welzijn en hebben als doel kwetsbare jongeren te stimuleren eerder laagdrempelige hulp te zoeken. Problemen worden eerder opgespoord en waar mogelijk verholpen. Om de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg in te lopen op de rest van Nederland is het belangrijk dat de studenten hun opleiding afronden.</p> <p>Basisschool Langeberg heeft meegedaan aan het project beweegschool en is voornemens te starten met het introduceren van de gezonde lunch om zodoende een Gezonde basisschool van de toekomst te worden. Veilig Thuis wordt door de GGD ZL uitgevoerd. Dit is terug te vinden in programma 3 Sociaal Domein, taalveld geëscaleerde zorg 18+, resultaat 1.2 t/m 1.4</p>
1.10	<p>Financieel wordt de gemeente verantwoordelijk voor het Rijksvaccinatieprogramma dat per 1 januari 2019 gedecentraliseerd wordt via het gemeentefonds; GGD en Meander JGZ blijven verantwoordelijk voor de uitvoering.</p> <p>Er is extra aandacht voor het percentage no-show ofwel het niet deelnemen aan het vaccinatieprogramma. Samen met de gemeente streeft de GGD naar een hoog vaccinatiegraad. Doel: Circa 96% van de kinderen is beschermd tegen het krijgen van de infectieziekten waartegen ze zijn ingeënt en de daarmee samenhangende ernstige complicaties. Een hoge vaccinatiegraad onder de bevolking beschermt ook kinderen en volwassenen die niet gevaccineerd zijn omdat het virus of bacterie praktisch niet meer kan circuleren binnen de bevolking. De GGD informeert en adviseert de gemeente bij hoe te handelen als er sprake is van een daling in de vaccinatiebereidheid.</p>
1.2	<p>Naar aanleiding van de regionale samenwerking wordt in 2019 een lokaal gezondheidsprogramma opgesteld en uitgevoerd i.s.m. de regionale partners</p> <p>Het regionaal gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit" is in december 2019 door de gemeenteraad vastgesteld.</p>
1.3	<p>Er is een sluitende ketenaanpak waarbij kinderen met overgewicht en obesitas worden doorverwezen naar het voor hen geschikte (zorg)programma.</p> <p>Alle basisscholen van gemeente Brunssum nemen deel aan het JOGG-programma. De resultaten geven een positief beeld m.b.t. het gewicht van de jeugd zover als gemeten kan worden (AVG). Er is conform de doelstelling sprake</p>

		van stabilisatie. De kinderen van de BS Langeberg nemen tevens deel aan de beweeginterventie van de Gezonde basisschool van de Toekomst. Bijkomstige waarneming is de positieve ontwikkeling in het sociale gedrag en van de motorische vaardigheden.
1.4	Vorbereiding 1 JGZ Zuid-Limburg met alle partners.	In 2019 is de samenvoeging van de Jeugdgezondheidszorg van 0-4 jaar (Meander) met de Jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar (GGD) gerealiseerd in Jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg (-9 maanden - 18 jaar).
1.5	De GGD voert het vastgestelde beleid, conform de GR, uit.	De GGD heeft in 2019 het vastgestelde beleid conform de GR uitgevoerd.
1.6	Implementatie van het activiteitenprogramma, wat volgt vanuit het regionale gezondheidsbeleid, in lokaal beleid.	De interventies Nu Niet Zwanger, Stevig Ouderschap en VoorZorg worden uitgevoerd. De BS Langeberg neemt deel aan het beweeggedeelte van de gezonde Basisschool voor de Toekomst.
1.7	In 2019 wordt de voorbereiding voortgezet om per 1/1/2020 één organisatie in Zuid-Limburg te hebben voor Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar.	In Zuid-Limburg is om op 1-1-2020 te starten met één organisatie voor de Jeugdgezondheidszorg (0-18 jaar) gerealiseerd.
1.8	Streven is om dit uit te breiden naar een integrale JGZ voor de periode van -9 maanden tot 23 jaar.	Door de 3 interventies: Nu Niet Zwanger, Voorzorg en Stevig Ouderschap in de JGZ in te zetten, is de JGZ uitgebreid van 0-18 jaar naar -9 maanden tot 18 jaar.
1.9	Uitvoeren vervolgonderzoek in Zuid-Limburg inzake naleving alcohol en tabak bij jongeren.	De Zuid-Limburgse gemeenten hebben 2 nalevingsonderzoeken laten doen. Op regionaal niveau is de naleving in 2018 verbeterd ten opzichte van 2015.

Doel: Wat wilden we bereiken

- 2 Verbetering motorische vaardigheden en verminderen van obesitas Jeugd in het primair onderwijs. Trendbreuk van stabilisering naar daling van het percentage kind.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Uitvoering JOGG (Jongeren op gezond gewicht) programma.	Het verbeteren van de motorische vaardigheden en het stabiliseren van overgewicht bij jongeren is mede door de deelname aan het JOGG programma voor een groot deel bereikt.
2.2	We monitoren de jeugd bij het Primair Onderwijs op BMI en motorische vaardigheden en we bieden aanvullende interventies op het gebied van leefstijl en motorische achterstanden aan.	Het overgewicht is gestabiliseerd en de motorische vaardigheden zijn verbeterd. Dat is het beeld. De testen (en de waarden) zijn in 2019 zijn aangepast waardoor de data van 2019 niet één op één met 2018 vergeleken kunnen worden.
2.3	We maken ketenafspraken met diverse maatschappelijke partners omtrent een gevarieerd aanbod voor kinderen met overgewicht en/of een motorische achterstand.	De beweeginterventies op de het primair onderwijs worden voornamelijk door de sportconsulenten van de gemeente uitgevoerd, waarbij er nauw wordt samengewerkt met een lokale (sport)fysiotherapeut/zorgaanbieder.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Volksgezondheid (XT-71) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	558	579	21
710002 - Burgernoodhulp / AED	10	11	1
710004 - Gezondheidsbeleid	392	392	0
710005 - Volksgezondheid	10	3	-7
TOTAAL LASTEN	970	985	15
TOTAAL BATEN			
Resultaat	970	985	15

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	<p>De bijdragen GGD 2019 komen € 21.000 hoger uit wegens een nagekomen indexering en bijdragen programma management Trendbreuk 2018/2019.</p> <p>De kosten van het Rijksvaccinatie programma zijn € 2.000 lager uitgekomen.</p>
710002 - Burgernoodhulp / AED	<p>De overschrijding van € 1.100,- komt voort uit de aanschaf van noodzakelijke nieuwe batterijen voor alle AED's.</p>
710005 - Volksgezondheid	<p>Door minder projecten Volksgezondheid komt deze post € 7.000,- lager. In de 2e Bestuursrapportage is de begroting structureel aangepast van € 50.000,- naar € 10.000,-.</p>

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN EDUCATIE

TERUGBLIK

In 2019 is het ontwikkelen van nieuw beleid t.a.v. het Onderwijsachterstandenbeleid en de Lokaal Educatieve Agenda samen met onze partners opgepakt. Ook de kinderen en de ouders hebben hierin een centrale plaats. Dit heeft geleid tot 2 nieuwe beleidsdocumenten voor de komende 4 jaar op het gebied van onderwijs, kinderopvang en peuteropvang. Belangrijke ontwikkeling hierbij is om in Brunssum 2 Kindcentra te ontwikkelen waar onderwijs, opvang, zorg, cultuur, sport, bibliotheekfunctie, taalscholing voor ouders, etc. een plaats hebben.

Taakveld: Openbaar basisonderwijs (XT-41)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Alle jongeren een startkwalificatie. Daarom vroeg signaleren en vroeg aanpakken van ontwikkelingsproblematieken bij alle initiatieven in en rondom het onderwijs en de voorscholen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Kinderen zijn bij schoolverlaten voldoende redzaam om een volgende stap te zetten naar studeren of naar werken.	Leerlingen verlaten het onderwijs zoveel mogelijk met voldoende bagage om hun toekomst te vervolgen. Indien nodig, worden bureau Voortijdig Schoolverlaten, het School Maatschappelijk Werk en/of andere zorgpartners ingeschakeld om een leerling te begeleiden.
1.2	Er zijn geen vroegtijdige schoolverlaters.	Leerplicht: In het schooljaar 2018-2019 waren er 7 thuiszitters (1 in het basisonderwijs en 6 in het voortgezet onderwijs). Hiervan zijn er in het schooljaar 2018-2019 4 opgelost. Redenen voor thuiszitten kunnen zijn: psychische of gedragsproblematiek, onwil van leerling of ouders, plaatsingsproblemen, problemen met het leerlingenvervoer of wachtlijsten in de hulpverlening of onderwijs. Bureau Voortijdig Schoolverlaten (VSV) voert de Leerplicht namens de gemeenten in Parkstad uit. Bureau VSV werkt hierbij nauw samen met de partners (o.a. Jeugdgezondheidszorg, Team Jeugd, Passend Onderwijs).
1.3	Alle schoolverlaters hebben een startkwalificatie.	Startkwalificatie: Bureau VSV (Voortijdig School Verlaten) volgt in Parkstad elke jongere tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie heeft. Inzet is om deze jongeren zoveel mogelijk op school te houden. Als de jongere toch uitvalt, wordt eerst de weg terug naar school ingezet. Als dit niet kan, zullen zij indien nodig de jongere begeleiden naar de sociale diensten of hulpverlening. Hierbij merkt bureau VSV dat er een krapte op de arbeidsmarkt is ontstaan waardoor jongeren eerder in de verleiding komen om voor werk te kiezen in plaats van de opleiding af te maken. In het schooljaar 2017-2018 was er in Brunssum sprake van 51 Brunssumse leerlingen die voortijdig met school zijn gestopt (41 MBO en 10 VO) (2,69% van het aantal leerlingen in MBO en VO). Bureau VSV gaat met deze leerlingen aan de slag, zoals hierboven omschreven. Over 2019 zijn nog geen cijfers bekend. Opvallend is de uitval in de onderbouw van het VO. Dit gaat om uitvallers van de EOA (Eerste Opvang Anderstaligen). Analyse wijst uit dat het merendeel is gestart met inburgering. Omdat inburgering geen "door het ministerie van Onderwijs bekostigde

		schoolinschrijving" is, tellen deze jongeren formeel mee als VSV-er.
1.4	Inzetten op start tienerschool in Brunssum.	Vanuit de basisscholen van Movare wordt intensief samengewerkt met Compass, het Brunssumse voortgezet onderwijs. In deze samenwerking, tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs, is het realiseren van een Tienerschool voor leerlingen van 10-14 jaar in Brunssum vooralsnog niet het doel. Een tienerschool is een onderwijsvorm voor leerlingen tussen 10 en 14 jaar en biedt een vierjarige overgang tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Er is sprake van een warm contact tussen Compass en de basisscholen van Movare. Periodiek is er overleg, waardoor een betere voortgang en afstemming komt tussen Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs in Brunssum. Leerlingen vanuit het Basisonderwijs doen mee aan gezamenlijke lessen en activiteiten van Compass en zo wordt de overstap naar Compass steeds vloeiender en weten leerlingen en ouders ook waarvoor ze kiezen naar Deze intensieve samenwerking vinden zij gezamenlijk veel belangrijker dan het realiseren van een tienerschool.
1.5	De wettelijke taken ten aanzien van openbaar onderwijs worden uitgevoerd.	Openbaar basisonderwijs is op basisschool Trampoline verzorgd door Onderwijsstichting Movare.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Openbaar basisonderwijs (XT-41) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
410000 - Salarislasten Openbaar Onderwijs	39	39	0
<u>TOTAAL LASTEN</u>	<u>39</u>	<u>39</u>	<u>0</u>
<u>TOTAAL BATEN</u>			
Resultaat	39	39	0

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
---------	---------------------------------------

Taakveld: Onderwijshuisvesting (XT-42)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Duurzame huisvesting voor alle Brunssumse scholen waarin zoveel mogelijk de samenwerkingspartners in één gebouw gehuisvest worden (Brede Maatschappelijke Voorziening).	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Uitvoering Meerjaren Onderhoudsplan Onderwijshuisvesting.	De onderhoudsplanningen van de schoolgebouwen die de gemeente exploiteert, zijn in 2019 uitgevoerd. Het onderhoud sluit aan bij de onderhoudsplanningen die er zijn voor alle gemeentelijke gebouwen.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onderwijshuisvesting (XT-42) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
420000 - Salarislasten Onderwijshuisvesting	194	194	0
420002 - Financiering Basisonderwijs	319	340	22
420003 - Financiering Voortgezet Onderwijs	42	40	-2
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw		65	65
612022 - B.M.V. Bronsheim	383	389	6
612023 - Brede School Langeberg	196	212	17
612024 - Brede School Treebeek	404	515	111
612025 - B.M.V. Centrum	486	500	14
TOTAAL LASTEN	2.024	2.255	231
420002 - Financiering Basisonderwijs	-23	-24	-1
612022 - B.M.V. Bronsheim	-249	-263	-14
612023 - Brede School Langeberg	-146	-153	-8
612024 - Brede School Treebeek	-184	-262	-79
612025 - B.M.V. Centrum	-218	-266	-48
TOTAAL BATEN	-819	-969	-149
Resultaat	1.204	1.287	82

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
420002 - Financiering Basisonderwijs	De hogere uitgaven op dit product van € 21.900,- worden met name veroorzaakt door extra incidentele uitgaven in verband met uitkering vergoedingen brandschade bredeschool Treebeek (€ 12.000,-) en incidentele meeruitgaven als gevolg van aanpassing van de exploitatiebegrotingen van de bredescholen (€ 11.000,-).
420003 - Financiering Voortgezet Onderwijs	De lagere uitgaven op dit product van € 2.350,- zijn voornamelijk een gevolg van de lagere incidentele bijdrage van de verzekeringspenningen (€ - 4.500,-)
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	Lopende het jaar 2019 heeft de gemeente locatie Rombouts college overgenomen van onderwijsstichting LVO. De hogere uitgaven op dit product van € 65.000,- zijn een gevolg van het feit dat er voor kalenderjaar 2019 geen budgetten (lasten en baten) zijn geraamd maar wel, in het kader van onderhoud, groenbeheer, schoonmaak, camerabeveiliging, etc., kosten zijn gemaakt.
612022 - B.M.V. Bronsheim	De hogere uitgaven van € 5.800,- op het product B.M.V. Bronsheim worden met name veroorzaakt door extra incidentele uitgaven als gevolg van extra onderhoudswerkzaamheden, klachten en spoedklussen. De hogere opbrengsten van € 14.500,- zijn een gevolg van extra incidentele huurinkomsten.
612023 - Brede School Langeberg	De hogere uitgaven van € 16.500,- op het product Brede School Langeberg worden met name veroorzaakt door extra incidentele uitgaven als gevolg van extra onderhoudswerkzaamheden, klachten en spoedklussen ten behoeve van de lopende exploitatie (€ 20.000,-) plus hogere incidentele uitgaven schoonmaak (€ 6.000,-) en lagere bijdrage OZB (€ - 9.300,-) De hogere opbrengsten van € 7.500,- zijn een gevolg van extra incidentele huurinkomsten.

612024 - Brede School Treebeek	De hogere uitgaven van € 110.000 op dit product worden met name veroorzaakt door de incidentele uitgaven als gevolg van brandschade (€ 70.000,-) aan de buitenbergingen van het schoolgebouw en incidenteel extra onderhoud (€ 40.000) onder andere in het kader van legionella, problemen met de installatie klimaatbeheersing en afwatering terrein. Dit heeft ook geleid tot incidenteel hogere inkomsten van € 70.000,- als gevolg van de schade uitkering die werd ontvangen van de verzekeraar.
612025 - B.M.V. Centrum	De hogere uitgaven van € 14.000,- op dit product worden per saldo met name veroorzaakt door extra incidentele uitgaven als gevolg van extra onderhoudswerkzaamheden, klachtenonderhoud en spoedklussen. De hogere opbrengsten van € 47.000,- op dit product zijn een gevolg van incidentele extra huurinkomsten.

Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	In Brunssum is een zo breed mogelijk aanbod aan onderwijsvoorzieningen aanwezig, zowel voorscholen (peuteropvang), basisonderwijs als voortgezet onderwijs.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Inzetten op behoud van voortgezet onderwijs in Brunssum.	Om enkele procedurele redenen is het raadsbesluit tot overname van het gebouw nog niet kunnen worden geëffectueerd. Met het bestuur LVO wordt aan het eind van het jaar nog gewerkt aan de laatste puntjes voor overname. Door de onduidelijkheid en het nog niet effectueren van de overname is de invulling van Compass formeel nog altijd tijdelijk.
1.2	Onderwijsconcept Compass verstevigen op Rombouts college.	Het aantal leerlingen op Compass is vanaf het schooljaar 2019-2020 toegenomen met 2 klassen. De samenwerking met het Brunssumse basisonderwijs is verstevigd.
1.3	Toepassen verordening leerlingenvervoer voor kinderen die vanwege handicap of levensovertuiging niet in Brunssum naar school kunnen.	De Verordening leerlingenvervoer is uitgevoerd. Er hebben 135 leerlingen in 2019 gebruik gemaakt van het Brunssumse leerlingenvervoer. Dit betreft 88 leerlingen met aangepast vervoer, 40 leerlingen met openbaar vervoer (evt. met begeleiding) en 7 leerlingen met eigen vervoer van ouders. Er is in het leerlingenvervoer een tendens waarneembaar dat puur leerlingenvervoer (vanwege de afstand naar school cq geloofsovertuiging) en meer zorggericht vervoer (vanwege de thuissituatie en/of problematiek van het kind) zich gaat vermengen. Wij zien dit steeds vaker bij de aanvragen leerlingenvervoer.
1.4	Laten uitvoeren van inspecties op kinderopvang-/ en peuteropvanglocaties i.v.m. Wet Innovatie kwaliteit Kinderopvang (IKK).	Alle Brunssumse locaties voor peuteropvang, dagopvang en buitenschoolse opvang zijn door de GGD geïnspecteerd op grond van de Wet IKK (Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang). Verder zijn er steekproefsgewijs inspecties uitgevoerd onder de Gastouderopvang-locaties. Alle kinderopvanglocaties hebben na inspectie door de GGD het advies "geen handhaving" gekregen. Dit betekent dat alle locaties voor peuteropvang en kinderopvang in Brunssum aan de wettelijke voorwaarden voldoen.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Alle jongeren halen een startkwalificatie.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Alle doelgroepkinderen die door Meander JGZ als zodanig zijn geïndiceerd, gaan naar een voorschoolse voorziening.	<p>Alle doelgroepkinderen die bij het CMWW worden gemeld door de JGZ, worden geplaatst op één van de locaties van de peuteropvang. Er zijn evenwel ook ouders die ervoor kiezen om hun kind naar de kinderopvang te brengen, ofwel de keuze maken om hun kind thuis te houden. Samen met onze partners doen wij er alles aan om alle doelgroepkinderen een VVE-plaats aan te bieden op de peuteropvang.</p> <p>Doelgroepkinderen zijn peuters die door de Jeugdgezondheidszorg worden geïndiceerd vanwege een risico op onderwijsachterstanden. Dit kan zijn vanwege (sociaal) medisch redenen, (sociaal-) economisch redenen, (sociaal-) culturele redenen, (sociaal-) emotionele redenen of vanwege taal-/ spraakachterstand.</p>
2.2	Alle kinderen krijgen de gelegenheid om op de basisschool zwemdiploma A te halen.	<p>Alle kinderen in groep 4 van de Brunssumse basisscholen krijgen zwemles tijdens schooltijd.</p> <p>Voor nieuwkomers heeft de gemeente Brunssum een regeling met Stichting Leergeld waarbij kinderen van statushouders die instromen op de basisschool hoger dan groep 4 de mogelijkheid wordt geboden, zolang zij op de basisschool zitten, om het zwemdiploma A te behalen.</p> <p>Daarnaast is het, voor kinderen zonder zwemdiploma, mogelijk zwemles te volgen via het Jeugdfonds Sport en Stg. Leergeld indien de ouders een maximum inkomen van 120% van het bijstandsinkomen hebben.</p>
2.3	Project Gelijke Kansen op scholen in basisonderwijs voortzetten.	"Gelijke kansen voor alle leerlingen" is niet als afzonderlijk project opgezet op de basisscholen, maar qua doelstelling wel meegenomen in het door de Gemeenteraad vastgestelde Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). We bezien samen met onze onderwijspartners hoe we deze doelstelling kunnen realiseren in deze OAB-periode (t/m 2023).
2.4	Mogelijkheden van Talentontdekcentrum in Brunssum onderzoeken.	<p>Op Parkstad-niveau werken wij met alle gemeenten gezamenlijk aan een Aanpak Talentontwikkeling. Deze aanpak kenmerkt zich door het creëren van een intensieve samenwerking tussen maatschappelijke partners, het voorliggend veld (onderwijs, kinder- en peuteropvang, e.d.) en het bedrijfsleven. Hierdoor zorgen we ervoor dat er een nog steviger netwerk rondom de jongere gebouwd wordt voor wat betreft zijn ontwikkeling. Doel is om onderwijs, arbeidsmarkt, economie en (jeugd-) zorg/ welzijn met elkaar te verbinden, zodat de kinderen in Parkstad Limburg zich optimaal kunnen ontwikkelen en ervaren waar hun talenten liggen voor een kansrijke en succesvolle toekomst. In 2019 hebben wij een overlegstructuur opgezet (ambtelijk en bestuurlijk), contacten gelegd met alle partners over deze aanpak en een Kernteam gevormd van partners die willen meewerken en meedenken aan de uitwerking hiervan. Via Raadsinformatiebrieven bent u hierover geïnformeerd.</p> <p>In het verder opzetten en uitwerken van de aanpak Talentontwikkeling, nemen wij de vraag mee of hiervoor een "Talentontdekcentrum" toegevoegde waarde heeft.</p>

Doel: Wat wilden we bereiken		
3	Alle volwassenen een opleiding ter voorbereiding op toetreding op de arbeidsmarkt.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Met het uitvoeringsplan wordt beoogd meer laaggeletterden te bereiken, met name de autochtonen en dit aan te pakken.	In 2019 hebben we ingezet op taalverhoging via het traject 'Ook wij doen mee'. Dit traject is deels betaald via de extra middelen die beschikbaar zijn gekomen voor de taalverhoging van inburgeringsplichtigen. Voor het overige is dit traject betaald vanuit de WEB- gelden. Hiermee konden de kosten van dit traject gedekt worden. In 2019 hebben 30 personen deelgenomen aan dit traject, dat is uitgevoerd op de locatie van Betere Buren.

Doel: Wat wilden we bereiken		
4	Vroeg signaleren en vroeg aanpakken van ontwikkelingsproblematieken staat centraal bij alle initiatieven in en rondom het onderwijs.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Ongeoorloofd schoolverzuim wordt vroegtijdig gesignaleerd en teruggedrongen.	Zie onderdeel Leerplicht.
4.2	De VVE-coaches signaleren op de peuteropvang en kinderopvang vroegtijdig ontwikkelingsachterstanden bij peuters en pakken deze met ouders en overige partners op.	Dit is op alle locaties peuteropvang Brunssum uitgevoerd door de coaches vroegsignalering en vroeginterventie.
4.3	Zorggroep de Rupsjes wordt voortgezet.	De voorziening van de Rupsjes is ook in 2019 voortgezet. Deze voorziening is voor peuters, waarbij zorgen zijn over de ontwikkeling. Dit kan gaan om een (vermoedelijke) taal-spraak achterstand. Maar ook om een (vermoedelijke) sociaal- emotionele of cognitieve ontwikkelingsachterstand. Extra aandacht en steun in een vroeg stadium kan voorkomen dat zorgen overgaan in grote problemen. Er zijn in 2019 9 Brunssumse peuters ingestroomd bij de Rupsjes. Er zijn in 2019 4 kinderen uitgestroomd (3 naar regulier basisonderwijs en 1 naar speciaal onderwijs).
4.4	Extra rijksmiddelen OAB inzetten voor aanvullende activiteiten en projecten met alle samenwerkingspartners.	In het nieuwe meerjarenplan Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023 is uiteengezet hoe de extra Rijksmiddelen OAB die de gemeente Brunssum heeft ontvangen, worden ingezet, zowel beleidsmatig als financieel.
4.5	VVE-monitor: In 2019 start nieuwe digitale VVE-monitor "Nipia" op Parkstad-niveau.	De VVE-monitor Nipia is voor Parkstad Limburg van start gegaan. Nipia is de VVE-monitor voor de gemeenten in Parkstad Limburg. Nipia is een moderne peuter-volg-monitor waarmee de peuteropvang (POV) eenvoudig de alledaagse activiteiten kan beheren én de voortgang van kinderen kan monitoren bij de verschillende toetsmomenten. Het brengt de ontwikkeling van de kinderen in kaart over de langere termijn en ondersteunt de pedagogisch medewerkers met heldere overzichten en automatische planning. Gemeenten krijgen met Nipia snel inzicht in de kinderen per locatie, uitgesplitst naar doelgroepindicatie en voortgang.
4.6	Behoud en versterken erkend VVE-aanbod op alle Brunssumse peuteropvang-locaties ter voorbereiding op de basisschool.	VVE betreft voorschoolse en vroegschoolse educatie voor peuters en kleuters. De peuteropvang (uitgevoerd door het CMWW) betreft de voorscholen, waar het Brunssumse VVE aanbod beschikbaar is voor peuters van 2-4 jaar. In

		<p>groep 1 en 2 van de basisscholen wordt het VVE-programma aan de kleuters gegeven.</p> <p>De volgende ontwikkelingsgebieden krijgen aandacht in de VVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taalontwikkeling: hierbij gaat het bijvoorbeeld om het vergroten van de woordenschat. • Beginnende rekenvaardigheid: het leren tellen, leren meten en de oriëntatie in ruimte en tijd. • Motorische ontwikkeling: er is aandacht voor het ontwikkelen van grove en fijne motoriek. • Sociaal-emotionele ontwikkeling: het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en het samen spelen en werken. <p>Dit is conform de begroting 2019 uitgevoerd.</p>
4.7	Warme overdracht van voorscholen naar basisschool.	<p>Alle kinderen die een Brunssumse locatie peuteropvang hebben bezocht en in 2019 4 jaar zijn geworden, zijn warm overgedragen aan het Brunssumse basisonderwijs. Dit houdt in: een overdrachtsmoment waarbij aanwezig zijn: de mentor van het kind vanuit de peuteropvang, de leerkracht van het basisonderwijs en de ouder(s).</p> <p>Aan de hand van deze warme overdracht kan het kind een goede start maken op de school.</p>
4.8	Integraal koppeloverleg met peuteropvang en basisonderwijs.	<p>Het integraal koppeloverleg betreft het periodieke overleg van alle Brunssumse VVE-koppels. Een koppel bestaat uit de pedagogisch medewerkers van de Brunssumse peuteropvang en de leerkracht(en) van groep 1 van de gekoppelde basisscholen. Dit is de basisschool die in hetzelfde gebouw is gehuisvest. Het integraal koppeloverleg is in 2019 voortgezet, waarbij peuteropvang en basisonderwijs gezamenlijk de lijnen uitzetten voor een zo optimaal mogelijke ontwikkeling van de peuter/kleuter.</p>

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (XT-43) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
430000 - Salarislst Onderwijsbel. leerl.zaken	104	104	0
430001 - Peuteropvang	461	406	-54
430002 - Leerlingenvervoer	305	323	18
430003 - Zwemonderwijs Scholen	42	46	4
430004 - Onderwijs Algemeen	1	0	-1
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	857	859	2
430006 - Leerplichtbureau VSV	123	127	4
430007 - Laaggeletterdheid	10	1	-9
TOTAAL LASTEN	1.903	1.866	-36
430000 - Salarislst Onderwijsbel. leerl.zaken			
430001 - Peuteropvang		-144	-144
430002 - Leerlingenvervoer			
430003 - Zwemonderwijs Scholen			
430004 - Onderwijs Algemeen			
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	-847	-847	0
430006 - Leerplichtbureau VSV			
430007 - Laaggeletterdheid			
TOTAAL BATEN	-847	-991	-144
Resultaat	1.056	875	-180

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
430001 - Peuteropvang	<p>- Aan toezicht Kinderopvang locaties is € 9.000,- minder uitgegeven dan verwacht, maar meer dan in 2018.</p> <p>In de nieuwe wet IKK (Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang) zijn de voorwaarden voor kinderopvang aangescherpt. Dit betekent dat de inspecties van de GGD bij de kinderopvang ook zijn uitgebreid en daardoor duurder zijn geworden. Hiertoe hebben wij de raming in de begroting ad. € 23.000,00 opgehoogd vanwege te verwachten hogere kosten. Ten opzichte van 2018 zijn deze uitgaven ook hoger nl. € 30.000,00 totaal, maar minder hoog dan geraamd (budget: € 39.000,00).</p> <p>- Meer uitgaven Peuteropvang via OAB-middelen veroorzaakt € 45.000 minder uitgaven.</p> <p>- Baten: verrekening overschot Peuteropvang 2018 € 144.000 wegens overschrijding maximaal weerstandsvermogen CMWW.</p>
430002 - Leerlingenvervoer	<p>Uitgaven Leerlingenvervoer 2019 zijn € 13.500 hoger dan de begroting 2019 door hoger verbruik individueel vervoer.</p> <p>Deze hogere kosten zijn o.a. veroorzaakt door vervoer van enkele leerlingen naar specifiek onderwijs (vaak buiten de regio c.q. buiten Limburg) vanwege specifieke problematieken. Wij hebben inmiddels op het niveau van Zuid-Limburg een vorm van samenwerking opgezet, dat wij gezamenlijk de kinderen naar deze scholen vervoeren. Dit scheelt behoorlijk in de kosten, maar blijft een hoge kostenpost.</p> <p>Zoals bij leerlingenvervoer aangegeven, zien wij bij de aanvragen voor leerlingenvervoer ook andere problematieken aan de orde zijn. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij kinderen en gezinnen die ook vanuit zorg (bv. Jeugdwet) voorzieningen nodig hebben. Het star toepassen van de regels (nl. toekennen openbaar vervoer en geen taxivervoer) levert dan grote problemen op bij deze gezinnen.</p>
430003 - Zwemonderwijs Scholen	<p>De hogere incidentele uitgaven van € 3.800,- op het product zwemonderwijs scholen worden mede veroorzaakt door toename van het aantal zwemlessen / leerlingen groep 4 (€ 3.300,-) en de jaarlijkse prijsindexering van de vervoerskosten (€ 500,-).</p>
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	<p>- De uitgaven Onderwijs Achterstanden Beleid zijn in evenwicht gebracht met € 515.000 tot de subsidiebeschikking OAB-middelen 2019 ad. € 847.000 ter additionele dekking van de financiering Doorlopende Leerlijn 2020.</p>
430007 - Laaggeletterdheid	<p>De meeste projecten starten vanuit partners met wie wij een samenwerkingsrelatie hebben. Er is een bedrag gereserveerd om initiatieven/projecten zo nodig te ondersteunen en om gemeentelijke diensten te ondersteunen voor laaggeletterden. Voor 2019 vonden de activiteiten vooral vanuit bestaande budgetten en subsidies aan instellingen plaats.</p>

PROGRAMMA 6 WIJKGER. WERKEN, INTEGR., PARTICIP.

TERUGBLIK

Het Wijkgericht werken heeft in 2019 een stevige impuls gekregen. De burgers zijn intensiever betrokken bij activiteiten. De banden met de partners zijn verstevigd. De pilot Huis van de Wijk is besproken met wijkteams, raadsleden en maatschappelijke partners en zij zijn, ondanks de startproblemen, positief over de dynamiek die er ontstaan is. Het conceptervaart men als positief en willen men graag verder ontwikkelen. Ook het wijkwet-houderschap wordt gezien als een goede zet. Al met al ligt een stevig fundament voor verdere uitrol en verbreding van wijkgericht wer. De evaluatie met het College heeft echter nog niet plaatsgevonden en is gepland voor april 2020

Naast de resultaten die u verder op in deze tekst leest zijn er ook voorbereidingen getroffen om een pilot starten met een wijkbedrijf in Wijk Noord. Daarover in 2020 meer.

Taakveld: Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Dat mensen zo lang mogelijk verantwoord zelfstandig kunnen wonen in de eigen omgeving en kunnen deelnemen aan de samenleving.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Collectieve voorzieningen zoals was- en strijkservice, regeling Huishoudelijke Hulp en de rolstoel- en scootmobielpool inzetten voor inwoners van Brunssum op basis van vigerend beleid..	In 2019 hebben meer mensen gebruik gemaakt van de collectieve voorzieningen. Als gevolg van het abonnementstarief Wmo is het aantal Brunssumse burgers met een indicatie Hulp bij het Huishouden gestegen. Een direct gevolg hiervan is de stijging van het gebruik van de was- en strijkservice van Beter Buren en de HHT-regeling.
1.2	Cliëntervaringsonderzoeken uitvoeren met als resultaat dat 75% van de gevraagde cliënten aan tevreden is over de bejegening, dienstverlening en voorziening in het kader van de WMO..	Uit het cliëntervaringsonderzoek kwam naar voren dat de cliënten over het algemeen (zeer) tevreden waren over het contact met de gemeente over de Wmo-voorziening. Over de ervaring van de dienstverlening werd op de diverse onderwerpen tussen de 76% en 87% gescoord. De kwaliteit van de ondersteuning werd eveneens ruim boven de 75% gescoord. Ten aanzien van het effect van de ondersteuning werd op de diverse onderwerpen tussen de 75% en 81% gescoord. Het effect was het grootst als het gaat om de vergrote mobiliteit.
1.3	Het vrijwilligersbeleid is geëvalueerd. De raad en het college zijn geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie.	In 2019 heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden naar het concept "Volentario" als mogelijkheid om vrijwilligers te waarderen (een concept waarbij lokale ondernemers betrokken worden, vrijwilligers uren registreren en er naar rato "Volentatio's" betaald worden die bij lokale ondernemers ingeleverd kunnen worden). Dit is de reden dat de evaluatie vertraging heeft opgelopen en doorgeschoven is naar 2020. De mogelijkheden die dit concept biedt worden meegenomen bij het vrijwilligersbeleid.
1.4	Het onderzoek naar mogelijkheden om de informele zorg-organisaties én het daarbij behorende scholingsaanbod gezamenlijke te subsidiëren binnen de regio Parkstad is afgerond.	Door middel van een bestuursovereenkomst is de samenwerking tussen gemeenten in Parkstad en de informele zorg organisaties geformaliseerd. De afwikkeling van de subsidie is namens de deelnemende gemeenten door Heerlen afgehandeld. Een regionale werkgroep coördi-

		neert de verbetering in de samenwerking én het scholingsaanbod. De jaarlijkse waardering van mantelzorgers werd, tot tevredenheid van de doelgroep, in regionaal verband georganiseerd. Totaal staan 1067 Brunssumse mantelzorgers ingeschreven bij het steunpunt voor mantelzorg.
--	--	--

Doel: Wat wilden we bereiken

- 2 Samen met het CMWW zorgen voor een goede ondersteuningsinfrastructuur met laagdrempelige voorzieningen die aansluit bij de behoefte van de burger.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Subsidiëren van voorliggend veld waarbij meer gestuurd gaat worden op outcome-indicatoren.	Ruim vier duizend Brunssumse burgers hebben in 2019 een beroep gedaan op de diensten van het CMWW waarvan ongeveer de helft tijdelijk wordt ondersteund en ongeveer 20% langdurig. De overige burgers (ca 30%) schakelen het CMWW in voor informatie, advies of een collectieve dienst. Algemeen maatschappelijk werk, schuldhulpverlening en cliëntondersteuning vertegenwoordigen het grootste deel (ca 70%) van de hulpverlening. Daarnaast organiseerde het CMWW een groot aantal (92) verschillende sociaal culturele activiteiten voor jongeren, volwassenen en ouderen. De kwaliteit van de dienstverlening wordt frequent geëvalueerd en waar nodig bijgesteld op basis van kwartaalrapportages.

Doel: Wat wilden we bereiken

- 3 Faciliterende rol gemeente en partnerschap zorgaanbieders, ziektekostenverzekering, GGZ, huisartsen en CMWW.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Versterken samenwerking met instellingen zoals gecontracteerde zorgpartners, CMWW, GGZ, huisartsen en ziektekostenverzekeringen.	Om ondersteuning op maat te leveren is het belangrijk dat er een goede samenwerking is tussen het voorliggend veld en de cure- en care instellingen (huisartsen/praktijkondersteuners, GGZ, wijkverpleegkundigen (Wlz)). In 2019 zijn de aanbieders Wmo-begeleiding een project Samenkracht gestart dat zich richt op ons masterplan sociaal domein en o.a. op een verbetering van de samenwerking tussen partijen. De gemeente Brunssum heeft daarbij een sturende en faciliterende rol in relatie met contract partners en gesubsidieerde instellingen.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Samenkracht en burgerparticipatie (XT-61) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
610000 - Salarislasten Samenkracht burgerpart	451	451	0
610001 - Inburgering	33	52	19
610010 - Subsidies Seniorenverenigingen	20	20	0
612010 - Buurtverenigingen	1	1	0
612011 - Ondersteuning verenigingen	9	3	-6
612020 - Gemeenschapshuizen	3	3	0
612021 - D'r Brikke-Oave	165	156	-9
612026 - Gemeenschapshuis Klaver 4	2	2	0
612030 - Collectieve voorzieningen WMO	140	0	-140
612031 - Collectieve voorzieningen WMO-oudHHT	420	447	28
612032 - Collectieve voorzieningen WMO-AM	38	38	0
612033 - Welzijnswerk CMWW	1.744	1.744	0
612037 - Het Huishouden op Orde		70	70
612038 - Informele Zorg	100	112	12
612041 - Samenkracht en burgerparticipatie	35	16	-19
612045 - Bedrijfsvoeringskosten	194	135	-59
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO	42	13	-29
612100 - Subsidies Jeugdverenigingen	88	87	-2
TOTAAL LASTEN	3.484	3.348	-136
612021 - D'r Brikke-Oave	-41	-39	2
TOTAAL BATEN	-41	-39	2
Resultaat	3.443	3.308	-135

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
610001 - Inburgering	Voor Inburgering is in 2019 € 19.000 meer uitgegeven wegens maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielzoekers waarvoor in de meircirculaire € 83.000 extra subsidie was ontvangen. Deze subsidie is echter administratief verwerkt op Begeleiding WMO (671002), waar geen realisatie geboekt is.
612030 - Collectieve voorzieningen WMO	In 2018 was de verwachting dat Betere Buren niet uit eigen middelen een dekking kon vinden voor het financiële tekort dat zou ontstaan wanneer mensen van de Sociale Werkvoorziening uitstromen en vervangen moeten worden door cliënten uit de Participatiewet. De Wsw-subsidie is immers aanzienlijk hoger dan de loonkostensubsidie van een cliënt uit de participatiewet. Bij een tekort zou een beroep gedaan worden op het budget Collectieve voorzieningen. In de loop van 2019 zijn aanvullende budgetten vanuit de gemeente voor Betere Buren beschikbaar gesteld, waardoor uiteindelijk het financieel resultaat gunstiger uit kwam dan verwacht. Hierdoor heeft Betere Buren geen gebruik hoeven te maken van dit (collectieve voorzieningen Wmo) gereserveerde budget.
612031 - Collectieve voorzieningen WMO-oudHHT	Als gevolg van het abonnementstarief Wmo is het aantal Brunssumse burgers met een indicatie Hulp bij het Huishouden gestegen. Een direct gevolg hiervan is de stijging van het gebruik van de was- en strijkservice van Betere Buren. In 2019 is het aantal mensen dat gebruikt maakt van de was- en strijkservice van Betere Buren gestegen van 200 naar 300 gebruikers. Hierdoor zijn

	ook de kosten gestegen waardoor de begroting met € 28.000,- overschreden is.
612037 - Het Huishouden op Orde	De uitgaven voor het project Huishouden op Orde worden gedekt van de Egalisatiereserve Huishouden op Orde (B120617) uit 2015, waarvan het eindsaldo ultimo 2019 € 74.000,- bedraagt en.
612038 - Informele Zorg	De overschrijding a € 12.000,- ten opzichte van de begroting komt voort door nagekomen mantelzorgcomplimenten 2018. Door de gewijzigde beleidsregels is dit risico voor de toekomst verlaagd omdat gedurende het gehele jaar het compliment kan worden aangevraagd.
612045 - Bedrijfsvoeringskosten	Inzake Bedrijfsvoeringskosten is € 59.000 minder uitgegeven wegens meevallende bijdragen GGD producten en lagere kosten Masterplan Sociaal Domein.
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO	De bedrijfsvoeringskosten komen € 29.000,- lager uit wegens uitstel aanbestedingstraject Wmo HbH naar 2020.

Taakveld: Wijkteams (XT-62)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Versterken burgerkracht en door de burger gedragen beleid.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	De visie wijkgericht werken wordt met de afzonderlijke wijken ontwikkeld tot een overkoepelende visie wijkgericht werken 5.0. op lange termijn.	Met wijkwethouders, wijkteams en raadsleden is gesproken over de pilot "huis van de wijk in het centrum", de constructie wijkwethouders, en de samenwerking met partners. De reacties zijn positief. Overwegend is men tevreden hoe de zaken lopen. Ook is er gesproken over een andere vorm zoals bijvoorbeeld één overkoepelende stichting. De visie wijkgericht werken 5.0 krijgt steeds meer vorm.
1.2	In 2019 loopt een pilot wijkgericht werken voor het centrum.	De pilot van het Huis van de Wijk, in het centrum, is gericht op participatie van de burger, ontmoetingsplek voor de wijk, integrale samenwerking tussen vrijwilligers en professionele partijen. Verbinding, gericht op informeren en delen met elkaar, zowel voor de burger als ook voor de professionele partijen onderling. Inmiddels zijn al zoveel partners actief dat er vraag is naar uitbreiding en verbreding.
1.3	In de periode 2018-2022 heeft iedere wijk een wijkwethouder als eerste bestuurlijke aanspreekpunt.	Het werken met wijkwethouders is geslaagd te noemen. Met aandacht voor enkele verbeterpuntjes, zoals bijvoorbeeld meer aandacht voor rol wijkwethouder versus vakwethouder, wordt dit voortgezet.
1.4	In iedere wijk is er een team van vrijwilligers (in evt. wisselende samenstelling) beschikbaar die initiatieven namens de wijk ontplooiën en die een bijdrage leveren aan het tot stand komen van beleids- en uitvoeringsplannen voor zover die betrekking hebben op de wijk.	In meerdere wijken is sprake van aanwas van vrijwilligers. Aan de hand van straathoeksessies en thema bijeenkomsten werden initiatieven genomen, samen met burgers, die weer leiden tot verbetering van leefbaarheid en veiligheid in de wijk
1.5	Wijkteams kunnen inwoners van hun wijk benaderen om zitting te nemen in een expertisegroep of denktank. Deze denktank	De wijkteams zijn in 2019 gestart met besprekingen over het borgen van hun rol in de wijk voor de toekomst. De huidige vorm is in sommige situaties, levensfasen, wijken, niet passend. Bijvoorbeeld als er geen/niet voldoende

	kan onafhankelijk adviseren over nieuwe beleidsontwikkelingen.	mensen zijn die in het wijkteam willen zitten. Er zijn vaak wel mensen bereid zich voor de wijk in te spannen maar wil men niet vast zitten aan een construct. De wijkteams beraden zich op een andere structuur die meer ruimte voor flexibiliteit biedt waarbij meer invloed van de burger ontstaat bijvoorbeeld door middel van werkgroepen en/of adviesraden.
1.6	Opstellen van Wijkveiligheidsplannen tezamen met professionele partners, wijkteams en inwoners voor een gezamenlijke wijkaanpak.	In 2019 zijn grote stappen hierin gezet. Wijkprofielen en wijkanalyses zijn in de basis gereed.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Wijkteams (XT-62) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
620000 - Salarislasten Wijkgericht Werken	237	237	0
620001 - Subsidies wijkteams	47	26	-20
620002 - Wijksteunpunt Brunssum-Noord	12	12	0
620003 - Verbetering Leefbaarheid in de wijk	17	27	10
TOTAAL LASTEN	312	302	-10
TOTAAL BATEN			
Resultaat	312	302	-10

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
620001 - Subsidies wijkteams	Wijkteam Centrum heeft de subsidie niet aangevraagd en daarmee ruimte gelaten, er een beroep op te doen, als er vanuit Wijk Centrum, maar ook vanuit andere wijken, een vraag zou ontstaan.
620003 - Verbetering Leefbaarheid in de wijk	Overschrijding ad. € 10.000,- wordt ten laste geboekt van reserve Sociale vernieuwing/wijkgerichte aanpak (B120615). Dit is een reservering die eerder naar aanleiding van een motie beschikbaar is gesteld om te kunnen gebruiken als werkkapitaal. Bijvoorbeeld voor het ondersteunen van een initiatief of voor het oplossen van een probleem.

PROGRAMMA 7 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

TERUGBLIK

In 2019 zijn verschillende infrastructurele projecten uitgevoerd, zoals de reconstructie van de wijk Op den Haen (afronding zomer 2020) en het grootschalig onderhoud Waubacherweg – Grensweg. In 2019 is begonnen met de planvorming en voorbereiding van de reconstructie Rembrandtstraat (start voorzien in maart 2020) en grootschalig asfaltonderhoud Molenvaart en Emmaweg (start uitvoering zomer 2020).

Op het gebied van verkeersveiligheid zijn kleine verkeersveiligheidsknelpunten opgelost. In Parkstadverband organiseerde Veilig Verkeer Nederland ook in 2019 educatieacties voor ouderen (rijvaardigheidstraining), basisscholen (verkeersexamen, dode hoek, opleiding verkeersbrigadiers) en verkeerseducatiedagen Voortgezet Onderwijs. Alle basisscholen doen mee aan het VEBO project, waarmee verkeerseducatie met financiële ondersteuning wordt bevorderd.

De Buitenring is in 2019 geheel gereed gekomen, inclusief de aansluiting bij Nuth. Daarmee is het project technisch gezien in grote lijnen afgerond. Er resteren nog enkele infrastructurele knelpunten, waarover met de Provincie nog overleg wordt gevoerd. De beheergrenzen zijn vastgesteld en aan de hand daarvan zullen eigendomsgrenzen bepaald worden, waarna eigendommen formeel worden overgedragen. Voorts is met de Provincie overeengekomen dat een deel van de N276 (tussen Emmaweg en Kennedylaan) met een beheervergoeding aan de gemeente in eigendom wordt overgedragen. Door de Provincie wordt nog gewerkt aan een veegplan PIP, waarin de Buitenring planologisch gefinetuned wordt.

In financiële zin is het project Buitenring afgerond met onze finale bijdrage van € 2mlj. als onderdeel van een set afspraken.

Beleidsmatig wordt door Parkstad ingezet op de actualisatie van het regionaal Verkeer en vervoerplan. Het accent zal liggen op duurzame mobiliteit.

Met betrekking tot elektrisch rijden hebben een groot aantal Limburgse- en Brabantse gemeenten weer een overeenkomst gesloten met de Provincie Noord-Brabant ter voorbereiding van een nieuwe aanbesteding voor het (kosteloos) plaatsen van oplaadpalen voor elektrisch vervoer. Dit omdat de lopende overeenkomst in januari 2020 eindigde.

Taakveld: Verkeer en vervoer (XT-21)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	De infrastructuur staat borg voor een goede bereikbaarheid te voet, per fiets met de auto en openbaar vervoer vanuit de woning naar alle gewenste bestemmingen. Tegelijkertijd moeten de effecten van mobiliteit voor veiligheid en voor milieu zoveel mogelijk worden beperkt.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Monitoring van de werkelijke verkeersbelasting op onderliggend wegennet na de opening van de Buitenring.	Na opening van de Buitenring zijn we gestart met verkeersmetingen op het gemeentelijk wegennet. Daarmee kunnen de effecten van de Buitenring ook cijfermatig onderbouwd worden.
1.2	In 2019 zal begonnen worden met het actualiseren van de verkeersmodellen.	De Provincie gaat de provinciale modellen actualiseren en wilt daarin ook de actualisering van de gemeentelijke (regionale) modellen meenemen. In 2019 is een inventarisatie gedaan naar de behoeften van de gemeenten en is door de Provincie offerte gevraagd voor een algehele actualisatie van de verkeersmodellen. De opdracht wordt in 2020 door de Provincie in de markt gezet.

Doel: Wat wilden we bereiken		
4 Een goed onderhouden openbare ruimte die door iedereen op een veilige manier gebruikt kan worden.		
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Het onderhoud, vervanging en schoon houden van wegen gebeurt conform MIP-OR 2018-2021 op kwaliteitsniveau CROW-B.	Het wegenonderhoud is uitgevoerd conform het onderhoud CROW-B. Met een delegatie van de Raad wordt ook periodiek een schouw uitgevoerd. Uit deze schouw komt voort, dat het onderhoud voldoet aan het gestelde niveau.
4.2	Het bestrijden van de gladheid van het hoofdwegenet wordt conform het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding uitgevoerd.	Bij voorkomende gladheid is die bestreden volgens het beleids- en uitvoeringsplan gladheidsbestrijding.
4.3	Hondenuitlaatplaatsen wekelijks reinigen en de hondenpoepbakken tijdig ledigen.	De hondenuitlaatplaatsen zijn wekelijks gereinigd. De hondenpoepbakken zijn naar noodzaak één of meerdere keren per week geleidigd.
4.4	Instandhouding openbare verlichting conform het onderhoudsniveau volgens MIP-OR 2018-2021.	De masten en armaturen, welke niet meer voldeden aan de NsVV-norm (Nederlandse stichting Voor Verlichtingskunde) zijn vervangen. Het beheer van de openbare verlichting en verkeerslichtinstallaties is conform MIP-OR uitgevoerd. Voor realisering zie paragraaf 3 Kapitaalgoed.
4.5	Ervoor zorgen dat de verkeerslichtinstallaties goed blijven functioneren.	Aan alle verkeerslichtinstallaties heeft het jaarlijkse onderhoud plaatsgevonden. De verkeerslichtinstallatie bij de brandweerkazerne is conform planning vervangen.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2 Bereikbaar en toegankelijk Openbaar vervoer met goede busverbindingen naar de Intercitystations.		
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	In de civiele- en verkeerstechnische planvorming houden wij rekening met het lijnen-netwerk van het openbaar vervoer.	Door bewoners zijn klachten kenbaar gemaakt over de situatie rond het bus overstapstation Wilhelminastraat. In overleg met Arriva wordt gezien hoe de situatie verbeterd kan worden, zo mogelijk door het verplaatsen van het overstapstation. Arriva heeft hiervoor ideeën aangeleverd die in de verdere uitwerking van centrumplannen worden meegenomen.
2.2	Indien nodig overleg met Provincie en Arriva over optimalisatie van het openbaar vervoer in Brunssum.	Zie 2.1.

Doel: Wat wilden we bereiken		
3 De doelstelling is 0-dodelijke verkeersslachtoffers.		
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Wij rusten verkeersdeelnemers beter toe op hun verkeerstaak via projecten op het gebied van verkeerseducatie, handhaving en voorlichting samen met Parkstad en Veilig Verkeer Nederland..	In Parkstadverband organiseerde Veilig Verkeer Nederland ook in 2019 educatieacties voor ouderen (rijvaardigheidstraining), basisscholen (verkeersexamen, dode hoek, opleiding verkeersbrigadiers) en verkeerseducatiedagen Voortgezet Onderwijs. Alle basisscholen doen mee aan het VEBO-project, waarmee verkeerseducatie met financiële ondersteuning wordt bevorderd. Deze verkeersveiligheidsacties worden voor 50% door de Provincie gesubsidieerd.
3.2	Wij dragen zorg voor de opleiding van verkeersbrigadiers.	In samenwerking met VVN verzorgen wij de opleiding van verkeersbrigadiers. Geconstateerd wordt dat er steeds minder animo is voor verkeersbrigades. In 2019 hadden nog slechts twee scholen een verkeersbrigade.

3.3	Het oplossen van kleine knelpunten verkeersveiligheid gedurende het jaar.	Ook in 2019 zijn kleine verkeersveiligheidsknelpunten opgelost met de incidentele aanleg van drempels, kruispunt-aanpassing en de plaatsing van een spiegel.
-----	---	--

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Verkeer en vervoer (XT-21) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
210000 - Salarislasten Verkeer en vervoer	636	636	0
210001 - MIP-wegen	747	673	-74
210002 - Onderhoud Wegen	575	578	3
210004 - Overige Kosten wegen	95	2.099	2.004
210005 - Opritten	2	1	-1
210040 - Onkruidbestrijding verhardingen	175	139	-35
210050 - Straatreiniging	270	282	12
210051 - Bladreiniging	159	102	-57
210052 - Hondenpoepbestrijding	52	58	6
210060 - Gladheidsbestrijding	140	118	-22
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	30	24	-6
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	35	33	-3
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten	65	36	-30
210202 - Kapitaallasten Straatverlichting	158	124	-34
210203 - Openbare Straatverlichting MIP-OR	491	504	13
210210 - Verkeerscoördinatie	82	70	-12
TOTAAL LASTEN	3.712	5.477	1.764
210002 - Onderhoud Wegen	-10	-30	-20
210004 - Overige Kosten wegen	-80	-85	-5
210005 - Opritten	-10	-6	4
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	-22	-22	0
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	-5		5
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten		-1	-1
210203 - Openbare Straatverlichting MIP-OR		-1	-1
210210 - Verkeerscoördinatie	-19	-19	-1
TOTAAL BATEN	-145	-163	-17
Resultaat	3.567	5.314	1.747

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
210001 - MIP-wegen	Onderschrijding van de kapitaalslasten op dit product van € 74.000,- (incidenteel) als gevolg van onvoldoende personele capaciteit (vacatures niet volledig ingevuld) waardoor de investeringswerken niet volledig uitgevoerd zijn geworden.
210002 - Onderhoud Wegen	Er zijn meer opbrengsten als gevolg van uitgevoerde werkzaamheden derden € 20.000 (incidenteel). Door omleidingen als gevolg van de aanleg van de Buitering was het niet mogelijk om de N276 af te sluiten. Met als gevolg dat het aanbrengen van de stroefheidslaag op de houten brug is uitgesteld naar 2020. Hiermee is een bedrag van € 15.000,- (incidenteel) gemoeid.
210004 - Overige Kosten wegen	De overschrijding van € 2.000.000,- (incidenteel) betreft de inspanningsverplichting van de gemeente Brunssum voor de aanleg

	van de Buitenring, zoals onlangs in de Raad besloten. Deze uitgave valt in het rekeningresultaat 2019.
210040 - Onkruidbestrijding verhardingen	De kosten zijn lager als begroot omdat de inschrijving zéér laag was. Dit is een voordeel voor dit jaar van € 35.000,- (incidenteel).
210051 - Bladreiniging	Op dit product is een onderschrijding van € 57.000,- (incidenteel). Dit is veroorzaakt doordat het blad in een kortere periode is gevallen. In deze periode is er minder neerslag gevallen, waardoor de stortkosten van het blad lager zijn.
210052 - Hondenpoepbestrijding	De overschrijding van € 5.000,- (incidenteel) is een gevolg van de aankoop van een partij hondenpoepzakjes ter waarde van € 10.000,-. Een partij is voldoende voor circa 1,5 jaar.
210060 - Gladheidsbestrijding	Dit jaar zijn er minder uitrukken geweest dan begroot. Hierdoor is er € 21.000,- (incidenteel) minder uitgegeven.
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	In dit jaar hebben geen aanrijdingsschades plaats gevonden. Vandaar geen inkomsten, welke geraamd waren op € 5.000,- (incidenteel).
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten	Er is €30.000,- (incidenteel) minder besteedt doordat de Nederlandse Bewegwijzeringsdienst onvoldoende capaciteit heeft om de geplande werkzaamheden voor te bereiden en uit te voeren.
210202 - Kapitaallasten Straatverlichting	Een aantal investeringen is nog niet uitgevoerd voor € 130.000, waardoor de kapitaalslast op dit product € 34.000 lager uitvalt. Te weten: - De vervanging van de rode LED-lampen van de verkeerlichten is geraamd op 10 jaar. In de praktijk blijken ze langer mee te gaan (€ 30.000 incidenteel) - Er zijn twee voertuigen vervangen waarvan de vervangingskosten lager uitvielen dan geraamd (€ 15.000 incidenteel). Dit bedrag wordt in 2019 afgeboekt. - De vervanging van VOP Maastrichterstraat wordt al enkele jaren uitgesteld om de invloed van de Buitenring af te wachten. Dat is de reden dat die nog steeds niet is vervangen. (€ 60.000 incidenteel). - De vervanging van de ANWB is een aantal jaren uitgesteld in verband met de aanleg van de buitenring. Afgelopen jaar heeft de Nederlandse Bewegwijzeringsdienst onvoldoende capaciteit gehad om de vervanging voor te bereiden en uit te voeren.
210203 - Openbare Straatverlichting MIP-OR	In 2019 is iets meer openbare verlichting vervangen dan gepland.
210210 - Verkeerscoördinatie	Een aantal infrastructurele maatregelen zijn getemporeerd als gevolg van openstelling Buitenring en het effect hiervan op de verkeersintensiteiten (verwachte afname) op de diverse binnenwegen van Brunssum. Dit heeft geleid tot een onderschrijding op dit product van € 12.000,- (incidenteel).

Taakveld: Parkeren (XT-22)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Een verantwoorde parkeerbalans.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Monitoren of er voldoende parkeercapaciteit is in de gemeente.	Specifiek voor het centrum is in 2019 een parkeeronderzoek uitgevoerd naar de parkeerdruk op de verschillende parkeerterreinen rond het centrum. Deze gegevens worden gebruikt voor verdere ontwikkelingen in het centrum.
1.2	In de ruimtelijke plannen houden wij rekening met parkeerbehoefte en -norm.	Dit is gebeurd.
1.3	Zoveel mogelijk parkeren op eigen terrein.	Idem.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Parkeren (XT-22) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
220000 - Parkeren	24	24	0
<u>TOTAAL LASTEN</u>	<u>24</u>	<u>24</u>	<u>0</u>
<u>TOTAAL BATEN</u>			
Resultaat	24	24	0

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
220010 - Fietsenstalling Centrum Brunsum	Dit onderwerp wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de Centrum-visie. Beschikbaar budget is overgeheveld naar 2020.

PROGRAMMA 8 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

TERUGBLIK

Sportbeleid en-activering

Op het gebied van sportbeleid- en activering hebben verschillende op gezondheid gerichte activiteiten plaatsgevonden. Het JOGG-project (Jongeren Op Gezond Gewicht) wordt op alle scholen uitgevoerd, bij kinderopvangcentra is bijgedragen in de opleiding van pedagogisch medewerkers om kwalitatief goed beweegonderwijs te geven en wat betreft gehandicaptensport is samen met buurgemeenten Landgraaf, Heerlen en Kerkrade het IKS (Iedereen kan Sporten)-platform opgericht, waarmee vraag en aanbod op het gebied van gehandicaptensport bij elkaar wordt gebracht.

Het aantal kinderen van 2-13 jaar met overgewicht en obesitas in Brunssum blijkt in 2019 gestabiliseerd te zijn ten opzichte van het voorgaande jaar.

Sportaccommodaties

Het beheer van de sportaccommodaties is conform bestek uitgevoerd. In het bijzonder zijn de toplagen van de kunstgrasvelden van VV De Leeuw en SV Langeberg vervangen.

De beleidsnota cultuur is in concept gereed en zal nog worden besproken met de stakeholders. De voorbereiding heeft ertoe geleid dat onder de culturele partners op diverse fronten gezocht wordt naar samenwerking. Vaststelling van de beleidsnota Cultuur is voorzien in 2020.

Evenementen

Er was een gevarieerd aanbod aan evenementen die bijzonder goed bezocht werden. Het Openluchttheater was de centrale plek voor cultuureducatie. Zo vonden er zes kindervoorstellingen plaats binnen de thema's dans, muziek en theater. Ook werden geslaagde workshops salsadansen georganiseerd. Het programma in het Openluchttheater is verder geprofessionaliseerd en het accent zijn gelegd op actief meedoen en "totaal beleven". Via digitale kanalen is ook meer aandacht besteed aan het programma, wat op de bezoekersaantallen een positief effect heeft gehad. In 2019 is de planvorming voor het weersonafhankelijk maken van het Openluchttheater afgerond en kan begin 2020 met de realisatie worden gestart.

75-jaar Bevrijding en Het feest der verwondering (in 2019 geheel georganiseerd door de Stichting "Brunssum 4t samen"), bleken zeer geslaagde evenementen die door een breed publiek bezocht en gewaardeerd werden.

Openbaar groen en recreatie.

In 2019 is verder gewerkt aan de recreatieve routestructuur. Het ontwerp van de fietsroute Leisure Lane is gereed. Voor Brunssum betreft dit het tracé langs de Emmaweg, vanaf de Akerstraat Noord via de rotonde Koolweg richting Cronjéstraat. Naar verwachting is de besluitvorming over de financiering begin 2020 bij alle betrokken partijen afgerond en kan de uitvoeringsfase opgestart worden. Gestreefd wordt een aantal onderdelen van de Leisure Lane gereed te hebben voor het IBA-expojaar.

Het groenbeheer is regulier uitgevoerd conform het MIP. In het bijzonder is op grond van buitensporige overlast en veiligheid rondom de woning een visie opgesteld hoe omgegaan moet worden met oude bomen (veelal beeldbepalend) in particuliere tuinen. Deze zullen vervangen gaan worden, wanneer de eigenaar daarom vraagt. De gemeente ondersteunt daarbij.

Schutterspark

Voor de ontwikkeling van Schutterspark is een projectvoorstel opgesteld. De uitvoeringskosten zullen, naast gemeentelijke inbreng, gedekt worden door provinciale subsidie en IBA-gelden. Vooruitlopend op de uitvoering zijn, behoudens de speeltuin, nog geen grote investeringszaken opgepakt.

SPUK

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport.

De uitkering is bedoeld voor:

- Investerings in hardware, zoals de bouw en het onderhoud van accommodaties. Dit kan het aanleggen van een kunstgrasveld of de bouw van een sporthal zijn.
- Exploitatie van sportaccommodaties, zoals het beheer. Het kan gaan om gebruikskosten (bijvoorbeeld energielasten) en ingehuurde krachten zoals buurtsportcoaches en andere beheerders van accommodaties.

De uitkering wordt aangevraagd voor de begrote bedragen uit het jaar van aanvraag.

Taakveld: Sportbeleid en -activering (XT-51)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	In het sportstimulerings- en gezondheidsbeleid richt de gemeente Brunssum zich op de gezondheid van haar bewoners met specifieke aandacht voor de jeugd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Om dit te bewerkstelligen nemen we deel aan het landelijke project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) tot 2020 waaruit verschillende interventies vloeien.	Het project wordt op alle scholen uitgevoerd en wordt positief ervaren. Het JOGG-lidmaatschap wordt daarom nog met 3 jaren met een "light versie" voortgezet, met de mogelijkheid tot jaarlijkse opzegging.
1.2	We dragen bij aan kinderopvangcentra waarbij de pedagogisch medewerkers worden opgeleid om kwalitatief goed beweegonderwijs te geven.	Deze interventie wordt als zeer positief ervaren en komt het bewegingsonderwijs bij peuters ten goede.
1.3	De stijgende trend van het percentage kinderen van 2-13 jaar met overgewicht en obesitas in Brunssum is omgezet in een stabilisering dan wel daling.	In algemene zin bestaat de indruk dat in 2019 sprake is van een stabilisering ten opzichte van 2018. Concrete cijfers kunnen vanuit privacywetgeving niet in beeld worden gebracht.
1.4	De kwaliteit van het beweegonderwijs op de kinderopvangcentra is voor de komende jaren geborgd door de inzet van een externe partner.	Deze interventie loopt t/m het schooljaar 2019/20. Zie verder de opmerkingen onder 1.2.
1.5	Er zijn meerdere projecten in de gemeente Brunssum waar de Betaald voetbal organisaties (BVO's) bij ondersteunen.	Door interne problemen bij de tak MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) Roda JC is deze interventie niet geheel met ondersteuning van de voetbalclub uitgevoerd. Deels zijn de activiteiten daarom door de gemeente zelf ingevuld.
1.6	Meer senioren en mensen met een handicap genieten van sport en bewegen.	Daar waar mogelijk worden activiteiten ondersteund. Zie tevens onder 1.7.
1.7	Er is een match tussen het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking en de behoefte daartoe.	Door intensieve samenwerking met de gemeenten Landgraaf, Heerlen, Kerkrade en Brunssum is het IKS (Iedereen Kan Sporten) -platform opgericht. In het bijzonder is een consulent aangesteld waar gehandicapte sporters met vragen terecht kunnen en waar verenigingen melding doen van activiteiten voor deze doelgroep. Via een website, een app en persoonlijk contact wordt vraag en aanbod bij elkaar gebracht.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Sportbeleid en -activering (XT-51) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
510000 - Salarislst Sportbeleid en activering	210	210	0
510001 - Sportsubsidies(incl. Kapitaallasten)	118	105	-12
510004 - Sportbeleid	123	80	-42
TOTAAL LASTEN	451	396	-55
510004 - Sportbeleid		-21	-21
TOTAAL BATEN		-21	-21
Resultaat	451	375	-76

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
510004 - Sportbeleid	<p>Inzake Sportbeleid is € 42.000,- minder uitgegeven omdat o.a. het vervangen van diverse sport- en spelmaterialen doorgeschoven is naar 2020. Ook zijn geen nieuwe materialen aangeschaft voor het project "drink water". Het budget voor communicatie/drukwerk is niet gebruikt in 2019.</p> <p>Aan baten is een rijksbijdrage ad.€ 19.000,- ontvangen in het kader van SPUK-regeling (Specifieke Uitkering Stimulering Sport) in het kader van BTW-compensatie, welke niet was voorzien in 2019 als ook niet begrote inkomsten ad € 2000,- uit lessen MBVO (Meer Bewegen Voor Ouderen).</p>

Taakveld: Sportaccommodaties (XT-52)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Zorgdragen voor veilige, hygiënische en goed onderhouden accommodaties waar op verantwoorde wijze gesport kan worden.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Zorgdragen voor cultuurtechnisch onderhoud voor een goede bespeling van de velden.	Het cultuurtechnisch onderhoud aan de sportvelden is conform bestek uitgevoerd.
1.2	Zorgdragen voor het verrichten van onderhoudswerkzaamheden aan het gebouw conform de verplichtingen vanuit de eigenaar/verhuurder.	De noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden zijn conform begroting uitgevoerd.
1.3	Vervangen van de toplaag van de kunstgrasvelden van VV De Leeuw en SV Langeberg.	Deze werkzaamheden zijn in 2019 uitgevoerd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Sportaccommodaties (XT-52) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
520000 - Salarislasten Sportaccommodaties	800	800	0
520002 - Sporthal Rumpen	55	70	15
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	85	55	-30
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	23	20	-4
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	20	20	-1
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	57	120	63
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	20	20	0
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	17	16	-2
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	7	15	8
520412 - Terreinen Algemeen	286	301	15
520413 - Tennispark ATIVU	5	1	-4
520414 - Tennispark LTCB	35	35	0
520416 - Sporthal Rumpen	59	63	4
520417 - Sporthallen Algemeen	27	27	0
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	19	26	7
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr	8	11	3
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	9	5	-4
520422 - Zwembad De Bronspot	82	149	67
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	84	102	17
521001 - Accommodatie SV Langeberg	139	167	29
521002 - Accommodatie SV Brunssum	43	52	10
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	83	115	31
521004 - Sportvoorziening Algemeen	0	4	4
521010 - Tennispark LTCB	17	20	3
521012 - Accommodatie Robin Hood	1	0	-1
521013 - Golfbaan	16	17	0
522000 - Zwembad de Bronspot	180	219	39
522001 - Buffet Bronspot	11	11	-1
TOTAAL LASTEN	2.191	2.460	269
520002 - Sporthal Rumpen	-82	-80	2
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	-48	-63	-15
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	-30	-35	-5
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	-11	-11	-1
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen		-63	-63
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	-7	-5	2
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	1	-6	-8
520412 - Terreinen Algemeen		-15	-15
520416 - Sporthal Rumpen		-4	-4
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal		-7	-7
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr		-3	-3
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	-5	-1	4
520422 - Zwembad De Bronspot	-30	-97	-67
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	-31	-37	-5
521001 - Accommodatie SV Langeberg	-27	-37	-9
521002 - Accommodatie SV Brunssum	-3	-8	-5
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	-29	-33	-4
521010 - Tennispark LTCB	-37	-38	-2
521012 - Accommodatie Robin Hood	-3	-2	1
522000 - Zwembad de Bronspot	-234	-287	-53

522001 - Buffet Bronspot	-21	-21	1
TOTAAL BATEN	-596	-853	-258
Resultaat	1.596	1.607	11

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
520002 - Sporthal Rumpen	Overschrijding op dit product van € 17.000,- wordt veroorzaakt door enerzijds verhoogde energiekosten van in totaal € 15.000,- en anderzijds door meerkosten aanschaf materialen van € 2.000,-.
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	De lagere uitgaven op dit product van € 30.000,- worden met name veroorzaakt door minder incidentele uitgaven aan onderhoud (€ - 14.000,-), schoonmaak (€ - 10.000,-) en overige zaken (€ - 6.000,-). De hogere opbrengsten zijn een gevolg van incidenteel extra in-huur verenigingen (incidenteel € 4.700,-) en extra incidentele bijdrage SPUK-regeling (€ 9.200,-).
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	Onderschrijding wordt veroorzaakt door hogere huurinkomsten ad € 4.500.
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	Overschrijding van € 110.000,- als gevolg van brandschade BSV Limburgia. Er heeft nog geen uitkering van de verzekering plaatsgevonden. Hierdoor komt de geraamde storting in de voorziening van € 47.000,- te vervallen voor 2019 (daardoor hogere uitgaven van € 63.000,-). Wel dient er een onttrekking van € 62.000,- uit het groot onderhoudsfonds gemeentelijke eigendommen plaats te vinden ter dekking van de hogere uitgaven.
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	Overschrijding als gevolg van inbraakschade complex SV De Leeuw van € 4.000,-. Vervangen cv-installatie leidt tot overschrijding van € 4.000,- Als gevolg van de hogere uitgaven vindt een onttrekking van € 8.000,- (incidenteel) uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen plaats.
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	Niet geraamde huurinkomsten ontvangen van CMWW voor een bedrag van € 7.000,- (structureel). Dit heeft aan de uitgaven kant geleid tot een extra storting in de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen van € 7.000,- (structureel).
520422 - Zwembad De Bronspot	Het klachtenonderhoud is overschreden met een bedrag van € 32.000,- (incidenteel). Het betreft onder andere vervangen pompen, herstellen betonrot, vervangen van rvs-onderdelen en het ombouwen van verlichting naar LED. Het jaarlijks onderhoud is te laag geraamd. Dit levert een overschrijding op van € 25.000,- (structureel). De onroerend zaakbelasting van € 8.000,- (structureel) is niet geraamd. Als gevolg van de hogere uitgaven vindt een onttrekking van € 65.000,- (waarvan € 33.000,- structureel) uit de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen plaats.
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	Overschrijding door extra incidentele flora en fauna onderzoeken en incidentele onderhoudswerkzaamheden voor een totaal bedrag van € 17.000,-.

521001 - Accommodatie SV Langeberg	Overschrijding door o.a. extra incidentele (groen)onderhoudswerkzaamheden t.g.v. weersomstandigheden en overlast dieren ad € 19.000,-, alsmede opgevoerde afschrijvingsposten ad € 8.000,- alsmede extra niet begrote inkomsten in het kader van SPUK ad € 8.000.
521002 - Accommodatie SV Brunssum	Overschrijding van € 4.000,- veroorzaakt door incidentele extra (groen)onderhoudswerkzaamheden ad € 9.000,- en meer huurinkomsten € 5.000,- (o.a. bijdrage SPUK-regeling).
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	Per saldo overschrijding van € 27.000,- hetgeen veroorzaakt wordt door enerzijds extra incidentele (groen)onderhoudswerkzaamheden ad € 31.000,- en anderzijds door meer inkomsten ad € 4.000,- in totaliteit (o.a SPUK bijdrage).
521004 - Sportvoorziening Algemeen	Betreft aanschaf pannakooi voor speelplek Kleikoelen als onderdeel van de herverdeling van het budget "v.m. realisatie Cruyff-court".
522000 - Zwembad de Bronspot	De hogere uitgaven van € 38.000,- worden enerzijds veroorzaakt door een verhoging van € 63.500,- van de gaskosten doch anderzijds door met name minder kosten externe inhuur van € 25.500,-. Hogere inkomsten door met name meer huur verenigingen en entreegelden van € 21.000,- en de ontvangen vergoeding van het Rijk inzake de SPUK-regeling van € 32.000,-.

Taakveld: Cultuurpresentatie, prod.partic. (XT-53)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	We optimaliseren de cultuurbeleving in Brunssum, stellen inwoners in staat deel te nemen aan culturele activiteiten en bieden een breed aanbod aan cultuureducatie.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Er is een nieuwe beleidsnota cultuur.	De beleidsnota cultuur is in concept gereed en zal nog worden besproken met de stakeholders. Vaststelling van de nota is voorzien in 2020.
1.2	Er bestaat een nauwere samenwerking met culturele partners.	Een nauwere samenwerking tussen culturele partners komt op gang en komt voort uit het proces van de beleidsnota cultuur. Op diverse fronten wordt nu gezocht naar samenwerking.
1.3	Er is een passend cultureel programma (evenementen en cultuureducatie) voor alle leeftijdsgroepen in Brunssum.	Er is een gevarieerd aanbod aan culturele evenementen en activiteiten. Deze worden of stand alone georganiseerd in bijvoorbeeld de Brikke Oave, het Openluchttheater en het Lindeplein, of in samenwerking, zoals het geval was met 75 jaar bevrijding.
1.4	Het Openluchttheater kent meer bekendheid.	In 2019 is er gewerkt aan een betere promotie. Er is meer aandacht besteed aan de digitale verspreiding van het programma. Gelet op de aantallen bezoekers in 2019 is merkbaar dat de wijze van promotie effect heeft. In 2020 zullen wij de promotie op deze basis nog verder ontwikkelen.
1.5	Het kersevenement wordt georganiseerd door een externe partij en is een cultureel merk in de regio.	Het kersevenement is in 2019 geheel georganiseerd door de Stichting Brunssum 4t samen. De evaluatie van 2019 en doorkijk naar de toekomst vindt plaats in 2020.
1.6	Meer bezoekers culturele activiteiten.	De bezoekersaantallen bij o.a. het Openluchttheater, het feest der verwondering en 75 jaar bevrijding zijn goed. Ook bij culturele activiteiten wordt een enthousiaste deelname

		van jongeren geconstateerd, zoals de samenwerking tussen CMWW, de vervaardiging van een kunstwerk t.b.v. 75 jaar bevrijding en een kunstproject op scholen.
1.7	Het aanbod aan dans- en muziekeducatie wordt gestimuleerd.	Bij cultuurstimulering neemt het Openluchttheater een centrale plek in. In het kader van cultuureducatie vonden hier zes kindervoorstellingen plaats binnen de thema's dans, muziek en theater. Ook werden geslaagde workshops salsadansen georganiseerd. Actief meedoen staat centraal in de programmering en gelet op de respons zal in de verdere programmering nog nadrukkelijker op de ingeslagen weg verder worden gegaan.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Een stabiel evenementenaanbod van hoge kwaliteit.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Professioneel programma Openluchttheater.	Het programma in het Openluchttheater is in 2019 weer verder geprofessionaliseerd. In de programmering is het accent gelegd op actief meedoen en het concept "totaal beleving". De bezoeker van het Brunssumse Openluchttheater ervaart een totaalprogramma waarbij eten, drinken, muziek en theater naadloos in elkaar overgaan en elkaar versterken. Met het weersonafhankelijk maken van de locatie kan de programmering nog meer doorontwikkeld worden.
2.2	Een aanvang maken met de realisatie van het weers-onafhankelijk maken van het Openluchttheater.	In 2019 is de planvorming (ontwerp en uitwerking) voor het weersonafhankelijk maken van het Openluchttheater afgerond. De eerste opdrachten voor de realisatie zijn inmiddels verstrekt.
2.3	Evenementenlocaties zijn voorzien van de benodigde infrastructurele basisvoorzieningen.	Er is onderzocht welke locaties daadwerkelijk geoptimaliseerd moeten worden wat betreft de aanleg van stroom-/watervoorziening en rioolaansluiting. Veelal zijn deze voorzieningen al aanwezig. In het Vijverpark moeten deze echter nog gerealiseerd worden. In 2019 zijn daartoe voorbereidingen getroffen, zodat in januari 2020 direct kan worden gestart met de aanleg.
2.4	Meer aandacht voor promotie en branding van evenementen en successen!	Samenwerking tussen evenementen en citybranding is gestart. de effecten daarvan moeten in 2020 merkbaar worden.
2.5	Met het grootschalige evenement "75 jaar bevrijding" staan we stil bij onze vrijheid en zet Brunssum zich positief op de kaart.	Het evenement 75 jaar bevrijding is zeer succesvol gebleken en blijkens alle reacties is Brunssum bij dit evenement bijzonder positief in beeld gekomen.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Cultuurpresentatie, prod.partic. (XT-53) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
530000 - Salarislasten Cultuurpresentatie	217	217	0
530001 - Muziek Onderwijs	310	310	0
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	85	73	-12
530003 - Cultuur	627	704	76
530004 - Evenementenbeleid	117	53	-65
530005 - Volksfeesten	33	38	5
TOTAAL LASTEN	1.391	1.395	4
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	-1	-1	0
530003 - Cultuur		-16	-16
530005 - Volksfeesten		-1	-1
TOTAAL BATEN	-1	-19	-18
Resultaat	1.390	1.376	-13

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	De subsidietoekenning aan de muziekverenigingen is lager dan geraamd. Dit wordt verklaard door een terugloop van het aantal leden (vergrijzing, maar wellicht ook door een verminderende belangstelling onder jongeren). Daarnaast verzorgt het Rombouts college niet langer meer middelbaar onderwijs in Brunssum, waardoor de subsidietoekenning (ca.€ 1.700/jaar) aan het Rombouts schoolorkest met ingang van 1 januari 2019 is komen te vervallen.
530003 – Cultuur	De overschrijding op cultuur is onderdeel van de meerkosten van het project 75- jaar bevrijding en wordt grotendeels gecompenseerd door product 530004.
530004 – Evenementenbeleid	De uitgaven evenementen beleid komen deels- lager uit doordat de gerealiseerde projectkosten overkapping OLT overgeboekt zijn naar de projectadministratie OLT en uitgaven voor voorzieningen aan evenementen locaties deels zijn doorgeschoven naar 2020. In de 2e Bestuursrapportage is hiervoor € 365.000,- overgeheveld naar 2020; € 275.000,- inzake overkapping OLT en € 90.000,- voorzieningen evenementen locaties.

Taakveld: Media (XT-56)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Bibliotheekwerk draagt bij aan de verwezenlijking van beleidsdoelen op gebied van participatie, educatie, dienstverlening, jeugd, onderwijs en cultuur.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Reorganisatie bibliotheek conform in 2018 te nemen Raadsbesluit.
	In mei 2019 heeft de gemeenteraad Brunssum besloten dat we een volwaardige bibliotheek in Brunssum willen behouden. Om de kosten hiervan in de hand te houden, is tevens besloten om een inhoudelijke verbinding aan te gaan met de bibliotheek Kerkrade. De gemeenteraad heeft ook besloten om de subsidie voor de bibliotheek Brunssum

structureel op te hogen. In 2019 is deze inhoudelijke samenwerking met Kerkrade verder opgepakt door beide besturen van de bibliotheek. Er is op een rij gezet wat er nodig is om te komen tot deze samenwerking. Verdragend hierin was het vertrek van de directeur van de bibliotheek Kerkrade en het inwerken van de nieuwe directeur. Verder is in 2019 gewerkt aan het professionaliseren van de bibliotheek Brunssum.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Media (XT-56) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
560001 - Openbare Bibliotheek	550	521	-29
TOTAAL LASTEN	550	521	-29
TOTAAL BATEN			
Resultaat	550	521	-29

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
560001 - Openbare Bibliotheek	Wegens uitstel van de fusie tussen SOBB en Bibliotheek Kerkrade is € 29.000,- minder aanvullende subsidie verstrekt inzake de kapitaalslasten voor de gewenste investeringsprojecten binnen het fusie scenario.

Taakveld: Openbaar groen en recreatie (XT-57)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Goed verzorgde en bereikbare groen- en natuurgebieden waar onze inwoners en gasten kunnen recreëren.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Adequaat ingericht en onderhouden openbaar groen en bos- en natuurgebieden conform het MIP-OR 2018-2021 met vastgesteld onderhoudsniveau CROW-B.	Het groenonderhoud is uitgevoerd conform het onderhoud CROW-B. Met een delegatie van de Raad wordt ook periodiek een schouw uitgevoerd. Uit deze schouw komt voort, dat het onderhoud voldoet aan het gestelde niveau.
1.2	Een verkeersveilige en goed afwaterende berm met zoveel mogelijk bloeiende kruiden.	Het bermonderhoud is uitgevoerd conform het onderhoud CROW-B. Met een delegatie van de Raad wordt ook periodiek een schouw uitgevoerd. Uit deze schouw komt voort, dat het onderhoud voldoet aan het gestelde niveau.
1.3	Uitvoering geven aan de wettelijke zorgplicht met betrekking tot het bomenbestand.	Het boomonderhoud is uitgevoerd conform de voorschriften handboek bomen. Met een delegatie van de Raad wordt ook periodiek een schouw uitgevoerd. Uit deze schouw komt voort, dat het onderhoud voldoet aan het gestelde niveau.
1.4	Onder regie van de Provincie wordt gewerkt aan de voorbereidingen van de hoogwaardige fietsroute (de IBA Leisurelane).	In 2019 is verder gewerkt aan het ontwerp van de fietsroute Leisure Lane. Voor Brunssum betreft dit het tracé langs de Emmaweg, vanaf de Akerstraat Noord via de rotonde Koolweg richting Cronjéstraat. Het ontwerp is nu zo ver gereed dat dit in een bestek verwerkt kan wor-

		den. Door de Provincie is cofinanciering toegezegd. Gestreefd wordt een aantal trajecten gereed te hebben voor het IBA-expojaar.
1.5	Verdere ontwikkelingen Schutterspark bevorderen.	Voor de ontwikkeling van Schutterspark is een projectbeschrijving opgesteld. De totale investering daarvan is geraamd op € 850.000,-, hetgeen gedekt wordt door de Provincie (€ 300.000,-), IBA (€ 100.000,-) en de gemeente (€ 450.000,-). Omdat de provinciale beschikking pas aan het begin van het hoofdseizoen verstrekt is, zijn in 2019, behoudens de speeltuin, nog geen grote investeringszaken opgepakt. Wel hebben voorbereidende activiteiten plaatsgevonden.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Openbaar groen en recreatie (XT-57) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
030020 - Speeltuingebouw Klaver 4	4	6	2
030022 - Pand Klaver 4	39	46	7
570000 - Salarislast Openbaar Groen recreatie	807	807	0
570005 - Groen- toerisme en recr.beleid	3	4	1
570020 - Speeltuinen	36	52	16
570021 - Openbare Speelplekken	23	26	3
570022 - Speeltuin Buschkesberg	5	1	-3
570023 - Speeltuin Treebeek	7	7	0
570050 - Schutterspark Algemeen	202	73	-130
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	8	1	-7
570054 - Schuttershüske	3	1	-2
570055 - Exploitatie pompgebouwen	29	29	-1
570200 - Groencoördinatie	20	33	13
570201 - Bosbeheer	57	48	-9
570202 - Groen- en natuurbeleid		1	1
570203 - Onderhoud Gereedschap Machines	38	31	-7
570204 - Plantsoenen	807	753	-54
570207 - Sanering-/Reconstructie Bomenbestand	152	116	-37
570209 - Directe Kap.Lasten etc.Plantsoenen	72	23	-50
570210 - Fontein Vijverpark	4	0	-4
570211 - Fontein Lindeplein	39	29	-10
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	4	8	4
TOTAAL LASTEN	2.357	2.093	-264
030020 - Speeltuingebouw Klaver 4	-6	-8	-2
030022 - Pand Klaver 4	-17	-24	-7
570022 - Speeltuin Buschkesberg	-4	-1	3
570050 - Schutterspark Algemeen	-18	-21	-2
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	-3	-3	0
570200 - Groencoördinatie	-1		1
570201 - Bosbeheer	-8	0	8
570202 - Groen- en natuurbeleid	-6	-2	3
570204 - Plantsoenen		-16	-16
570210 - Fontein Vijverpark	-7	0	6
570211 - Fontein Lindeplein	-10		10
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	-5	-9	-4
TOTAAL BATEN	-86	-84	1
Resultaat	2.271	2.008	-263

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
570020 – Speeltuinen	Overschrijding ad € 16.000 wordt veroorzaakt door enerzijds niet begrote kosten inzake aanschaf hard en software voor keuring van speeltoestellen ad € 4.000 en anderzijds voor extra reparatiekosten, bomenkap en aanschaf van noodzakelijke speelmaterialen ad € 12.000.
570021 - Openbare Speelplekken	Overschrijding ad € 3.000 wordt veroorzaakt door niet begrote kosten zandreiniging.
570050 - Schutterspark Algemeen	De afgelopen periode is vooral gewerkt aan de voorwaarden om de feitelijke investeringen te doen plaatsvinden (Zie XT 57). Een groot deel van de investeringen dient te gebeuren voor de start van het nieuwe seizoen 2020. De in de begroting resterende middelen van € 132.000,- dienen minimaal binnen de projectperiode (t/m mei 2021) beschikbaar te blijven. In de 1ste Berap 2020 wordt hierop teruggekomen.
570200 – Groencoördinatie	Er is op dit product een overschrijding van € 12.000,- (incidenteel) als gevolg van inhuur WSW medewerker (geraamd voor 2019 inzet van 1000 uren, daadwerkelijke inzet uiteindelijk 1350 uren).
570204 – Plantsoenen	Op dit product is dit jaar een onderschrijding van € 53.000,- (incidenteel). Dit is een gevolg van de lange droge periode, waardoor er een schoffelronde minder heeft plaats gevonden en de frequentie van het bermen maaien gehalveerd is. Meer inkomsten op dit product van € 15.000,- (incidenteel) als gevolg van uitkering schadevergoeding aan bomen.
570207 - Sanering-/Reconstructie Bomenbestand	Op dit product is een onderschrijding van € 36.000,- (Incidenteel). Dit is een gevolg van het lange traject van de (Europese) aanbesteding. Daardoor is de uitvoering van het snoeiprogramma dit jaar niet meer gehaald en doorgeschoven naar 2020.
570209 - Directe Kap.Lasten etc.Plantsoenen	Op dit product zijn de kapitaallasten geraamd voor de herinrichting Treebeekplein. De uitvoering is nog niet gestart. Dit met name leidt tot een onderschrijding van € 50.000,- (incidenteel).

PROGRAMMA 9 MILIEU

TERUGBLIK

Riolering

In 2019 is gewerkt conform het MIP-OR. Zo is met het reconstrueren van de wijk Op den Haan de werking van het rioolstelsel verder geoptimaliseerd. Het regenwater wordt gebufferd waardoor de wijk nu ook klimaat adaptief is ingericht. Kortom er wordt voldaan aan de wettelijke taken en er wordt gewerkt aan de uitdagingen op het gebied van klimaatadaptatie.

Afval

Ondanks goed afvalscheidingsgedrag van de inwoners, hebben niet-beïnvloedbare factoren geleid tot een verhoging van de afvalstoffenheffing voor 2019, zoals een forse verhoging van de afvalstoffenbelasting, een kostenstijging in de afvalverwerking en oplopende brandstofprijzen.

Milieubeheer

Het afgelopen jaar waren de stikstof- en PFAS problematiek 'hot topics'. Beide hebben in Brunssum echter niet tot grote problemen geleid. Het is niet voorgekomen dat projecten in uitvoering stilgelegd moesten worden, zoals elders wel het geval was. Door het actief uitoefenen van het Wabo meldingen- en vergunningenstelsel, en het toetsen aan wettelijke kaders en beleidsregels op het gebied van o.a. geluid en bodem, is ook in 2019 gewaarborgd dat de gemeente -binnen haar bevoegdheden- zorgdraagt voor een aangenaam woon- en leefklimaat.

Klimaatakkoord

Afspraken uit het Klimaatakkoord hebben een eerste beslag gekregen binnen de organisatie. Samen met de regio is gestart met de uitwerking van de concept Regionale Energiestrategie Zuid Limburg (RES 0.1). Een RES is een regionaal samenwerkingsverband voor de ruimtelijke inpassing van de energietransitie. Brunssum maakt deel uit van de RES ZL, samen met de provincie, het Waterschap en andere maatschappelijk partners. De RES-regio moet zorgdragen voor een regionale vertaling van nationale afspraken in het Klimaatakkoord gemaakt door de Klimaattafels 'elektriciteit' en 'gebouwde omgeving'. Brunssum wordt in dit proces vertegenwoordigd door Parkstad Limburg, het gaat dus om een regionaal georganiseerd proces.

In 2019 is daarnaast begonnen met de ambtelijke voorbereidingen voor een regionaal deel en een lokaal deel van het Warmteplan. Dit Warmteplan, ook wel Transitievisie Warmte genoemd, moet aangeven welke wijken in de gemeente voor 2030 aardgasvrij worden gemaakt. Ook bevat het plan het beste alternatief (op basis van maatschappelijke kosten) voor aardgas op wijkniveau. Dit plan moet uiterlijk eind 2021 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Ook dit proces wordt regionaal gecoördineerd. Hiervoor is een regionale warmtecoördinator aangesteld en 'gestationeerd' bij Parkstad Limburg.

Proeftuin aardgasvrij

De gemeente heeft afgelopen jaar verder de regierol op zich genomen -die het Rijk eist- voor het aardgasvrij maken van proeftuin Brunssum Noord (meer specifiek De Lemmender). Doel van het project is leren. Hiervoor zijn leerdoelen geformuleerd met het oog op de Omgevingswet en het integraal aanpakken van vraagstukken in de wijk vanuit de samenwerking. In 2019 is onderzocht hoe er invulling gegeven kan worden aan het aardgasvrij maken in relatie tot de leerdoelen. Hiervoor wordt deelgenomen aan het landelijk kennis- en leerprogramma vanuit het ministerie BZK en de VNG. Intern is een ambtelijke werkgroep samengesteld om te onderzoeken hoe vanuit de verschillende actuele beleidsontwikkelingen -organisatiebreed- integraal wijkgericht werken georganiseerd kan worden.

De ervaringen die opgedaan worden in de proeftuin zijn weer van waarde voor de Warmtevisie en vice versa.

PALET

Uiteraard is ook verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0. Zo gaat het Zonnepanelenproject Parkstad Limburg gestaag door. De gemeente heeft in het afgelopen jaar het budget hiervoor kunnen ophogen met 3 miljoen euro naar 6 miljoen euro. Daarnaast is er een nieuw gezamenlijk 'vlaggenschipproject' in de maak: de WoonWijzerWinkel', om het verduurzamen van woningen verder te stimuleren en faciliteren. Lokaal timmeren we aan de weg met onder meer het toewerken naar zonnepanelen op ons vastgoed en hebben we geregeld hoe om te gaan met zonnepanelen in het beschermd stads en dorpsgezicht.

Taakveld: Riolering (XT-72)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Instandhouding riolering conform MIP-OR 2018-2021.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Verkrijgen van inzicht in toestand en functioneren van de riolering.	De noodzakelijke rioolinspecties voor 2019 zijn uitgevoerd.
1.2	Voldoen aan de wettelijk verplichte basisinspanning ten behoeve van overstorten.	Met het reconstrueren van de wijk Op den Haan is de werking van het rioolstelsel verder geoptimaliseerd waarmee mede voldaan wordt aan de wettelijke taak.
1.3	In stand houden riolering en met name de huisaansluitingen op gemeentelijk eigendom.	In 2019 zijn diverse huisaansluitingen binnen de gemeente hersteld en zijn incidentele reparaties aan het rioolstelsel verricht. Daarnaast is een gedeelte van het riool op de Prins Hendriklaan vervangen.
1.4	(Nieuwe) woningen / bedrijven voorzien van een aansluiting op gemeentelijk riool.	In 2019 zijn alle nieuwe woningen/bedrijven op het gemeentelijk rioolstelsel aangesloten.
1.5	Inzake kolkreiniging zorg dragen voor goede afwatering van de weg en een vrije afvoer van (afval)water.	In 2019 zijn alle kolken één tot drie keer (afhankelijk van de noodzaak) per jaar gereinigd.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Klimaatadaptatie – water gerelateerde aspecten worden beleidsmatig verankerd en bewustwording moet worden gecreëerd.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Water gerelateerde aspecten van de klimaatadaptatie zijn beleidsmatig verankerd in het uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan.	Met het reconstrueren van de wijk Op den Haan is het rioolstelsel aldaar verbeterd (bufferen regenwater) waarmee de wijk klimaat adaptief is ingericht.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Riolering (XT-72) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
720000 - Salarislasten riolering	376	376	0
720001 - MIP-Riolering	1.734	1.768	34
720002 - Onderhoud Riolering	113	159	46
720003 - Rioolinspecties	25	16	-9
720004 - Overige Kosten-baten Riool	113	183	71
720006 - Bijdrage aan Heerlen Caumerbeek	4	9	5
720007 - Rioolaansluitingen	8	8	0
720009 - Rioolreiniging	46	49	3
TOTAAL LASTEN	2.418	2.568	150
720001 - MIP-Riolering		-4	-4
720002 - Onderhoud Riolering		-5	-5
720004 - Overige Kosten-baten Riool	-3.487	-3.469	18
720007 - Rioolaansluitingen	-23	-80	-57
TOTAAL BATEN	-3.510	-3.558	-49
Resultaat	-1.092	-990	102

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
720001 - MIP-Riolering	Op dit product is een overschrijding van € 34.000,- (incidenteel) als gevolg van de door de Raad aangenomen subsidieregeling afkoppelen hemelwater (€ 25.000,-) en hogere uitgaven (€ 9.000,-) ten behoeve van extra activiteiten Samenwerking in de Waterketen regio Parkstad.
720002 - Onderhoud Riolering	Dit jaar zijn er toevallig veel meer riooldefecten dan gemiddeld. Dit levert een overschrijding op van € 43.000,- (incidenteel).
720003 - Rioolinspecties	Begroting is gebaseerd op een langjarig gemiddeld aantal inspecties. Dit jaar is er een onderschrijding van € 10.000,- (incidenteel) als gevolg van minder uitgevoerde inspecties dan gemiddeld.
720004 - Overige Kosten-baten Riool	De overschrijding op dit product van € 70.000,- is met name het gevolg van een storting in de voorziening riolering.
720007 - Rioolaansluitingen	Er zijn heel veel leges van rioolaansluitingen van nieuwbouw geïnd in vergelijking tot andere jaren. Hieraan hebben wij nagenoeg geen kosten. Dit zorgt voor hogere inkomsten van € 56.000,- (incidenteel).

Taakveld: Afval (XT-73)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	De landelijke doelstellingen ten aanzien van de productie van huishoudelijk restafval behalen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Continuering van de gescheiden afvalinzameling.	In 2019 is het ingezette beleid met betrekking tot gescheiden inzameling ongewijzigd voortgezet.
1.2	Afvalinzameling waarin het hergebruik van grondstoffen voorop staat en dat tegen een zo gunstig mogelijk tarief voor onze burger en maatschappelijk verantwoord.	Eind 2018 heeft Rd4 de gemeenten met een Raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van een onvoorziene kostenstijging, veroorzaakt door een aantal niet beïnvloedbare factoren, zoals een forse verhoging van de afvalstoffenbelasting, kostenstijging in de afvalverwerking en oplopende brandstofprijzen. Geconstateerd werd dat de lopende begroting 2019 daarmee met een bedrag van ca. € 2,3 miljoen onder druk kwam. Deze kostenstijging is door Rd4 opgevangen door een onttrekking uit het weerstandsvermogen Rd4, een taakstelling binnen de eigen organisatie en een bijstelling van de gemeentelijke begrotingen (begrotingswijziging 2019). Eind 2018 heeft de Raad op deze kostenstijging geanticipeerd met een verhoging van de afvalstoffenheffing voor 2019. Ondanks dat onze burgers hun afval goed scheiden, worden zij door dergelijke onvoorziene en niet te beïnvloeden kostenstijgingen toch met een onvermijdelijke verhoging van de afvalstoffenheffing geconfronteerd.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Burgers en bedrijven moeten niet in de verleiding worden gebracht om afval in het milieu te dumpen daarom wordt het gebruik van het milieupark gestimuleerd..	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
2.1	De gemeente zal het twee keer per jaar gratis aanbieden van grofvuil handhaven.	Het twee keer per jaar gratis aanbieden van grofvuil op het Milieupark Brunssum is in de Verordening op de afvalstoffenheffing opgenomen.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Afval (XT-73) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
730001 - Kosten-baten afval	2.104	2.167	63
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	500	396	-104
TOTAAL LASTEN	2.604	2.563	-41
730001 - Kosten-baten afval	-3.071	-3.099	-27
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	-500	-394	106
TOTAAL BATEN	-3.571	-3.493	79
Resultaat	-967	-929	38

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
730001 - Kosten-baten afval	<p>De kosten van Rd4 zijn hoger uitgevallen dan geraamd, met name als gevolg van de kosten 2018 Milieupark. Deze kosten zijn vooral terug te voeren op hogere verwerkingskosten en het achterblijven van inkomsten a.g.v. 2x gratis aanbieden.</p> <p>Uit het Afvalfonds is € 3000,- meer ontvangen voor de bestrijding van zwerfafval.</p> <p>De variabele inkomsten uit ledigingen ("diftarinkomsten") zijn ten opzichte van 2018 te hoog ingeschat met een bedrag van ca. € 100.000,-. Wel zijn er meer inkomsten ontvangen uit de afvalstoffenheffing (€ 124.000,-), zodat er netto nog € 24.000,- aan inkomsten resteert.</p>
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	<p>In de begroting is op basis van aannames een bedrag van € 500.000,- opgenomen. De realisatie 2019 ligt zowel aan de inkomsten- als uitgavenkant (€ 393.733,- resp. € 395.955,-) lager dan de gedane aannames. In de praktijk blijken de kosten en opbrengsten van de PMD-inzameling nagenoeg in evenwicht.</p>

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	In de periode 2019-2020 werken we verder aan het behalen van de 1ste 8% energiebesparing en de 1ste 8% duurzame energieopwekking die lokaal/regionaal wordt opgewekt. In de periode 2021-2024 streven we naar de volgende 12% energiebesparing en 12% lokale/regionale duurzame energieopwekking waarbij we dus uitkomen op een totaal van 20% aan besparing en opwek in 2024.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	<p>Het verder realiseren van het Uitvoeringsprogramma PALET 2016-2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op 9 april 2019 heeft de raad goedkeuring verleend voor het ophogen van het budget voor het zonnepanelenproject Parkstad van 3 mln. euro naar 6 mln. euro, om de 2de tranche op te starten. Eind 2019 zijn via het project in totaal 446 installaties op woningen opgeleverd via het project en 54 in voorbereiding. - Eind 2019 is de aanbestedingsprocedure gestart voor een zonnepaneleninstallatie op Sporthal Rumpen. De opbouw van de dakconstructie van de Brikke Oave is ongeschikt gebleken voor het plaatsen van zonnepanelen. Hierdoor maakt dit gebouw geen onderdeel uit van de aanbesteding. - Er zijn 1400 lantaarnpalen versneld omgebouwd naar LED-verlichting met zgn. retrofitkegels. - De gemeente heeft samen met de lokale energie coöperatie, 'Energiek Brunssum', de Samenenergie dag Brunssum 2019 voorbereid. Dit evenement heeft plaatsgevonden op 12 oktober 2019, had als doelgroep de Brunssumse inwoners en bestond uit een energiemarkt, activiteiten en workshops voor de bevordering van bewustwording en kennis rondom het thema energietransitie. - Twee basisscholen hebben deelgenomen aan de duurzaamheidsleerlijn die de gemeente al enkele jaren financiert. De lessen in 2019 concentreerden zich met name rondom de Droomgaard, de 'samentuin' die gecreëerd is in Treebeek in de directe nabijheid van de Brede School Treebeek. - In 2019 is de regionale windcoördinator gestart. Deze is 'gestationeerd' bij de Stadsregio Parkstad Limburg. Het college van Brunssum heeft op 2 juli 2019 het Plan van Aanpak (PvA) 'Proces realisatie windenergie gemeente Brunssum' vastgesteld en via een raadsinformatiebrief de raad hierover geïnformeerd. Conform het PvA is Brunssum zowel bestuurlijk als ambtelijk aangesloten bij het onderzoek dat de gemeente Landgraaf voert om duidelijkheid te krijgen rondom de vraag of er überhaupt wel mogelijkheden zijn voor windenergie vanwege de nabijheid van de Awacs-basis in Geilenkirchen. Het moment dat de resultaten hiervan bekend zijn, is als een GO/NO GO moment in het PvA opgenomen. In 2019 is hierover nog

	<p>geen uitsluitel verkregen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het 'Regionaal afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking' (RAK) is op 11 maart 2019 door de raad vastgesteld. - Met de nota 'Beleid voor zonnepanelen in de beschermde mijnwijken', is lokaal welstandsbeleid voor zonnepanelen in de oude mijnkoloniën vastgesteld (vastgesteld door de raad op 24 september 2019). - Eind 2019 is het parkstadbrede conceptplan over de zgn. WoonWijzerWinkel B.V. (WWW) via het college aan de raad aangeboden ter besluitvorming (in 2020). Het voorstel over de WWW is gericht op het realiseren van energiebesparing in de particuliere woningvoorraad.
--	---

Doel: Wat wilden we bereiken	
2	Een "circulaire economie" is een economie gericht op een inclusieve maatschappij waarin iedereen mee doet en waarbij de klimaatproblemen worden aangepakt vanuit de gedachte, people, planet en profit / prosperity. Om hieraan te kunnen voldoen is een visie en beleid noodzakelijk. Deze zullen eerst ontwikkeld moeten worden om invulling te kunnen geven aan de ambities uit het Coalitieakkoord 2018-2022.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	In 2019 mensen en middelen zoeken om visie en beleid te kunnen ontwikkelen.
	Dit gaat over het onderwerp 'Circulaire Economie'. In de tweede bestuursrapportage 2019 is reeds gerapporteerd dat dit punt door is geschoven naar Programmabegroting 2020.

Doel: Wat wilden we bereiken	
3	Er moeten voldoende toepassingsmogelijkheden voor grond en voor het duurzaam hergebruiken van gebiedseigen mijnsteen, blijven bestaan zodat maatschappelijke ontwikkelingen worden gefaciliteerd, waarbij risico's voor mens en milieu worden uitgesloten en de bodemkwaliteit op klasse niveau niet verslechtert..
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Een geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart 'Grond'.
	De actualisatie heeft vertraging opgelopen door technische problemen met het gemeentelijke bodeminformatiesysteem vanuit de leverancier (reeds gerapporteerd in 2de bestuursrapportage 2019). In 2019 is het concept van de geactualiseerde kaart vastgesteld door B&W, gevolgd door de start van de wettelijk verplichte termijn van de terinzagelegging. Deze loopt af in januari 2020, waarna de actualisatie afgerond kan worden.
3.2	Geen nieuwe bodemverontreinigingen.
	Vanwege de PFAS-problematiek is het noodzakelijk een bodemkwaliteitskaart voor deze stoffen te laten maken. De gemeente doet dit samen met de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Kerkrade. Op basis van het huidige bodembeleid vormen deze 4 gemeenten namelijk één beheergebied. Deze samenwerking is gestart in december 2019. De kaart wordt opgeleverd in 2020. Het maken van deze kaart was niet voorzien in het programmaplan voor 2019. De kosten hiervoor zullen worden gemaakt in 2020 en passen binnen het structurele werkbudget voor milieu-beheer.

3.3	Uitvoering vergunningverlening, toezicht & handhaving conform het lokale bodembeleid voor grond en mijnsteen.	Er is actief uitvoering gegeven aan het bodembeleid, door bodemaspecten te beoordelen en te toetsen bij bouwaanvragen, civieltechnische werkzaamheden, bestemming-planprocedures, sloopactiviteiten en toe te zien op de daadwerkelijke uitvoering. Ook zijn dit jaar alle ingekomen bodemonderzoeksrapporten volledig gedigitaliseerd, zodat deze eenvoudig raadpleegbaar zijn.
-----	---	--

Doel: Wat wilden we bereiken

4	Asbestdaken verwijderen uit het milieu ter voorkoming van verdere gezondheidsschade (zodra het landelijke asbestdakenverbod per 2024 van kracht wordt).	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Het pilotproject in de wijk Op Gen Hoes is afgerond. De collectieve asbestdakensanering is uitgevoerd (betreft een provinciaal project; gemeente heeft een faciliterende rol).	De daadwerkelijke sanering van de asbestdaken is vertraagd. Dit doordat er vertraging is ontstaan rondom de vereiste ontheffing natuurbescherming. De gemeente heeft hierin gefaciliteerd en mitigerende maatregelen getroffen voor de aanwezige vlermuizen. Om de communicatie in de wijk te faciliteren is door de gemeente een infopunt geplaatst. Eind 2019 is het dak van het eerste blok woningen gesaneerd waarna het uitgevoerde werk is geëvalueerd met de klankbordgroep bestaande uit bewoners. Hierop is eind 2019 besloten om een nieuwe dakdekker te contracteren (door de bewoners) voor het verder uitvoeren van het project.

Doel: Wat wilden we bereiken

5	Dat de luchtkwaliteit, geluid en omgevingslawaai blijven binnen de geldende landelijke en Europese normen. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan onaanvaardbare externe veiligheidsrisico's van vervoer, opslag en verwerken van gevaarlijke stoffen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Eind 2019 besluitvorming inzake voortzetting huidige geluidmeetsysteem Awacs-vliegverkeer.	Het geluidmeetsysteem voor het Awacs-vliegverkeer wordt (samen met de gemeente Beekdaelen) voortgezet voor 3 jaar ('20-'22).
5.2	Ons blijven inspanssen voor het terugbrengen van geluidsoverlast Awacs-vliegverkeer.	Ook voor 2019 zijn de meetresultaten van het geluidmeetsysteem weer verwerkt in een rapportage ten behoeve van bespreking in de Commissie AWACS. Verder is het aantal bijeenkomsten van de Commissie Awacs geïntensiveerd. En de gemeenten Beekdaelen en Brunssum hebben de Staatssecretaris gezamenlijk schriftelijk verzocht om een fonds ter verbetering van de leefbaarheid in te stellen.
5.3	Zorgdragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door taken en normen voortvloeiend uit de Wet Geluidhinder en de Wet Milieubeheer te realiseren.	Door het actief uitoefenen van het Wabo meldingen- en vergunningen stelsel (basistaken milieu worden hierbij onder mandaat uitgevoerd door de RUD-ZL) alsmede het planmatig uitoefenen van toezicht op de naleving van milieuvoorschriften en het optreden bij overtredingen (handhaving) is uitvoering gegeven aan deze activiteit.
5.4	Monitoring luchtkwaliteit (2018) via landelijke 'Monitoringstool'.	In Brunssum komen in 2018 (jaar met meest recente gegevens) geen overschrijdingen voor van de wettelijke normen berekend voor fijnstof (PM10 en PM2,5) en stikstofdioxide (NO2).

Doel: Wat wilden we bereiken		
6	Dat alle negatieve gevolgen voor het milieu door bedrijfsmatige activiteiten (van onder de Wet milieubeheer vallende inrichtingen) worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
6.1	Uitvoering Wet milieubeheer en toepassing geven aan alle andere relevante wet- en regelgeving op gebied van milieu (bij bedrijven).	Door het actief uitoefenen van het Wabo meldingen- en vergunningenstelsel (basistaken milieu worden hierbij onder mandaat uitgevoerd door de RUD-ZL) alsmede het planmatig uitoefenen van toezicht op de naleving van milieuvoorschriften door inrichtingen en het optreden bij overtredingen (handhaving), is uitvoering gegeven aan deze activiteit.
6.2	Zorgdragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen voortvloeiend uit de Wet Geluidhinder en de Wet Milieubeheer.	Door het actief uitoefenen van het Wabo meldingen- en vergunningenstelsel (basistaken milieu worden hierbij onder mandaat uitgevoerd door de RUD-ZL) alsmede het planmatig uitoefenen van toezicht op de naleving van milieuvoorschriften door inrichtingen en het optreden bij overtredingen (handhaving), is uitvoering gegeven aan deze activiteit.
6.3	Het monitoren van grote evenementen waar potentieel veel geluid wordt geproduceerd.	Bij alle grote(re) evenementen zijn geluidmeters geplaatst en konden zowel toezichthouders, maar ook de organisatoren van het evenement, realtime online de optredende geluidbelasting op de dichtstbijzijnde gevels van woningen monitoren, zodat bij overschrijdingen van de voorgeschreven geluidsnormen, het bronniveau direct kon worden bijgesteld en zo nodig ook handhavend kon worden opgetreden. In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat organisatoren zich redelijk aan de voorgeschreven geluidsnormen hebben gehouden. Toch bleek tijdens een aantal evenementen interventie noodzakelijk, voornamelijk door de organisator aan te spreken op de waargenomen overschrijding.
6.4	Het evalueren van de geluidsnormen uit het evenementenbeleid en zo nodig bijstellen.	Hieraan is in 2019 een begin gemaakt, maar wegens tijdgebrek is deze nog niet afgerond. Naar verwachting zal deze evaluatie in 2020 worden afgerond en daarbij als basis dienen voor het te actualiseren evenementenbeleid 2021-2025.
6.5	Het inventariseren van de subsidie mogelijkheden voor het saneren van geluidsoverlast situaties (wegverkeerslawaaï).	Hiervoor geldt in grote lijnen hetzelfde als voor het evalueren van de geluidsnormen in het evenementenbeleid, met dien verstande dat de Aanvullingswet Geluid bij de Omgevingswet ook aandacht aan dit onderwerp besteedt. Het is dan ook beter om het saneren van geluidshindersituatie op te pakken in samenhang met de Omgevingswet.
6.6	Inzetten voor een instandhouding en verbetering van een goede luchtkwaliteit op grond van de Wet milieubeheer.	Door actief uitoefenen van het meldingen- en vergunningen stelsel (basistaken milieu worden hierbij onder mandaat uitgevoerd door de RUD-ZL) alsmede het (planmatig) uitoefenen van toezicht op de naleving van milieuvoorschriften en het optreden bij overtredingen (handhaving) is uitvoering gegeven aan deze activiteit.
6.7	Het formuleren van beleid voor de uitvoering van de vergunningverlening Wabo.	Deze activiteit is in samenspraak met de RUD-ZL en de deelnemende gemeenten, Provincie en waterschap in een werkgroep opgepakt. Naar verwachting zal dit project in de eerste helft van 2020 worden afgerond.
6.8	Zorgdragen voor instandhouding en verbetering van bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen	Er is actief uitvoering gegeven aan het bodembeleid, door bodemaspecten te beoordelen en te toetsen bij bouw aanvragen, civieltechnische werkzaamheden, bestemming-planprocedures, sloopactiviteiten en toe te zien op de

voortvloeiend uit de Wet Bodembescherming, het Besluit Bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit. En het zoveel mogelijk beperken van bodemvervuiling.	daadwerkelijke uitvoering, maar ook door het actualiseren van de bodembeleidskaart en het digitaliseren van ingekomen bodemonderzoeksrapporten.
---	---

Doel: Wat wilden we bereiken		
7	Brunssum streeft naar een gerichte, kwalitatief en kwantitatief adequate wijze van uitvoering van de wettelijke handhavingstaken op het terrein van de fysieke leefomgeving – onderdeel milieu. We dragen zorg voor een correct naleefgedrag van regelgeving.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
7.1	Een correct naleefgedrag van milieuregelgeving; toezicht milieuaspecten uitgevoerd conform de geprogrammeerde opgave.	Conform planning van het teamplan zijn alle milieu inrichtingen gecontroleerd.
7.2	Het opstellen van het jaarprogramma toezicht en handhaving fysieke leefomgeving en integrale veiligheid 20 en het jaarverslag 2018.	Jaarlijks wordt er door team VTH een jaarplan opgemaakt en wordt dit uitgevoerd. Uiteraard is dit in 2019 ook gebeurd.

Doel: Wat wilden we bereiken		
8	Het voorkomen van overlast door plaagdieren en kadavers.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
8.1	Het kadavervrij houden van de openbare ruimte.	Alle kadavers in de openbare ruimte worden op verantwoorde wijze afgevoerd.
8.2	Overlast van plaagdieren zoveel mogelijk voorkomen en bestrijden.	Meldingen met betrekking tot plaagdieren worden afgehandeld, voor zover dit een verantwoording van de gemeente is. Het gaat met name om overlast van ratten en boomluizen.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Milieubeheer (XT-74) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
740000 - Salarislasten Milieubeheer	385	385	0
740001 - Handhaving Milieubeheer	96	75	-21
740002 - Milieubeleid	61	55	-6
740003 - Bodem, Geluid & Lucht	3	4	1
740004 - AWACS aangelegenheden	6	11	5
740005 - Omgev.verg.: Milieu & Milieumelding	9	7	-2
740006 - Ongediertebestrijding	12	21	9
740007 - Kadaverdepot	3	0	-2
TOTAAL LASTEN	575	557	-18
740004 - AWACS aangelegenheden	-5		5
TOTAAL BATEN	-5		5
Resultaat	570	557	-13

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
740001 - Handhaving Milieubeheer	Lagere (incidentele) bijdrage (ad 16.742,-) aan RUD doordat het werkprogramma is gewijzigd.
740002 - Milieubeleid	Werkbudget 'milieubeleid' (€ 10.000): € 3.000,- onderuitputting: naast de actualisatie van de bodemkwaliteitskaart (€ 7000,-) zijn

	verder geen uitgaven geweest op milieubeleidsgebied.
	Werkbudget 'PALET' (€50.000): € 3.000,- onderuitputting.
740004 - AWACS aangelegenheden	De uitgaven betreffen de jaarlijkse kosten voor het AWACS geluidmeetnet. Deze kosten worden gedekt door bijdragen (1/3,1/3,1/3) van de gemeente Brunssum, Provincie (via de gemeente Beekdaelen) en het Rijk. De bijdrage voor een meetperiode van 3 jaar is door het Rijk in 2017 in één keer uitgekeerd en is niet in de begroting 2019 zichtbaar, het aandeel van de Provincie voor 2019 dient nog door de gemeente Beekdaelen doorgezet te worden en kon daarom niet in het resultaat van 2019 verwerkt worden.
740006 - Ongediertebestrijding	Meerkosten op dit product € 8.000,- (structureel). De laatste jaren is er een duidelijke toename van het aantal rattenklachten en overlast van bladluizen.

Taakveld: Begraafplaats (XT-75)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Voldoen aan de wettelijke taken van de Wet op de Lijkbezorging.
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan
1.1	Het ter aarde bestellen en de uitvaart verzorgen als niemand kan of wil zorgdragen voor de uitvaart van een persoon.
	Terugblik
	Er zijn twee personen begraven waarvan de nabestaanden de uitvaart niet hebben verzorgd.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Begraafplaats (XT-75) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
750000 - Salarislasten Begraafplaats	63	63	0
750001 - Openbare Begraafplaats	32	31	-1
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	1	2	2
750010 - Wet op de Lijkbezorging	5	4	-1
TOTAAL LASTEN	100	100	0
750001 - Openbare Begraafplaats	-60	-92	-32
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	-1	-2	-2
TOTAAL BATEN	-61	-94	-34
Resultaat	39	5	-34

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
750001 - Openbare Begraafplaats	Op dit product zijn er meeropbrengsten begraafrechten van € 32.000,- (incidenteel). Dit is een gevolg van meer begravingen (15 stuks) en verlengingen (16 stuks) dan geraamd.
750010 - Wet op de Lijkbezorging	De Wet op de lijkbezorging draagt de burgemeester op om te voorzien in een sobere doch respectvolle uitvaartverzorging, voor zover hier niet anderszins in kan worden voorzien. De hiermee gepaard gaande kosten zijn vooraf nauwelijks in te schatten. Het aantal lijkbezorgingen fluctueert dan ook per jaar.

PROGRAMMA 10 ECONOMIE EN TOERISME

TERUGBLIK

Terugkijkend op 2019 vonden binnen het programma Economie en Toerisme de volgende relevante ontwikkelingen plaats:

- ontwikkeling en totstandkoming concept centrumvisie (toelichting onder XT-31 sub 1.1)
- 1e fase revitalisering promenadegebied (toelichting onder XT-31 sub 1.2)
- totstandkoming concept gebiedsvisie Oostflank en samenwerkingsconstruct tussen publieke partijen (toelichting onder XT-32 sub 1.1)
- regionaal economisch beleid op het gebied van retail, bedrijventerreinen, regiodeal en vrijetijdseconomie (toelichting onder XT-31 sub 1.3)

De conceptvisies op het gebied van centrum- en oostflank ontwikkeling zijn in de loop van het jaar met uw raad gedeeld, besproken en positief ontvangen.

Gebiedsontwikkeling Oostflank

In samenwerking met de stadsregio Parkstad Limburg en de provincie Limburg is een concept gebiedsvisie opgesteld voor de Oostflank van Brunssum. De Oostflank vormt in hectares gezien de grootste gebiedsopgave in Zuid-Limburg. In deze concept gebiedsvisie is sprake van een casco raamwerk van groen en een drietal dragende ontwikkelthema's zijnde Leisure, Logistiek en Duurzaamheid.

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State in het 'stikstofdossier' is, na het gereedkomen van de concept gebiedsvisie, een nieuwe situatie ontstaan. De Oostflank van Brunssum grenst namelijk aan Natura-2000 gebieden waar de regelgeving voor nieuwe ontwikkelingen is aangescherpt. Een heroverweging van de verschillende ontwikkelscenario's is noodzakelijk om te komen tot toekomstbestendig en (financieel) uitvoerbaar beleid.

Bestuurlijke partners moeten met inachtneming van het bovenstaande komen tot nieuwe samenwerkingsafspraken.

Centrum

Aan de raad is in januari 2019 een presentatie gegeven over de stand van zaken met betrekking tot de centrumvisie.

De visie gaat uit van een drietal strategische thema's: internationalisering, verduurzaming en verjonging met een aantal crossovers.

De transformatie naar wonen en/of diensten in sommige delen van het promenadegebied is een van die speerpunten. In de praktijk doen zich in dit verband verschillende initiatieven voor van particuliere vastgoedeigenaren.

De visie is strategisch van aard en zal worden vertaald in een uitvoeringsprogramma waarin concrete projecten en een financiële raming zijn opgenomen.

Ter voorbereiding van dit uitvoeringsprogramma hebben wij in 2019 op verschillende terreinen inspanningen verricht:

- Er is intensief overleg gevoerd met publieke en private samenwerkingspartners over de condities van de (toekomstige) samenwerking;
- Het bestuur heeft een strategische verwerving gedaan van een vijftal geclusterde winkelpanden in de Kerkstraat;
- Er hebben ontwerpessies plaatsgevonden voor toekomstige herontwikkelingen in/rondom het centrumgebied;
- Er hebben, rekening houdend met toekomstige ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, analyses plaatsgevonden van de bestaande verkeersstructuur en het parkeren in/rond het centrumgebied;
- Om zichtbare resultaten te behalen, is gestart met de eerste fase van de revitalisering van het promenadegebied (modernisering straatmeubilair en herinrichting plein t.h.v. Jan Linders);
- Er is gestart met de voorbereidingen voor het inrichten van een programma aanpak Centrum door het instellen van verschillende teams.

Regionaal beleid

De gemeente werkt met andere regiogemeenten aan een consistent meerjarig beleid op het gebied van retail, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. Uitgangspunten zijn een herstructurering van de bestaande voorraad, het terugdringen van overcapaciteit en het toevoegen van nieuwe kwaliteit.

De bestuurscommissie Economie en Toerisme heeft in 2019 het uitvoeringsprogramma Retail vastgesteld. Hierin zijn diverse onderwerpen opgenomen om het bestaande overaanbod aan retail (m.n. buiten de concentratie- en balansgebieden) terug te dringen. In de Brikke Oave zijn regionale raadsleden geïnformeerd over het programma. Voor de nieuwe visie vrijetijdseconomie en bedrijventerreinen zijn in 2019 voorbereidingen verricht.

Als gevolg van de Regiodeal met het Rijk zijn er korte lijnen met de betreffende ministeries om te komen tot een sociaaleconomische opwaardering van de regio. Hierbij wordt zowel gekeken naar ruimtelijke herstructurering als de onderliggende sociale problematiek in wijken en buurten. In Brunssum is voortgang geboekt met de aanpak van het stadsdeel Brunssum Noord.

Taakveld: Economische ontwikkeling (XT-31)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Toekomstbestendig maken van de winkel- en voorzieningencusters in Brunssum.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Actualiseren van de Centrumvisie.
	<p>Op 22 januari 2019 heeft het College de nieuwe centrumvisie van november 2018 richtinggevend vastgesteld als leidraad voor toekomstige ontwikkelingen binnen het Centrum. Hierna is de Raad op 29 januari 2019 via een raadsinformatiebijeenkomst over de voortgang geïnformeerd.</p> <p>Gezien de veranderende marktsituatie is deze heroverweging in de vorm van een nieuwe centrumvisie noodzakelijk. De nieuwe visie dient te leiden tot een doorontwikkeling van ons centrumgebied in de vorm van een compacter centrum én een mix van functies.</p> <p>In 2019 hebben diverse brainstorm-/ontwerpsessies plaatsgevonden samen met onze partners binnen de samenwerkingsovereenkomst (Jongen Projectontwikkeling en Weller) en de Provincie Limburg. Dit met het doel te komen tot een haalbaar alternatief plan voor de beoogde "doorsteek". Dit naar aanleiding van de conclusie van de private partners dat uitvoering van de tweede fase van het centrumplan niet haalbaar is. Partners hebben de bereidheid uitgesproken om de haalbaarheid van een alternatieve invulling te onderzoeken in de vorm van een nadere uitwerking van de centrumvisie in dit gebied. Ter plaatse voorziet de visie in een transitie naar woningen in plaats van winkels. Naast de herijking van fase 2 is gekeken naar het gehele centrumgebied. Tevens heeft veelvuldig bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de voortgang van het project, de afronding van de vigerende samenwerkingsovereenkomst en om nieuwe afspraken te maken voor het vervolg.</p> <p>In de 2e helft van 2019 heeft een strategische aankoop</p>

		<p>plaatsgevonden van een 5-tal panden in de Kerkstraat uit de portefeuille van beleggingsmaatschappij Van Eeghem gericht op de verdere versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het centrum. Op 19 november 2019 is in een openbare raadsinformatiebijeenkomst de Raad geïnformeerd over de voortgang van de centrumontwikkeling. Formele vaststelling van visie en uitvoeringsprogramma is voorzien in de loop van 2020.</p>
1.2	Revitalisering van het promenadegebied (gefaseerd).	<p>Doelstelling van de revitalisering van het promenadegebied is het creëren van een kleinschaliger, dorpse promenade met meer sfeer en beleving.</p> <p>In 2019 is het promenadegebied voorzien van nieuw groen, straatmeubilair en LED-verlichting. Tevens zijn de speelvoorzieningen opgeknapt en is overtollig en/of verouderd straatmeubilair verwijderd.</p> <p>Speciale aandacht is uitgegaan naar de herinrichting van het plein ter hoogte van Jan Linders waarbij o.a. de betonconstructies zijn gereinigd en voorzien van houten zitelementen.</p> <p>De maatregelen zijn positief ontvangen door inwoners, ondernemers en omwonenden.</p>
1.3	Vaststellen van een uitvoeringsprogramma detailhandel (retail).	<p>Het uitvoeringsprogramma Retail is door de bestuurscommissie Economie en Toerisme vastgesteld.</p> <p>Regionale raadsleden zijn geïnformeerd middels raadsinformatiebijeenkomsten. Belangrijke elementen van dit uitvoeringsprogramma zijn;</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanpak/transformatie van aanloopstraten en/of historische linten - aanpak verborgen plancapaciteit - versterking winkelclusters - terugdringen overaanbod vierkante meters retail (verspreide bewinkeling) - afspraken met supermarkten
1.4	Dienstverlening aan startende, bestaande en nieuwe ondernemers.	<p>Via het ondernemersloket zijn diverse verzoeken in behandeling genomen en afgewikkeld.</p> <p>Dit betrof verzoeken om informatie op het gebied van o.a. vergunningen, gronden, huisvesting en bedrijfslocaties.</p>
1.5	In samenwerking met derden worden ondernemers begeleid bij het starten van een nieuw horeca- of winkelbedrijf.	<p>De gemeente werkt actief samen met de stichting Streetwise op het gebied van begeleiding van ondernemers in Brunssum Centrum en Treebeek. Concrete resultaten in 2019 zijn geweest: opening van damesmodezaak Stairway Fashion aan de Schiffelerstraat en restaurant Oost West aan de Kerkstraat. Daarnaast is er sprake van enkele nog lopende trajecten.</p> <p>Aan het nieuwe plein van fase 1B is een nieuw filiaal van chocolaterie Rousseau geopend. Kruidvat en Voncken hebben een nieuw filiaal geopend aan dit plein. Er is ook animo van Primera om zich hier te vestigen (hiervoor wordt een franchisenemer gezocht). Het filiaal van Hendriks Bloemen is naar de Schiffelerstraat verhuisd.</p>

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Versterken van de regionale economische structuur.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Onder regionale coördinatie wordt gewerkt aan een nieuwe samenhangende regionale bedrijventerreinvisie gemaakt. In deze visie wordt stilgestaan bij de ontwikkelingen en kansen in de bedrijventerreinenmarkt, regionale herstructureringslocaties en de vraag-aanbodverhouding.	De regionale bedrijventerreinvisie is vastgesteld door de bestuurscommissie Economie en Toerisme. Op dit moment wordt aan een concreet uitvoeringsprogramma bedrijventerreinen gewerkt.
2.2	De gemeente spant zich in om projecten binnen Parkstad via de regiodeal gefinancierd te krijgen.	Ten behoeve van de tweede tranche van de Regiodeal is in 2019 gewerkt aan de voorbereiding van de businesscase Brunssum Noord. In de eerste helft van 2020 vindt hierover nadere besluitvorming plaats via de regio.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Economische ontwikkeling (XT-31) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
310000 - Salarislast Economische ontwikkeling	97	97	0
310001 - Economische Activiteiten	17	19	2
310002 - Economisch beleid	200	237	36
310005 - Economische samenwerking	37	38	1
310006 - Werkkapitaal IBA	149	42	-108
TOTAAL LASTEN	501	433	-68
310006 - Werkkapitaal IBA		-19	-19
TOTAAL BATEN	0	-19	-18
Resultaat	501	414	-87

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
310002 - Economisch beleid	In de 2e helft van 2019 waren er enkele onvoorziene uitgaven. Onder andere zijn de kosten voor Streetwise tot medio 2020 vooruitbetaald (eindafrekening vanwege einde lopende overeenkomst). Daardoor is er sprake van een overschrijding van € 36.000,-. Deze overschrijding is te verklaren uit het feit dat medio 2019, bij de totstandkoming van de 2e bestuursrapportage 2019 een te groot aandeel van het budget werd overgeheveld (€ 75.000,-) naar het dienstjaar 2020.
310006 - Werkkapitaal IBA	Op dit product zijn kosten gedekt voor de IBA-projecten Treebeek, Clemensdomein en Rimbürgerweg. Aangezien het een overheveling betrof van voorgaande jaren (van € 100.000,-) en er sommige projecten inmiddels zijn komen te vervallen (zoals NWW), is niet het volledige budget aangewend.

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Integrale gebiedsontwikkeling Oostflank Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Momenteel wordt voor de hele Oostflank een gebiedsvisie voorbereid.	<p>In 2019 is in goede samenwerking tussen de gemeente Brunssum, de stadsregio Parkstad Limburg en de Provincie een concept gebiedsvisie voor de Oostflank gereed gekomen.</p> <p>Deze concept gebiedsvisie die uitgaat van de pijlers leisure, logistiek en duurzaamheid en een casco landschappelijk raamwerk is begin 2019 met uw raad gedeeld en positief ontvangen. Er is een intentieovereenkomst gesloten tussen de betrokken publieke partijen.</p> <p>De Provincie heeft tegen de achtergrond van het dispuut met de gemeente over de bekostiging van de extra uitgaven aan de Buitenring Parkstad Limburg dit project getemporeerd. Daarnaast heeft de Raad van State op 29 mei 2019 een uitspraak gedaan die op landelijk schaalniveau heeft geleid tot het zogenaamde stikstofdossier.</p> <p>Dit vereist een andere benadering van ruimtelijke ontwikkelingen, in het bijzonder in de directe omgeving van Natura-2000 gebieden zoals op de Oostflank van Brunssum.</p> <p>Eind 2019 is de samenwerking tussen publieke partijen opnieuw opgepakt. Daarnaast is de herstructureringsopgave bedrijventerreinen onverminderd groot. Wij zullen uw raad, gelet op het bovenstaande, actief meenemen in de toekomst strategie voor de ontwikkeling van de Oostflank.</p>
1.2	Samen met de provincie opstellen van een kansenkaart met de verschillende ontwikkelscenario's.	Zie onder 1.1
1.3	Uitvoering van het projectplan 'Start herstructurering bedrijventerreinen Oostflank' (betreft 4 bedrijventerreinen) waarbij de inzet is gebruik te maken van een subsidie van de stadsregio Parkstad.	Aan de rand van het bedrijventerrein Bouwberg is d.m.v. grondruiling tussen de provincie Limburg en twee grondeigenaren een strook grond grenzend aan de BPL beschikbaar gekomen en ingericht als ecologische en groene verbindingszone. De aansluitende kavel is door de gemeente niet verworven omdat niet tot overeenstemming met de eigenaar is gekomen. De toegekende subsidiemiddelen zijn in 2019 niet ingezet omdat ook met de vastgoed eigenaren op het bedrijventerrein Rimbürgerweg geen overeenstemming is bereikt.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Het bevorderen van de werkgelegenheid in Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Uitgifte van bedrijfskavels op de bedrijventerreinen BSV Limburgia en Ora et Labora.	<p>Ofschoon er interesse is (geweest) van verschillende ondernemers, heeft geen daarvan in 2019 geleid tot een concrete grondtransactie.</p> <p>Wij blijven in gesprek met geïnteresseerde partijen.</p>

2.2	Vorbereiding voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Rode Beek (uitbreiding) in samenwerking met de gemeente Beekdaelen.	<p>De Raad van State heeft op 13 november 2019 het besluit van 27 september 2018, waarbij de raad van de gemeente Onderbanken, thans gemeente Beekdaelen, het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Rode Beek" heeft vastgesteld, vernietigd. Dit heeft te maken met de toegestane bouwhoogte in de invliegfunnels.</p> <p>De raad van de gemeente Beekdaelen is opgedragen om binnen zes maanden na verzending van deze uitspraak met inachtneming daarvan een nieuw besluit te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken. Het bestemmingsplan op het Brunssums deel van het terrein is onherroepelijk.</p>
-----	--	--

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (XT-32) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
320420 - Complex 42 Rode Beek	83	-2	-86
320460 - Complex 46 Voormalig BSV terrein	0	11	11
320741 - Werkkapitaal Oostflank	400	118	-282
TOTAAL LASTEN	483	127	-356
320420 - Complex 42 Rode Beek	-83	2	86
320460 - Complex 46 Voormalig BSV terrein	0	-11	-11
TOTAAL BATEN	-83	-9	74
Resultaat	400	118	-282

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
320420 - Complex 42 Rode Beek	De geraamde inkomsten inzake grondverkoop konden nog niet gerealiseerd worden vanwege het nog niet volledig gereed zijn van het bestemmingsplan (aan de zijde van de gemeente Beekdaelen).
320741 - Werkkapitaal Oostflank	In 2019 zijn uitgaven gedaan voor advieskosten en projectmanagement. Het niet bestede budget blijft ter beschikking in de reserve werkkapitaal Oostflank.

Taakveld: Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Toekomstbestendig maken van de zaterdagmarkt.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	<p>Het opstellen van een plan voor de doorontwikkeling van de zaterdagmarkt, waarbij verplaatsing niet bij voorbaat is uitgesloten.</p> <p>In 2019 is een mogelijke privatisering van de markt onderzocht. Gebleken is dat hiervoor onvoldoende draagvlak is bij de marktkraamhouders. Vooralsnog blijft de markt gepositioneerd op de huidige locatie in de Kerkstraat. In 2019 was er een positief saldo op het product Markt van bijna € 10.000. Dit als gevolg van lagere onderhoudskosten.</p> <p>De raad heeft eind 2019 een motie aangenomen om in de vorm van een pilot nieuwe initiatieven m.b.t. de markt te onderzoeken.</p>

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Bedrijfsloket en -regelingen (XT-33) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
330000 - Salarislasten Bedrijfsloket en -rege			
330001 - Markten	17	5	-12
TOTAAL LASTEN	17	5	-12
330000 - Salarislasten Bedrijfsloket en -rege			
330001 - Markten	-13	-10	3
TOTAAL BATEN	-13	-10	3
Resultaat	4	-5	-9

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
330001 - Markten	Onderschrijding van € 9.000 wordt veroorzaakt door enerzijds geen schoonmaakkosten ad € 7.000 en anderzijds minder elektriciteitsverbruik ad € 2.000.

Taakveld: Economische promotie (XT-34)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Verbeteren van het imago van de gemeente Brunssum en de acquisitie van nieuwe ondernemers.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Het promoten van Brunssum als aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe bedrijven.	Verwezen wordt naar het onderdeel Citybranding.
1.2	Organisatie van een voorjaars- en najaarskermis voor onze inwoners.	<p>Op 12 november 2019 is in de begrotingsvergadering de motie "Kijk op de Kermis" van de fracties PvdA en SP aangenomen.</p> <p>In deze motie wordt het College verzocht te onderzoeken of de kermis in een andere vorm kan plaatsvinden, bijvoorbeeld als zomerfeest.</p> <p>De laatste jaren is merkbaar dat de kermis te maken heeft met afnemende bezoekersaantallen. De inkomsten lopen terug vanwege slechtere weersomstandigheden, lagere opbrengst uit standplaatsen (door hogere kosten electra) en een toename van concurrerend evenementen aanbod. Ook vond de kermis in Kerkrade gelijktijdig plaats met de Brunssumse kermis.</p>
1.3	Het jaarlijks innen van toeristenbelasting.	Er is sprake van een flink overschot ad €86.000 op de geraamde inkomsten toeristenbelasting. Via de BsgW wordt onderzocht of dit - net als voorgaand jaar - een administratieve kwestie betreft.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Economische promotie (XT-34) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
340000 - Salarislasten Economische promotie	48	48	0
340002 - Kermis	45	48	3
TOTAAL LASTEN	93	97	3
340001 - Baten Toeristenbelasting	-51	-137	-86
340002 - Kermis	-31	-25	6
TOTAAL BATEN	-83	-162	-80
Resultaat	11	-66	-77

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
340002 - Kermis	Overschrijding ad € 9.000 wordt o.a. veroorzaakt door minder opbrengst staangeld ad € 5.500 en door meer advertentiekosten ad 2.000 en diverse kleine posten.

PROGRAMMA 11 VOLKSHUISVESTING EN RO

TERUGBLIK

Het afgelopen jaar konden weer belangrijke stappen worden gezet voor wat betreft de herstructurering van het Centrum en Treebeek. Met de bouw van 50 levensloopbestendige huurwoningen (Past. Savelbergstraat) en de bouw van zorgwoningen op de Tarcisiuslokatie (20) en Noorderkroon (32) werd een aanvang gemaakt evenals met de sloop van de portieketagewoningen aan het Treebeekplein en woningen in de Oude Egge.

Koopwoningen konden worden gerealiseerd op het Emmatterrein en in het Centrum.

De samenwerking met IBA en Parkstad Limburg in het kader van de DU Bevolkingsdaling (de zogenaamde krimpgelden) en de Regiodeal werden gecontinueerd met het oog op de verkrijging van aanvullende financiële middelen

In 2019 konden voor het eerst met alle in Brunssum werkzame woningcorporaties en hun huurdersorganisaties prestatieafspraken worden gemaakt op het gebied van vastgoedtransformatie, beschikbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid, wonen en zorg en leefbaarheid.

Taakveld: Ruimtelijke ordening (XT-81)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	De gemeente Brunssum voldoet bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op zijn minst aan de (implementatie)eisen die ingevolge deze wet en bijbehorende regelgeving zijn gesteld, e.e.a. om naar de letter van deze wet te kunnen werken.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
1.1	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn alle documenten en werkprocessen op het gebied van de fysieke leefomgeving gereed voor toepassing van de wet (waaronder juiste verwijzingen naar de nieuwe wet, toetsingscriteria, rechtsbeschermingsmogelijkheden, en dergelijke).	De inwerkingtreding van de Omgevingswet is (vooralsnog) voorzien op 1 januari 2021. Op 5 november 2019 heeft het College het "Implementatieplan Omgevingswet Gemeente Brunssum", met de daarbij behorende projectstructuur vastgesteld. Onderdeel van deze projectstructuur is de instelling van een ambtelijk werkgroep "Wet- en regelgeving", die zich in 2020 bezig gaat houden met het bestuderen en in beeld brengen van de nieuwe wet- en regelgeving en vervolgens alle documenten daarop gaat aanpassen.
1.2	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet voldoet de (digitale) informatievoorziening (waaronder publicaties en beschikbaarstelling ruimtelijke plannen) aan de minimale eisen die ingevolge rijksregelgeving daaraan worden gesteld.	Onderdeel van de projectstructuur is de instelling van een ambtelijk werkgroep "Digitalisering en Informatievoorziening (DSO)", die zich in 2020 bezig gaat houden met het gehele digitaliseringsproces en de informatievoorziening.
1.3	Bij de inwerkingtreding van de wet zijn alle medewerkers die ook maar (enigszins) betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving bijgeschoold over de toepassing en impact van de wet, alsmede op de hoogte van de inwerkingtreding van de wet, de nieuwe werkprocessen en de aangepaste documenten (kortom in staat om ingevolge de nieuwe wet te werken).	In de zomer van 2019 zijn vakgerichte opleidingen verzorgd voor alle medewerkers die vanuit hun functie ook maar enigszins betrokken zijn de fysieke leefomgeving. Ook zijn presentaties voor het College en het MT en een tweetal workshops voor raads- en commissieleden georganiseerd.
1.4	Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ook besloten welke taken al dan niet ter uitvoering bij de RUD Zuid-Limburg worden gelegd.	De inwerkingtreding van de Omgevingswet is meerdere keren uitgesteld. In 2019 zijn met de RUD Zuid-Limburg ambtelijk oriënterende gesprekken gevoerd over de im-

		pact van de wet op de taken welke al dan niet ter uitvoering bij de RUD-Zuid Limburg zullen worden belegd. In 2020 zullen concrete voorstellen worden uitgewerkt.
1.5	Voor wat betreft 'een andere manier van werken' wordt aansluiting gezocht bij het organisatie brede traject dienaangaande. Die andere manier van werken betreft o.a. het omgaan met uitnodigingsplanologie, co-creatie en burgerparticipatie, integraal werken (gebiedsgericht in plaats van sectoraal gericht), in- en externe samenwerking, enz.	Onderdeel van de projectstructuur is de instelling van een ambtelijk werkgroep "Anders werken", die in 2020 en volgende jaren in samenspraak met de Raad aan de slag gaat met de totstandkoming van een ambtiedocument. Nadat de Raad op grove lijnen ambities heeft vastgesteld, kan de ambtelijke organisatie op detailniveau verder aan de slag met de invulling van die keuzemogelijkheden.

Doel: Wat wilden we bereiken

2	De gemeente Brunssum stelt ambities vast om de beleidsopgave te realiseren en geeft daarmee invulling aan de veranderopgave die noodzakelijk is om conform de nieuwe Omgevingswet te kunnen werken.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Voor ontwikkelingen die niet passen in het bestemmingsplan, maar wel gewenst zijn, wordt ofwel een nieuw ontwikkelingsgericht bestemmingsplan vastgesteld of wordt een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure gevoerd.	Ook in 2019 zijn voor ontwikkelingen, die niet passen in het bestemmingsplan, maar wel gewenst zijn, planologische maatregelen getroffen om die ontwikkelingen toch mogelijk te maken.
2.2	Bestaand beleid is geïnventariseerd en waar nodig wordt beleid opgesteld of geactualiseerd. Dit geldt in ieder geval voor het bestaande afwijkingenbeleid voor bouwen in de woonomgeving met specifiek aandacht voor erfafscheidingen en daarnaast wordt een beleid voor zonnepanelen in de beschermde mijnwijken in 2019 ter vaststelling aan de raad aangeboden.	Op 5 februari 2019 is door het College de "startnotitie actualisering ruimtelijk beleid 2019" vastgesteld. Hierin is aangegeven welk ruimtelijk beleid actualisering behoeft en op welke termijn dit wenselijk is. Gedeeltelijk is dit inmiddels gebeurd, zo is bijvoorbeeld het vrijstellingenbeleid op onderdelen aangepast en geactualiseerd. Nadat de inspraakprocedure is doorlopen, zal het beleid naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 worden vastgesteld en in werking treden. Ook is er gewerkt aan het reclame- en terrassenbeleid. Verder is er in 2019 deelgenomen aan de werkgroep voor vaststelling van 'Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid RUD Zuid-Limburg', begin 2020 wordt dit project afgerond. Na een lange aanloop is medio 2019 het beleid voor zonnepanelen binnen het Beschermde dorpsgezicht Mijnkoloniën Brunssum vastgesteld. Bij de totstandkoming van dit beleid is burgerparticipatie toegepast door burgers tijdens een openbare bijeenkomst om hun mening te vragen en op die manier te betrekken bij de totstandkoming van het beleid. Niet alle beleid waarvan de wens is uitgesproken om dit te actualiseren, is daadwerkelijk geactualiseerd (onder andere vanwege het ontbreken van voldoende capaciteit bij verschillende vak afdelingen), maar er zijn in 2019 stappen gezet in dit proces en dit wordt in 2020 gecontinueerd.

Doel: Wat wilden we bereiken		
3	Een duurzaam, veilige en efficiënt ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de kwaliteit van wonen, werken en recreëren in Brunssum .	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
3.1	Instandhouding en verbeteren van de ruimtelijke, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit van onze leefomgeving.	Ook in 2019 zijn door middel van een vergunningstelsel, gericht op de toepassing van bestemmingsplanregels en welstandstoezicht, inspanningen verricht om de ruimtelijke, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit van onze leefomgeving in stand te houden en te verbeteren.
3.2	Het in stand houden van de bijzondere karakteristieken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht.	Idem om de bijzondere karakteristieken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht zo goed als mogelijk in stand te houden.
3.3	Vergunningen verlenen en toezicht houden op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) voor ruimtelijk/planologische afwijkingsactiviteiten .	Ook in 2019 is door middel van een vergunningstelsel, toezicht- en handhavingsactiviteiten, toepassing gegeven aan de realisering en handhaving van bestemmingsplanregels, welstandszorg en bouwtechnische voorschriften uit het Bouwbesluit en zijn planologische afwijkingen mogelijk gemaakt.
3.4	Het bepalen van welke bouwwerken als beschermd stads- en dorpsgezicht zijn aangewezen.	Met deze activiteit is nog geen begin gemaakt. Het onderwerp is wel verschillende keren besproken en heeft onze aandacht.

Doel: Wat wilden we bereiken		
4	De gemeente Brunssum verhaalt planschade en andere plankosten op de ontwikkelende partij.	
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik	
4.1	Kosten van ontwikkeling worden afgewenteld op de projectontwikkelaar.	Wordt in de regel via anterieure overeenkomst geregeld.
4.2	Planschadeverzoeken worden adequaat binnen een redelijke termijn afgehandeld.	Het afgelopen jaar waren 2 planschadeverzoeken in behandeling, die i.v.m. lopende bezwaarprocedures nog niet konden worden afgerond.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Ruimtelijke ordening (XT-81) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
810000 - Salarislasten Ruimtelijke ordening	475	475	0
810001 - Bestemmingsplannen	241	11	-230
810002 - Planschade- en kostenverhaal	0	4	4
810003 - Ruimtelijke kwaliteitszorg	16	13	-3
TOTAAL LASTEN	732	503	-229
810001 - Bestemmingsplannen		-3	-3
TOTAAL BATEN		-3	-3
Resultaat	732	500	-232

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
810001 - Bestemmingsplannen	Als gevolg van vertraging bij een aantal ontwikkellocaties konden een aantal planologische procedures niet meer in 2019 worden opgestart dan wel worden afgerond. Ook werden de voor de implementatie van de Omgevingswet beschikbare middelen (nog) niet volledig aangewend. Het saldo van dit product komt ten gunste van het rekeningresultaat 2019. In de 1e bestuursrapportage 2020 wordt hierop teruggekomen, aangezien voor de implementatie van de Omgevingswet en de actualisering van de bestemmingsplannen budget nodig is.

Taakveld: Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) (XT-82)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Uitvoering geven aan de nota grondbeleid.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Beginnen met uitvoering geven aan de ontwikkellocaties die bestuurlijk prioriteit krijgen.	Geprioriteerde projecten (zie hierna) zijn in ontwikkeling genomen.
Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Uitgifte van bouwrijpe grond binnen de gestelde financiële kaders.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Ontwikkeling complex 65 Haansberg (GTD-locatie) als (woning)bouwlocatie	De gemeente Brunssum is eigenaar van een braakliggend perceel tussen de Kruisbergstraat en de Provinciale weg. In het verleden heeft op deze locatie de Gemeentewerf bestaan. De opstallen van deze Gemeentewerf zijn inmiddels gesloopt en de grond is deels gesaneerd. Het voornemen is altijd geweest om deze locatie te verkopen als ontwikkellocatie ten behoeve van ca. 45 woningen. Eind mei 2019 is door de gemeente vrijblijvend (onder voorbehoud van instemming door de gemeenteraad) en eenmalig aanbod tot verkoop gedaan. Recentelijk is duidelijk geworden dat het aanbod definitief is afgewezen en dat door de betreffende partij verder van deze locatie wordt afgezien.
2.2	Afronding locatie Zorgplein	Het initiatief voor de gronden van fase 3 Zorgplein behelst een plan om 22 sociale zorgwoningen te realiseren en 5 ruimtes voor een bedrijfswoning en algemene (zorg)ruimten. Het plan is informeel reeds positief ter toetsing voorgelegd en besproken met de welstandcommissie. In het laatste kwartaal 2019 heeft het College hiervan kennisgenomen en het principebesluit genomen om de onderhandelingen op te starten ter voorbereiding van de verkoop van de gronden. Uitgangspunt is dat zo'n woonservice- en zorgvoorziening betaalbaar moet zijn voor vooral oudere zorgbehoevenden met een kleine beurs.

2.3	Ontwikkeling van de locatie Lindeplein west-wand	Nadat een eerdere aanbesteding is gestaakt, is een andere partij aangezocht om voor deze locatie een nieuw plan te ontwikkelen. De financiële haalbaarheid hiervan wordt momenteel onderzocht.
2.4	Ontwikkelstrategie en plan voor de locatie Entree Dorpstraat	Een partij is aangezocht om voor deze locatie een plan te ontwikkelen. De financiële haalbaarheid hiervan wordt momenteel onderzocht.
2.5	Ontwikkelingsvisie en plan voor de locatie Kloosterstraat	In november 2019 heeft een eerste overleg plaatsgevonden om te komen tot een plan voor deze locatie.
2.6	Ontwikkeling locatie Raadhuisstraat binnen de gestelde kaders	Een partij is aangezocht om voor deze locatie een plan te ontwikkelen. De financiële haalbaarheid hiervan wordt momenteel onderzocht.
2.7	Een fysieke infrastructuur die bijdraagt aan een prettig woonklimaat.	In 2019 is gewerkt aan het bestek klaar en aanbesteding gereed maken van de plannen voor de herinrichting van het Treebeekplein.
2.8	Een opgewaarderd en levendig centrum winkelgebied voor Brunssum.	In 2019 heeft onder meer de 1e fase van de revitalisatie van het promenadegebied plaatsgevonden. Voor verdere toelichting zie hiervoor Programma 10 Economie en Toerisme..
2.9	Ontwikkeling Erkenslocatie	<p>In het eerste kwartaal 2019 heeft het College een besluit genomen (BBV verseonnr. 867572) om deze locatie aan te wenden voor particuliere "zelfbouw" welke hier welstandsvrij kan worden gerealiseerd. Afhankelijk van de afname kan eventueel ook een combinatie van "zelfbouw" met projectmatige woningbouw worden overwogen. De locatie Erkens is een ontwikkellocatie met uitwerkingsplicht. Voor deze locatie is dus nog sprake van een niet actueel bestemmingsplan.</p> <p>Een nieuw bestemmingsplan zal voor dit gebied moeten worden opgesteld.</p> <p>De procedure om te komen tot een nieuw bestemmingsplan is opgestart en de noodzakelijke onderzoeken, zoals: bodem, infiltratie, archeologie, geluid, flora&fauna, externe veiligheid, stikstof etc. zijn in uitvoering en ten dele reeds uitgevoerd.</p> <p>Een mogelijke verkaveling is in concept gereed incl. civiel-technische ingrepen. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente de grond bouwrijp en woonrijp maakt en de kavels uitgeeft. In de 2de helft van 2020 is de verwachting dat de bestemmingsplanprocedure zal zijn afgerond en dat de kavelluitgifteprocedure kan worden opgestart.</p>

Doel: Wat wilden we bereiken

3	Het verder uitvoeren van het masterplan Treebeek.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Sluitend houden van de grondexploitatie in Treebeek.	De grondexploitatie Masterplan Treebeek is ultimo 2019 nog steeds positief.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Grondexpl.(niet-bedr.terreinen) (XT-82) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
820000 - Salarislasten Grondexpl. niet/bedr.	73	73	0
820001 - Exploitatie Erfpachtsgronden	3	0	-3
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	202	645	443
820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	9	0	-8
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	20	17	-3
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	12	5	-6
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	35	14	-20
820050 - Het Ei Locatie De Doorsteek	282	226	-56
820060 - Kerkeveld MP Centrum	2	2	0
820070 - Zorgplein MP Centrum	0	-12	-12
820080 - Lindeplein MP Centrum	43	44	1
820170 - Complex 17 Peerdendries		228	228
820640 - Complex 64 Oeloven	49	31	-18
820650 - Complex 65 Haansberg	186	57	-129
820730 - Masterplan Treebeek	87	17	-70
TOTAAL LASTEN	1.003	1.349	345
820001 - Exploitatie Erfpachtsgronden	-3	-1	2
820002 - Dorpstraat 3	-1	-1	0
820003 - Eindstraat 6	-1	-1	0
820004 - Eindstraat 8	-2	-2	0
820005 - Eindstraat 2	-1	-1	0
820006 - Eindstraat 10	-1	-1	0
820008 - Dorpstraat 27	-1		1
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	-106	-136	-30
820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	-9	0	8
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	-20	-17	3
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	-12	-5	6
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	-35	-14	20
820050 - Het Ei Locatie De Doorsteek	-282	-130	152
820060 - Kerkeveld MP Centrum	-2	-2	0
820070 - Zorgplein MP Centrum		12	12
820080 - Lindeplein MP Centrum	-43	-44	-1
820170 - Complex 17 Peerdendries		-400	-400
820640 - Complex 64 Oeloven	-49	-31	18
820650 - Complex 65 Haansberg	-186	-57	129
820730 - Masterplan Treebeek	-87	-17	70
TOTAAL BATEN	-842	-850	-8
Resultaat	161	499	338

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	De hogere uitgaven op dit product worden voornamelijk veroorzaakt door de storting in de Voorziening Tekort Toekomstige grondexploitaties (€ 469.000,-). Deze dient namelijk op peil gebracht te worden met name door het tekort op het complex Doorsteek 't Ei.

820040 - Masterplan Centrum Alg.Kosten	In de grondexploitatie Masterplan Centrum algemeen is een bedrag geraamd voor kosten publiciteit (website stadskrant e.d.). Deze kosten zijn niet gemaakt De begrote rente wordt berekend over deze boekwaarde. De boekwaarde per 1-1-2019 was lager dan geraamd. Daarom minder rentekosten
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	In de begroting 2019 was voorzien dat voor de locatie Kloosterstraat de nodige onderzoeken zouden worden uitgevoerd t.b.v. de nieuwe ontwikkeling à € 10.000,-. Deze onderzoeken worden nog wel uitgevoerd maar op een later tijdstip.
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	In de begroting 2019 was voorzien dat voor de locatie Raadhuisstraat de nodige kosten t.b.v. onderzoeken en interne planvoorbereidingskosten zouden worden gemaakt t.b.v. de nieuwe ontwikkeling à € 34.000,-. Deze onderzoeken worden nog wel uitgevoerd maar op een later tijdstip.
820050 - Het Ei Locatie De Doorsteek	In de begroting is rekening gehouden met de aanleg van een keerwand bij de achterzijde van de panden aan de Kerkstraat. Deze werkzaamheden zijn, afhankelijk van de verdere planontwikkeling, niet uitgevoerd (- € 166.879,-). Het pand Kerkstraat 71 wordt verhuurd door de gemeente. De huurinkomsten zijn niet begroot in de grondexploitatie (€ 17.674,-). Er zijn meer plankosten geboekt dan geraamd door gesprekken met samenwerkingspartners en inzet adviesbureaus t.b.v. verdere planontwikkeling (€ 46.803,-) Een deel van de advieskosten is gemaakt ten behoeve van de nieuwe Centrumvisie. Deze mogen niet toegerekend worden aan het deelplan 't Ei. Daardoor komen deze kosten ten laste van de algemene middelen (c.q. het rekeningresultaat).
820070 - Zorgplein MP Centrum	In de grondexploitatie was begroot dat in 2019 kosten zouden worden gemaakt voor adviesbureaus t.b.v. de planontwikkeling en verkoop grond Fase 3. Deze kosten zijn niet gemaakt in 2019.
820170 - Complex 17 Peerdendries	In 2019 is de grond verkocht aan Weller t.b.v. de ontwikkeling van 20 huurwoningen (€ 400.000,-). Daarnaast is er een overschrijding van de uitgaven van € 228.000,- in verband met de afschrijving van de restant boekwaarde van deze grond die nog op de balans stond verantwoord.
820640 - Complex 64 Oeloven	In de begroting was het uitgangspunt dat al werkzaamheden zouden worden uitgevoerd t.b.v. egaliseren/opschonen terrein. Deze kosten zijn nog niet gemaakt.
820650 - Complex 65 Haansberg	Bij de begroting 2019 was rekening gehouden met kosten bouwrijp maken in 2019. Deze kosten zijn niet gemaakt. (- € 104.296,-) Omdat de planontwikkeling is uitgesteld zijn ook minder kosten gemaakt voor advies. (-€ 51.548,-) In tegenstelling tot de raming bij de begroting is de locatie wel belast met interne plankosten (€ 40.838,-).
820730 - Masterplan Treebeek	In de begroting is rekening gehouden met kosten bouwrijp maken. Door vertraging zijn deze kosten niet in 2019 gemaakt. (€ 75.004,-) In de begroting was rekening gehouden met grondverkoop. Deze is verstraagd en wordt in 2020 verwacht (- € 687.090,-)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	De realisatie van de herstructureringsopgaven zoals o.a. is verwoord in de (envelop) herstructureringsvisie Parkstad Limburg en de lokale stadsdeelvisies.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	In de Egge zal gestart worden met de 1e fase van de sloop en de vervangende nieuwbouw in de voormalige mijnkolonie; op de nabijgelegen locatie van de voormalige Tarcisiusschool met de bouw van 20 zorgwoningen in de huursector.	Met de 1e fase van de sloop in de voormalige mijnkolonie de Egge en de bouw van 20 zorgwoningen op de locatie van de voormalige Tarcisiusschool kon in 2019 een aanvang worden gemaakt.
1.2	Ook in Brunssum-noord staat de bouw van zorgwoningen (32 Noorderkroon) op de planning.	Idem met de bouw van 32 zorgwoningen Noorderkroon.
1.3	In het centrum van Brunssum zal een aanvang worden gemaakt met de bouw van een 50-tal levensloopbestendige huurappartementen aan de Past. Savelbergstraat en 15 koopappartementen doorsteek/centrum.	Idem met de bouw van een 50-tal levensloopbestendige huurappartementen aan de Past. Savelbergstraat. 15 koopappartementen ter plaatse van de voormalige AH konden in 2019 worden opgeleverd.
1.4	Samen met de woningstichting Wonen Zuid zal de gemeente verder werken aan de opwaardering van de leefomgeving in Treebeek.	De opwaardering van het centrum van Treebeek is gestart met het afronden van de winkels met bovengelegen woningen aan het Orionplein, inclusief de aanleg van de parkeerplaatsen rond dit gebied. Dit stuk openbare ruimte zal helemaal worden afgewerkt na realisatie van de maatschappelijke voorziening, naar verwachting in 2021.
1.5	Met de herinrichting van het Treebeekplein in samenhang met het Orionplein zal een aanvang worden gemaakt.	Samen met IBA en Wonen Zuid wordt getracht zoveel mogelijk materialen die bij de sloop van de portieketagewoningen aan het Treebeekplein vrijkomen, circulair te gebruiken bij de herinrichting van de openbare ruimte. Als gevolg hiervan is de uitvoering van de herinrichting Treebeekplein enigszins vertraagd. De sloop van de flats is afgerond en het bestek voor het Treebeekplein wordt uitgewerkt. Naar verwachting begin komend jaar start van de aanbesteding.
1.6	Bouw maatschappelijke voorziening Treebeek.	De plannen voor de maatschappelijke voorziening zijn uitgewerkt tot niveau aanbesteding. De aanbesteding is opgestart en naar verwachting in februari/maart 2020 worden de resultaten bekend.
1.7	De herstructurering van Treebeek zal in 2019 worden voortgezet met de sloop van de portiek-etageflats aan de zuidzijde van het Treebeekplein en nieuwbouw van een maatschappelijke voorziening met daarbij 30 levensloopbestendige huurappartementen.	De sloop van de portieketagewoningen Treebeekplein kon in 2019 worden voltooid. De bouwplannen zijn gereed. Start van de bouwactiviteiten gepland voor eind 1e kwartaal 2020.
1.8	Samen met de lokale ondernemers plannen ontwikkelen om het bewegen door bewoners in Treebeek te stimuleren.	Eerste schetsen worden in opdracht van IBA voorbereid. Waar mogelijk wordt een aansluiting gezocht tussen de beoogde Beweegtuin met het Point Of Interest (POI) dat in het kader van de leasur lane is voorzien.

Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Actueel houden van het regionaal en lokaal volkshuisvestingsbeleid en van het woningbouwprogramma.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Een geactualiseerde regionale en lokale woonvisie.	Een evaluatie van de structuurvisie wonen Zuid-Limburg is aanbesteed. De uitkomst hiervan bepaalt mede of er aanleiding is tot aanpassing hiervan.
2.2	Een geactualiseerde regionale en lokale woningbouwprogrammering.	De regionale en lokale woningbouwprogrammering zijn opnieuw geactualiseerd.
2.3	Geactualiseerde envelop regionale en lokale herstructureringsvisie.	Envelop (Transformatieopgave) is geactualiseerd.

Doel: Wat wilden we bereiken		
3	Naast de ontwikkeling van bestaande potentiële woningbouwlocaties zal ruimte worden gemaakt om daar waar nodig strategische aankopen te kunnen doen om ook in de toekomst te kunnen blijven voorzien in nieuwe huisvestingsmogelijkheden.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Financiële ruimte vinden om strategische aankopen te kunnen doen.	Met het vaststellen van de nota grondbeleid 2019-2022 (maart 2019) heeft de raad het college gemandateerd tot het doen van strategische aankopen door een werkbudget van € 2,0 mln. in het leven te roepen.

Doel: Wat wilden we bereiken		
4	In regionaal verband wordt samengewerkt om te komen tot regionale en lokale prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties op het gebied van beschikbaarheid, betaalbaarheid, duurzaamheid, wonen en zorg en evt. andere nog toe te voegen thema's.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
4.1	Geactualiseerde regionale en lokale prestatieafspraken.	In 2019 konden voor het eerst gezamenlijke prestatieafspraken worden gemaakt met alle in Brunssum werkzame woningcorporaties en hun huurdersorganisaties.

Doel: Wat wilden we bereiken		
5	De samenwerking met IBA en Parkstad Limburg in het kader van de DU Bevolkingsdaling (de zogenaamde krimpgelden) en de Regiodeal worden gecontinueerd met het oog op de verkrijging van aanvullende financiële middelen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
5.1	Aan de hand van projectvoorstellen subsidies in het kader van de Regiodeal verkrijgen.	Het is niet gelukt nog uit de 1e tranche subsidies te verwerven in het kader van de Regiodeal. De interne besluitvorming bij Weller over hun noodzakelijke medewerking kon niet tijdig worden afgerond. De perspectieven voor de tweede tranche (2020) zijn positief.
5.2	Aan de hand van projectvoorstellen subsidies in het kader van IBA verkrijgen.	Projectvoorstellen zijn in dit verband ingediend voor het Clemensdomein en het openluchttheater Vijverpark. Besluitvorming door IBA heeft in 2019 niet plaatsgevonden. Het project herinrichting Treebeekplein werd al eerder gehonoreerd.
5.3	Aan de hand van projectvoorstellen subsidies in het kader van de DU Bevolkingsdaling verkrijgen (krimpgelden).	De resterende zgn. krimpgelden worden in regionaal verband ingezet als cofinanciering bij de Regiodeal.

Doel: Wat wilden we bereiken		
6	Een duurzame en veilige ruimtelijke kwaliteit van de (bebouwde) leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de woonkwaliteit in Brunssum.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
6.1	Vergunningen verlenen en toezicht houden op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor bouwen, slopen en brandveilig gebruik conform wet- en regelgeving.	Door uitvoering te geven aan het Wabo-vergunningen- en meldingen stelsel, alsmede het (planmatig) uitoefenen van toezicht op de naleving van bouw-, sloop en brandveiligheidsvoorschriften, en het optreden bij overtredingen (handhaving), is uitvoering gegeven aan deze activiteit.
6.2	Het in stand houden en beschermen van monumenten, het beschermde gebied mijnkoloniën en beschermde archeologische waarden binnen de gemeente door het voeren van een actief vergunningenbeleid.	Door uitvoering te geven aan het Wabo-vergunningenstelsel, waar nodig in samenspraak met het steunpunt Archeologie & Monumentenzorg (SAM) Limburg, alsmede het uitoefenen van toezicht op de naleving van bouw-, sloopvoorschriften, en het optreden bij overtredingen (handhaving), is uitvoering gegeven aan deze activiteit.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Wonen en bouwen (XT-83) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
830000 - Salarislasten Wonen en bouwen	780	780	0
830001 - Monumenten/archeologie	5	3	-2
830002 - Volkshuisvesting algemeen	2	51	49
830012 - Omg. verg.Bouw/sloop Brandveiligheid	37	28	-9
830020 - Toezicht en Handhaving	36	-6	-43
830030 - Info. Man. Applicatiebeheer vastgoed	165	161	-4
TOTAAL LASTEN	1.026	1.017	-9
830002 - Volkshuisvesting algemeen	-10	-53	-43
830010 - Leges omgevingsvergunning	-448	-511	-63
830020 - Toezicht en Handhaving	-4	-1	3
TOTAAL BATEN	-462	-565	-103
Resultaat	564	452	-112

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
830002 - Volkshuisvesting algemeen	Afwijkingen (+/-) betreffen ontvangen en aan Parkstad Limburg doorbetaalde bijdragen in het kader van de regeling 'financiële compensatie bij kleinere woningbouwinitiatieven Zuid-Limburg'
830010 - Leges omgevingsvergunning	De legesinkomsten omgevingsrecht (Titel II legesverordening) bedroegen € 511.000,-. Op basis van verwachte bouwaanvragen en geïndexeerde ervaringscijfers was € 448.000,- geraamd. Ondanks de demografische ontwikkelingen (vergrijzing en ontgroening) en deregulering blijft het aantal bouwaanvragen van met name professionele ontwikkelaars (woningcorporaties en bedrijven) en daarmee de legesinkomsten stabiel. Onzeker is altijd of de geraamde inkomsten voor een bepaald jaar ook in dat jaar daadwerkelijk gerealiseerd worden (fluctuering legesinkomsten). Dit is immers afhankelijk van het moment waarop de aanvrager besluit zijn aanvraag in te dienen. (Bouwleges maakt onderdeel uit van omgevingsfactoren, wel grootste deel). De oorzaak van de meer inkomsten is hiermee verklaard.

830020 - Toezicht en Handhaving

Het voordelig saldo bij Toezicht en Handhaving heeft enerzijds te maken met lagere lasten voor het ruimen van illegaal gedumpt afval. Dit omdat er minder afval is gedumpt en er dus minder inzet nodig was voor het opruimen. Anderzijds is een Last onder dwangsom (€ 15.000,-) ingeboekt die nog juridisch moet worden afgehandeld. Deze post gaat waarschijnlijk niet geïnd worden. De thans ingeboekte baat gaat mogelijk nog verdwijnen.

PROGRAMMA 12 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

TERUGBLIK

Het is de verwachting en de ambitie van dit college om een financieel gezonde gemeente te zijn en te blijven. Voorzien was dat er in 2019 (en ook in 2020) nog geen structureel begrotingsevenwicht was. En dat een tekort gedekt zou moeten worden door een onttrekking uit de algemene reserve. Terugkijkend op 2019 is de conclusie dat deze verwachting ook is uitgekomen.

In 2019 zijn maatregelen voorbereid die ervoor moeten zorgen dat vanaf 2021 het beoogde begrotingsevenwicht wel wordt bereikt. Deze maatregelen zijn door de raad met de vaststelling van de begroting 2020 (in november 2019) vastgesteld.

Taakveld: Mutaties reserves (XT-010)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Een structureel en reëel begrotingsevenwicht.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De gemeente Brunssum valt in 2019 onder repressief toezicht vanuit de provincie.	Ook in 2019 viel de gemeente weer onder repressief toezicht.
1.2	Voor de Jaarstukken 2018 een goedkeurende accountantsverklaring verkrijgen.	De goedkeurende accountantsverklaring is verkregen.
1.3	Voor 1 mei zijn de financiële gevolgen van alle openstaande taakstellingen in het begrotingsbeeld verwerkt.	Alle openstaande taakstellingen uit de begroting 2019 zijn, op één na, in de begroting 2020 (november 2019) financieel verwerkt. Blijven staan is een stelpost van € 300.000,- met betrekking tot het jaarlijkse rekeningresultaat. Gedachte daarachter is dat (gebaseerd op ervaringscijfers) er elk jaar kleine positieve resultaten in het rekeningresultaat zitten die opgeteld minimaal €300.000,- bedragen.
Doel: Wat wilden we bereiken		
2	Brunssum beschikt over voldoende financiële reserves en voldoende weerstandsvermogen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het weerstandsvermogen van de gemeente heeft minimaal het predicaat "ruim voldoende".	Het weerstandsvermogen heeft het predicaat uitstekend (zie voor uitgebreidere informatie paragraaf 2 weerstandsvermogen en risicobeheersing).
2.2	De nota reserves en voorzieningen is voor 1 juli geactualiseerd.	De nota is geactualiseerd (gemeenteraad december 2019). Dit was later dan gepland omdat de begroting 2020, en dan met name de ombuigingen daarin, meer ambtelijke voorbereidingstijd kostte dan verwacht.
Doel: Wat wilden we bereiken		
3	Continue verbetering van de (financiële) informatievoorziening en de daarbij ondersteunende (digitale) systemen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
3.1	Een leesbare begroting met duidelijk omschreven doelstellingen en resultaten.	De begroting 2019 is de eerste begroting die via een nieuwe opzet is gemaakt, met daarin een gelaagdheid van algemeen naar concreet (beleidsopgaven, doelen en resultaten). Een stap vooruit in de leesbaarheid. De provincie heeft in haar jaarlijkse toezichtsbrief voor de begroting 2019 de gemeente hier ook complimenten voor gegeven.

3.2	In 2019 wordt geen prorap meer gemaakt maar wordt minimaal tweemaal gerapporteerd aan de raad over de voortgang van de uitvoering van de begroting. De wijze waarop wordt afgestemd met de raad.	Er zijn in 2019 twee bestuursrapportages opgeleverd en vastgesteld. De tweede bestuursrapportage was in eerste instantie van onvoldoende kwaliteit. De uiteindelijke "re-furbished versie" was wel van de juiste kwaliteit. Er zijn binnen de ambtelijke organisatie en met het college afspraken gemaakt die ervoor zorgen dat de bestuursrapportage voortaan meteen de gewenste kwaliteit heeft.
3.3	Eind 2019 is een goed en eenvoudig werkende verplichtingenadministratie ingevoerd.	De 1e fase voor het invoeren van een verplichtingenadministratie is het laatste kwartaal 2019 begonnen (wat en hoe vraag). Een werkbare verplichtingen administratie invoeren en het creëren van draagvlak daarvoor kost meer tijd dan gedacht. In de loop van 2020 wordt tot invoering overgegaan.
3.4	De gemeente is voor 1 mei klaar voor e-facturatie.	Dit is per 1 juni 2019 gerealiseerd.
3.5	Van de binnenkomende facturen wordt 90% binnen de betaaltermijn van 30 dagen betaald.	In 2019 is 81% van de binnenkomende facturen binnen 30 dagen betaald. In 2018 was dat 84,2%. Er is geen bijzondere reden voor de geringe daling. Door invoering van de verplichtingenadministratie in 2020 zal dit percentage waarschijnlijk weer stijgen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Mutaties reserves (XT-010) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<u>TOTAAL LASTEN MUTATIES RESERVERS</u>	<u>29.940</u>	<u>30.013</u>	<u>74</u>
<u>TOTAAL BATEN MUTATIES RESERVES</u>	<u>-37.120</u>	<u>-37.047</u>	<u>73</u>
Resultaat	-7.180	-7.033	147

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
010105 - Mutaties Reserves Progr 5	<p>- Het grootste deel van de afwijkingen in de reserves is het saldo van resultaten van alle andere taakvelden die, voor zover aan de orde, ook op die taakvelden verklaard worden. Om boekhoudkundige redenen zijn de totaalbedragen van de mutaties reserves hier opgenomen (voorschrift BBV)</p> <p>- De uiteindelijke raming is ruim hoger dan de raming in de primitieve begroting door de verwerking van de effecten van de Nota Reserve- en voorzieningenbeleid 2019, de verwerking van het rekeningresultaat 2018, de overhevelingen van 2019 naar 2020 (via de 2e bestuursrapportage 2019) en de effecten van de 1e en 2e bestuursrapportage 2019.</p>

Taakveld: Treasury (XT-05)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken
1 Het goed sturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Alsmede het toezicht houden hierop en het verantwoording afleggen hierover.

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Het treasury statuut is eind 2019 geactualiseerd.	Het geactualiseerde Treasury statuut is 17 december 2019 door het college vastgesteld en in januari 2020 door de raad.
1.2	Het tegen zo laag mogelijke kosten lenen van geld.	Er zijn in 2019 geen nieuwe leningen afgesloten. De gemeente beschikte over voldoende liquide middelen om aan haar korte termijn verplichtingen te voldoen omdat er voldoende saldo bij het schatkistbankieren was. Zie verder paragraaf 4 Financiering.
1.3	Er wordt een treasury commissie ingesteld die minimaal 1 keer per jaar en zo nodig vaker bijeenkomt.	De treasury commissie is in 2019 twee keer bijeengekomen. Dit heeft geleid tot een tweetal adviezen die door het college zijn overgenomen. Een advies over het vroegtijdig verkopen van de Essent obligaties. En een advies over het niet afgeven van een garantstelling.
1.4	De gemeente is voor 1 mei klaar voor e-facturatie.	
1.5	Van de binnenkomende facturen wordt 90% binnen de betaaltermijn van 30 dagen betaald.	

Doel: Wat wilden we bereiken

2	Rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van de processen binnen de gemeentelijke organisatie waarborgen en verbeteren.
---	--

	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
2.1	Het interne control plan 2019 is tijdig en volledig uitgevoerd.	De controle activiteiten zijn in 2019 conform planning uitgevoerd. Tevens is door het college het Algemeen Controle Plan 2020 vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor het controleplan 2020.
2.2	Op basis van vastgestelde tekortkomingen bij de interne controles worden adviezen gegeven aan de organisatie over het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de interne processen.	In 2019 is begonnen met het adviseren van de proceseigenaren over verbetering van de doelmatigheid en doeltreffendheid van processen die door de accountant als significant worden aangemerkt.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Treasury (XT-05) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
050001 - Geldleningen-uitzettingen korter dan	104	95	-9
050002 - Geldleningen-uitzettingen langer dan	253	207	-46
050003 - Overige Financiële Middelen	167	159	-8
TOTAAL LASTEN	524	461	-63
050001 - Geldleningen-uitzettingen korter dan	-1		1
050002 - Geldleningen-uitzettingen langer dan	-772	-751	22
050003 - Overige Financiële Middelen	-983	-1.055	-72
TOTAAL BATEN	-1.756	-1.805	-49
Resultaat	-1.232	-1.344	-112

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
050002 - Geldleningen-uitzettingen langer dan	Lasten: In 2019 heeft voor een lening de 10-jaarlijkse renteaanpassing plaatsgevonden, namelijk van 4.79% naar 0,75%. Hierdoor zijn de rentekosten voor onderhandse leningen 46.000 lager dan geraamd.
050003 - Overige Financiële Middelen	Baten: Belangrijkste verklaring voor de hogere baten is dat de rente van de achtergestelde lening van Zuyderland niet was geraamd (- 66.000). verder nog wat kleinere afwijkingen (-6.000).

Taakveld: OZB woningen (XT-061)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken	
1	Belastingen en tarieven zo min mogelijk laten stijgen.
Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	De inkomsten van de OZB- eigenaren woning en de Rioolheffing eigenaren tezamen zijn maximaal 4% hoger dan in 2018.
	Zie paragraaf 1 Lokale heffingen.

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

OZB woningen (XT-061) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<u>TOTAAL LASTEN</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
061000 - Baten OZB eigenaren woningen	-4.120	-4.206	-86
<u>TOTAAL BATEN</u>	<u>-4.120</u>	<u>-4.206</u>	<u>-86</u>
Resultaat	-4.120	-4.206	-86

Taakveld: OZB niet-woningen (XT-062)

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

OZB niet-woningen (XT-062) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<u>TOTAAL LASTEN</u>			
062000 - Baten OZB eigenaren niet-woningen	-1.030	-1.163	-133
062001 - Baten OZB gebruikers niet-woningen	-543	-649	-106
<u>TOTAAL BATEN</u>	<u>-1.574</u>	<u>-1.812</u>	<u>-239</u>
Resultaat	-1.574	-1.812	-239

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
062000 - Baten OZB eigenaren niet-woningen	In 2019 is van de BsGW nog een bedrag ontvangen over eerdere jaren (-89.000). Over 2019 zijn de baten nauwelijks hoger dan begroot (-44.000).

062001 - Baten OZB gebruikers niet-woningen	In 2019 is van de BsGW nog een bedrag ontvangen over vorige jaren (-73.000). Over 2019 zijn de baten nauwelijks hoger dan begroot (-33.000).
---	--

Taakveld: Belastingen overig (XT-064)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Meer grip op verbonden partijen.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Meer grip krijgen op de BsGW doordat we binnen de regio Parkstad het accountschap BsGW invullen voor heel Parkstad.	In parkstadverband is afgesproken dat het accountschap BsGW door de gemeente Heerlen wordt ingevuld en niet door Brunssum. Brunssum heeft de accountschappen WOZL en Parkstad Limburg toegeedeeld gekregen.

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Belastingen overig (XT-064) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
064100 - Kosten BsGW	487	481	-6
TOTAAL LASTEN	487	481	-6
064000 - Baten Hondenbelasting	-300	-293	8
064001 - Baten Reclamebelasting	-38	-43	-5
064002 - Baten Precariobelasting	-22	-25	-3
064100 - Kosten BsGW	-1	-1	0
TOTAAL BATEN	-361	-362	-1
Resultaat	126	118	-8

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
064000 - Baten Hondenbelasting	Baten hondenbelasting zijn lager dan begroot. Dit komt met name doordat er minder honden waren, dan waar in de begroting van uit was gegaan. Betreft ongeveer 60 viervoeters (-8.000).
064100 - Kosten BsGW	Lasten: Kosten BsGW zijn enigszins hoger door aanvulling van het weerstandstandsvermogen en door doorberekende kosten van de levering landelijke voorziening WOZ (16.000). Op basis van de meest recente informatie is de storting in Voorziening dubieuze debiteuren belastingen bepaald. Deze is lager dan geraamd (-22.000). Per saldo dus -6.000.

Taakveld: Algemene uitkering gemeentefonds (XT-07)

WAT WILDEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Doel: Wat wilden we bereiken		
1	Optimaal toetsen Algemene Uitkering.	
	Resultaat: Wat hebben we daarvoor gedaan	Terugblik
1.1	Een zo reëel mogelijke inschatting/berekening van de te ontvangen algemene uitkering gemeentefonds.	De algemene uitkering 2019 is door diverse kleinere aanpassingen circa 300.000 hoger dan geraamd (afwijking van 0,65%).

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Algemene uitkering gemeentefonds (XT-07) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<u>TOTAAL LASTEN</u>			
070000 - Algemene Uitkering Gemeentefonds	-46.759	-46.600	159
070001 - Integratie-uitkering Sociaal Domein	-11.199	-11.192	6
<u>TOTAAL BATEN</u>	<u>-57.958</u>	<u>-57.793</u>	<u>165</u>
Resultaat	-57.958	-57.793	165

TOELICHTING AFWIJINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
070000 - Algemene Uitkering Gemeentefonds	Baten: Op de Algemene Uitkering Gemeentefonds is per saldo 159.000 minder ontvangen dan begroot. Dit is als volgt te verklaren: a. Door diverse kleinere aanpassingen in de verdeelsleutel van het rijk is meer ontvangen dan begroot (-304.000). b. Door afrekeningen over vorige jaren moet terugbetaald worden (463.000). Dit laatste betreft voornamelijk het jaar 2017 waarbij door het ministerie de WOZ-waarden zijn verhoogd. Hogere WOZ-waarden leiden tot een lagere algemene uitkering.

Taakveld: Overige baten en lasten (XT-08)

FINANCIËLE AFWIJINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Overige baten en lasten (XT-08) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
080000 - Overige baten en lasten	188	415	226
<u>TOTAAL LASTEN</u>	<u>188</u>	<u>415</u>	<u>226</u>
080000 - Overige baten en lasten	-387	-414	-27
<u>TOTAAL BATEN</u>	<u>-387</u>	<u>-414</u>	<u>-27</u>
Resultaat	-198	1	200

TOELICHTING AFWIJKINGEN

Product	Toelichting belangrijkste afwijkingen
080000 - Overige baten en lasten	<p>Lasten: In de begroting is ervan uitgegaan dat er 300.000 aan kleine budgetonderschrijdingen zou zijn. Dat bedrag is bij dit taakveld van de begroting opgenomen in de vorm van een taakstelling. De realisatie vindt plaats door afoming van het rekeningsaldo. Dit is hier een nadeel. Daarnaast is de post onvoorzien ad 75.000 niet benut; dit is een voordeel. Per saldo is hier een nadeel van 225.000.</p> <p>Baten: De doorgeschoven BTW is hoger doordat de betreffende verbonden partijen meer btw-uitgaven hadden (-27.000). Dit bedrag fluctueert jaarlijks en is moeilijk te voorspellen.</p>

Taakveld: Vennootschapsbelasting (XT-09)

FINANCIËLE AFWIJKINGEN

WAT HEEFT HET GEKOST?

Vennootschapsbelasting (XT-09) exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
090000 - Vennootschapsbelasting (Vpb)	4	12	8
<u>TOTAAL LASTEN</u>	<u>4</u>	<u>12</u>	<u>8</u>
<u>TOTAAL BATEN</u>			
Resultaat	4	12	8

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.

Jaarlijks stelt uw Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast. De tarieven van 2019 zijn vastgesteld op 11 december 2018.

Onderstaand een overzicht van de geraamde en gerealiseerde inkomsten.

Geraamde inkomsten	Realisatie	Begroting	Realisatie
(bedragen x € 1.000)	2018	2019 incl. 0e wijziging	2019
De inkomstenraming voor de lokale belastingen (excl. Leges) bedraagt			
TOTAAL	€ 12.371	€ 12.516	€ 12.959
Specificatie:			
Onroerende zaakbelastingen	€ 4.896	€ 5.694	€ 6.018
Afvalstoffenheffing	€ 3.022	€ 2.893	€ 2.917
Rioolheffing	€ 4.018	€ 3.487	€ 3.469
Toeristenbelasting	€ 35	€ 51	€ 137
Hondenbelasting	€ 296	€ 300	€ 293
Precariobelasting	€ 23	€ 22	€ 25
Reclamebelasting	€ 45	€ 38	€ 43
af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 45	-€ 38	-€ 43
Marktgeden	€ 10	€ 9	€ 8
Begraafrechten	€ 71	€ 60	€ 92
Leges	€ 1.135	€ 1.002	€ 924

BELEID EN TARIEFSTELLING

Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
2. Kostendekkende tarieven en leges.
3. De leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. De gehanteerde indexering voor 2019 bedraagt 2,4% (gebaseerd op de meicirculaire 2018). In 2018 was de index 1,4%.
4. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.
5. De kosten van de BsGW worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden. De BsGW verdeelt daarbij de kosten naar rato van de prognose belastingopbrengsten per belasting.

KOSTENTOEREKENING AAN LEGES EN RECHTEN

Conform het wijzigingsbesluit Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden toegerekend conform een intern vastgestelde methodiek namelijk op basis van de geraamde salariskosten per taakveld.

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2019 gaat het daarbij om de waarde op peildatum 1 januari 2018. Het OZB-bedrag per individueel huishouden kan naast de jaarlijkse tariefaanpassing wijzigen, indien de waardeontwikkeling van de individuele woning afwijkt ten opzichte van de gemeente brede gemiddelde waardeontwikkelingen van alle woningen.

De realisatie OZB-belasting is € 300.000,- hoger dan begroot. In de opbrengst 2019 zit een bedrag van €165.000,- dat betrekking heeft op voorgaande jaren.

Ontwikkeling WOZ-waarden (bedragen in €) conform rapportages en prognose BsGW

Jaar	2017	2018	2019 Urap 4e kw
Totale waarde woningen	€ 1.972.635.200	€ 2.045.919.806	€ 2.132.610.507
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 362.015.300	€ 361.239.807	€ 381.298.492
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 230.587.000	€ 229.701.613	€ 249.106.602
Tarieven:	2017	2018	2019
OZBE woning	0,1698%	0,1646%	0,1971%
OZBE niet-woning	0,2681%	0,2698%	0,2819%
OZBG niet-woning	0,2220%	0,2232%	0,2313%

Inkomsten onroerende zaakbelastingen:	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Onroerende zaakbelastingen	€ 4.896.000	€ 5.693.500	€ 6.017.900

Afvalstoffenheffing

De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudens kunnen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn¹. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijtschelding (zie hiervoor onderdeel “kwijtschelding afvalstoffenheffing” van deze paragraaf).

Het vaste tarief is in 2019 gestegen naar € 161,30 (2018 was het tarief € 151,80). Deze verhoging werd veroorzaakt door een verdere stijging van de kosten van RD4.

Afvalstoffenheffing	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019 incl. Oe wijziging	2019
Kosten Rd4	€ 1.832	€ 2.104	€ 2.163
Rd4, inzet geprognostiseerd batig saldo 2015/2016	-€ 144	€ 0	€ 0
Aandeel kosten overhead	€ 19	€ 0	€ 0
Kosten BsGW (toegerekend aan afvalstoffenheffing)	€ 126	€ 87	€ 87
BTW-component	€ 439	€ 430	€ 426
Aandeel kosten straatreiniging	€ 186	€ 186	€ 182
Kwijtschelding	€ 241	€ 264	€ 240
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN	€ 2.699	€ 3.071	€ 3.098
Af:			
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	€ 0	€ 30	€ 33
Afvalstoffenheffing	€ 3.022	€ 2.893	€ 2.917
SALDO	-€ 323	€ 148	€ 148
TEN LASTE (+)/GUNSTE(-) VAN VOORZIENING	-€ 323	€ 148	€ 148

In de realisatiecijfers is een bedrag van € 55.000,- voor de BTW overdekking niet opgenomen omdat de voorziening Afvalcompartiment niet toereikend is.

¹ Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.

Rioolheffing

Op basis van het wettelijk verplichte gemeentelijk rioleringsplan (GRP) worden de tarieven berekend. Deze zijn maximaal 100% kostendekkend. Voor het jaar 2019 is het riooltarief € 225,00. Dat is ten opzichte van het jaar 2018 een daling met een bedrag van € 36,00 (was € 261,00) veroorzaakt door een lagere toerekening van rentelasten (kapitaallasten) aan het product riolering.

Rioolheffing	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019 incl. Oe wijziging	2019
Kosten	€ 1.117	€ 1.419	€ 1.505
Vervangingsinvesteringen			
Kapitaallasten	€ 1.303	€ 623	€ 619
Aandeel kosten overhead	€ 617	€ 735	€ 735
Kosten BsGW (toegerekend aan rioolheffing)	€ 58	€ 113	€ 113
Aandeel kosten onkruidbestrijding verhardingen	€ 72	€ 72	€ 70
Aandeel kosten straatreiniging	€ 263	€ 263	€ 257
BTW-component	€ 270	€ 285	€ 119
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN	€ 3.700	€ 3.510	€ 3.418
Af:			
Bijdragen van derden	€ 11	€ 23	€ 9
Beschikking voorziening vervangingsinvesteringen			
Rioolheffing	€ 4.018	€ 3.487	€ 3.469
SALDO	-€ 329	€ 0	-€ 60
TEN LASTE (+)/GUNSTE(-) VAN VOORZIENING	-€ 329	€ 0	-€ 60

In de realisatiecijfers is een bedrag van € 222.000,- voor de BTW overdekking niet opgenomen omdat de egalisatievoorziening tarieven/onderhoud niet toereikend is.

Toeristenbelasting

Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen.

De werkelijke opbrengst toeristenbelasting is € 86.000,- hoger dan begroot.

Inkomsten toeristenbelasting:	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Toeristenbelasting	€ 35.000	€ 51.100	€ 137.100

Hondenbelasting

De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De controle op de hondenbelasting is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken. Het beleid van intensieve wijkcontroles werd in 2019 gecontinueerd. In 2019 is de opbrengst lager dan begroot omdat het aantal honden met 60 is gedaald.

Inkomsten hondenbelasting:	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Hondenbelasting	€ 296.000	€ 300.300	€ 292.600

Precariobelasting

Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoorwerpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstellen van winkelgoederen en terrassen. Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp.

Inkomsten precariobelasting:	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Precariobelasting	€ 23.000	€ 22.000	€ 25.300

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankondigingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt in integraal doorbetaald aan de ondernemersvereniging.

Inkomsten reclamebelasting	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Reclamebelasting	€ 45.000	€ 38.000	€ 43.200
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 45.000	€ 38.000	€ 43.200

Marktgeden

De tarieven zoveel verhogen dat de markten kostendekkend zijn, is gezien de huidige ontwikkelingen, niet mogelijk. Voor 2019 is alleen prijsindex toegepast. In 2019 waren er 10 vaste standplaatsen.

Inkomsten Marktgeden	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Marktgeden	€ 9.500	€ 9.000	€ 8.200

Begraafrechten

In 2019 zijn de opbrengsten €32.000,- hoger dan begroot. Dit is een gevolg van meer begravingen (15) en meer verlengingen (16) dan geraamd.

Inkomsten begraafrechten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Begraafrechten	€ 71.000	€ 60.400	€ 92.100

Leges

Bij de gemeente Brunssum is een kostendekkendheid van 100 % reeds jaren het uitgangspunt. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting een berekening gemaakt van de kostendeckingspercentages van de legestarieven.

De legesopbrengsten in 2019 zijn € 78.000 lager dan begroot, voornamelijk door lagere leges Basisregistratie personen. 2019 was het eerste jaar waarin het aantal aanvragen paspoorten en identiteitskaarten enorm terugliep omdat vanaf 1 maart 2014 alle reisdocumenten voor meerderjarigen 10 jaar geldig werden. Bij de voorbereidingen op de begroting 2019 is geen rekening gehouden met lagere legesopbrengsten.

Inkomsten leges	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2019	2019
Leges	€ 1.135.000	€ 1.002.200	€ 923.700

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

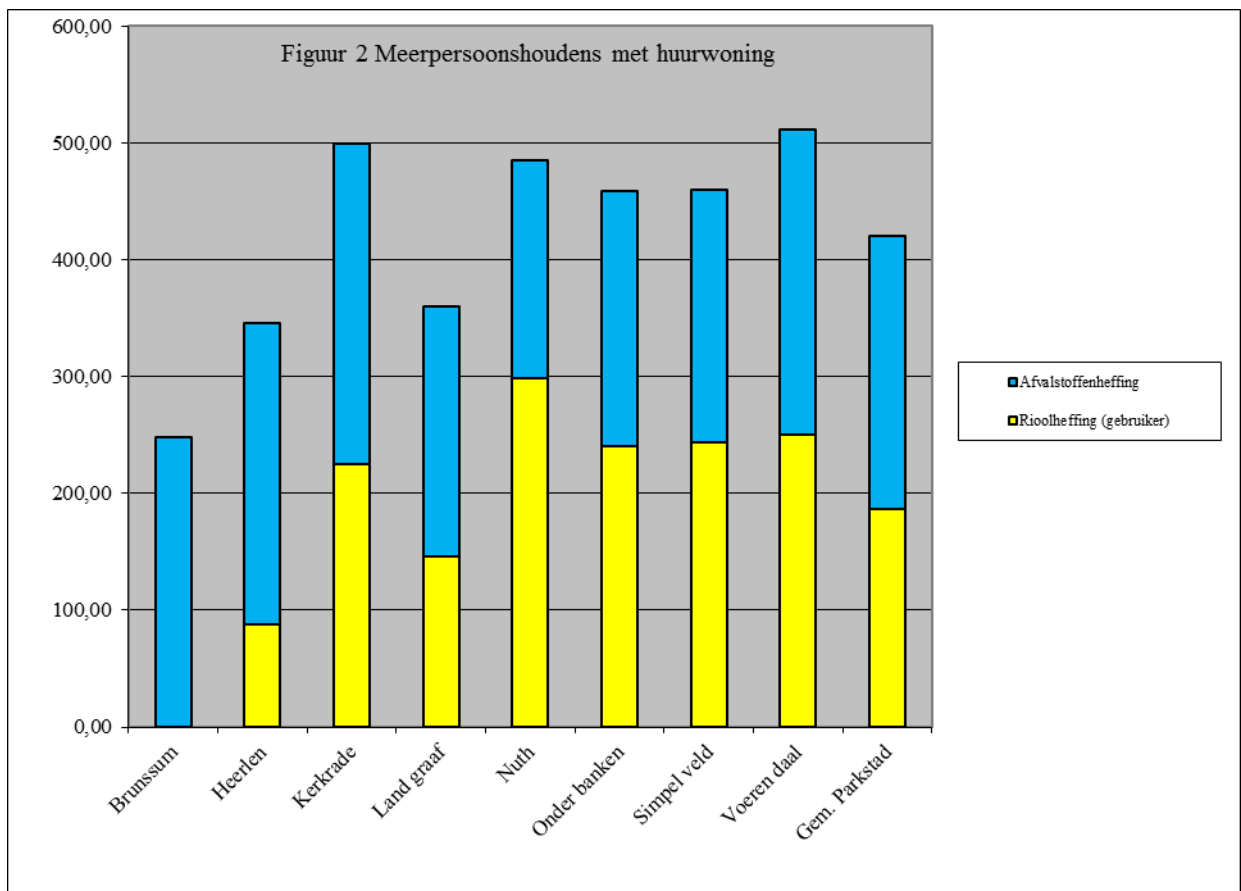
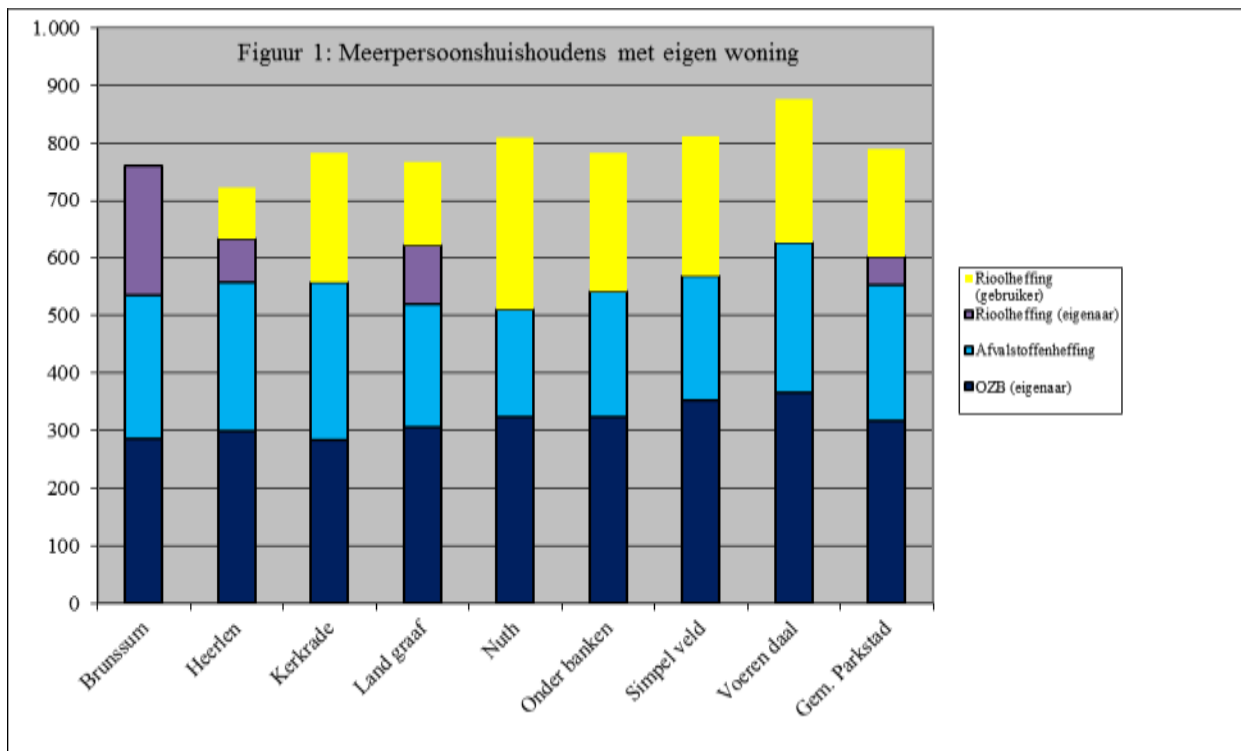
Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag is gelijk aan dat van 2018 en wordt bepaald op basis van vast tarief en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden:

1-persoonshuishouden	maximaal	€ 55,00
2-persoonshuishouden	maximaal	€ 75,00
3-persoonshuishouden	maximaal	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	maximaal	€ 100,00

Aangezien in elk jaar nog afwikkeling van posten uit voorgaande jaren plaatsvindt, wijken deze bedragen af van de realisatie. Daarnaast vindt een prognose plaats van de kwijtschelding van de diftar-aanslagen.

Kwijtschelding	2016	2017	2018	2019
Vast tarief 2019: € 160,31-	€ 166.200	€ 162.630	€ 161.040	€ 161.121
Diftar	€ 54.710	€ 55.000	€ 50.000	€ 50.000
Verrekening voorgaande jaren	€ 18.350	€ 28.570	€ 7.115	€ 5.713
Totaal	€ 239.260	€ 246.200	€ 218.155	€ 216.834

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2019

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter).

AANLEIDING EN ACHTERGROND

Het is nodig om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. De gemeente voert hiertoe twee keer per jaar een gemeente brede risico-inventarisatie uit. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie van medio 2019. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend.

RISICOPROFIEL

Om de risico's van Gemeente Brunssum in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Het risicoprofiel is tot stand gekomen door gebruik te maken van een rekenmodel (van de BNG) waarmee risico's in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Het definiëren van de maatregelen en het inschatten van het effect van deze maatregelen op de gevolgen is ook onderdeel van de risico-inventarisatie. In de inventarisatie zijn in het totaal 107 risico's in beeld gebracht. Een aantal daarvan heeft geen financiële gevolgen of de gevolgen worden beperkt door het treffen van maatregelen. Bij andere risico's blijft een kans op een financieel gevolg bestaan. Het totaal van deze financiële gevolgen is maximaal € 29.842.000 ("als alles tegen zit").

Het totaal van de risico's bestaat uit grote en kleine risico's, risico's met interne en/of externe oorzaak, met geen tot grote financiële gevolgen en operationeel dan wel strategisch van aard. De grootste risico's lopen we bij de bedrijfsvoering. Hierbij is het belangrijkste nieuwe risico het Coronavirus. Daarnaast is de belangrijkste wijziging het vervallen het risico inzake de resultaatverplichting van de Buitenring ad € 1,7 miljoen. Als tweede lopen we -zoals veel gemeenten- risico's bij de grondexploitatie. Deze is met bijna € 1,6 miljoen gestegen. Dit betreft voornamelijk een hoger risico van de Doorsteek. We lopen bij de financiering een nieuw risico in verband met de herijking van het gemeentefonds van circa € 1,9 miljoen. Daarnaast lopen we een risico over een nog te ontvangen bedrag rijksmiddelen jeugdzorg. Dit heeft het rijk tot 2021 beschikbaar gesteld, maar we gaan ervan uit dat we dit bedrag ook vanaf 2020 zullen ontvangen. Tenslotte loopt de gemeente risico's op uitstaande leningen. Dit risico is nagenoeg ongewijzigd. Met betrekking tot het sociaal domein zijn de risico's € 2,1 miljoen (gestegen met € 0,8 miljoen voornamelijk door een risico in verband met verwachte hogere kosten bij de Ambulante Jeugdzorg (€ 5 ton) en WOZL/WSP (€ 2 ton).

In onderstaand overzicht worden de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij is aangegeven onder welke cluster het risico valt (GREX, sociaal domein, bedrijfsvoering, financiering). De risico's worden vergeleken met de laatst gemaakte risico-inventarisatie; dit is medio 2019 gebeurd bij het opstellen van de Begroting 2020.

TABEL 1: BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S

	PR G	RISICO	OMSCHRIJVING	KANS	FINANCIËEL GEVOLG MAX.	INVLOED	BEGROTING 2020 WAS DIT
1	div	Coronavirus	In januari 2020 is het probleem van het Coronavirus (Covid-19) pas echt bekend geworden en in de maanden daarna is de impact geleidelijk duidelijk geworden. De in maart 2020 in Nederland genomen maatregelen zijn ongekend. De gevolgen voor de gemeente Brunssum zijn nog niet of zeer moeilijk in te schatten. Gedacht moet worden aan hogere kosten bijstand, schuldhulpverlening, kwijtschelding en vervanging personeel bij ziekte, lagere inkomsten Algemene uitkering, gemeentelijke belastingen, legesinkomsten en dividendinkomsten.	90%	€ 9.662.000	58,9%	€ 0
2	12	Lagere uitkering gemeentefonds (Financiering)	Mogelijke aanvullende bezuinigingen Rijk (boven op de bezuinigingen waarmee al in de begroting rekening is gehouden).	70%	€ 750.000	4,1%	€ 750.000
3	3	Ambulante jeugdhulp	Mede op basis van een verhoging van arrangement prijzen Maastricht wordt in 2020 een overschrijding	90%	€ 500.000	3,0%	€ 0
4	12	Jeugdhulp , extra middelen 2022 en 2023 in gemeentefonds (Financiering)	Gemeenten mogen onder voorwaarden een stelpost opnemen voor nog te ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg. Vanaf 2022 gebeurt dit ter waarde het gemeentelijk aandeel in macro € 300 miljoen. Dit is gemiddeld € 750.000 per jaar.	50%	€ 750.000	2,6%	€ 750.000
5	11	Masterplan Centrum (GREX)	Afzetmogelijkheden commerciële ruimte	50%	€ 750.000	2,5%	€ 750.000
6	11	GTD (GREX)	De grond is functioneel gesaneerd. Extra saneringskosten zijn waarschijnlijk noodzakelijk. Indien de vervuilde grond moet worden afgevoerd bedraagt het risico € 350.000. Indien de grond kan worden verwerkt in de geluidswal dan zijn de kosten en daarmee het risico, lager.	70%	€ 350.000	2.0%	€ 50.000

7	1	Meldplicht conform de wet Datalekken (Bedrijfsvoering)	We spreken van een datalek als persoonsgegevens in handen vallen van derden die geen toegang tot die gegevens zouden mogen hebben. Een datalek is het gevolg van een beveiligingsprobleem. Meestal gaat het om uitgelekte computerbestanden, al kan een gestolen geprinte lijst, USB-stick, notebook of smartphone evengoed een datalek vormen. Deze datalekken moeten - als ze voldoende ernstig zijn - onverwijld worden gemeld aan de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De sanctie op niet-naleving van de meldplicht is een maximale boete van €820.000 per overtreding. Door getroffen maatregelen is dit risico gedaald.	70%	€ 410.000	2,0%	€ 410.000
8	1	Ongestructureerde informatie (Bedrijfsvoering)	Momenteel zijn bijna 1,2 miljoen bestanden in 121.000 mappen met een omvang van 2,27 Tb als ongestructureerde informatie opgeslagen. Dit zijn met name Word en Excel bestanden. Op deze bestanden is niet het beleid van toepassing conform de archiefwet, informatiebeveiliging en privacy. Met o.a. bewaking op de echtheid, beveiliging en betrouwbaarheid. De enige zekerheid is een backup en uitwijkmogelijkheid. Mechanismen zoals versiebeheer, audit-trail, metadatering, relevante zaaksgewijze koppeling ontbreken. Kortom geen beheer en toezicht. Deze bestanden staan opgeslagen in de groeps- en persoonlijke mappen van de gebruikers.	90%	€ 300.000	1,9%	€ 300.000
9	12	Herijking gemeentefonds	Momenteel werkt het Rijk hieraan. Uitkomsten zijn er nog niet, maar voor kleinere Voor het verwachte nadeel van het herveldeeffect geldt een overgangsregeling van 4 jaar met een maximaal nadeel van € 25 per inwoner.	10%	€ 1.925.000	1,4%	€ 0
10	11	Scenario analyse grondexploitaties (GREX)	Op basis van het rekenmodel van de lopende grondexploitaties.	30%	€ 694.000	1,4%	€ 694.000

	JAARREKENING 2019	BEGROTING 2020
Totaal 10 grootste risico's	€ 16.723.000	€ 6.568.000
Overige risico's	€ 13.119.000	€ 10.708.000
Totaal alle risico's	€ 29.842.000	€ 17.276.000

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

Op basis van de ingevoerde risico's is met behulp van het rekenmodel een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Onderstaande tabel 2 toont de resultaten van de risicosimulatie. In Nederland wordt bij de meeste gemeenten een zekerheidspercentage tussen de 80-90% gehanteerd.

TABEL 2: BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT BIJ MEERDERE ZEKERHEIDSPERCENTAGES

Percentage	Bedrag
50%	€ 7.300.000
55%	€ 7.800.000
60%	€ 8.300.000
65%	€ 8.800.000
70%	€ 9.300.000
75%	€ 9.900.000
80%	€ 10.400.00
85%	€ 10.900.000
90%	€ 11.500.000
95%	€ 12.200.000

Uit de tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 11.500.000 (benodigde weerstandscapaciteit) In de begroting 2020 was dit nog € 4.200.000. De daling wordt veroorzaakt door de hogere risico's; dit is toegelicht bij het onderdeel risicoprofiel.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Brunssum bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

	Werkelijk 31/12/2019
Algemene Reserve	€ 28.374.000

Algemene reserve:

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, niet zijnde bestemmingsreserves. De doelstelling van de algemene reserve is het vormen van een buffer voor het opvangen van risico's, waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd en voor het opvangen van niet structurele begrotings- en rekeningtekorten.

Bestemmingsreserves:

Na het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2019 worden bestemmingsreserves niet meer betrokken bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. Dit is in overeenstemming met de aangescherpte regels van de provincie.

RELATIE BENODIGDE EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Hieronder de situatie per 31-12-2019.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 28.374.000}{€ 11.500.000} = 2,47$$

Bij de laatste berekening bij de begroting 2020 was de ratio 5.39. De ratio is nu lager door een hogere beschikbare weerstandscapaciteit (€ 5,7 miljoen) en een hoger benodigde weerstandscapaciteit (€ 7,3 miljoen) (zie hiervoor de toelichting bij het onderdeel Risicoprofiel).

De Algemene reserve is bijna € 4,3 miljoen hoger dan bij de berekening t.b.v. de begroting 2020; belangrijke oorzaak zijn de mutaties uit de Nota Reserves en voorzieningen 2019 ad € 3,9 miljoen ten gunste van de algemene reserve. Daarnaast zijn de bestemmingsreserves gering hoger.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. De huidige ratio van 2,47 is dan uitstekend.

TABEL 4: WEERSTANDSNORM

WAARDERINGSCIJFER	RATIO	BETEKENIS
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

VERLOOP WEERSTANDSVERMOGEN MEERJARIG

	2020	2021	2022	2023
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 11.500.000	€ 11.500.000	€ 11.500.000	€ 11.500.000
	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
Algemene Reserve 1 januari	€ 28.374.000	€ 23.533.000	€ 22.153.000	€ 21.561.000
af: overhevelingen 2019 - 2020	-€ 1.509.000	€ 0	€ 0	€ 0
af: dekking tekort begroting 2019-2021	-€ 1.515.000	-€ 2.000	€ 845.000	€ 845.000
af: mutaties uit meerjarenbegroting 2019	-€ 674.000	-€ 136.000	-€ 144.000	-€ 400.000
af: 1e berap 2019 (structureel)	-€ 1.143.000	-€ 1.242.000	-€ 1.293.000	-€ 1.293.000
<i>Raming stand Algemene reserve 31 december</i>	€ 23.533.000	€ 22.153.000	€ 21.561.000	€ 20.713.000
ratio	2,05	1,93	1,87	1,80

VERPLICHTE KENGETALLEN

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV is ter versterking van de horizontale verantwoording een verplichte basisset van 5 financiële kengetallen vastgesteld.

Jaarrekening 2019	Verloop van de kengetallen		
	Rekening	Begroting	Rekening
Kengetallen:	2018	2019	2019
netto schuldquote	-3,7%	8,5%	1,9%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-14,7%	1,1%	-6,1%
solvabiliteitsratio	63,5%	58,6%	70,4%
grondexploitatie	5,0%	6,3%	5,3%
structurele exploitatieruimte	-2,3%	-4,1%	-1,6%
belastingcapaciteit	100,2%	104,7%	104,7%

Beoordeling kengetallen algemeen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum

Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat Brunssum een goede netto schuldquote heeft. De structurele begrotingsruimte is slecht (is negatief) en de belastingcapaciteit is hoger dan het landelijk gemiddelde. De solvabiliteitsratio is zeer goed.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.

1 Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2 *Solvabiliteitsrisico*

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3 *Kengetal grondexploitatie*

De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.

Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4 *Structurele exploitatieruimte*

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5 *Belastingcapaciteit*

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstanties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting)
- Gebouwen
- Brede Maatschappelijke Voorzieningen (BMV)

Beleidsuitgangspunten:

Het onderhoud van wegen, riolering, groen en openbare verlichting is opgenomen in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) Openbare Ruimte 2018-2021. Dit programma is in mei 2017 goedgekeurd door de gemeenteraad van Brunssum. Het MIP Openbare Ruimte 2018-2021 is gebaseerd op diverse beheerplannen. Deze beheerplannen zijn opgezet vanuit het uitgangspunt 'planmatig beheer'. De financiering vindt plaats vanuit een compartimentbenadering. Dit houdt in dat eventuele restbudgetten in enig jaar in een egaliseringsreserve zullen worden gestort. Hiermee wordt over meerdere jaren een gelijkmatig uitgavenpatroon bereikt.

In 2015 is het Gemeentelijk Rioleringsplan aangepast aan de nieuwe Wet Gemeentelijke Watertaken en de Europese Kaderrichtlijn Water. Dit 'Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan' (vGRP) is de grondslag onder de nieuwe rioolheffing, gebaseerd op onroerend goed waarde. Het vGRP is 27 januari 2015 in de raad vastgesteld.

Wegen

Beleid

Met de vaststelling van het MIP-OR 2018-2021 heeft de Raad gekozen voor CROW-kwaliteit B (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) voor het hele wegennet van de gemeente.

Areaal

Het wegennet van de gemeente, ten tijde van het opstellen van het MIP-OR, is 141 km lang en de oppervlakte bedraagt 150 hectare.

Uitvoering

Grootschalig onderhoud.

Een deel van de Pastoor Savelbergstraat (gedeelte tussen de Wilhelminastraat en de Kerkstraat) is in 2019 voorzien van een geheel nieuw asfaltpakket. Tevens zijn de trottoirs in deze straat volledig vernieuwd. Ook is een gedeelte van de weg Koutenveld (langs de Bronspot) voorzien van een nieuwe top-laag asfalt. In verband met de bouw van een nieuw appartementencomplex (Weller), tegenover het Alsdorfplein is dat gedeelte van de Pastoor Savelbergstraat niet onderhanden genomen. Nadat de bouw van genoemd appartementencomplex gereed is, zal ook dit gedeelte alsnog vernieuwd worden.

Verder was de start m.b.t. de renovatie van de wijk Op den Haan voorzien in het voorjaar van 2018. De Raad heeft de hiervoor benodigde middelen, zoals opgetekend in het MIP-OR 2018-2021, pas in de vergadering van maart 2018 toegekend. Daardoor is later dan gepland gestart met de planvorming en voorbereiding van deze wijk. Hierdoor heeft de aanbesteding uiteindelijk pas plaatsgevonden in augustus 2018. Helaas heeft de winnende inschrijver zich om bedrijfseconomische redenen moeten terugtrekken,

waardoor de gehele gunningsprocedure opnieuw moest. Als gevolg daarvan heeft de definitieve gunning pas in december 2018 plaatsgevonden. Uiteindelijk zijn de werkzaamheden in de wijk in maart 2019 gestart. Hoewel een groot gedeelte van de wijk reeds gereconstrueerd is, heeft de aannemer vermoedelijk nog tot de zomer 2020 nodig om het werk geheel af te ronden.

Ook is er in 2019 grootschalig onderhoud gepleegd aan de Waubacherweg – Grensweg. Deze is voorzien van een volledig nieuwe, robuuste kantopsluiting alsmede een nieuwe toplaag asfalt. Het werk is nagevoeg gereed, enkel de bermen dienen in 2020 nog opnieuw afgewerkt te worden (dit zodra de weersomstandigheden dit toe laten).

Tot slot is in 2019 gestart met de planvorming en voorbereiding (waarin de bewoners meegenomen zijn) van de reconstructie Rembrandtstraat. Naar verwachting wordt in maart 2020 gestart met de uitvoering. Het grootschalig asfaltonderhoud van de Molenvaart en Emmaweg zal in de zomer 2020 starten.

Overzicht verloop restantkrediet vervangingsinvesteringen wegen 2019 ten behoeve van de jaarrekening 2019 (P042213):

Stand restant krediet inzake investeringen wegen		
<i>Stand per 1-1-2019:</i>		
Restant	1.941.203,97	
Budget investeringen 2019	1.558.000,00	
Totaal		3.499.203,97
<i>Werkelijke uitgaven 2019:</i>		
Loonkosten 2019	40.000,00	
Verzekering	1.056,37	
Reconstructie Op den Haan	467.802,00	
Reconstructie Waubacherweg	691.547,50	
Reconstructie 't Ei (Past. Savelbergstraat - Koutenveld)	231.510,16	
Groot onderhoud Molenvaart/Boschstraat	6.682,50	
Reconstructie Bodemplein	1.427,39	
Reconstructie Rembrandtstraat	11.578,78	
Totaal onttrekking		-1.451.604,70
Restantkrediet investeringen wegen per 31-12-2019		2.047.599,27

Regulier onderhoud.

De prioritering van regulier onderhoud wordt in hoge mate bepaald door winterschade aan wegen. Ieder voorjaar wordt aan de hand van de actuele schadebeelden het onderhoudsprogramma voor het betreffende jaar bepaald.

Het regulier onderhoud van een aantal hoofdwegen (Emmaweg, Karel Doormanstraat, Bodemplein gedeeltelijk, Trichterweg, Kennedylaan tussen Merkelbeekerstraat en Veldstraat, Rembrandtstraat gedeeltelijk en Kranenpool) is, door de toekomstige aanleg van de buitenring, tot een minimum beperkt. Door

de aanleg van de Buitenring is de verkeersbelasting op een aantal wegen aanzienlijk veranderd. Het betreft echter slechts uitstel van onderhoud, de hiertoe bestemde middelen zullen de komende jaren alsnog nodig zijn om de uitgestelde werkzaamheden uit te voeren. Het daarmee gemoeide budget is overgeheveld naar het MIP-fonds (conform raadsbesluit 2010/20786 van 1 maart 2011). Inmiddels zijn wij gestart met de voorbereiding van de renovatie/reconstructie van een aantal van deze wegen (Emma-weg, Trichterweg en Rembrandtstraat).

Verder is nagenoeg de hele wijk Langeberg voorzien van slijt-/slemlagen en zijn er asfaltreparaties uitgevoerd op verschillende locaties binnen de gemeente. Ook is scheurvulling en markering aangebracht op diverse wegvakken verspreid over de hele gemeente.

De herbestraat werkzaamheden hebben voornamelijk plaatsgevonden in de wijk Rozengaard. Daarnaast is de Platanendreef herbestraat, een gedeelte van het fietspad Hoogenboschweg vernieuwd en een onderhoudsrondje op de promenade in het centrum uitgevoerd.

Overzicht van het verloop van de reserve MIP-wegen (onderhoud) 2019 ten behoeve van de jaarrekening 2019 (B120211):

Stand MIP - Wegen onderhoud		
<i>Stand per 1-1-2019:</i>		
Restant in MIP	225.027,39	
Totaal		225.027,39
<i>Ten laste gebracht van het MIP - Wegen onderhoud 2019:</i>		
Saldo product Onderhoud wegen	-17.658,46	
Saldo product Overige kosten wegen	-1.242,39	
Saldo product Opritten	3.390,44	
Saldo product Straatmeubilair	-5.785,16	
Totaal storting		21.295,57
Restant in MIP - wegen onderhoud per 31-12-2019		246.322,96

Verkeersregelinstantaties (VRI's)

Beleid

In het verleden was het aantal voertuigen op een kruisingsvlak maatgevend om wel of geen afwikkeling via een verkeerslicht toe te passen. Ook het ongevalbeeld speelde een rol bij die afweging. De laatste jaren worden bij reconstructies de verkeerslichten zoveel mogelijk vervangen door rotondes, voor zover de ruimte dit toelaat.

Areaal

Momenteel staan er binnen de gemeente Brunssum nog 9 VRI's op kruispunten, waarvan één gedeeld wordt met een andere wegbeheerder. Daarnaast staan er nog 3 VRI's bij voetgangers-oversteekplaatsen (VOP).

Uitvoering

Buiten het normale onderhoud zou de VOP aan de Maastrichterstraat al in 2015 moeten zijn vervangen. Daar de verkeersbelasting van de Maastrichterstraat na openstelling van de Buitenring beduidend afneemt (en daardoor de VOP mogelijk kan vervallen) wordt de vervanging zo lang mogelijk uitgesteld.

De VRI nabij de Brandweerkazerne aan de Emmaweg is vervangen.

De geplande aanpassing van de ANWB-bewegwijzering, met name als gevolg van de openstelling van de Buitenring, is nog niet uitgevoerd. Dit komt omdat de Nederlandse Bewegwijzeringdienst onvoldoende capaciteit heeft om de geplande werkzaamheden voor te bereiden en uit te voeren.

Riolering

Beleid

Op 27 januari 2015 is het Verbeterd Gemeentelijk Riolerings Plan (VGRP 2015-2019) met registratiekenmerk 54433 in de raad vastgesteld. In dit VGRP zijn de Europese Kaderrichtlijn Water (aanleg groene buffers) alsmede de Wet Gemeentelijke Watertaken geïmplementeerd. Dit 'Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan' (VGRP) is de grondslag onder de nieuwe rioolheffing, gebaseerd op onroerend goed waarde. In 2019 is in Parkstadverband (vanuit het Samenwerkingsverband Waterketen regio Parkstad) een "Integraal Waterplan Regio Parkstad" opgesteld. Vervolgens is elke gemeente binnen het samenwerkingsverband gestart met het opstellen van een nieuw vGRP onder de noemer "Gemeentelijk Watertakenplan". Het Gemeentelijk Watertakenplan Brunssum 2020-2024 komt medio mei 2020 in de Raad.

Verder ligt er de opgave om het watersysteem 'robuust' vorm te geven. Dat betekent dat riolering en oppervlaktewater in staat moeten zijn om de extremer wordende weersomstandigheden (met meer en heviger regenval) aan te kunnen. Het uitvoeringsprogramma behorende bij het nog geldende vGRP 2015-2019 is onverkort opgenomen in het MIP Openbare Ruimte 2018-2021.

Het ligt voor de hand om alle wateropgaven gezamenlijk te analyseren en te vertalen in één samenhangend maatregelenpakket. Omdat water zich niet houdt aan bestuurlijke grenzen, is bovendien samenwerking met buurgemeenten, het waterschap, waterleidingmaatschappij, provincie en Rijkswaterstaat noodzakelijk. De voordelen hiervan zijn slimmere en effectievere oplossingen, tegen lagere totale kosten. Naar aanleiding van het in 2011 gesloten Bestuursakkoord Water is het Samenwerkingsverband Waterketen regio Parkstad ontstaan waar de gemeente Brunssum dus onderdeel van uit maakt. Binnen genoemd samenwerkingsverband is in 2019 samengewerkt op de volgende onderdelen:

1. Planvorming:

- Het gezamenlijk opstellen van een "Integraal Waterplan Regio Parkstad" en aparte "Gemeentelijke Watertakenplannen" voor de Parkstadgemeenten
- Communicatiecampagne middels redactieteam en website waterklaar.nl
- Opzetten van een subsidieregeling afkoppelen private terreinen (opvangen regenwater in de tuin) samen met het Waterschap Limburg

2. Operationele onderdelen:

- Gegevensbeheer riolering
- Meten-Monitoren-Rekenen
- Actualiseren verhard oppervlak t.b.v. actualisatie BRP (Basis RioleringsPlan)
- Uitvoering subsidieregeling afkoppelen private terreinen
- Uitvoeren stresstesten en opstellen klimaatatlas
- Kolkreiniging, rioolreiniging en rioolinspectie
- Relining van rioolstelsel
- Beheer en onderhoud van pompen en gemalen

Areaal

De gemeente beschikt over 173,5 km vrij verval riolering, 18,4 km huisaansluitingen, verzamelriolen en kolkaansluitingen en daarnaast de nodige schuiven, kleppen, pompen, bassins, etc.

Uitvoering

Voor de realisatie van de wettelijk verplichte basisinspanning (verminderen vervuilende overstorten op beken) en de KRW-verplichtingen (groene bergingen achter overstorten) zijn de benodigde investeringen gedaan. De gemeentelijke riolering voldoet daarmee aan de wettelijke eisen.

De aanpak voor het verminderen van vervuilende overstorten (basisinspanning) op de Rode Beek alsmede de aanleg van de bijbehorende groene buffer (KRW-verplichting) is ingepast in het project "Renaturering/ontkluizing Rode Beek". De realisatie van dit project is met medewerking van het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg in april 2014 gestart. De werkzaamheden zouden aanvankelijk worden uitgevoerd in twee fasen. In de eerste fase zijn alle saneringswerkzaamheden uitgevoerd en is genoemde groene buffer aangelegd. De herinrichting van het voormalige Terca terrein is medio 2017 afgerond. De start van de 2^e fase was voorzien in 2019, maar momenteel zijn de drie opdrachtgevers van het project (gemeente Brunssum, Provincie Limburg en het Waterschap Limburg) met elkaar in gesprek, om het werk af te sluiten zonder uitvoering van fase 2. De werkzaamheden die oorspronkelijk in fase 2 zouden worden uitgevoerd (amoveren provinciale weg N299, ontkluizen laatste gedeelte Rode Beek), worden mogelijk ondergebracht bij de verdere ontwikkeling van de Oostflank. Dit heeft verder geen consequenties voor de instandhouding van het gemeentelijk riool en de daaraan gekoppelde wettelijke verplichtingen.

In de zomer van 2019 is een gedeelte van het riool op de Prins Hendriklaan (tussen de Pastoor Hagenstraat en de Sint Gregoriuslaan en de Eggelaan en de Zandstraat) vervangen. Hoewel vervanging van deze gedeelten eigenlijk niet was voorzien in 2019, is na inspectie van het stelsel gebleken dat vervanging strikt noodzakelijk was.

In maart 2019 is eveneens gestart met de renovatie van de wijk Op den Haan. De start van de uitvoering van deze wijkrenovatie was voorzien in het voorjaar van 2018, maar is om redenen zoals reeds omschreven onder het kopje "Wegen" vertraagd. De voor deze wijkrenovatie gereserveerde middelen zijn in 2018 aan de voorziening riool compartiment toegevoegd en zijn in 2019 deels weer onttrokken. Het restant wordt in 2020 onttrokken.

In het MIP Openbare Ruimte 2018-2021 wordt verder rekening gehouden met de noodzakelijke jaarlijkse vervanging en verbetering van verouderde riolering. Door deze investering blijft het rioolstelsel ook op de lange termijn in stand op een adequaat niveau. Voor de opwaardering (vervanging of relining) van verouderde riolering is jaarlijks een structureel bedrag beschikbaar van € 1.056.288,-.

In 2019 is reeds gestart met de planvorming voor de reconstructie van de Rembrandtstraat (riool en wegen). In maart 2020 zal gestart worden met de daadwerkelijke uitvoering van dit werk.

Overzicht van het verloop voorziening riool compartiment investeringen 2019 ten behoeve van de jaarrekening 2019 (B111204):

Stand MIP - Riolering inzake investeringen		
<i>Stand per 1-1-2019:</i>		
Restant in MIP	2.299.140,29	
Budget vervanging 2019	1.056.288,00	
Totaal		3.355.428,29
<i>Ten laste gebracht van het MIP - Riolering in 2019:</i>		
Reconstructie Op den Haan	935.744,33	
Rioolvervanging Prins Hendriklaan	549.067,66	
Reconstructie Rembrandtstraat	23.161,04	
Overige kosten inzake vervanging (o.a. adviesbureaus, verzekeringen)	36.431,46	
Totaal onttrekking		-1.544.404,49
Restant in MIP - riolering inzake investeringen per 31-12-2019		1.811.023,80

Overzicht van het verloop voorziening riool egalisatie tarieven/onderhoud 2019 ten behoeve van de jaarrekening 2019 (B111205):

Stand MIP - Riolering tarieven/onderhoud		
<i>Stand per 1-1-2019:</i>		
Restant in MIP	65.323,68	
Totaal		65.323,68
<i>Ten laste gebracht van het MIP - Riolering tarieven/onderhoud in 2019:</i>		
Saldo exploitatie 2019 producten Riolering	-60.732,62	
Totaal storting		60.732,62
Restant in MIP - riolering tarieven/onderhoud per 31-12-2019		126.056,30

Openbaar groen

Beleid

Met de vaststelling van het MIP-OR 2018-2021 heeft de Raad gekozen voor CROW kwaliteit B (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) voor de volledige openbare groenvoorziening van de gemeente. Dit niveau houdt onder andere in dat herinrichting, omvorming en vervanging in stand wordt gehouden en dat er mechanische onkruidbestrijding wordt toegepast.

Areaal

Het huidige groenareaal van de gemeente Brunssum beslaat 106 hectare exclusief sportcomplexen (inclusief 116 hectare). Dit areaal bestaat uit 43 hectare plantsoenen en 63 hectare gras en bermen. Tevens staan er in de gemeente Brunssum 10.400 zogenaamde 'structuurbomen'.

Uitvoering

Het reguliere onderhoud is conform het groenbeheerplan en volgens planning uitgevoerd, deels door medewerkers in eigen dienst/medewerkers Beter Burens Brunssum/medewerkers WSP Parkstad. Omvormingen en andere specialistische werken zijn uitgevoerd door lokale/regionale bedrijven op basis van bestekken en incidentele inhuur.

Verdeeld over de gemeente zijn er, daar waar beplanting aan vervanging onderhevig was, groenpercelen omgevormd/heringericht.

In 2017 is gestart met werkzaamheden tot verbloeming van wegbermen. Dit beleid is in 2018 en 2019 gecontinueerd. Dit proces is er een van de lange adem. Het proces behoeft monitoring waaruit blijkt dat dit een proces is dat ettelijke jaren nodig heeft om het gewenste eindbeeld te bereiken. Na drie jaren is hier zeker een vooruitgang in gekomen dat een bijdrage levert aan de biodiversiteit.

Overzicht van het verloop van de reserve MIP-Groen (plantsoenen) 2019 ten behoeve van de jaarrekening 2019 (B120571):

Stand MIP - Groen		
<i>Stand per 1-1-2019:</i>		
Restant in MIP	488.350,05	
Totaal		488.350,05
<i>Ten laste gebracht van het MIP - Groen 2019:</i>		
Vermeerdering inzake positief resultaat producten plantsoenen	-113.099,69	
Totaal storting		113.099,69
Restant in MIP - Groen per 31-12-2019		601.449,74

Openbare Verlichting

Beleid

Het beleidsplan Openbare verlichting is in 2001 door de Raad vastgesteld. Bij de opstelling van dit plan is rekening gehouden met de normering afkomstig van de NSvV (*Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde*), de contractuele Voorwaarden Openbare Verlichting (VOV 1993), en de richtlijnen en uitgangspunten 1993 van Energy Systems. Het gekozen kwaliteitsniveau voldoet aan de criteria van het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Areaal

Ten tijde van het opstellen van het MIP-OR bestond het verlichtingsareaal van de gemeente Brunssum uit circa 6.000 masten en armaturen. Deze hebben een vervangingswaarde van circa

€ 6 miljoen. De vervangingstermijn voor de masten bedraagt gemiddeld 45 jaar en voor de armaturen 22,5 jaar. De gemiddelde vervangingskosten bedragen € 210.000,- per jaar.

In 2019 zijn de traditionele armaturen van de Klingbenden, Centrumgebied, Treebeek-Noord en diverse straten vervangen door LED-armaturen. Daarnaast zijn er 1450 traditionele armaturen omgebouwd naar LED armaturen in het kader van Palet.

In 2014 is het break-even point voor toepassing van LED-armaturen bereikt. Als gevolg daarvan hebben onderhandelingen plaatsgevonden met de onderhoudscontractant Ziut/Spie. De besparingen op onderhoud van de armaturen als gevolg van LED zullen door de contractant ingezet worden voor vervanging van masten en armaturen. Voor de periode 2014-2023 is dat gemiddeld een bedrag van circa € 45.000. Dit, samen met het bedrag dat in de begroting is opgenomen en de ombouw van traditionele armaturen naar LED armaturen op kosten van Palet, is bijna toereikend om in de eerdergenoemde periode de openbare verlichting aan het gestelde kwaliteitsniveau te laten voldoen.

Overzicht van het verloop van de reserve MIP- Openbare Verlichting 2019 ten behoeve van de jaarrekening 2019 (B120212):

Stand MIP - Openbare verlichting		
<i>Stand per 1-1-2019:</i>		
Restant in MIP	118.522,44	
Totaal		118.522,44
<i>Ten laste gebracht van het MIP - Openbare verlichting 2019:</i>		
Saldo producten Openbare verlichting 2019	11.924,69	
Correctie storting 2018	101.972,00	
Totaal onttrekking		-113.896,69
Restant in MIP - Openbare verlichting per 31-12-2019		4.625,75

Gebouwen

Beleid

Uitgangspunt bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is dat zij moeten voldoen aan de hedendaagse eisen. Ieder jaar vindt een inspectie plaats om te beoordelen of dat niveau nog steeds wordt gehaald. Het beleid houdt verder in dat, waar mogelijk, wordt overgaan tot afstoten van de niet meer noodzakelijke gebouwen.

In 2019 bedraagt de jaarlijkse storting in het onderhoudsfonds gemeentelijke gebouwen € 346.080,-. In het kader van groot onderhoud aan gemeentelijke eigendommen waren voor het jaar 2019 onder andere de volgende werkzaamheden gepland c.q. uitgevoerd:

Overzicht rekening 2019 inzake Groot Onderhoud gemeentelijke eigendommen

Proj. Nr.	Accommodatie	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Gepland en uitgevoerd	Gepland maar niet uitgevoerd	Niet gepland maar wel uitgevoerd
G043101	Bestuurscentrum	80.000,00	588.048,82	Vervangen klimaatinstallatie		Meer werkzaamheden vervanging dak onder
G043102	Oude Raadhuis		48.863,12			Renovatie keuken begane grond € 12.000,-. Renovatie toiletgroep zolderverdieping € 21.000,-. Vervangen wijzerverlichting klok € 7.000,-. Vervangen buitenverlichting € 9.000,-.
G043103	<i>Muziekschool</i>					
G043105	Sportpark In de Struiken SV Langeberg	400,00	-69,20		Aanbrengen compriband rondom aluminium kozijnen.	
G043106	Sportpark Klingelsberg	0,00	13.352,66			Vervangen stalen hekwerk € 6.500,- (vandalisme). Vervangen hete luchtverwarmingsunit € 6.500,-.
G043107	Groenonderhoud sport/speeltuinen	20.000,00				
G043108	LTCB	12.000,00	4.410,13		Totale renovatie toiletgroepen kleedaccommodatie	Gedeeltelijke renovatie toiletgroep kleedaccommodatie € 4.500,-.
G043109	Sporthal Rumpen	105.000,00	22.725,30	Implementatie Priva € 25.000,-.	Renovatie kleedruimten € 80.000,-.	
G043110	Sportzaal Brunssum Noord	15.000,00	-2.595,00		Vervangen plafonds kleedruimten € 6.000,-. Buitenschilderwerk €	
G043112	Bronspot	280.000,00	78.767,64		Vervangen dakbedekking hoge dak € 35.000,-. Vervangen klimaatinstallatie € 165.000,-. Vervangen houten buitenkozijnen € 80.000,-. Vervangen zitbanken € 10.000,-. (voornoemde activiteiten vonden geen doorgang en worden doorgeschoven naar de toekomst ivm eventuele verduurzaming van het zwembad).	Asbestsanering luchtkanalen € 35.000,-. Aanpakken RVS-problematiek € 27.500,-. Vervangen waterleiding in kruipruimte € 16.500,-. Groot onderhoud werkzaamheden grote bassin € 11.000,-. Revisie pompen € 7.000,-.

Proj. Nr.	Accommodatie	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Gepland en uitgevoerd	Gepland maar niet uitgevoerd	Niet gepland maar wel uitgevoerd
G043115	Fontein Vijverpark	8.000,00			Pomprevisie niet uitgevoerd in 2019. Staat gepland in 2020.	
G043116	Sanitaire gebouwen Rembrandtstraat	60.000,00			Vernieuwen sanitaire gebouwen (3 stuks) € 60.000,- (ivm verkoop aan derden).	
G043118	Speeltuigebouw Klaver 4	8.000,00	6.648,95		Vervangen pomp zwembad € 6.000,-. Vernieuwen dakopstanden € 2.000,-	Vervangen stalen hekwerk € 6.600,- (vandalisme).
G043119	CMWW, Pr. Beatrixstr. 1a	3.000,00			Herstraten toegangspad € 3.000,-.	
G043120	Dorpstraat 18D St. Franciscus	54.500,00			Vervangen pannen dak € 50.000,- (niet noodzakelijk). Vervangen cv-ketel € 4.500,-. (in afwachting van toekomstige bestemming gebouw).	
G043123	Zonnestraat 8a	0,00	2.315,94			Vervangen cv-ketel € 2.300,-
G043124	Gemeenschapshuis Klaver Vier	32.000,00	25.390,74		Gevelrenovatie € 18.000,-. Buitenschilderwerk € 7.500,-.	
G043127	Begraafplaats		66.843,16			Renovatie keermuur begraafplaats € 67.000,- (reservering 2018 van € 80.000,- overgeheveld naar 2019).
G043128	Galerijen Op Gen Hoes	500,00			Kitwerkzaamheden € 500,-.	
G043133	Poolse Huis	8.000,00	9.033,55		Plaatsen brandwerende muur tussen Poolse Huis en Moskee € 9.000,-.	
G043143	Fontein Oude Raadhuis	25.000,00			In afwachting van revitalisering centrum nog niet uitgevoerd en doorgeschoven naar 2020.	
G043144	Brikke Oave		6.945,00		Extra onderhoud luchtbehandelingskast n.a.v. klachten € 7.000,-.	

Proj. Nr.	Accommodatie	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Gepland en uitgevoerd	Gepland maar niet uitgevoerd	Niet gepland maar wel uitgevoerd
G043100	Sportaccommodaties voetbal (4)		52.747,23			Voor alle voetbalverenigingen zijn dit kosten inzake de eenmalige aanschaf van extra noodzakelijke beregningsmaterialen voor de voetbalvelden en het uitvoeren van de inspecties aan de waterpompen. Bij VV De Leeuw zijn nog extra kosten gemaakt m.b.t. de defecte waterpomp. Bij SV Langeberg en VV De Leeuw zijn kosten gemaakt inzake "Vorbereiding en Directie en Toezicht" door ons adviesbureau bij de renovatie van de kunstgrasvelden met de daarbij behorende verplichte sporttechnische eindkeuringen door Kiwa Isa Sport.
Totale uitgaven groot onderhoud		711.400,00	923.428,04			

In onderstaande tabel wordt een weergave gedaan van het verloop van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke eigendommen voor het jaar 2019 op basis van begroting en rekening. Deze cijfers zijn inclusief de begrote en werkelijke exploitatielasten 2019 van de diverse gemeentelijke eigendommen:

Verloop 2019 Voorziening Onderhoud Gemeente eigendommen (G043100)		
Omschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019 + = onttrekking - = storting
Beginstand Voorziening per 1-1-2019:	-1.499.820,92	-1.499.820,92
<i>Diverse gemeentelijke eigendommen:</i>		
Uitgaven:		
Belastingen (o.a. btw/riool/ozb)	54.019,00	54.762,97
Energiekosten	25.252,00	64.631,04
Onderhoud (klein/klachten)	451.789,00	723.280,46
Onderhoud (groot)	711.400,00	923.428,04
Verzekering	50.486,00	17.313,73
Kapitaallasten	203.450,00	203.451,13
Adviesbureaus		
Doorbelasting anders	157.054,00	161.169,50
Loonkosten medewerkers		
Inkomsten:		
Geraamde budgetten 2019	-1.294.432,00	-1.294.432,00
Huur derden	-113.660,00	-139.258,92
Bijdragen van derden	-6.846,00	-50.905,53
<i>Opbrengst verkoop panden</i>		
Jaarlijkse storting	-346.080,00	-346.080,00
Stand per 31-12-2019	-1.607.388,92	-1.182.460,50

Het verschil van afgerond € 400.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere kosten inzake groot onderhoud (€ 210.000) en klachten onderhoud (€ 170.000)).

Overzicht voorzieningen BMV's/ Brede scholen jaarrekening 2019

Uitgangspunt bij de instandhouding van de BMV en de brede scholen is enerzijds dat de gebouwen moeten voldoen aan de hedendaagse eisen, zowel technisch als onderwijskundig. Periodiek worden de gebouwen gecontroleerd/geïnspecteerd.

Daarnaast is besloten dat de instandhouding dient te geschieden binnen de beschikbare middelen, die bestaan uit rijksvergoeding die de scholen ontvangen voor gebouw gebonden kosten en de (hierop gebaseerde) medegebruiksvergoedingen en huurvergoedingen die worden betaald door andere gebruikers. De hoogte van de voorzieningen bedragen per 31 december 2019 in totaliteit € 865.116,-.

In onderstaande tabel is rekening gehouden met de jaarlijkse stortingen en de uitgevoerde werkzaamheden in het jaar 2019.

Overzicht voorzieningen BMV's / Brede scholen jaarrekening 2019				
Naam voorziening	Beginstand 1-1-2019	Vermeerdering	Vermindering	Eindstand 31-12-2019
<i>Voorziening groot onderhoud BMV Bronsheim</i>	387.944,05	85.618,00	40.871,01	432.691,04
Voorziening groot onderhoud BMV Centrum	113.135,00	25.089,00	20.945,72	117.278,28
Voorziening groot onderhoud BMV Langeberg	86.380,26	20.472,00	11.318,34	95.533,92
Voorziening groot onderhoud BMV Treebeek	137.243,00	35.821,00	0,00	173.064,00
<i>Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek</i>	31.844,00	14.704,80	0,00	46.548,80
Totaal van deze voorzieningen	756.546,31	181.704,80	73.135,07	865.116,04
saldo vermeerderingen/verminderingen			108.569,73	

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

De uitgangspunten voor de financiering zijn vastgelegd in het Treasury statuut 2010.

Het Treasury statuut is eind 2019 geactualiseerd en op 28 jan. 2020 door de raad vastgesteld.

Brunssum hanteert als algemeen uitgangspunt een risicomijdend financieringsbeleid dat binnen de kaders van de Wet Fido past. (Wet Financiering Decentrale Overheden). De financieringsfunctie moet ervoor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

RISICOBEBEER

Uitzettingen

Essentgelden:

Het restant van de Essent-obligaties is in januari 2019 ontvangen. Het gaat om een bedrag van € 9.554.573.

Achtergestelde lening ad € 885.000 met een rentepercentage van 7,5%.

Dit is het rentepercentage dat de banken eveneens ontvangen.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Met/zonder	Restantschuld	Restantschuld
	Hypothecaire	In € 1.000 op	In € 1.000 op
	Zekerheid	1-1-2019	31-12-2019
Semi overheidsinstellingen: ISD-BOL verbouwing hoogbouw, verrekend met bijdrage en investering	Verrekening	€ 1.083	€ 990
Niet toegestane instellingen volgens treasurystatuut:			
Achtergestelde lening Zuyderland	Zonder hyp.	€ 885	€ 885
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut waarvan:			
-rentedragende leningen muziekverenigingen	Verr.via subsidie	€ 19	€ 14
-leningen aan Enexis inzake overname Essent	Zonder hyp.zekerheid	€ 846	€ 0
-leningen voor zonnepanelen	Debiteurenrisico bij Volta	€ 2.052	€ 2.329
	TOTAALBEDRAG	€ 2.917	€ 2.343

FINANCIERING

Kortlopende financiering

In principe worden de investeringen in eerste instantie gefinancierd via kas- of callgeldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd. Een bij de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en een bij een andere partij. Dit is vastgelegd in het Treasury statuut.

Het renteniveau van leningen bleef in 2019 laag. De ECB (Europese Centrale Bank) zet het rente-instrument in om de economie te stimuleren. Daarbij leent de ECB tegen lage rentepercentages aan de banken. Banken dienen zelf te betalen om geld bij de ECB te stallen, reden waarom overheden vanwege hun goede rating tegen een negatieve rente kort geld kunnen lenen.

overzicht renteniveau's kortlopende financiering 2019	bron: BNG/global rates	gemiddeld 2019
1 maands-Euribor:	varieerde van -0,474% tot -0,362%	-0,403%
1 maands kasgeld BNG	op aanvraag	

In 2019 zijn er geen kasgeldleningen afgesloten. Als gevolg van de ontvangst van de Essentobligaties beschikte de gemeente in 2019 over voldoende liquide middelen.

Financiering via Leasecontracten

Voor de laptops van de raadsleden en de dienstauto's van Toezicht en Handhaving en Civiel techniek zijn leasecontracten afgesloten. De nog te betalen leasetermijnen staan vermeld in de Balans, onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen aan de creditzijde van de Balans.

Langlopende financiering

Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd.

Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening. Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.

In 2019 zijn er geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. Van één langlopende lening heeft in 2019 aanpassing van het rentepercentage plaatsgevonden. De rente werd verlaagd van 4,79 % naar 0,75%.

Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2019	Rekening 2019
Stand per 1 januari 2019	€ 8.041	€ 8.041
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 808	€ 808
Stand per 31 december 2019	€ 7.233	€ 7.233

WET VERPLICHT SCHATKISTBANKIEREN

Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald. 0,75% van het begrotingstotaal wordt vrijgelaten. Voor 2019 is dit € 751.365. Dit bedrag mag dagelijks buiten de schatkist worden aangehouden. De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. Momenteel is deze 0,00%.

TOETSING AAN DE WET FIDO

De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van de zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,2% van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze er voor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan de kasgeldlimiet.

Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido				
Omschrijving (bedragen x €1.000)	1e kw.2019	2e kw.2019	3e kw.2019	4e kw.2019
Omvang begroting per 1-1-2019: € 100.182				
1 Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
-in Euro	€ 8.515	€ 8.515	€ 8.515	€ 8.515
2 Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar kasgeld	€ 4.000	€ 0	€ 0	€ 0
Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gestorte gelden door derden	€ 38	€ 43	€ 54	€ 61
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
Totaal vlottende schuld	€ 4.038	€ 43	€ 54	€ 61
3 Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ 4	€ 4	€ 5	€ 4
Tegoeden in rekening-courant	€ 438	€ 532	€ 581	€ 710
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Tegoeden bij de schatkist	€ 12.254	€ 9.972	€ 12.809	€ 11.842
Totaal vlottende middelen	€ 12.696	€ 10.508	€ 13.395	€ 12.556
4 Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	-€ 8.658	-€ 10.465	-€ 13.341	-€ 12.495
Toegestane kasgeldlimiet	€ 8.515	€ 8.515	€ 8.515	€ 8.515
Ruimte(+)/Overschrijding(-) 1-4	€ 17.173	€ 18.980	€ 21.856	€ 21.010

Conclusie uit bovenstaande toetsing is dat de kasgeldlimiet in 2019 niet is overschreden.

EMU SALDO (ONTWIKKELING)

Vanaf 2019 is er weer een individuele referentiewaarde per gemeente meer waaraan het EMU-saldo getoetst kan worden. Het verloop van het meerjarige EMU-saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door aan- en verkopen inzake de grondexploitaties en het tekort op de exploitatie (inclusief sociaal domein). Brunssum blijft ruim beneden de referentiewaarde.

BEDRAGEN * € 1.000			2018	2019	2019
			realisatie	raming	realisatie
Berekend EMU-saldo			€ 6.433	-€ 1.880	€ 145
Referentiewaarde gemeente Brunssum				-€ 4.032	-€ 4.032

BBV EN RENTETOEREKENING

Het nieuwe BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 treedt de nieuwe regelgeving in werking waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk wordt van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.

Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Boekwaarde investeringen per 1-1-jaar 2019 (incl. grondbedr.)		€ 60.288.811,00	A
Af: vaste eigen financiële middelen reserves en voorzieningen per 1-1-jaar 2019		€ 48.217.960,00	B
restantschuld geldleningen		€ 7.233.333,00	C
		€ 55.451.293,00	B + C
Financieringstekort		€ 4.837.518,00	A - (B+C)
Rentelasten/-baten			
rente vaste schulden		€ 206.717,00	D
rente eigen (interne) financieringsmiddelen (incl spaartegoeden)		€ 248.505,00	E
rente financieringstekort/-overschot		€ 0,00	F
Totaal rentekosten		€ 455.222,00	D+E+F
Boekwaarde investeringen per 1-1- jaar 2019		€ 60.288.811,00	A
af: investeringen met vast rentepercentage		-€ 7.163.128,00	G
rente te verdelen over		€ 53.125.683,00	A-G
totaal rentekosten		€ 455.222,00	D+E+F
af: vaste rente van investeringen		-€ 85.958,00	H
te verdelen rente		€ 369.264,00	D+E+F-H
te verdelen rente (D+E+F-H)			
	x % = omslagrente	0,70%	
1% rente te verdelen over (A-G)			

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Op grond van artikel 14 BBV 'geeft de paragraaf betreffende de bedrijfsvoering ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering'.

Deze paragraaf omvat de onderdelen Personeel en Organisatie, Informatievoorziening, Communicatie, Financiën en Algemeen-juridische zaken en moet in samenhang worden gelezen met de programma's 'Bestuur en Ondersteuning' en 'Algemene Dekkingsmiddelen'.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

De in 2016 in het kader van de organisatieontwikkeling geformuleerde visie op de bedrijfsvoering en organisatie is leidend voor onze manier van werken. Deze visie is gebaseerd op principes als klant- en externe gerichtheid, integraal management, centralisatie van bedrijfsvoeringsfuncties, sturen op resultaten, digitale processen en optimalisering van de dienstverlening en samenwerking.

Naast de continue digitalisering en professionalisering van processen en systemen, die leiden tot efficiencylagen, zijn in 2019 de volgende speerpunten opgepakt:

1 Strategische personeelsplanning (SPP)

Dit traject is in 2019 grotendeels doorlopen en heeft op basis van een interne en externe omgevingsanalyse geleid tot een meerjarige inschatting van de benodigde personeelsformatie, zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht. In beleidsmatig opzicht heeft het MT 3 speerpunten geformuleerd:

- a. Hoe zorgen we ervoor dat we meer planmatig, projectmatig en methodisch gaan werken?
- b. Hoe stimuleren we, dat medewerkers beter regie nemen, hun rol en positie pakken en vasthouden?
- c. Hoe bevorderen we, dat medewerkers met vertrouwen in eigen kunnen proactief hun eigen verantwoordelijkheid pakken?

Deze speerpunten worden in verder uitgewerkt in het HRM beleid en de diverse HRM -instrumenten.

2 Duurzame inzetbaarheid (DI)/ Levensfasebewust personeelsbeleid (LBP)

We streven er naar om in ons personeelsbeleid rekening te houden met de levensfase van medewerkers en hun individuele achtergronden, belastbaarheid, wensen en behoeften (ontwikkelingsperspectief, regelmogelijkheden en werk – privé- balans). Dit is de kern van levensfasebewust personeelsbeleid. Het plan voor LBP is opgezet in 2019, dit jaar start de invoeringsfase.

3 Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

De WNRA is geïmplementeerd.

4 Cultuur

Als uitvloeisel van de visie op de gemeentelijke organisatie zijn vier kernwaarden geformuleerd. Dit zijn 'samenwerken', 'professionaliteit', 'integriteit', en 'leef', oftewel S.P.I.L. De volgende stap is dat de waarden door de gehele organisatie "geleefd" worden en consistent worden toegepast/ uitgevoerd. Er is in 2019 wel een plan van aanpak voor gedefinieerd, echter zijn er geen middelen voor vrijgemaakt waardoor dit project nog niet is geoperationaliseerd.

PERSONEELSMFORMATIE EN -KOSTEN

Formatie en bezetting van de ambtelijke organisatie (inclusief Griffie) 2019 in fte

	31/12/ 2018	31/12 2019
Formatie:	218,11	223,13
Bezetting :	203,95	202,09

Overzicht personeelskosten 2019

PERSONEEL IN CIJFERS 2019			
Salarissen	Begroting	Realisatie	B -/- R
	2019	2019	2019
Burgemeester & Wethouders	569.251	584.131	-14.880
Raad	321.713	350.250	-28.537
Ambtelijke organisatie	16.538.085	14.892.218	1.645.867
	17.429.049	15.826.599	1.602.450
Externe inhuur	Begroting	Realisatie	B -/- R
	2019	2019	2019
Externe inhuur	307.808	1.500.985	-1.193.177
Diensverlening andere overheid	67.820	65.979	1.841
Inhuur WSW	101.315	97.749	3.566
	476.943	1.664.714	-1.187.771
TOTAAL SALARISSSEN & EXTERNE INHUUR	17.905.992	17.491.313	414.679
Terugontvangen personeelskosten	Begroting	Realisatie	B -/- R
	2019	2019	2019
	Begroting 2019	Realisatie 2019	B -/- R 2019
Ontvangen personeelskosten	-16.838	-83.386	66.548
	-16.838	-83.386	66.548
Overige personeelskosten	Begroting	Realisatie	B -/- R
	2019	2019	2019
	Begroting 2019	Realisatie 2019	B -/- R 2019
	661.239	541.713	119.526
	661.239	541.713	119.526
TOTAAL PERSONEELSKOSTEN	18.550.393	17.949.640	600.753

Gemeente Brunssum heeft over het boekjaar 2019 een voordelig saldo van ruim 600.000 euro op de totale personeelskosten.

Toelichting op de cijfers personeelskosten

De onderschrijding op de totale personeelskosten (600.753) betekent een procentuele afwijking van 3,2 % ten opzichte van de geraamde uitgaven (18.550.393). Op het totaalbudget gaat het om een zeer beperkte afwijking.

Raad

De hogere uitgaven voor de Raad zijn het gevolg van de extra vergoeding voor raadsleden conform het rechtsbesluit decentrale politieke ambtsdragers. Hiermee kan het raadslid voorzieningen treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Ambtelijke organisatie

Op de onderdelen 'salarissen' en 'externe inhuur' is er per saldo een voordeel (414.679) in vergelijking met de begroting. Dit voordeel wordt hoofdzakelijk gevormd bij de ambtelijke organisatie.

Globale analyse levert op dat we bij enkele afdelingen minder vacatures konden invullen dan de beschikbare vacatureruimte. Verder was een budget, bestemd voor een nabetaling aan salaris en wettelijke rente (2015 t/m 2017), niet volledig nodig en was er één fte voor een deel (60.000) dubbel in de begroting verwerkt.

Daarnaast blijkt sinds een aantal jaren een causaal verband te bestaan tussen de hogere uitgaven voor externe inhuur en de daadwerkelijke uitgaven aan salarissen van de ambtelijke organisatie. Vacatures kunnen niet altijd op korte termijn en adequaat worden ingevuld. Dit heeft voornamelijk te maken met krapte op de arbeidsmarkt en met benodigde specialistische deskundigheid. Voor de continuïteit van onze dienstverlening en werkzaamheden is externe inhuur dan niet te vermijden. Ook voor het vervullen van incidentele klussen is externe inhuur vaak een oplossing (bijvoorbeeld bij specialistische juridische dossiers).

Externe inhuur (1.664.714) als percentage van de personele uitgaven (salaris en inhuur = 17.905.992) bedraagt: 9,3 %. In 2018 was dit 8,4 % en in 2017 was dit 10,7 %.

Terugontvangen personeelskosten

De terugontvangen personeelskosten zijn ruim hoger dan begroot. Deze post kent een minimale begroting, omdat het vooraf moeilijk inschatten is wat de bijdragen van derden aan onze personeelskosten zal zijn.

Het betreft voornamelijk bijdragen inzake zwangerschapsverlof en UWV, bijdragen uit detachering personeel en een vergoeding lid RvC (RD4 NV).

Overige personeelskosten

Overige personeelskosten betreft o.a. de budgetten beloningsdifferentiatie, eindheffing WKR (werkkostenregeling), reiskosten en kosten voormalig personeel.

Voornaamste oorzaak van de lagere overige personeelskosten (119.526) is een te hoog begrotingsbudget voor 'voormalig College'. Op advies van de accountant hebben we m.i.v. 2019 voor een groot deel van dit budget een voorziening gevormd, waardoor deze onderschrijding is ontstaan.

Vanaf 2020 is dit begrotingsbudget structureel aangepast.

INFORMATIEMANAGEMENT

In het afgelopen jaar heeft de afdeling Informatiemanagement nadrukkelijk haar rol met de inzet van procesmanagement genomen bij het verbeteren van de bedrijfsvoering en de gemeentelijke dienstver-

lening. Er zijn meer dan 70 processen samen met de proceseigenaar opnieuw ingericht en geoptimaliseerd. Bij nieuwe wet- en regelgeving wordt getracht om direct vanuit de nieuwe uitgangspunten het proces te gaan vormgeven. Bijvoorbeeld bij de Wet verplichte GGZ.

De samenwerking met Parkstad-IT, Het Gegevenshuis en Rijkshet/RHCL werd verder geïntensiveerd om de transitie naar functioneel beheer, procesmanagement en consulentenschap vorm te geven. Mede door het project Doorontwikkeling Digitaal Werken is in 2019 een fundament gelegd om de toekomstige ambities van Brunssum op het terrein van Informatiemanagement, Documentaire Informatievoorziening en Facilitaire Management vorm te geven. Het verbeteren van de digitale vaardigheden, actualisatie van het bedrijfsinformatieplan, het terugdringen van de ongestructureerde informatie en de actualisatie van de diverse informatiesystemen waaronder het zaakstelsel zijn in gang gezet.

Inzake Informatiebeveiliging & Privacy scoort de gemeente Brunssum voldoende in de landelijke audits. Voor een volledige verantwoording over het jaar 2019 alsmede een evaluatie van het beleid en de plannen omtrent deze taakvelden wordt verwezen naar de jaarlijkse verplichte verantwoording die in april 2020 aan het college en de raad worden aangeboden.

COMMUNICATIE

Sinds 2016 vindt de externe communicatie plaats op basis van een zogeheten mediamix.

In 2019 kwam binnen de mediamix het onderdeel 'print' onder druk te staan door het besluit van uitgever Media Huis Limburg om huis-aan-huis verspreiding van de weekkrant Via, waarin de gemeente haar gemeentenuws sinds 2016 publiceert, niet voort te zetten. De opdracht is uiteindelijk gegund aan een partij die weliswaar een huis-aan-huis uitgave in Brunssum verzorgt, maar dit doet in de vorm van een maanduitgave (11x per jaar). Daarmee zijn voor de gemeente de mogelijkheden om, op basis van bestaande budgetten, inwoners te informeren via 'print' verder beperkt geraakt. Dit is een aandachtspunt.

Nieuwsbrief

In april 2019 is de eerste algemene nieuwsbrief van gemeente Brunssum (digitaal) verstuurd. Deze nieuwsbrief bevat een verzameling van berichten die gemeente Brunssum via diverse communicatiekanalen publiceert en wordt iedere eerste woensdag van de maand verstuurd. Eind 2019 had deze nieuwsbrief 500 abonnees.

Interne Communicatie

In het verlengde van het afgeronde organisatieveranderingstraject (structuur) is het wenselijk om ook te investeren in een omslag in 'cultuur'. Interne communicatie speelt een sleutelrol in deze cultuuromslag, door het ontwikkelen van een doordachte strategie en de vertaling daarvan in samenhangende meerjarige acties. In 2019 is hiervoor een concept communicatieplan opgesteld, maar er dienen eerst middelen vrijgemaakt te worden voordat hiermee aan de slag kan worden gegaan.

Social Media

WhatsApp

Vanaf eind 2018 is WhatsApp als aanvullend dienstverleningskanaal toegepast. Door veranderende voorwaarden bij WhatsApp bleek het eind 2019 niet meer mogelijk om als overheid gebruik te maken van de dienst en was ook de koppeling tussen WhatsApp en de beheertool Coosto verbroken. Omdat er op dat moment geen bruikbare alternatieven beschikbaar waren zijn we (tijdelijk) gestopt met WhatsApp.

Contentkalender

Eind 2019 zijn we gestart met het opzetten van een 'contentplanning voor social media'. In deze planning zijn in samenspraak met diverse afdelingen alle terugkerende en verwachte onderwerpen voor het komend jaar opgenomen. Op deze manier kunnen we vooruit plannen, beter anticiperen op berichtgeving en zorgen voor betere spreiding.

Instagram

In 2019 is Instagram als kanaal toegevoegd aan de social media kanalenmix. Op dit platform is het bereiken van jongeren makkelijker en maken we vooral gebruik van beeld om onze boodschap naar buiten te brengen. Om de bekendheid van dit platform een *boost* te geven is er eind 2019 een 'Instawindow' geopend waar burgers worden aangemoedigd om op deze plek een foto te nemen en deze op Instagram te plaatsen met de *hashtag* #Brunssum.

CITYBRANDING

In 2019 is een uitvoeringsstrategie Citybranding ontwikkeld met als doel een herkenbaar merk en een uniek imago voor Brunssum. Het beoogde effect is het behouden en het aantrekken van mensen in de leeftijdscategorie 25-45 jaar en het versterken van de dynamiek van stad en werkgelegenheid.

Wat heeft Citybranding in 2019 opgeleverd:

FINANCIËN EN CONTROL

Vanaf de begroting 2019 en dus ook in deze jaarrekening zijn financiën en inhoud beter aan elkaar gekoppeld. Het vorig jaar is twee maal tussentijds gerapporteerd over de beleidsvoortgang en financiële bijstellingen.

De verantwoording is volledig te vinden in Programma 12 Algemene Dekkingsmiddelen in combinatie met de Financiële verslaggeving in Hoofdstuk 2.

ALGEMEEN-JURIDISCHE ZAKEN

In 2019 zijn de in de afgelopen jaren ingezette accenten op het gebied van rechtsbescherming en juridische advisering voortgezet:

- Bij een aantal casussen is de informele aanpak bij de afhandeling van bezwaarschriften (met als doel een burgervriendelijkere behandeling van bezwaarschriften) met succes toegepast.
- Hetzelfde geldt voor de inzet van het instrument 'pre-mediation' in geschillen tussen de gemeente en burgers
- Continue optimale juridische ondersteuning van de vak afdelingen. Als gevolg hiervan is het aantal bezwaren (en daarop volgende beroepen) relatief laag. In 2019 zijn maar weinig ingediende bezwaren (en beroepen) gegrond verklaard. We kunnen daarom veronderstellen dat de kwaliteit van de besluitvorming goed is.
- Zoveel mogelijk klachten minnelijk afhandelen; Bij alle in 2019 ingekomen klachten is dit met succes toegepast.
- Toetsen van de juridische kwaliteit van alle college- en raadsvoorstellen.

Overzicht productie AJZ 2019

		2019	2018	2017
1	Bezwaarschriften	67	48	51
2	Beroepschriften	8	8	10
3	Voorlopige voorzieningen	1		
4	Aansprakelijkheidsstelling bij schade	9	6	6
5	Dwangsom bij niet tijdig beschikken	0	2 (2014-2018)	
6	Wob-verzoeken	13	8	26
7	Klachten	3	3	20

1. De verwachting, dat er ten opzichte van 2018 meer bezwaarschriften ten aanzien van de aflopende WMO-indicaties HbH zouden komen is uitgekomen. Daarnaast heeft het niet verhogen van de PGB-tarieven bij de Wmo-begeleiding eveneens tot een toename van bezwaren geleid. Overigens werden 23 van de 67 bezwaarschriften uiteindelijk ingetrokken.
2. Het aantal beroepschriften stabiliseert zich;
3. Over de periode 1 augustus 2018 t/m 31 december 2019 is slechts één voorlopige voorziening aanhangig gemaakt. Het aantal voorlopige voorzieningen fluctueert jaarlijks, maar blijft beperkt;
4. In 2019 hebben we 1 zaak zelf afgehandeld; 8 claims zijn doorgeleid naar de verzekeringsmaatschappij (schadebedrag meer dan € 5.000 of letselschade). Het aantal aansprakelijkstellingen is in 2019 ten opzichte van 2017 (6) en 2018 (6) ongeveer gelijk gebleven, maar behoorlijk gedaald t.o.v. 2016 (16);
5. In 2019 is de gemeente éénmaal in gebreke gesteld wegens niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift. Het besluit op het bezwaarschrift is genomen in de hersteltermijn, dus binnen twee weken na ingebrekestelling. Er is daarmee in 2019 géén dwangsom verschuldigd.
6. Het aantal Wob-verzoeken is in vergelijking met voorgaande jaren (2014:71, 2015: 50, 2016: 24, 2017: 26, 2018: 8) gedaald en over 2019 licht gestegen;
7. Gelet op het beperkt aantal klachten kunnen we concluderen dat de dienstverlening over het algemeen als positief wordt ervaren. De klachten zijn allemaal via de informele procedure afgehandeld, hetgeen door de burger op prijs wordt gesteld.

Overige activiteiten in 2019:

- Deelname aan opleidingen en kennissessies omtrent de Omgevingswet en aan andere relevante trainingen om kennis en kunde te behouden/ vergroten;
- Waarborging van de privacy (onder andere AVG) heeft impact gehad op de gemeentelijke bedrijfsvoering en onder meer geresulteerd in de verdere inzet van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en de Functionaris Informatiebeveiliging (CISO). Daarnaast is er inmiddels (februari 2020) een nieuwe standaard voor de verwerkersovereenkomst opgesteld;
- Het opleggen van geheimhouding is in de nieuwe (nog door de raad in 2020 vast te stellen) 'nota actieve en passieve informatieverstrekking' vanuit een ander gezichtspunt beschreven. Openbaarheid staat nu sterker centraal;
- werkprocessen zijn opnieuw beschreven en gedigitaliseerd;
- specifieke juridische kennis is ingebracht bij de implementatie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.

We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.

Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder. Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.

De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota "In verbinding met verbonden partijen" vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken. Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten (m.u.v. de gemeente Onderbanken) vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document 'Zo doen we dat in Parkstad'. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:

1. gemeenschappelijke regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad;
2. gemeenten organiseren samen met de GR-en collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding;
3. GR-en organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden;
4. GR-en sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiële en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden;
5. Sturing vindt gedurende het jaar plaats.

De aangepaste werkwijze treedt in werking met ingang van het begrotingsproces 2019 en is voornamelijk van toepassing op de GR-en, waarvan de Parkstadgemeenten eigenaar zijn en waarmee de afspraken inmiddels zijn gedeeld (WOZL, RD4, PSL, Gegevenshuis, ISD Kompas).

Uitbreiding van de werkingssfeer naar de overige GR-en vindt in het verdere verloop van de regionale aanpak plaats.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN PER CATEGORIE

Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Parkstad Limburg
- Belastingssamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen))
- GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg)
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- Lichte GR Parkstad IT (PIT)
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- GR Gegevenshuis (raadsbesluit 14-04-2015)
- Centrumregeling Inkoop Jeugdzorg ZL (raadsbesluit 23-09-2014)
- Omnibuzz

Vennootschappen/Deelnemingen:

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- WSP Parkstad BV (Werkgevers Servicepunt Parkstad BV)
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Dierenbescherming Limburg
- Stichting CMWW
- Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
- Stichting SMK (Stichting Muziekschool Kerkrade)
- Stichting LED (stichting regiobranding maakt hier onderdeel van uit)

Overige verbonden partijen:

- Meander Jeugdgezondheidszorg
- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg

Stadsregio Parkstad Limburg, programma 1	
Visie	Met de samenwerking willen we het hoofd bieden aan de gevolgen van krimp en vergrijzing en willen we bedrijvigheid aanjagen en versterken: herstructurering en economische structuurversterking.
Doel/openbaar belang	Het faciliteren van de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten op in ieder geval de kerntaken, Ruimte en Duurzaamheid, Wonen & herstructurering, Mobiliteit, en Economie & Toerisme.
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 325.598 (prod.010040,441200)
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 4): 1 portefeuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Doel van de samenwerking is om de opgaven op de terreinen herstructurering en economische structuurversterking waarmee de regiogemeenten met name als gevolg van krimp en vergrijzing worden geconfronteerd, te tackelen. Brunssum kan dat niet alleen maar doet dat samen met de gemeenten van Parkstad. Als regio slagen we erin om krimpgebieden en andere rijks- en provinciale middelen binnen te halen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.
Ontwikkelingen	1. Parkstad, provincie en Rijk hebben de Regiodeal gesloten, waarbij Parkstad 40 miljoen euro uit de zogenaamde regio-enveloppe ontvangt, uiteraard onder de met elkaar afgesproken voorwaarden. De regiodeal is tevens een belangrijk instrument om de bestuurskracht van de Parkstadgemeenten te versterken en de intergemeentelijke samenwerking te herijken. 2. Met de regiodeal, de afloop van IBA en de een hernieuwde economische samenwerking Zuid-Limburg is er een aantal ontwikkelingen, die de agenda van de Parkstadsamenwerking gaat bepalen.

	3. Beekdaelen heeft besloten om vooralsnog binnen de samenwerking Parkstad te blijven.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	5.451.000	4.314.000	6.796.000	5.886.000	17.000
	Gegevenshuis, programma 4				
Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 161.394 Informatiemanagement/Applicatiebeheer Vastgoed (830030/438212)				
Vestigingsplaats	Landgraaf				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB en AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de BGT voldoet.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.				
Ontwikkelingen	<p>De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. moet de basis vormen voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Tevens is in regionaal verband gestart met watermanagement. De registratie hiervan is belegd bij het Gegevenshuis.</p> <p>Vanaf 2019 wordt er een nieuw product bij het Gegevenshuis afgenomen. Dit betreft de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de WIBON. De kosten zijn eenmalig voor 2019 €4.000,- en jaarlijks €3.000,-. In het laatste kwartaal van 2019 wordt een kosten/baten analyse opgezet om te bepalen of het rendabel is om de administratieve gegevensverwerking onder te brengen bij het gegevenshuis (extra kosten ongeveer € 32.000,-). Dit zelfde geldt ook voor de huisaansluitingen (Riool) (extra kosten ongeveer € 12.000,-)</p>				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	339.000	387.000	774.000	609.000	139.000

	BSGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen, programma5
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kosten- reductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 351.056 (Invorderingen 064100,441200) +/- € 91.000 inzake waarden gebruiksoppervlakte ne € 8.083 +/- WOZ historie 2011-2013 totaal € 450.139
Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De extra proceskosten in verband met bezwaarschriften inzake de OZB, kunnen het saldo negatief beïnvloeden. Vanaf 2018 worden de proceskosten structureel opgenomen in de Begroting. Mocht dit niet voldoende blijken dan kan een aanvullende bijdrage aan de deelnemers worden gevraagd.
Ontwikkelingen	<p>Ontwikkelingen op het gebied van belastingheffing</p> <p>Door het bestuur is het standpunt ingenomen dat tot 2018 de focus is gericht op verdere opbouw en uitbouw van de BsGW-organisatie. In 2018 en volgende jaren ligt de focus meer op stabilisatie en optimalisatie en verdere doorontwikkeling van kwaliteitsbeheer en de borging van alle afspraken met de nieuwe collegae. Om dit te kunnen bereiken is eind 2017 het Ondernemers- en ontwikkelingsplan vastgesteld (AB 14-12-2017). Er wordt gekeken naar de interne organisatie, processen en systemen. De BsGW rapporteert ieder kwartaal over de stand van zaken.</p> <p>Proceskosten</p> <p>Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming proceskosten - door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempele die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven - is het rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten. Zo ook voor BsGW. De BsGW hanteert een projectmatige aanpak van de afhandeling van de bezwaarschriften en een strakke hantering van de termijnen. Vanaf 2018 worden de proceskosten structureel opgenomen in de Begroting. Periodiek rapporteert de BsGW</p>

	<p>over de stand van zaken. De BsGW verwacht dat het budget proceskosten in 2019 overschreden wordt.(3e Marap 2019)</p> <p>Waarderen op gebruiksoppervlakte</p> <p>Vanaf 1 jan. 2022 is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte (m2). Momenteel wordt bij de waardering uitgegaan van de inhoud (m3). Om de m2 gebruiksoppervlakte te kunnen berekenen moeten er gegevens worden omgezet. De BsGW heeft hiervoor een tool aangeschaft. In 2019 heeft dit geleid tot aanvullende kosten van € 91.000,-. Er is al gestart met het digitaliseren van de gegevens.</p>				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	160.000	268.000	5.870.000	5.859.000	-325.000
	<p>Veiligheidsregio Zuid- Limburg: Rampenbestrijding en crisisbeheersing – voorbereiding en coördinatie door het Veiligheidsbureau, Geneeskundige hulpverlening en Bevolkingszorg- en Brandweezorg., programma 2</p>				
Visie	<p>Op grond van de Wet veiligheidsregio's zijn de 18 gemeenten in Zuid-Limburg verplicht met elkaar een GR aan te gaan. De wetgever beoogt hiermee te bereiken dat onder één regionale bestuurlijke regie een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening (GHOR), rampenbestrijding en crisisbeheersing is gerealiseerd.</p>				
Doel/openbaar belang	<p>Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.</p>				
Financieel belang	<p>Bijdrage 2019 Brandweer Zuid Limburg € 1.555.822 (prod. 110001, 441205) Bijdrage 2019 GHOR: € 47.972 (prod. 110002, 441200) Bijdrage 2019 MCC: € 5.745 (prod. 110002, 441202) Bijdrage 2019 Bevolkingszorg plus Burgernet: € 6.703 (prod. 110002, 441202)</p>				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	<p>1 vertegenwoordiger in AB.</p> <p>Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten.</p> <p>De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.</p>				

Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	<p>De Veiligheidsregio moet voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing beschikken over een goed geoefende professionele organisatie, die in staat is grootschalige incidenten aan te pakken. Door het bundelen van krachten op regionale schaal kunnen de hulpverleningsdiensten zich beter voorbereiden op dreigingen zoals grote branden, verstoringen of ongelukken bij grootschalige evenementen, terrorisme, pandemie of nucleaire ongevallen. Ook kan er beter en meer multidisciplinair geoefend en samengewerkt worden, omdat het verantwoordelijke bestuur een samenhangend beleid voor alle hulpverleningsdiensten vaststelt.</p> <p>Daarom is ook een regionale brandweer wettelijk verplicht.</p> <p>Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweezorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambitie van de Veiligheidsregio, zijnde een realistische zorgniveau, sluit aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.</p>				
Risiko's financieel/ beleidsmatig	De risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio.				
Ontwikkelingen	<p>De invulling van de toekomstige brandweezorg staat op de agenda. Veranderingen in de samenleving, nieuwe wetgeving zoals de Omgevingswet, toename van eisen van hogerhand, maar ook interne zaken zoals vergrijzing van het personeel en een hoog ziekteverzuim hebben consequenties voor de invulling van de taken en de daarvoor benodigde financiële middelen. De eerste verkenning hiervoor is in 2019 opgestart. In 2022 moet dit leiden tot een fundamentele heroriëntatie op de brandweezorg.</p> <p>Vooruitlopend op de uitkomsten daarvan is besloten om de gemeentelijke bijdragen te verhogen om de brandweezorg de komende jaren op orde te brengen en te houden.</p> <p>Vanaf 2020 wordt gefaseerd een nieuwe kostenverdeelsleutel ingevoerd, Voor Brunssum heeft doorvoering een licht financieel voordeel.</p>				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	7.889.083	9.426.387	43.461.489	43.509.451	1.052.677
	GGD Zuid - Limburg, programma 2				
Visie	De GGD Zuid-Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving. De GGD				

	doet dit namens de gemeenten die de taak hebben om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen.
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit WMO, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR en sociaal medische advisering.
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 GGD: € 591.851 (product 710001/443302,443820) Bijdrage Veilig Thuis € 291.517 (product 681001/443820) TOTAAL, GGD inclusief VT: € 883.368
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein "Wij zijn Brunssum" en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de Trendbreuk centraal. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt : geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent. Landelijke wordt een breed pakket van maatregelen ingezet. De meldcode is aangescherpt, om duurzaam veiligheid te bieden blijft VT langere betrokken bij een casus.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien de GGD ZL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen, komt dit ten laste van de Zuid-Limburgse Gemeenten. Eind 2016 is het nieuwe regionale gezondheidsbeleid vastgesteld, conform het reeds gekozen toekomstscenario waarin de financiële en inhoudelijke kaders vastgesteld zijn. Het gekozen scenario 3 gaat uit van behoud van het huidig budget, met mogelijke additionele financiering als de gemeenten meer diensten/extra taken bij de GGD beleggen. Het uitgangspunt is een partnerschap tussen de gemeenten en de GGD met een mogelijkheid voor gefaseerd meegroeien met ontwikkelingen (o.a. in sociaal domein) binnen strakke regie. De begroting van de GGD voor 2020 wordt in de tweede helft van 2019 nader bepaald. Om aan de begrotingscyclus van de gemeenten te kunnen voldoen is nu uitgegaan van de continuering van de huidige dienstverlening. De GGD ZL vraagt voor een realistisch begroting voor Veilig Thuis. Ten gevolge van het in de vorige periode gekozen scenario 3 is er

	<p>sprake van een jaarlijks structureel tekort omdat de begroting niet aansluit bij de realiteit. Door de aanscherping van de meldcode wordt daarop een toename van meldingen verwacht waarvoor niet wordt gecompenseerd door het Rijk. Het verplicht langere betrokkenheid blijven bij een casus door VT leidt eveneens tot meerkosten. Voor de samenvoeging van de jeugdgezondheidszorg voor tot 4 jarigen en de gezondheidszorg voor 4 t/m18 jarige samen te voegen vindt voor 2020 geen begrotingswijziging plaats. De taken zullen binnen het reeds begrote budget worden uitgevoerd. Het basispakket zal in 2019 worden samengesteld.</p>				
Ontwikkelingen	<p>In de beleidsperiode 2020-2023 starten de GGD, de gemeenten en de regionale partners met het implementeren van een onderdeel van de Trendbreuk, namelijk de Kansrijke Start.</p> <p>In januari 2020 zijn de 3 organisaties belast met de gezondheidszorg van de 0 tot 4 jarigen samengevoegd met de gezondheidszorg voor 4 t/m 18 jarigen in één jeugdgezondheidszorg (1JGZ). De aanscherping van de meldcode en de langere betrokkenheid bij de casussen zijn landelijk bepaald. Voor het lokale veld heeft dit ook consequenties. De exacte impact is nog niet te overzien.</p> <p>Voor 2021 is een landelijke actieprogramma gepland met daarbij een regionale aanpak. Het actieprogramma richt zich op het stoppen en duurzaam oplossen van geweld met daarbij extra aandacht voor specifieke doelgroepen.</p>				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	3.561.461	2.806.069	22.790.900	26.651.854	-558.894
	Kredietbank Limburg, programma 2				
Visie	<p>Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).</p>				
Doel/openbaar belang	<p>De GR KBL heeft tot doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van Schuldhulpverlening; b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening. 				

Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 256.167; incl. € 73.958 resultaat 2018. (prod.671005, 443301)
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie binnen het sociale domein 'Op Eigen Kracht'.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie, een directeurenoverleg KBL en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. Voor 2019 is rekening gehouden met een extra bijdrage aan deze post. Met instemming van het bestuur heeft KBL de rentepercentages voor de leningen (uitgezonderd de saneringskredieten) verlaagt naar 2%. Het verschil in rente- inkomsten wordt gecompenseerd door de aangesloten gemeenten.
Ontwikkelingen	Schuldhulpverlening krijgt een steeds meer integraal karakter.; er is niet alleen aandacht voor het oplossen van het schuldenprobleem, maar ook voor de omstandigheden waaronder de schulden zijn ontstaan. Met het programma: KBL 2.0; 'Anders denken en Anders doen op weg naar 2020' is haar visienota gepresenteerd aan de aangesloten gemeenten. KBL wil toe naar het meten van output en het sturen op resultaten zoals succesvol afgeronde trajecten, voorkomen van uitval, voorkomen van terugval in plaats van het sec maken van procesafspraken. Dat betekent ook dat er een alternatief komt voor de dienstverleningsovereenkomsten zoals we deze t/m 2018 hanteerden. De KBL is binnen onze gemeente gepositioneerd als 2e lijns aanbieder van schuldhulpverlening, waarbij de KBL vanaf 1 januari 2014 tevens is aangemerkt als voorliggende voorziening budgetbeheer. De KBL werkt daartoe nauw samen met ons lokale maatschappelijk werk bij het CMWW. KBL werkt samen met de gemeente, ISD BOL, CMWW en Beter Burens aan een integrale klantbenadering. Via de methodiek Mobility Mentoring®, die in 2018 is geïmplementeerd, dragen we gezamenlijk bij aan een succesvol traject naar zelfredzaamheid van klanten op diverse leefgebieden. Dus ook op het gebied van schulden.

	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	0	0	11.983.406	11.641.999	0
	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg, programma 2				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).				
Doel/openbaar belang	<p>Het Werkvoorzieningschap heeft tot doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. 2. Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving. 				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 10.100.603; incl. € -127.246 resultaat 2018 (prod. 640001, 441200/443300).				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 10 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, bovenop de ontvangen rijks-subsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL.				
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW-ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW medewerkers van de 11				

	<p>deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Met het oog op de uitstroom van WSW-ers (o.a. pensioen) ligt het lopende jaar de nadruk op de verdere aansluiting tussen de organisatie en uitvoering van beschermt werk (SW) en de lokaal aanwezige infrastructuur. Het gemeenteraad van de fuserende gemeenten Nuth, Onderbanken en Schinnen (Beekdaelen) heeft besloten dat de Sw medewerkers uit voormalig Schinnen werkzaam blijven bij de SW organisatie van de regio Sittard- Geleen.</p>				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	1.302.000	771.000	10.425.000	11.027.000	553.000
	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), programma 3				
Visie	De gemeente neemt deel aan de GR omdat voor de gemeente een wettelijke inzamelplicht van afval geldt en de gemeente zelf niet meer inzamelt.				
Doel/openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, beheer en exploitatie van milieuparken, beheer en exploitatie van straatvoorzieningen ten behoeve van de samenwerkende gemeenten.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 2.101.687 (prod. 730001, 438205); incl. € - 60.255 overschot 2018				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd het afval op zo goed mogelijke milieuverantwoorde manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.				
Ontwikkelingen	<p>Ingaande 2018 is het Afvalbeheerplan STAP 2 in uitvoering genomen en wordt het restafval nog slechts 1 x per 4 weken wordt opgehaald. In de hoogbouw is ook het gescheiden aanbieden van Gft mogelijk gemaakt. Dit beleid wordt voornamelijk bestendig en conform heeft ook in 2019 de huisvuilinzameling plaatsgevonden.</p> <p>Inwoners van Brunssum kunnen 2 x per jaar restafval gratis aanbieden op het milieupark Brunssum.</p> <p>De kosten voor afvalverwerking blijken door factoren buiten de invloedssfeer van Rd4 (belastingen, brandstof, economie) toe te nemen.</p>				

	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	2.501.817	2.750.819	32.860.293	40.621.861	637.061
	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, progr. 2				
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.				
Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 12.002 (prod.681000)				
Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's. Geen				
Ontwikkelingen	ADV zet zich in 2019 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Een van de manieren is d.m.v. de Virtual Reality Experience mensen laten ervaren hoe het is om ongelijk behandeld te worden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	180.636	208.461	79.699	25.879	27.825
	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Beekdaelen, Landgraaf, programma 2				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Beekdaelen Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.				

Doel/openbaar belang	<p>De ISD BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van</p> <p>a. de Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen.</p> <p>b. de uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein.</p> <p>c. het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.</p>
Financieel belang	De uitvoeringskosten ISD BOL 2019 € 2..863.832 (prod.630003, 441200) incl. € 49.378 saldo afrekening 2018; Doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ: € 12.602.271
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD BOL is een van onze uitvoeringpartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners -op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.
Risico's financieel/ beleidsmatig	ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de drie BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting.
Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft in december 2018 een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2019 -2022. Dienstverlening aan 'de poort' en aan de niet-ontwikkelbare doelgroep worden in de komende jaren belangrijke taken. Gezien de populatie klanten is het mobiliseren en ontwikkelen van

	voldoende arbeidspotentieel een speerpunt. ISD BOL is hiertoe een belangrijke schakel in de keten rondom participatie. Daarnaast blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid belangrijke taken. De ontwikkeling en vorming van de gemeente Beekdaelen wordt op de voet gevolgd vanwege de verwachte uittreding van gemeente Onderbanken uit ISD BOL.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	0	0	6.064.008	6.154.807	0
	GR Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg, programma 9.				
Visie	De gemeente is bij wet verplicht om minimaal de uitvoering van de basistaken (zwaardere milieutaken op gebied van vergunningverlening, bodem en toezicht bedrijven) onder te brengen in een regionale uitvoeringsdienst. De gemeenten van Zuid-Limburg en de provincie hebben gekozen voor de schaal van Zuid-Limburg voor zo'n uitvoeringsdienst. Brunssum heeft besloten alleen de basistaken in te brengen.				
Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019: € 69.323 (prod. 740001, 441200)				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de uren afname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Het Rijk verplicht gemeenten en provincies op het terrein van de Wabotaken samen te werken binnen een omgevingsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling. De samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken. Voor de overige specialistische milieu en Wabotaken is dat optioneel. De achterliggende gedachte voor een RUD is dat het door het Rijk voorgestane kwaliteitsniveau (kwaliteitscriteria) van uitvoering van de basistaken, alleen door regionale samenwerking in zo'n omgevingsdienst kan worden bereikt. Bij de start van de samenwerking heeft Brunssum ervoor gekozen om de samenwerking te beperken tot de verplichte basistaken en voor wat betreft de overige taken -thuis-taken- de wettelijke ontwikkelingen met betrekking tot de vereiste kwaliteitscriteria af te wachten				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er geen risico's; de RUD heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de RUD verricht alleen uitvoeringstaken.				

	Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.				
Ontwikkelingen	Net als de gemeenten is de RUD Zuid-Limburg voorbereidingen aan het treffen voor het uitvoeren van een implementatietraject om haar werkprocessen Omgevingswet-bestendig te maken.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	2.157.003	1.633.588	1.206.559	4.168.258	491.336
	Lichte GR beheer afvalwaterketen tussen gemeente Brunssum en Waterschapsbedrijf Limburg, progr. 3				
Visie	Duurzaam inrichten en beheren van de afvalwaterketen.				
Doel/openbaar belang	Oogmerk van de samenwerking is het duurzaam inrichten en beheren van de afvalwaterketen tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.				
Financieel belang	<p>Werkelijke bijdrage 2019 voor onderhoud pompen en gemalen volgens contract ± € 10.000,- (prod. 720002), calamiteiten alsmede incidenteel onderhoud worden op factuurbasis afgerekend, kosten zijn variabel.</p> <p>Werkelijke bijdrage 2019 voor onderhoud IBA's volgens contract ± € 2.000,-(prod. 720004), calamiteiten alsmede incidenteel onderhoud worden op factuurbasis afgerekend, kosten zijn variabel.</p> <p>Werkelijke bijdrage 2019 voor onderhoud BBB Molenvaart volgens contract € 11.000,- (prod. 720002), incidenteel onderhoud alsmede stortkosten worden op factuurbasis afgerekend, kosten zijn variabel.</p>				
Vestigingsplaats	Roermond				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiger in AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van menskracht.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het watersysteem.				
Ontwikkelingen	In 2017 is tevens een samenwerkingsovereenkomst met het Waterschapsbedrijf Limburg aangegaan inzake "Samenwerking in de Afvalwaterketen", meer specifiek voor het onderwerp 'MMR' (Meten, Monitoren, Rekeningen) Het onderwerp MMR betreft een pilot welke eind 2019 wordt afgerond. In 2020 zal dit onderwerp structureel met het WBL worden gecontinueerd, kosten zijn evenwel nog niet bekend.				

	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	Gr maakt onderdeel uit	Van Waterschaps bedrijf.			
	Lichte GR Parkstad-IT (PIT), programma 1				
Visie	PIT biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.				
Doel/openbaar belang	Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIG). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 is € 746.170 (041112/441200)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	Op bestuurlijk niveau via het deelnemersoverleg waarin bestuurders en directeuren bedrijfsvoering/gemeentesecretaris zijn vertegenwoordigd. Tactisch en operationele aansturing via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van de deelnemers zijn vertegenwoordigd.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De bijdrage van PIT heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> - Het borgen van continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht door beperking van organisatorische kwetsbaarheid; - borgen van de kwaliteit van processen; waardoor de gemeente beter kan functioneren; - realiseren van besparingen door schaalvoordelen en gezamenlijke inkoop. 				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het voordeel van uniformiteit kan in het geval van afwijkende eisen en wensen t.o.v. andere deelnemers van de GR leiden tot een hogere kostenpost als gevolg van maatwerk. Het kan voorkomen dat in die gevallen compromissen gesloten moeten worden. Door de financiële constructie van de GR zijn de effecten van het sturen op kostenparameters (werkplekken, gebruikers, opslag en infrastructuur) minder zichtbaar. De deelnemers hebben besloten om de kostenverdeling te herzien zodat er sprake is van een verdeling zonder ongewenste neveneffecten en de mogelijk om de sturen op de hoogte van de bijdrage via de kosten parameters. De nieuwe kostenstructuur zal een effect hebben voor de bijdrage van de gemeente Brunssum. De bijdrage zal de komende jaren gaan stijgen. De eerste 2 jaar is er nog sprake van een compensatie. Een objectieve derde partij heeft de				

	marktconformiteit van de nieuwe kostenstructuur getoetst. Deze partij kwam tot de conclusie dat de prijsstelling en de dienstverlening van Parkstad-IT 7,9% onder de markt laag. Dus goedkoper en meer ontzorging dan de reguliere markt.				
Ontwikkelingen	<p>In 2019 hebben de onder andere de volgende ontwikkelingen een rol gespeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe kostenstructuur en toetsing op marktconformiteit Parkstad-IT - Implementatie nieuwe licentiestructuur (MicroSoft) o.b.v. VNG standaarden inzake kantoorautomatisering en besturingsystemen - Certificering op het gebied van Informatiebeveiliging & Privacy - Voortgang transitie technisch (applicatie) beheer van Brunssum naar Parkstad-IT - Start onderbrengen diensten op het gebied van telefonie en repro-apparatuur bij Parkstad-IT - Definitieve annulering overheveling Parkstad-IT naar Shared Service Center Parkstad Limburg (SSC-ZL) 				
Vormt een afdeling van de gemeente Heerlen. Een apart jaarverslag is niet voorhanden.	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, progr. 2					
Visie	<p>Om meer ruimte in de samenwerking voor de deelnemende gemeenten te creëren is er een nieuwe centrumregeling Jeugdhulp Zuid-Limburg in voorbereiding die in 2019 van kracht is gegaan Maastricht fungeert hierbij als centrumgemeente. Met ingang van deze regeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief pakket voor met name ambulante jeugdhulp (Brunssum koopt dit sinds 2017 reeds zelf in). Via een nog vast te stellen SLA (Service Level Agreement) wordt de kwaliteit van dienstverlening vastgesteld. In 2020 wordt de aanbesteding Verblijf voorbereid. Per 1-1-2021 gaat deze aanbesteding in. De (strategische) keuzes die gemaakt worden hebben effect op de ambulante jeugdhulp voor Brunssum. Het is daarom belangrijk dat Brunssum participeert in de werkgroep die de aanbesteding voorbereidt.</p>				
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 3.188.029 (prod. 672010/443852/443853/443856)				

Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiger in AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wil regie houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel).				
Ontwikkelingen	In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Brunssum koopt sinds 2017 de lichtere vormen (ambulant) zelf in .				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	Stelt zelf geen balans op				
	GR Omnibuzz, programma 2				
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.				
Doel/openbaar belang	Ervor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 incl. verrekening eigen bijdragen € 613.317; incl. € -7.157 resultaat 2018 (prod. 660003, 434318/660004, 838206)				
Vestigingsplaats	Sittard				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend coördinatorenoverleg.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Draagt bij aan "op eigen kracht".				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De bijdrage aan Omnibuzz bestaat uit twee componenten: de organisatiekosten van Omnibuzz en de werkelijke vervoerskosten (fluctueert). Op de totale kosten wordt een indexering gehanteerd. De omvang van het klantenbestand en het daadwerkelijk gebruik van het vervoer zijn van invloed op de jaarlijkse kostprijs. De afgelopen driejaren zijn de vervoerskosten (het aantal ritten) sterk toegenomen. Hiervoor zijn, in combinatie met de beheersing van de stijgende kosten				

	van de bedrijfsvoering, beheersmaatregelen ontwikkeld. Hierdoor moet Omnibuzz 'in control' komen waardoor grote financiële bijstellingen gedurende een boekjaar worden voorkomen.				
Ontwikkelingen	De gemeente Brunssum is sinds eind 2016 tot Omnibuzz toegetreden. Zowel in 2016, 2017 als in 2018 is een herziene begroting vastgesteld. Een aantal beheersmaatregelen zijn ontwikkeld en worden geïmplementeerd. De berekeningssystematiek van de kosten wordt heroverwogen en nader uitgewerkt. Het Omnibuzz vervoer is opnieuw, ingaande 2020, aanbesteed. De nieuwe aanbesteding zal, samen met een verhoogde NEA indexering, in 2020 leiden tot hogere kosten. De gemeenschappelijke regeling wordt met ingang van 2020 gewijzigd. Daarin is opgenomen dat een eventuele instroom van andere vervoersstromen op basis van maatwerk (op verzoek van een deelnemende gemeente) kan plaatsvinden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	2.005.580	1.483.283	1.138.539	2.861.645	179.163
	Stichting Meander Groep Zuid-Limburg, programma 2				
Visie	Het is een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om JGZ 0- 4 jaar te realiseren binnen de gemeente. In de visie van de Gemeente Brunssum moeten alle kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien.				
Doel/openbaar belang	Meander JGZ verzorgt de jeugdgezondheidszorg van 0-4 jarigen in de regio Parkstad Limburg.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019: € 392.004 voor het uniforme (wettelijk verplichte) deel, incl. kraamzorg (prod.710004/443820-443821)				
Vestigingsplaats	Landgraaf				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De aanpak van de Jeugdgezondheidszorg 0-4 past in de integrale aanpak van alle partners rondom het jonge kind. Ook het gemeentelijk toegangsteam Jeugd is hierbij –waar nodig- bij betrokken, evenals de peuteropvang en de kinderopvang.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiering van de wettelijke taken op grond van de Wet Publieke Gezondheid (basistakenpakket) voor de doelgroep 0-4 jaar was op basis van de oorspronkelijke ramingen in de meerjarenbegroting niet toereikend. In de meerjarenbegroting is dit vanaf 2018 opgehoogd.				
Ontwikkelingen	Meander JGZ 0-4 jaar is nauw betrokken bij het VVE-aanbod door het CMWW. Verder wordt gewerkt aan een nauwe samenwerking tussen de organisaties Jeugdgezondheidszorg in Zuid-Limburg, waaronder Meander JGZ 0-4 en de GGD Zuid-Limburg. Er is een traject in gang gezet om per				

	1/1/2020 te komen tot één JGZ voor kinderen van 0-18 jaar, waarbij de vier JGZ-organisaties in Zuid-Limburg worden samengevoegd.				
Onderdeel JGZ is opgenomen in totale jaarcijfers van Meander	Eigen Vermogen 1-1-2018 (totaal Meander)	Eigen Vermogen 31-12-2018 (totaal Meander)	Vreemd vermogen 1-1-2018 (totaal Meander)	Vreemd vermogen 31-12-2018 (tot. Meander)	Financiële resultaat 2018 (totaal Meander)
	33,8 mln.	46,2 mln.	76,2 mln.	70,1 mln.	12,4 mln.
	Stichting Dierenbescherming Limburg, progr. 1				
Visie	De gemeente heeft een wettelijke taak om zwerfdieren waarvan een eigenaar vermoed wordt op te vangen.				
Doel/openbaar belang	De Dierenbescherming heeft de wettelijke taak van de aangesloten gemeenten overgenomen middels een afgesloten contract.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 18.794 exclusief BTW (prod.120003/443800)				
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen				
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit betreft de wettelijke taak betreffende de opvang van zwerfdieren.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Uiterlijk 01-01-2017 zou de wederzijdse samenwerking met de Dierenbescherming en de 10 aangesloten gemeenten uit de regio (Parkstad, Vaals en Gulpen-Wittem) geëvalueerd dienen te worden. Naar aanleiding hiervan zijn partijen bijeengekomen voor overleg over de wijze waarop de wederzijdse samenwerking vanaf 2017 gestalte dient te krijgen en eventuele wijzigingen die hiertoe benodigd zijn in de dienstverlening van de Dierenbescherming of deze overeenkomst. DB heeft beloofd om een en ander uit te werken. We zijn nog steeds in afwachting van een voorstel van de DB over de verdere aanpassing in de samenwerkingsovereenkomst of het beoordelen van een geheel nieuwe opzet van de samenwerkingsovereenkomst. In afwachting van een voorstel van de DB blijven de afspraken gelden van Samenwerkingsovereenkomst uit 2012.				
Ontwikkelingen	De verwachting is dat de Dierenbescherming zal trachten de bijdragen per opgevangen dier en de vaste bijdrage per inwoner te verhogen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	5.352.382	5.389.833	605.723	449.898 (*)	-276.297

	(*) gift van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren ter aflossing van de rekening courant verhouding ad. € 313.748 (kwijschelding schuld stg. DB Limburg aan de NVBD)				
	Bureau Voortijdig School Verlaten Parkstad Limburg, progr. 2				
Visie	Bureau VSV vervult de wettelijke taken in het kader van de leerplichtwet en de wet regionale meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (VSV) voor de gemeenten in Parkstad Limburg met als doel dat leerlingen naar school gaan en hun schoolloopbaan afsluiten met een startkwalificatie.				
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en het aantal voortijdig schoolverlaters wordt terug gedrongen.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 125.414 (prod. 430006/441203).				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Wethouders onderwijs in de regio Parkstad Limburg vormen de Stuurgroep. De inhoud ligt vast in een Regionale Bestuursovereenkomst.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De (preventieve) aanpak van bureau VSV past in het beleid m.b.t. de doorlopende leerlijn en het doel om iedere jongere met een startkwalificatie het onderwijs te doen verlaten en daarmee de kans op een baan te vergroten.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er is enerzijds sprake van minder leerlingen; anderzijds is er sprake van een verzwaring van de problematiek rondom jongeren die daardoor verzuimen van school.				
Ontwikkelingen	Bureau VSV heeft in 2015 samen met de Parkstad-gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst voorbereid. Uitgangspunt hierbij is dat meer preventief gewerkt wordt. De overeenkomst is in 2016 ingegaan. Op grond van deze nieuwe overeenkomst wordt de opgebouwde reserve bij bureau VSV afgebouwd en t.b.v. de gemeenten (naar rato van het aantal leerlingen) in de periode 2016-2020 ingezet, deels ter afdekking van de hogere lasten vanwege de meer preventieve aanpak op scholen en de samenwerking met partners. Vanaf 2018 is in de gemeentebegroting de hogere eigen bijdrage voor bureau VSV verwerkt.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	Valt onder gemeente Heerlen				

	Stichting CMWW, progr. 2				
Visie	CMWW voert voor de Gemeente Brunssum het maatschappelijk werk, welzijnswerk, schuldhulpverlening, sociaal cultureel werk, ouderenwerk en peuteropvang uit.				
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 2.259.912 (prod.430001,441201; 612033,41201)				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Brunssum streeft naar zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij onze inwoners zelfstandig zijn, denken actief mee over hun leefomgeving en geven deze mede vorm. Het CMWW draagt hieraan bij. Het CMWW werkt middels de Sociale Netwerkstrategie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Daarnaast werkt het CMWW met veel vrijwilligers en organiseren ze samen met vrijwilligers en burgers activiteiten om de sociale samenhang te activeren. Het CMWW draagt dan ook in brede zin bij aan het programma.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er geen risico's, het definitieve subsidiebedrag is nooit hoger dan het bedrag in de begroting.				
Ontwikkelingen	CMWW is een belangrijke partij in relatie tot het sociaal domein. Het CMWW bedient burgers uit alle leeftijdsgroepen (van peuterspeelzaal tot ouderenwerk) en hun werkveld bevindt zich letterlijk dichtbij de burgers van Brunssum. Zij nemen dan ook een belangrijke positie in bij het versterken van de eigen kracht van burgers zodat uiteindelijk het beroep op zwaardere en daarmee duurdere professionele zorg kan afnemen. Maatschappelijk- en welzijnswerk is een belangrijke verbindende factor om sociale samenhang, de civil society, te bevorderen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	491.449	582.975	1.375.337	1.536.346	91.526
	St. Openbare Bibliotheek Brunssum, programma 3				
Visie	Een volwaardige bibliotheek die een betekenisvolle rol heeft in het toegankelijk maken van informatie en kennis, die burgers in staat stelt bewust en actief te participeren in de samenleving en die burgers stimuleert zich te blijven ontwikkelen.				
Doel/openbaar belang	Uitvoeren van de e5 kernfuncties van de bibliotheek, namelijk: Ter beschikking stellen van kennis en informatie - Organiseren van ontmoeting en debat				

	<ul style="list-style-type: none"> - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur - Laten kennis maken met kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers 				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 521.101 (prod.560001,441201) incl. € 27.857 extra subsidie (conform Raadsbesluit)				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	<ul style="list-style-type: none"> - Een kennis- en informatieloket - Aanpak onderwijsachterstanden - Aanpak laaggeletterdheid - Een sociale ontmoetingsplaats - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur, kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers 				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: Mede door teruglopende subsidies heeft de St. Openbare Bibliotheek Brunssum de afgelopen jaren negatieve resultaten gehad. Dit heeft de solvabiliteit en liquiditeit van de stichting verslechterd.				
Ontwikkelingen	Op basis van het raadsbesluit in mei 2019 wordt gekoerst op een fusie van de bibliotheken Brunssum en Kerkrade om een volwaardige bibliotheek in Brunssum te behouden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	69.022	36.436	87.221	53.706	-9.621
	St. SMK, progr. 3				
Visie	Muziek- en dansonderwijs draagt bij aan culturele evenementen, verenigingen en ontplooiing van inwoners in de gemeente Brunssum.				
Doel/openbaar belang	Professioneel muziek- en dansonderwijs in de gemeente Brunssum.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 310.271 (prod. 530001, 441201)				
Vestigingsplaats	Kerkrade				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Muziekonderwijs draagt bij aan de kwaliteit van het (muzikale) verenigingsleven en culturele evenementen. Muzikale vorming heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van jongeren				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: mede door teruglopende subsidies heeft Stichting SMK de afgelopen jaren de algemene reserve fors moeten aanspreken.				

	De Raad heeft daarom de structurele bezuiniging van € 25.000,- per 1-1-2019 teruggedraaid.				
Ontwikkelingen	SMK ontwikkelt samen met Movare het project “Meer harmonie in de samenleving”. Hiermee wordt fasegewijs duurzaam muziekonderwijs ingevoerd in alle klassen van alle basisscholen in Brunssum, Landgraaf en Kerkrade. Start pilotfase is 1-1-2020.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	564.469	553.014	575.744	600.176	-11.455
	Betere Buren BV, programma 2				
Visie	Medewerkers van Betere Buren werken voor hun wijk en in hun wijk en werken ondertussen aan hun eigen ontwikkeling.				
Doel/openbaar belang	Betere Buren is een mens ontwikkelbedrijf dat zichzelf tot doel stelt te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zich zodanig ontwikkelen dat de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt verkleind wordt.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 409.391: bijdrage exploitatietekort € 44.391, bijdrage professionalisering € 165.000 en kosten groenploegen € 200.000 (prod. 650003, 438103); excl. WMO & re-integratie taken				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren is gepositioneerd als integrale uitvoeringschakel. Zo voorziet Betere Buren in diensten van de WMO, zoals bijvoorbeeld de was- en strijkservice, de scootmobiel pool en de mantelzorgondersteuning. Anderzijds dragen medewerkers bij aan het onderhoud van het openbaar groen en grijs binnen de gemeente, terwijl zij werken aan hun eigen ontwikkeling. Betere Buren werkt ‘ontschot’; er zijn zowel medewerkers die werken aan hun ontwikkeltraject op basis van de Participatiewet en SW-medewerkers.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (min. 80% van de omzet) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder inbesteden bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten.				
Ontwikkelingen	Betere Buren is strakker gepositioneerd als schakel in het in- door- en uitstroomproces voor toeleiding naar werk. Nagenoeg iedere klant die ontwikkeling kan doormaken wordt aangemeld voor een (praktijk)diagnose, uitzondering zijn alleen nog de nieuwe klanten die werkfit zijn en direct opgepakt worden door het Uitstroomteam Brunssum of klanten die niet in staat zijn om te participeren.				

	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	41.773	48.720	476.332	152.857	6.947
	IBA Parkstad BV, programma 4				
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kent middels een Internationale Bau-Ausstellung in Parkstad in het presentatiejaar 2020.				
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2020 gereed zijn (of in uitvoering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2020 tentoongesteld.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 bedraagt € 362.880 (product 310007, 441200)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurversterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een hoger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dynamisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeentelijke bijdrage voor de duur van het project is contractueel vastgelegd.				
Ontwikkelingen	<p>IBA heeft na circa twee jaar de voorbereidingsfase afgesloten en heeft medio juni 2016 -na selectie van de ingediende projectvoorstellen- haar definitieve uitvoeringsprogramma gepresenteerd met in totaal 50 IBA-projecten. In het uitvoeringsprogramma IBA Parkstad (juli 2016) is een achttal Brunssumse projecten opgenomen. Voor deze projecten wordt gestuurd op realisering en expositie in 2020.</p> <p>Een aantal hiervan is niet meer actueel (Emma Safety Footwear, NATO & omgeving Brunssummerheide (aanpak omgeving Rimburgerweg) en NWW.</p> <p>Er wordt momenteel in samenwerking met IBA en andere stakeholders gewerkt aan de projecten Treebeek in Beweging (ontwerp openbare ruimte), Clemensdomein en het Open Lucht Theater en LeisureLane</p>				

	(planvorming en ontwerp). Hiervoor zijn project-subsidiemiddelen bij IBA gereserveerd.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	1.008.839	548.189	394.869	347.942	-460.650
	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, programma 2				
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 954.970: incl. € -143.354 resultaat 2018 (prod. 640002/443300)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doet WSP Parkstad door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers van WSP Parkstad participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de couleur locale. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.				
Risico's financieel/beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm.				
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In 2019 al WSP zich verder professionaliseren en automatiseren ten gunste van de uitstroom van klanten op een duurzame, passende werkplek. In				

	2019 is de directiefunctie opnieuw ingevuld. In lijn met het beleidsuitgangspunt 'Van binnen naar buiten', worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	€ 0	€ 1.185.000	€ 0	€ 8.436.000	€ 1.185.000
	Bank Nederlandse Gemeenten NV, programma 5				
Visie/Doel/openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.				
Financieel belang	Ontvangen dividend in 2019 (over 2018) € 246.975 (prod. 050003/852002)				
Vestigingsplaats	Den Haag				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. Het dividendpercentage is 50% van de winst.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	4.687 mln.	4.991 mln.	135.041 mln.	132.518 mln.	337 mln.
	Enes BV, programma 5				
Visie/Doel/openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.				
Financieel belang	Ontvangen netto dividend in 2019 (over 2018) € 291.225 realisatie (prod. 050003/852001)				
Vestigingsplaats	Zwolle				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging				
Op welke wijze wordt bijgedragen	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.				

aan het programma?					
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	€ 3.808 mln.	€ 4.024 mln.	€ 3.860 mln.	€ 3.691 mln.	319 mln.
	NV Reinigingsdiensten Rd4, programma 3				
Visie	In de NV nemen we deel, omdat we ons materieel bij opheffing van de eigen dienst hebben overgeheveld naar de NV Rd4.				
Doel/openbaar belang	Het op commerciële basis aanbieden van diensten tegen marktconforme tarieven op het gebied van bedrijfsafvalstoffen. Aan gemeenten wordt het "pluspakket" aangeboden, waarbij een goede balans tussen kosten en serviceniveau als doelstelling geldt.				
Financieel belang	Ontvangen netto dividend over het jaar 2018 ad € 20.686 (050003,852001)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bedrijven worden met concurrerende offertes verleid om werkzaamheden door de NV Rd4 te laten uitvoeren. Ook wordt op commerciële basis het "pluspakket" (o.a. gladheidsbestrijding, straatreiniging) aangeboden aan gemeenten. De jaarlijkse winstuitkering wordt toegevoegd aan de algemene middelen van onze gemeente.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. In 2019 hebben geen grote veranderingen plaats gevonden. Wel is in 2019 het ruimen van zwerfafval bij ondergrondse clusters aan het pakket toegevoegd.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	782.169	808.078	11.875.872	585.968	213.857
	WML, Waterleiding-maatschappij Limburg NV, progr. 5				
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg				
Financieel belang	Er wordt geen dividend uitgekeerd.				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				

Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Eventueel dividend zou worden ingezet als algemene middelen. Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	203,2 mln.	209,4 mln.	377,2 mln.	385,0 mln.	6,2 mln.
	Nazorg Limburg BV, programma 3				
Visie	Nazorg Limburg kan gemeenten helpen met het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties.				
Doel/openbaar belang	Nazorg van 7 voormalige stortlocaties in Limburg				
Financieel belang	Werkelijke bijdrage 2019 € 7.117 (prod.730001-438205)				
Vestigingsplaats	Beek				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma	Door middel van advies en het verstrekken van een financiële bijdrage worden nadelige milieugevolgen zoveel als mogelijk opgevangen.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico's te dekken.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. In 2019 hebben geen veranderingen plaats gevonden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 1-1-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Financiële resultaat 2018
	3.852.237	1.890.307	27.426.317	28.065.966	- 1.961.930

Paragraaf 7 Grondbeleid

INLEIDING

In deze paragraaf wordt het grondbeleid over 2019 toegelicht. De nadruk ligt daarbij op verslaglegging over het afgelopen jaar en een doorkijk op de korte termijn.

De informatie in de paragraaf maakt onderdeel van het begrotingsprogramma 10 (Economie en toerisme) en begrotingsprogramma 11 Volkshuisvesting en RO.

Met de exploitatie van gronden wordt bijgedragen aan de visie op de stad en de doelstelling tot het verbeteren van het vestigings- en ondernemingsklimaat. De centrale ambitie hierbij is een aantrekkelijke leefomgeving en een goede bereikbaarheid van voorzieningen met aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijfsleven. Dit is vertaald in de Structuurvisie Brunssum 2025.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN: GRONDBELEID IN BRUNSSUM

Het grondbeleid was vastgelegd in de Evaluatienota Grondbeleid Gemeente Brunssum uit 2009. In maart 2019 is een nieuwe nota grondbeleid voor de periode 2019 – 2022 (verseonnr. 856443) vastgesteld.

In deze nieuwe nota is vastgelegd dat de gemeente Brunssum de komende beleidsperiode een situationeel grondbeleid voert: per geval wordt de afweging gemaakt of de gemeente het initiatief bij de markt laat en een faciliterende/kader stellende rol inneemt of dat de gemeente actief ingrijpt op de grondmarkt en op die wijze de ruimtelijke doelstellingen wil bereiken. Dit hangt af van de ambities van de gemeente, de houding van de markt ten opzichte van de betreffende ontwikkeling, grondposities en de risico's die met een ontwikkeling gepaard gaan.

Via het grondbeleid kan de gemeente Brunssum mede sturing geven aan het grondgebruik. Hiervoor zijn financiële middelen nodig die binnen het grondbedrijf gegeneerd dienen te worden. Met deze paragraaf grondbeleid wordt inzicht verschaffen in de (financiële) positie van het grondbedrijf alsmede in de te verwachten resultaten. Voor de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN GRONDEXPLOITATIES

Binnen de Gemeente Brunssum vindt 2x per jaar een actualisatie plaats van alle lopende grondexploitatiecomplexen, bij de jaarrekening en bij de begroting.

Bij de actualisatie in het kader van de jaarrekening worden in de exploitaties:

- de kosten en opbrengsten over het afgelopen jaar verwerkt;
- eventuele aanpassingen aan het kostenstijgingspercentage opbrengstenstijgingspercentage;
- daarnaast wordt de fasering van de nog te maken kosten en opbrengsten tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast.

Het totale resultaat op netto contante waarde (oftewel de huidige waarde) is het saldo van de positieve en negatieve resultaten van alle grondexploitatieprojecten.

Rapportage Meerjaren Prognose Grondexploitaties

De cijfers die in deze paragraaf grondbeleid worden vermeld zijn eveneens toegelicht in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG). In dit MPG worden de ontwikkelingen op portefeuilleniveau en projectniveau toegelicht en de belangrijkste verschillen ten opzichte van het vorig jaar verklaard.

Winst en verliesnemingen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV) schrijft voor dat geprognosticeerde verliezen op grondexploitaties direct moeten worden genomen door het vormen van een verliesvoorziening ter hoogte van het begrote tekort. Zie hiervoor het kopje 'Reserves en voorzieningen verwachte tekorten grondexploitaties'.

Bij winstgevende exploitaties wordt winst genomen bij het afsluiten van het project, maar volgens de regels van het BBV, ook tussentijds indien voldoende zekerheid bestaat over de winst (zie hiervoor het kopje 'Winstnemingen').

Toelichting financiële mutaties grondexploitaties

	Boekwaarde 1-1-2019	Mutaties 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Begroot 2020-ev	Eindwaarde	CW per 1-1-2020	
Masterplan Treebeek	-201.562	16.906	-184.657	-112.118	-296.775	-285.250	positief
Masterplan Brunssum Centrum	5.067.077	165.722	5.232.800	-2.457.685	2.775.115	2.599.582	negatief
Totaal Masterplannen	4.865.515	182.628	5.048.143	-2.569.803	2.478.340	2.314.332	negatief
Overige complexen in exploitatie							
Complex Rode Beek	234.514	2.211	232.303	-59.868	172.434	169.053	negatief
Complex Voormalig BSV Terrein	136.120	11.206	147.326	-369.579	-222.253	-213.622	positief
Complex Oeloven	657.294	31.334	688.628	-801.766	-113.138	-106.612	positief
Complex GTD	1.269.683	57.359	1.327.042	-1.313.801	13.241	-12.478	positief
Totaal overigen	2.297.610	97.688	2.395.299	-2.545.014	-149.716	-163.659	positief
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	7.163.125		7.443.442	-5.114.818	2.328.624	2.150.673	negatief
TOTAAL C-STAAT 830 (excl. strategische gronden)			7.443.442				

- / - is voordelig exploitatieresultaat, + is nadelig exploitatieresultaat

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE MAJEURE PROJECTEN HET AFGELOPEN JAAR:

Masterplan Treebeek

- De aanbesteding van de bouw van de maatschappelijke voorziening en de daarboven geplande woningen heeft plaatsgevonden. Momenteel wordt overleg gevoerd met de laagste inschrijver om de kosten verder terug te brengen, zodat realisatie mogelijk wordt binnen de beschikbare financiële middelen. Het verschil tussen inschrijvingsbedrag en beschikbare middelen lijkt overbrugbaar. De verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2020 duidelijkheid komt. Bij een 'go' zullen de grondopbrengsten gerelateerd aan de appartementen boven de maatschappelijke voorziening medio 2020 bij Wonen Zuid in rekening worden gebracht.
- Naast het reeds gedeeltelijk inrichten van de openbare ruimte, waarmee in 2012 is gestart, zal het restant van de werkzaamheden worden afgerond na realisatie van de maatschappelijke voorziening en de bovengelegen woningen.
- De grondverkoop m.b.t. de bouwplannen van Wonen zuid aan de Zuidzijde van het Treebeekplein is in voorbereiding. De opbrengsten komen ten gunste van de grondexploitatie Masterplan Treebeek.

Masterplan Centrum: Zorgplein

- Eind 2016 zijn Fase 1 en 2 opgeleverd;
- Jongen Projectontwikkeling heeft per brief d.d. 12.12.2017 formeel een verzoek ingediend om de optie van fase 3 te verlengen tot 15-07-2019. De gemeente heeft hier geen gehoor aan gegeven en is vrij om de locatie ook met anderen te ontwikkelen tot zorglocatie;
- Momenteel is de gemeente rechtstreeks met een partij in overleg om de grond fase 3 te verkopen voor het realiseren van een kleinschalige woon-service-complex voor kwetsbare ouderen (WLZ-indicatie).

Masterplan Centrum: Lindeplein/Brikke Oave

- Eind 2015/begin 2016 is de oude Brikke Oave gesloopt en de slooplocatie tijdelijk netjes ingericht;
- Tevens is een aanbesteding gestart om op die locatie in combinatie met het perceel Lindestraat 1 een herontwikkeling te doen plaatsvinden. Eind 2016 is een voorlopige gunning hiervoor afgegeven. In 2019 heeft de ontwikkelaar aangegeven het plan niet te kunnen realiseren binnen de gestelde financiële kaders. Daarmee is de weg vrij om in gesprek te gaan met nieuwe ontwikkelpartners.

Masterplan Centrum: Doorsteek 't Ei

- Voor het centrum is in opdracht van de gemeente door een visie opgesteld die in januari 2019 door het College is vastgesteld en die vervolgens in een informatieavond aan de raad op 29 januari 2019 is voorgelegd. Parallel en aanvullend hierop is door een studie uitgevoerd met betrekking tot revitalisering centrum Brunssum (promenadegebied). De visie zal, indien deze wordt vastgesteld door de raad, moeten worden geconcretiseerd in uitwerkings-/uitvoeringsprogramma's waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden in korte (quick win) en lange termijn oplossingen;
- In afwachting daarvan is de grondexploitatie 'bevroren'. Dat wil zeggen dat voor de waardering van de grondexploitatie in het kader van deze jaarrekening de toekomstige kosten en opbrengsten uit de grondexploitatie zijn gehaald en dat de exploitatie wordt gewaardeerd op basis van de gemaakte kosten en opbrengsten.
- Op dit moment vinden gesprekken plaats met de ontwikkelpartners om financiële afspraken te maken m.b.t. de afronding Fase 1A en 1B en de doorstart Fase 2.
- Met de Provincie is in 2011 afgesproken dat zij panden aankopen, benodigd voor de ontwikkeling en dat deze rentedragend worden overgedragen. Deze overdracht zal in 2020 plaatsvinden. Over de financiële afwikkeling hiervan zijn in oktober 2019 afspraken gemaakt in het kader van de financiële afwikkeling Buitenring Parkstad Limburg.

STRATEGISCHE AANKOPEN

In het kader van de Centrumontwikkeling heeft het college in juni 2019 besloten over te gaan tot de aankoop van een vijftal panden aan de Kerkstraat (de zgn. panden van Eeghem). Deze panden vallen buiten de grondexploitatie van het Masterplan Centrum (onderdeel Doorsteek 't Ei).

De aankoop betrof een strategische aankoop. Motivering: de aankoop is gedaan met als doel [1] ongewenste ontwikkelingen in het centrum tegen te gaan, [2] de Van Eeghem-panden en het achterliggende

gebied in te brengen in de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling, en [3] om grip te krijgen op de achterontsluiting van de panden aan de Kerkstraat. De gemeente heeft hier namelijk een plicht richting de pandeigenaren en haar gebruikers vanwege een uitspraak van de Raad van State.

De aankoop is gefinancierd vanuit een separaat werkbudget. Het college heeft hiertoe het mandaat vanuit de Nota Grondbeleid 2019-2022 die in de raadsvergadering van 11 maart 2019 door de raad is vastgesteld. Via dit raadsbesluit is het college gemandateerd tot het doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000. Daarvoor is -ná raadsbehandeling in maart 2019- een separaat werkbudget in het leven geroepen.

TUSSENTIJDSE WINSTNEMING

Op basis van de regelgeving van het BBV moet op positieve grondexploitaties winst worden genomen in het tijdvak waarin de winst wordt gerealiseerd en niet pas aan het einde van de looptijd van de grondexploitatie. Dit betekent dat voor positieve grondexploitaties tussentijdse winstneming aan de orde kan zijn. Het percentage gerealiseerde kosten en opbrengsten van de totale geraamde kosten en opbrengsten én de project specifieke risico's bepalen de hoogte van de tussentijdse winstneming.

Bij de jaarrekening 2018 is een tussentijdse winstneming gedaan van € 198.000 in relatie tot de projecten Oeloven, Masterplan Treebeek en BSV Limburgia. De resultaten bij de jaarrekening 2019 bieden geen aanleiding om een additionele winstneming te doen.

De grondexploitatie Masterplan Centrum kent een aantal deelexploitaties waarvan enkele ook met een positief saldo. De totale grondexploitatie Masterplan Centrum kent echter een negatief resultaat. Tussentijdse winstneming is hier dus niet aan de orde.

RESERVES EN VOORZIENINGEN VERWACHTE TEKORTEN GRONDEXPLOITATIES

De omvang van de Voorziening tekorten toekomstige grondexploitaties moet volgens het BBV toereikend zijn om de tekorten te dekken van de grondexploitaties en het saldo van het begrote tekort van het grondbedrijf (saldo van kosten en opbrengsten die niet direct aan de grondexploitaties zijn toe te rekenen zoals een deel van de loonkosten, OZB en huren). Bij de jaarrekening zijn er tekorten (op netto contante waarde) berekend bij het Masterplan Centrum (€ 2.599.582) en Rode Beek (€ 168.787). In totaal is dat een tekort van € 2.768.369. Dit tekort wordt met name veroorzaakt door de grondexploitatie 't Ei /de Doorsteek.

Bij de jaarrekening 2018 bedroeg de verliesvoorziening € 2.299.312. Er wordt met name vanwege het toegenomen tekort op de grondexploitatie Masterplan Centrum, een extra bedrag van € 469.323 ten laste van de Algemene reserve in de 'Voorziening verwachte tekorten grondexploitaties gestort'. De toename van het tekort wordt vooral veroorzaakt door de afspraken met de Provincie m.b.t. de afname van de panden en de rentekosten die daarmee gemoeid zijn (zie toelichting onder het kopje 'Belangrijkste ontwikkelingen binnen de majeure projecten het afgelopen jaar'.

Reserves en voorzieningen	Mutaties 2019	Saldi
Voorziening verwachte tekorten BIE's		
Stand per 1 januari 2019		€ 2.299.312
Storting ter dekking verwachte negatieve resultaten BIE's	€ 469.323	
Stand verliesvoorziening BIE's per 31-12-2019		€ 2.768.635
Reserve bovenwijkse voorziening		
Stand per 1-1-2019		€ 177.809
Storting:	-	
Onttrekking:	-	
Reserve bovenwijkse voorziening, stand per 31-12-2019		€ 177.809
		€ 2.946.444

ALGEMENE RESERVE GRONDEXPLOITATIE

In december 2019 heeft de raad de Nota reserves en voorzieningen (verseonnr. 941174) vastgesteld. Onderdeel daarvan was het instellen van een 'Algemene reserve grondexploitaties'. Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico's en resultaten binnen het grondbedrijf. De reserve wordt gevoed met positieve resultaten op de grondexploitaties. Per 31-12-2019 zijn er geen mutaties geweest op deze reserve.

RISICO'S GRONDEXPLOITATIE

Ruimtelijke projecten zijn altijd omgeven met risico's. Risico's van operationele aard, strategische risico's maar zeker ook exogene risico's, zoals de huidige economische omstandigheden, waarop de gemeente niet of nauwelijks kan sturen.

Als algemene risico's in de grondexploitaties van het grondbedrijf kunnen onder andere de onderstaande aspecten genoemd worden:

- Conjuncturele risico's: vertraging in de afzet als gevolg van een lage (of geen) economische groei.
- Verwervingsrisico's: het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankooprijzen of de noodzaak tot dure onteigening.
- Ontwikkelingsrisico's: milieuaspecten zoals bodemsanering, stortrechten, infrastructuur, archeologie, planschade etc.
- Renterisico's: de vraag naar bouwgrond/woningen verschuift verder de toekomst in en renteverliezen kunnen ontstaan.
- Maatschappelijke en politieke invloeden: politieke besluitvorming omtrent de wijze waarop projecten worden uitgevoerd en ingevuld.

Brunssum spant zich in om dit soort risico's in de planontwikkeling te ondervangen. Dat gebeurt door het tijdig nemen van maatregelen en door een periodieke doorrekening van de grondexploitaties. Bovendien wordt in de exploitatieberekeningen zoveel mogelijk rekening gehouden met de genoemde risico's en worden de risico's ook nog 2x per jaar gewogen en geactualiseerd bij het samenstellen van de paragraaf weerstandsvermogen.

De project specifieke risico's blijken uit de jaarlijks te actualiseren exploitatieopzetten per complex. Voor een verwacht verlies op een complex dient een voorziening te worden getroffen ten laste van de voorziening tekorten toekomstige grondexploitaties. Normale risico's dienen zo veel mogelijk binnen de grondexploitatie zelf te worden opgevangen.

De risico's rondom de grondexploitaties maken deel uit van het integrale risicomanagement. Doel hiervan is om organisatie breed de risico's te kwalificeren en te kwantificeren en te koppelen aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. Alle mogelijk risico's die niet worden opgevangen binnen de grondexploitaties zelf, zijn opgenomen in dit model.

De risico's die zijn meegenomen bij het hiervoor beschreven risicomanagement zijn opgenomen en beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Hier wordt korthedshalve naar verwezen.

JAARREKENING 2019

1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Bedragen in Euro	Raming begrotingsjaar 2019 voor wijziging			Raming begrotingsjaar 2019 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
01 Bestuur en ondersteuning	693.040	3.725.034	-3.031.994	1.221.691	3.880.255	-2.658.564	619.709	3.619.097	-2.999.388
02 Veiligheid	20.932	2.818.214	-2.797.282	20.932	2.818.214	-2.797.282	134.473	2.785.409	-2.650.937
03 Sociaal Domein	12.772.670	49.406.770	-36.634.100	12.393.716	49.791.285	-37.397.569	12.512.695	47.850.241	-35.337.547
04 Volksgezondheid		860.869	-860.869		969.863	-969.863	0	984.959	-984.959
05 Onderwijs en educatie	984.079	3.380.708	-2.396.629	1.666.692	3.965.763	-2.299.071	1.959.841	4.160.963	-2.201.122
06 Wijkger. werken, integr., particip.	43.227	4.069.164	-4.025.937	40.977	3.796.025	-3.755.048	39.258	3.649.924	-3.610.666
07 Verkeer, vervoer en waterstaat	145.117	3.704.845	-3.559.728	145.117	3.736.178	-3.591.061	162.508	5.500.356	-5.337.848
08 Sport, cultuur en recreatie	687.296	6.664.564	-5.977.268	682.296	6.939.622	-6.257.326	977.870	6.865.021	-5.887.151
09 Milieu	7.084.358	5.631.184	1.453.174	7.146.889	5.697.111	1.449.778	7.145.313	5.788.780	1.356.534
10 Economie en toerisme	326.569	1.180.059	-853.490	179.289	1.094.772	-915.483	200.090	661.357	-461.267
11 Volkshuisvesting en RO	5.902.177	7.071.978	-1.169.801	1.304.376	2.761.078	-1.456.702	1.418.475	2.869.024	-1.450.549
Subtotaal programma's	28.659.465	88.513.389	-59.853.924	24.801.975	85.450.166	-60.648.191	25.170.232	84.735.132	-59.564.899
Overhead (is onderdeel van programr	857.856	11.263.467	-10.405.611	173.469	11.657.432	-11.483.963	1.101.226	10.942.272	-9.841.046
Algemene Dekkingsmiddelen									
OZB woningen	4.131.338	0	4.131.338	4.119.838	0	4.119.838	4.205.694	0	4.205.694
OZB niet-woningen	1.562.171	0	1.562.171	1.573.671		1.573.671	1.812.190	0	1.812.190
Belastingen overig	371.247	380.650	-9.403	361.247	487.056	-125.809	362.306	480.584	-118.278
Algemene uitkering gemeentefonds	57.363.809	0	57.363.809	57.958.090	0	57.958.090	57.792.827	0	57.792.827
Overige baten en lasten	386.847	110.189	276.658	386.847	113.395	273.452	413.713	414.831	-1.118
Treasury	1.494.258	524.416	969.842	1.756.465	524.416	1.232.049	1.805.420	460.959	1.344.461
Vennootschapbelasting	0	4.300	-4.300	0	4.300	-4.300	0	12.271	-12.271
Post Onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0		0
			0			0			
Subtotaal algemene dekkingsmiddele	65.309.670	1.094.555	64.215.115	66.156.158	1.204.167	64.951.991	66.392.150	1.368.644	65.023.505
			0			0			
Gerealiseerde totaal van baten en last	94.826.991	100.871.411	-6.044.420	91.131.602	98.311.765	-7.180.163	92.663.608	97.046.048	-4.382.440
Toevoeging/onttrekking aan reserves	7.119.892	1.075.472	6.044.420	37.119.882	29.939.719	7.180.163	37.046.871	30.013.405	7.033.466
						0			
Gerealiseerde resultaat	101.946.883	101.946.883	0	128.251.484	128.251.484	0	129.710.479	127.059.453	2.651.026

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de ramingen en de werkelijke cijfers over 2019, wordt verwezen naar de programmaverantwoording in het jaarverslag. Hier staan de analyse per programma op taakveldniveau.

Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsrechtmatigheid wordt per afzonderlijk programma beoordeeld. Hierbij worden alleen de lasten beoordeeld. Indien de werkelijke lasten meer dan € 50.000 hoger zijn dan het door de raad vastgestelde budget, is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Programma 5 Onderwijs en educatie vertoont een overschrijding van € 130.000.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de kosten inzake de brand Brede School Treebeek ad € 102.000. Hiertegenover staat een schadevergoeding van € 70.000. Verder zijn er niet geraamde kosten inzake de exploitatie van het Romboutsgebouw; hiertegenover staat een onttrekking uit de Reserve Decentralisatie Onderwijs. Deze overschrijdingen hebben geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 7 Verkeer, vervoer en waterstaat vertoont een overschrijding van € 1.764.000. Dit wordt veroorzaakt door de betaling in het kader € 2 miljoen in het kader van de finale financiële afwikkeling van h Buitenring Parkstad Limburg (raadsbesluit dd. 12 november 2019). Deze overschrijding heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 09 Milieu vertoont een overschrijding van € 92.000. Dit wordt voor € 61.000 veroorzaakt door een storting in de Voorziening riolering egalisatie tarieven/onderhoud. Dit is noodzakelijk om de voorziening op peil te brengen. Deze overschrijding heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Programma 11 11 Volkshuisvesting en RO vertoont een overschrijding van € 108.000. Dit wordt veroorzaakt door de hogere uitgaven inzake de exploitatie Grondbedrijf ad € 469.000 (zie taakveld 8.2). Deze hogere uitgaven worden veroorzaakt door de storting in de Voorziening Tekort toekomstige grondexploitaties. Deze voorziening dient namelijk op peil gebracht te worden met name door het tekort op het complex Doorsteek 't Ei. Deze overschrijding heeft geen invloed op het oordeel van de accountant t.a.v. rechtmatigheid.

Conclusie: De geconstateerde overschrijdingen hebben geen invloed op het oordeel van de accountant ten aanzien van de rechtmatigheid

2. OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

prg	Incidentele Baten en Lasten 2019 vanaf € 50.000 (bedragen *€ 1.000)	taakveld	Begroting	Begr. bijgesteld	Werkelijk
	<u>Incidentele baten</u>				
2	Incidentele ontvangen compensatie kazerne Maastricht-Zuid	XT-11	€ 0	€ 0	€ 112.000
2	Verrekening CMWW over 2018	XT-11	€ 0	€ 0	€ 144.000
	TOTAAL INCIDENTELE BATEN		€ 0	€ 0	€ 256.000
	<u>Incidentele lasten</u>				
1	Bestuur en ondersteuning				
1	Raad - traject professionalisering (overgeheveld vanuit 2018)	XT-01	€ 0	-€ 150.000	-€ 36.000
7	Inspanningsverplichting Buitenring Parkstad € 2 miljoen	XT-21	€ 0	€ 0	-€ 2.000.000
3	Doeluitkering: Schulden en Armoede	XT-63	-€ 56.000	-€ 56.000	-€ 15.000
3	Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt	XT-65	€ 0	-€ 200.000	-€ 169.000
7	MIP-OR (conform raadsbesluit van 23 mei 2017)	XT-21	-€ 185.000	-€ 185.000	-€ 185.000
8	Bijdrage Parade Brunssum 2020	XT-53	-€ 400.000	-€ 400.000	-€ 400.000
8	75 jaar bevrijding BBV 967302	XT-53	-€ 125.000	-€ 125.000	pm
8	Fusie scenario (meerkosten 2019) bibliotheek	XT-56	€ 0	-€ 65.000	-€ 65.000
8	Impuls Schutterspark	XT-57	-€ 100.000	-€ 150.000	-€ 38.000
10	Procesgelden IBA (€ 99.500 van 2018)	XT-31	-€ 50.000	-€ 149.000	-€ 42.000
10	centrumversterking	XT-31	€ 0	-€ 63.000	-€ 63.000
10	Werkbudget economie et cetera	XT-31	-€ 125.000	-€ 50.000	-€ 50.000
11	voorbereidingen invoering Omgevingswet	XT-81	€ 0	-€ 241.000	-€ 11.000
12	Post Onvoorzien	XT-08	-€ 75.000	-€ 75.000	€ 0
	TOTAAL INCIDENTELE LASTEN		-€ 1.116.000	-€ 1.909.000	-€ 3.074.000

De toelichting op de incidentele posten staat op de diverse taakvelden.

3. STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN STORTINGEN IN RESERVES

Omschrijving	Budget 2019	Werkelijk 2019
Toevoeging aan reserve representatie Parade	€ 11.000	€ 11.000
Toevoeging aan de res. Decentralisatie onderwijs	€ 638.000	€ 583.000
Toevoeging aan reserve Ilse Frankenthal	€ 5.000	€ 5.000
Toevoeging aan reserve Parade	€ 2.000	€ 2.000
Toevoeging aan Egalisatiereserve Speeltoestellen	€ 6.000	€ 6.000
Toevoeging aan reserve Revitalisering Landgraaf	€ 8.000	€ 8.000
Toevoeging aan reserve Bomenfonds	€ 11.000	€ 4.000
Toevoeging aan reserve PALET	€ 16.000	€ 16.000
Toevoeging rente aan de herstructureringsreserve	€ 2.000	€ 2.000
Toevoeging aan diverse reserves ter dekking van kapitaallasten	€ 155.000	€ 156.000
Toevoeging aan "Reserve risico lening Atrium"	€ 31.000	€ 31.000
Totaal van de structurele toevoegingen aan reserves	€ 885.000	€ 824.000
Onttrekking aan diverse reserves ter dekking van kapitaallasten	€ -1.574.000	€ -1.583.000
Totaal van de structurele onttrekkingen aan reserves	€ -1.574.000	€ -1.583.000

4. BALANS EN TOELICHTING

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(bedragen x € 1.000,-) ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	47	54
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-	-
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	47	54
<i>Materiële vaste activa</i>	53.515	52.740
- Investeringen met een economisch nut		
- strategische gronden	1.650	1.872
- overige investeringen met een economisch nut	32.894	32.297
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten kosten een heffing kan worden geheven	11.766	12.257
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.205	6.314
<i>Financiële vaste activa</i>	4.967	5.651
- Kapitaalverstekkingen aan:		
- deelnemingen	331	331
- gemeenschappelijke regelingen		
- overige verbonden partijen		
- Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	234	250
- Overige langlopende leningen u/g	1.890	2.833
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.513	2.237
Totaal vaste activa	58.529	58.445
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>	4.873	5.062
- Grond- en hulpstoffen:		
- overige grond- en hulpstoffen	-	-
- Onderhanden werk:		
- gronden in exploitatie	4.675	4.864
- winstneming complexen	198	198
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	12.617	25.395
- vorderingen op openbare lichamen	3.578	2.671
- rekening-courantverhouding met het Rijk	6.861	9.411
- overige vorderingen	2.178	13.313
<i>Liquide middelen</i>	779	718
- Kassaldi	2	4
- Banksaldi	777	714
<i>Overlopende activa</i>	7.032	4.465
- De van Europese en Nederlandse Overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel nog te ontvangen van:		
- het Rijk	18	-
- overige Nederlandse overheidslichamen	-	729
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.988	3.659
- Kruisposten	26	77
Totaal vlottende activa	25.301	35.639
TOTAAL-GENERAAL	83.830	94.084

GEMEENTE BRUNSSUM

(bedragen x € 1.000,-) PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	55.362	59.744
- Algemene reserve	28.374	17.571
- Bestemmingsreserves		
- ter dekking van kapitaallasten	11.890	9.854
- overige bestemmingsreserves	12.448	25.440
- Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.651	6.879
<i>Voorzieningen</i>	4.369	5.206
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	95	208
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.048	2.256
- Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifiek doel	416	443
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	1.811	2.299
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	13.338	13.885
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	7.233	8.041
- Door derden belegde gelden	6.081	5.820
- Waarborgsommen gemeentewoningen	24	24
Totaal vaste passiva	73.069	78.835
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	5.876	13.125
- Kasgeldleningen aangaan bij openbare lichamen	-	-
- Overige kasgeldleningen	1	8.001
- Banksaldi	-	-
- Overige schulden	5.875	5.124
<i>Overlopende passiva</i>	4.885	2.124
- Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd en die op een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	1.901	112
- overige Nederlandse overheidslichamen	280	-
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.703	2.012
Totaal vlottende passiva	10.762	15.249
TOTAAL-GENERAAL	83.830	94.084
<i>Niet in de balans opgenomen verplichtingen(borg- en garanties en leaseverplichtingen)</i>	98.087	100.502

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d.26 april 2017(nr.641825.

de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, conform artikel 63 van de BBV.

Hiertoe is door uw Raad op 17 mei 2005 de "Nota Activabeleid" vastgesteld.

Voor investeringen met een economisch nut wordt vanaf 2005 de zgn. "bruto-methode" gehanteerd.

Investeringen met een maatschappelijk nut worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende.

Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie.

Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen

bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en

volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin betaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Waarderingsgrondslagen:

Artikel 59 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een beperkt) economisch nut.

(Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten met economisch nut.

De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

BALANS

Vaste Activa

Onder activa worden de bezittingen verstaan waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdrage van derden, de jaarlijkse afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting structureel zijn.

De gemeente Brunssum heeft geen kosten voor immateriële activa gemaakt in de afgelopen jaren.

Materiële vast activa met een economisch nut

De gemeente Brunssum kent geen erfpachtgronden.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Overige investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten) verminderd met de afschrijvingen en structurele waardeverminderingen.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Bij de waardering wordt in bijzondere gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze structureel is.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Op grondbezit met een economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheids halve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2008 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit, met economisch nut(buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Conform de nota Activabeleid(vastgesteld 17 mei 2005) worden navolgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Woonruimten/gebouwen	30 jaar
Bedrijfsgebouwen	40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15/25/30 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar
Machines-, apparaten en installaties	10 jaar
ICT	4 jaar

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting van) wegen, fietspaden, voetpaden, verkeerslichtinstallaties, openbare verlichting, straatmeubilair, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken. Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de Raad aan te geven tijdsduur.

Conform de Nota activabeleid wordt op deze investeringen een afschrijvingstermijn van 10 jaar aangehouden.

Onder de afwaarderingen staan de structurele afwaarderingen vermeld.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's(kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van de BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering nog niet noodzakelijk gebleken. De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingprijs(de inkoopprijs en kosten). Zie verder de toelichting bij de financiële vaste activa.

Vlottende activa

Voorraden

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd

De als "onderhanden werk" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. (zoals grondaankopen en de kosten van bouw- en

woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt per debiteurensoort bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.

-De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn gevormd ter dekking van toekomstige risico's, waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijze te schatten.

Tevens voor kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar.

-De onderhoudsregulatievoorzieningen zijn gevormd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud van gebouwen, gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan.

-De door derden beklemde middelen, betreffen van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed.

-Per voorziening is aangegeven onder welke van hierboven genoemde categorie voorzieningen deze valt.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De spaargelden gemeentepersoneel bevatten een harde kern,

welke langer dan één jaar uitstaan. Vandaar de rubricering onder de vaste schulden. In principe kan een spaarder direct beschikken over zijn spaartegoed.

Het zal echter nooit voorkomen dat het gehele spaartegoed van alle spaarders in één keer wordt opgevraagd.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Verplichtingen voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van financial leasing van de vervoermiddelen en ICT vindt plaats tegen de nominale waarde van de contractueel nog verschuldigde leasetermijnen.

Toelichting op de balans

ACTIVA

Immateriële vaste activa

In de post immateriële activa zijn de kosten voor onderzoek en ontwikkeling opgenomen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 0	€ 0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 46.953	€ 53.764
Totaal	€ 46.953	€ 53.764

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 0	€ 0
Niet in exploitatie genomen gronden	€ 1.650.112	€ 1.871.727
Overige investeringen met een economisch nut	€ 32.893.582	€ 32.297.075
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan geheven	€ 11.765.967	€ 12.257.449
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	€ 7.205.452	€ 6.314.338
Totaal materiële activa	€ 53.515.113	€ 52.740.589

Strategische gronden

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde:

	Boekwaarde 31-1-2018	Investeringen	afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-1-2019
Strategische gronden	€ 1.871.727			-€ 221.615	€ 1.650.112

Overige investeringen met een economisch nut

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer.

	Boekwaarde 31-12-18	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-19
Gronden en terreinen	€ 245.386	€ 851.269	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.096.655
Woonruimten	€ 0						€ 0
Bedrijfsgebouwen	€ 30.807.762	€ 604.078	€ 0	-€ 945.016		-€ 60.408	€ 30.406.416
Bedrijfsgebouwen onderhanden werk	€ 0	€ 112.944	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 112.944
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (Waarvoor ter bestrijding ksn. een heffing)	€ 12.257.449	€ 0	€ 0	-€ 491.482		€ 0	€ 11.765.967
Grond-,wegwaterb.werken overig	€ 318.945	€ 0	€ 0	-€ 38.774		€ 0	€ 280.171
Vervoermiddelen	€ 581.961	€ 308.688	€ 0	-€ 215.805	€ 0	-€ 61.738	€ 613.106
Machines, apparaten en installaties	€ 343.020	€ 302.932	€ 0	-€ 185.051		-€ 76.612	€ 384.289
Totaal investeringen met economisch nut	€ 44.554.524	€ 2.179.911	€ 0	-€ 1.876.128	€ 0	-€ 198.758	€ 44.659.548

Onder bijdragen zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens structurele waardeverminderingen.

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2019 daadwerkelijk bestede bedrag dat ten laste van het krediet is gebracht.

Investerings	Rubriek	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2019
Strategische aankopen 2019		€ 2.000.000	€ 851.269
Vervangingsinvesteringen wegen MIP-OR		€ 3.499.204	€ 1.451.605
Bushaltes Maastrichterstr/Trichterweg 2019		€ 34.808	€ 17.755
Voetgangersoversteekplaatsen 2019		€ 33.000	€ 26.635
Kunstgrasveld De Leeuw		€ 285.230	€ 306.646
Kunstgrasveld SV Langeberg		€ 285.230	€ 297.432
Investerings E-dienstverlening	Bedr.Middelen	€ 1.161.648	€ 302.932
Aanschaf Rolstoelen WVG/WMO	Vervoermidd.	€ 250.000	€ 196.541
Aanschaf voertuigen en materieel plantsoenen/verkeer	Vervoermidd.	€ 144.409	€ 112.147
Totaal		€ 7.693.529	€ 3.562.962

Nadere toelichting op deze investeringen:

De post strategische aankopen van € 851.000 heeft betrekking op de aankoop panden in de Kerkstraat (buiten de grondexploitatie 't Ei). Zie toelichting strategische aankopen in paragraaf grondbeleid.

Er is geïnvesteerd in onderhoud en reconstructie van diverse wegen voor specificatie zie in paragraaf 3 kapitaalgoederen de tabel inzake investeringen wegen.

Er is geïnvesteerd in de aanleg van 2 kunstgrasvelden.

Voor de ontwikkeling van de E-dienstverlening zijn diverse applicaties aangeschaft.

De aanschaf van rolstoelen betreft de investeringen voor 2019, het betreft een open eind regeling.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut, had het volgende verloop:

	31-12-2018	Investerings	Afschrijvingen	31-12-2019
Gronden en terreinen	-			-
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.314.338	€ 1.495.994	-€ 715.089	€ 7.095.242
Overige materiële vaste activa *)	€ 0	€ 0		€ 0
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	€ 6.314.338	€ 1.495.994	-€ 715.089	€ 7.095.242

*) De overige materiële vaste activa zijn met ingang van 2017 samengevoegd onder de rubriek **Immateriële vaste activa**.

Investerings in 2019 betreffen de reconstructie van diverse wegen o.a. Op den Haan, Waubacherweg Rembrandtstraat en Prins Hendriklaan.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	€ 330.616	€ 0	€ 0	€ 330.616
Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties	€ 250.074	€ 0	-€ 16.297	€ 233.777
- overige verbonden partijen	€ 2.833.055		-€ 943.365	€ 1.889.690
Lening project zonnepanelen	€ 2.052.649	€ 562.661	-€ 286.158	€ 2.329.152
Grond WOZL vordering	€ 183.768	€ 0		€ 183.768
Ov.uitzettingen > 1 jaar: belegging Essentgelden	€ 9.333.420	€ 0	-€ 9.333.420	€ 0
Totaal	€ 14.983.582	€ 562.661	-€ 10.579.240	€ 4.967.004
In balans zijn Essentgelden overgeheveld naar vorderingen < 1 jaar	€ 9.333.420	€ 0	-€ 9.333.420	€ 0
Totaal financiële vaste activa	€ 5.650.162			€ 4.967.004

Toelichting op de investeringen:

In 2019 is het restant van de Essentgelden ontvangen.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:		
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	€ 4.674.810	€ 4.863.816
Onderhanden werk, vaste activa		
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Winstneming complexen	€ 197.929	€ 197.929
	€ 4.872.739	€ 5.061.745

Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

Bouwgronden in exploitatie	Boek- waarde	Investering en	Inkomsten	Boek- waarde	Voorziening verliesgev.	Balans- waarde
	31-12-2018			31-12-2019	complex	31-12-2019
Voorraad Woongebieden	€ 1.926.977	€ 88.693	€ 0	€ 2.015.670	€ 0	€ 2.015.670
Voorraad Bedrijfsterreinen	€ 370.632	€ 8.996	€ 0	€ 379.628	€ 169.053	€ 210.575
Centrumplan Treebeek	-€ 201.563	€ 16.906	€ 0	-€ 184.657	€ 0	-€ 184.657
Masterplan Centrum	€ 5.067.079	€ 183.397	€ 17.674	€ 5.232.801	€ 2.599.582	€ 2.633.219
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	€ 7.163.125	€ 297.991	€ 17.674	€ 7.443.442	€ 2.768.635	€ 4.674.807

Bouwgronden in exploitatie	Boek- waarde	Geraamde nog te maken	Geraamde nog te realiseren	Geraamd resultaat	Geraamd resultaat
	31-12-2019	kosten	opbrengsten	(eindwaarde)	(contante waarde)
Voorraad Woongebieden	€ 2.015.670	€ 1.172.397	€ 3.287.964	-€ 99.897	-€ 119.090
Voorraad Bedrijfsterreinen	€ 379.628	€ 65.096	€ 494.543	-€ 49.819	-€ 44.569
Centrumplan Treebeek	-€ 184.657	€ 687.172	€ 799.290	-€ 296.775	-€ 285.250
Masterplan Centrum	€ 5.232.801	€ 4.102.300	€ 6.559.985	€ 2.775.116	€ 2.599.582
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	€ 7.443.443	€ 6.026.964	€ 11.141.782	€ 2.328.625	€ 2.150.673

De waardering van de bouwgronden in exploitatie is gebaseerd op inzichten op peildatum 1-1-2019 en de daarbij behorende uitgangspunten van financiële parameters, uitgangspunten en risico's. De financiële parameters waarmee de grondexploitaties zijn opgesteld zijn:

Rente	1,40%
Kostenstijging 2020 - 2021	2,50%
Kostenstijging 2022- en verder	2,00%
Opbrengstenstijging	0,00%
Disconteringsvoet	2,00%

De investeringsramingen zijn opgesteld in overleg met de Afdeling Openbare Ruimte. Voor de het bepalen van de opbrengsten worden de richtprijzen gehanteerd, zoals vermeld in de Grondprijzenbrief 2019 van de Brunssum.

Per project is in beeld gebracht wat de actuele planning is en zijn de fasering van kosten en opbrengsten daarop afgestemd. Bovendien zijn per project de risico's geïnventariseerd en in relatie gebracht met het gemeentelijke weerstandsvermogen.

Voor een uitgebreide toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma 3 (Ruimtelijke beleid en Volkshuisvesting 1.9) en de paragraaf 7 Grondbeleid van de programmarekening.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is conform richtlijnen van het BBV voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone.

Uitzettingen een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde	Voorziening	Balanswaarde	Balanswaarde
	2019	oninbaarheid	2019	2018
Overige vorderingen	€ 3.007.466	€ 829.718	€ 2.177.748	€ 3.979.916
Vorderingen op openbare lichamen(gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincie en Rijk)	€ 3.578.181		€ 3.578.181	€ 2.808.379
Rekening-courantverhouding met het Rijk	€ 6.861.352		€ 6.861.352	€ 9.410.994
Te ontvangen gelden APG (opgenomen onder vorderingen<1 jr)	€ 0		€ 0	€ 9.333.420
	€ 13.447.000	€ 829.718	€ 12.617.282	€ 25.532.709
De specificatie van de (overige) vorderingen per 31 december 2019 luidt als volgt:	2019	Voorziening	2019	2018
- debiteuren algemeen	€ 1.390.965		€ 1.305.005	€ 3.072.102
Af:: Voorziening dubieuze debiteuren		-€ 42.794		
tussenrekening deb. Inhoudingen		-€ 43.166		
- debiteuren belastingen	€ 268.859		€ 240.964	€ 217.901
Af:-Voorziening debiteuren belastingen		-€ 27.895		
Totale Debiteuren Algemeen en Belastingen	€ 1.659.824	-€ 113.855	€ 1.545.969	€ 3.290.003
- verhaalsdebiteuren cliënten Sociale Zaken	€ 1.346.678		€ 630.814	€ 701.978
Af: -Voorziening oninbare Sozadebiteuren		-€ 715.863		
Totaal Debiteuren Soza:	€ 1.346.678	-€ 715.863	€ 630.814	€ 701.978
-Claim inzake BTW Compensatiefonds	€ 3.578.181		€ 3.578.181	€ 2.670.519
- voorschotten kleine uitgaven en BTW inkoop	€ 965		€ 965	-€ 12.065
subtotaal	€ 3.579.146		€ 3.579.146	€ 2.658.454
Algeheel totaal overige vorderingen inclusief overheid	€ 6.585.647	-€ 829.718	€ 5.755.929	€ 6.650.435

Rekening-courant verhouding met het Rijk.

Het drempelbedrag dat buiten de schatkist mag worden aangehouden is conform de wetgeving 0,75% van het begrotingstotaal ad € 100,2 miljoen, is € 751.365.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.

In 2019 is het drempelbedrag gemiddeld niet overschreden.

Bedragen afgerond op € 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten de schatkist van het Rijk aangehouden, gemiddeld per kwartaal	€ 438.101	€ 532.152	€ 581.332	€ 710.203
Drempelbedrag 0,75% van € 100,1 miljoen	€ 751.365	€ 751.365	€ 751.365	€ 751.365
Ruimte onder drempelbedrag	€ 313.264	€ 219.213	€ 170.033	€ 41.162
Overschrijding van het drempelbedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Overzicht saldo openstaande posten debiteuren per 19-3-2020 van 2019 en voorgaande jaren

Periode/vervaldatum	Openstaand bedrag	In % van totaal
t/m 31-12-2018	€ 252.442	51
1-1-2019 t/m 30-6-2019	€ 26.760	5
1-7-2019 t/m 30-9-2019	€ 9.738	2
1-10-2019 t/m 31-12-2019	€ 207.951	42
	€ 496.892	100

De voorziening voor de debiteuren algemeen bedraagt € 42.794 per balansdatum. Voor een aantal open posten zijn nog invorderingstrajecten gaande c.q. volgen nog correctiefacturen. Conform de Uitvoeringsregels Debiteurenbeheer wordt voor een oninbare post een voorziening getroffen ten laste van het budget waar de bate in eerste instantie is geboekt.

Debiteuren Belastingen

Van de debiteuren belastingen is per 1 maart 2020 een bedrag van € 195.000 nog te ontvangen.

De voorziening bedraagt € 28.000 per balansdatum. Dit bedrag is bepaald aan de hand van een weging per jaar van het nog openstaande bedrag. Er wordt rekening gehouden met een percentage te verwachten oninbaar.

De gewenste hoogte van de voorziening ad € 715.860 per balansdatum voor Sozadebiteuren is aangegeven door ISD-BOL.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen

	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Kassaldi	€ 2.512	€ 3.675
Banksaldi	€ 776.482	€ 713.929
Totaal	€ 778.994	€ 717.604

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	€ 17.688	€ 181
- Overheid	€ 0	€ 729.054
-Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen	€ 6.987.991	€ 3.658.929
en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.		
Kruisposten	€ 26.253	€ 76.822
Totaal overlopende activa	€ 7.031.932	€ 4.464.986

Nog te ontvangen bijdragen Rijk	Saldo	Toevoeging	Vrijval	Saldo
	31-12-2018			31-12-2019
Ministerie van SZW BBZ	€ 181	€ 3.691	€ 181	€ 3.691
Overboeking AU 2019		€ 13.997		€ 13.997
Totaal	€ 181	€ 17.688	€ 181	€ 17.688

Van Overheidslichamen ontvangen voorschot	Saldo	Toevoeging	Vrijval	Saldo
	31-12-2018			31-12-2019
afrekening ISD-BOL Q4 2018	€ 729.054		€ 729.054	€ 0
Totaal	€ 729.054	€ 0	€ 729.054	€ 0

	Saldo	Toevoeging	Vrijval	Saldo
	31-12-2018			31-12-2019
BsGW Balanspost belastingen voorgaand jaar diftar	€ 950.000	€ 805.000	€ 950.000	€ 805.000
Nog te ontvangen rente per balansdatum	€ 15.228		€ 15.228	€ 0
Maatschappelijke voorziening treebeek zie pagina 168, zie correctievoorstel accountant	€ 92.202		€ 92.202	€ 0
Trans. Posten WMO/Zorg/Jeugd	€ 1.960.456		€ 1.960.456	€ 0
vordering in crediteuren opgenomen, deze wordt gereclassd naar vorderingen, zie rekening 112132, zie ook correctievoorstel accountant	€ 221.028		€ 221.028	€ 0
Vooruitbetaalde crediteuren 2019	€ 420.015		€ 420.015	€ 0
Correctie boekingen v. 2020 naar 2019		€ 122.994		€ 122.994
Transitoria 2019 Begeleiding wmo		€ 14.000		€ 14.000
transitoria JGZ amb.2020/21		€ 1.890.374		€ 1.890.374
Cicero; terugbetaling HbH 2019		€ 25.935		€ 25.935
voorb.afrek.bedr.v.2019		€ 82.733		€ 82.733
ISD-BOL afrek. PW + KOV 2019		€ 7.414		€ 7.414
corr.SEPACT-WMO-2020005 nr.2020		€ 5.717		€ 5.717
Ten onrechte bet. ABP premie AOV '19		€ 27.525		€ 27.525
Teveel bet. Loyalis IP-AP '19		€ 120		€ 120
Corr.dubbel bet. nov 2019		€ 412.910		€ 412.910
Corr.fact.959274 salaris dec		€ 3.310		€ 3.310
Terug te ontv salarisk '19		€ 622		€ 622
Saldo 111140		€ 26.736		€ 26.736
Nto afrekening peuteropvang CMWW 2018		€ 143.890		€ 143.890
Afrek.SD Maastricht JGZ specialistisch		€ 688.923		€ 688.923
Vooruitbetaalde crediteuren 2020		€ 2.729.787		€ 2.729.787
Totaal	€ 3.658.929	€ 6.987.991	€ 3.658.929	€ 6.987.991

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 01-01-2019
Algemene reserve	€ 28.373.623	€ 17.571.069
Bestemmingsreserves:		
-ter dekking van kapitaallasten	€ 11.889.680	€ 9.853.795
-overige bestemmingsreserves	€ 12.447.687	€ 25.440.317
	€ 52.710.990	€ 52.865.181
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	€ 2.651.026	€ 6.879.275
	€ 55.362.017	€ 59.744.456

Het verloop in 2019 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Naam reserves/ voorzieningen	Raads- besluit Nieuw cq herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin 2019	Vermeerdering in 2019	Vermindering in 2019	Saldo aan het einde van 2019
RUBRIEK A: Reserves van de Algemene Dienst						
Algemene reserve						
Algemene Reserve - weerstandsvormogen	10-12-2019	Nota Reserves 2019	17.571.069,22	23.471.043,00	29.042.112,22	12.000.000,00
Algemene Reserve - vrij besteedbaar	10-12-2019	Nota Reserves 2019	0,00	16.373.623,22		16.373.623,22
Totaal rubriek A - Algemene Reserves			17.571.069,22	39.844.666,22	29.042.112,22	28.373.623,22
RUBRIEK B: Bestemmingsreserves						
Egalisatiereserve verkiezingen	10-11-2015	Nota Reserves 2016	75.000,00		35.713,76	39.286,24
Reserve representatie Parade	10-11-2015	Nota Reserves 2016	22.690,00	11.345,00		34.035,00
Reserve Personele ontwikkelingen	10-12-2019	Nota Reserves 2019	187.500,00			187.500,00
Reserve Minimum variant	10-12-2019	Nota Reserves 2019	1.050.468,08		1.050.468,08	0,00
Reserve Risico Lening Atrium	10-11-2015	Nota Reserves 2016	191.537,85	30.975,00		222.512,85
Reserve Belegde Essentgelden	10-12-2019	Nota Reserves 2019	11.044.889,14		11.044.889,14	0,00
Reserve Revitalisering Landgraaf	10-11-2015	Nota Reserves 2016	58.320,52	8.000,00		66.320,52
Egalisatiereserve MIP wegen Leefomg.	10-11-2015	Nota Reserves 2016	225.027,39	21.295,57		246.322,96
Egalisatiereserve MIP Openbare verlichting	10-11-2015	Nota Reserves 2016	118.522,44		113.896,69	4.625,75
Egalisatiereserve gladheid	10-12-2019	Nota Reserves 2019	154.544,36		154.544,36	0,00
Reserve decentralisatie onderwijs	10-11-2015	Nota Reserves 2016	5.819.524,55	582.838,57	481.866,24	5.920.496,88
Reserve Brede School Centrum	10-12-2019	Nota Reserves 2019	150.677,52	41.800,00	192.477,52	0,00
Reserve BMV Langeberg	10-12-2019	Nota Reserves 2019	6.580,63	1.350,00	7.930,63	0,00
Reserve Brede School Treebeek	10-12-2019	Nota Reserves 2019	29.635,10		29.635,10	0,00
Reserve "Kinderen doen mee"	10-11-2015	Nota Reserves 2016	37.431,03		6.000,00	31.431,03
Reserve sociale vernieuwing/wijkgerichte aanpak	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	57.921,24		10.458,52	47.462,72
Reserve Wet Inburgering	10-11-2015	Nota Reserves 2016	48.855,00			48.855,00
Reserve Huishouden op orde	10-11-2015	Nota Reserves 2016	143.593,20		69.887,21	73.705,99
Integrale reserve Sociaal Domein	10-12-2019	Nota Reserves 2019	1.851.431,00		1.851.431,00	0,00
Egalisatiereserve verwijdering asbest	10-12-2019	Nota Reserves 2019	30.000,00		30.000,00	0,00
Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	10-11-2015	Nota Reserves 2016	57.539,03			57.539,03
Reserve Knelpunten Verenigingen	11-10-2016	ProRap 2016	236.405,00			236.405,00
Reserve Parade	10-12-2019	Nota Reserves 2019	68.446,00	1.723,00	70.169,00	0,00
Reserve Ilse Frankenthalstichting	10-12-2019	Nota Reserves 2019	20.150,00	5.000,00	10.150,00	15.000,00
Egalisatiereserve MIP groen	10-11-2015	Nota Reserves 2016	488.350,05	113.099,69		601.449,74
Reserve Bomenfonds	10-11-2015	Nota Reserves 2016	82.943,34	3.975,00		86.918,34
Egalisatiereserve speeltoestellen	10-12-2019	Nota Reserves 2019	61.298,38	6.000,00	11.241,28	56.057,10
Egalisatiereserve openbare speelplekken	10-12-2019	Nota Reserves 2019	20.000,00		20.000,00	0,00
Reserve BMV Bronsheim	10-12-2019	Nota Reserves 2019	200.000,00		200.000,00	0,00
Reserve realisatie BMV's	10-12-2019	Nota Reserves 2019	10.775,45		10.775,45	0,00
Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10-11-2015	Nota Reserves 2016	186.175,47			186.175,47
Reserve Werkkapitaal Oostflank	11-10-2016	ProRap 2016	846.414,48		368.077,52	478.336,96
Reserve VVV/wandel- en fietsstructuren	8-11-2016	Begroting 2017	18.190,00			18.190,00
Reserve PALET	11-10-2016	ProRap 2016	344.601,00	16.015,00		360.616,00
Reserve Aardgasvrije wijk	25-6-2019	Resultaatbest. 2018		3.038.000,00		3.038.000,00
Reserve Investeringsfonds 2015	10-12-2019	Nota Reserves 2019	450.582,00		450.582,00	0,00
Reserve bovenwijkse voorziening	10-11-2015	Nota Reserves 2016	177.808,89			177.808,89
Herstructureringsreserve(aparte renteberekening)	10-11-2015	Nota Reserves 2016	830.288,58	2.000,00	647.615,00	184.673,58
Reserve Calamiteitenfonds Mijschade Brunssum	11-10-2016	ProRap 2016	36.200,00		8.237,90	27.962,10
Reserve Parkeerfonds	7-11-2006	Rdsbsl 2006 nr.1	0,00			0,00
Sub-totaal bestemmingsreserves			25.440.316,72	3.883.416,83	16.876.046,40	12.447.687,15
Reserves ter dekking van kapitaallasten						
Reserve Renovatie Hoogbouw	10-11-2015	Nota Reserves 2016	1.294.479,62	67.094,52	177.206,59	1.184.367,55
Reserve rotonden Emmaweg	10-11-2015	Nota Reserves 2016	342.631,61	3.426,32	19.742,12	326.315,81
Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	10-11-2015	Nota Reserves 2016	24.000,01	240,00	1.573,34	22.666,67
Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	10-11-2015	Nota Reserves 2016	170.000,00	1.700,00	11.700,00	160.000,00
Reserve aanpassen bushaltes	10-11-2015	Nota Reserves 2016	66.351,75	663,52	3.679,51	63.335,76
Reserve renovatie Muziekbuilt	24-10-2017	ProRap 2017	918.333,33	9.183,33	40.850,00	886.666,66
Reserve All Weatherbanen LTCEB	10-11-2015	Nota Reserves 2016	56.100,00	561,00	3.861,00	52.800,00
Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	10-11-2015	Nota Reserves 2016	84.240,81	842,41	5.054,45	80.028,77
Reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	11-10-2016	ProRap 2016	175.000,00	1.750,00	26.750,00	150.000,00
Reserve Accommodatie Langeberg	10-11-2015	Nota Reserves 2016	1.232.340,00	12.323,40	65.903,40	1.178.760,00
Reserve BSV-Limburgia accommodatie	10-11-2015	Nota Reserves 2016	392.628,38	3.926,28	21.773,02	374.781,64
Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	10-11-2015	Nota Reserves 2016	133.203,42	1.332,03	7.675,05	126.860,40
Reserve huisvesting Robin Hood	10-11-2015	Nota Reserves 2016	128.895,98	1.288,96	6.659,63	123.525,31
Reserve Opwaardering Pompgebouwen	10-11-2015	Nota Reserves 2016	237.119,69	2.371,20	13.149,37	226.341,52
Reserve Brede School Langeberg	10-11-2015	Nota Reserves 2016	2.041.637,61	20.416,38	71.130,60	1.990.923,39
Reserve Brede School Treebeek	10-11-2015	Nota Reserves 2016	681.620,07	6.816,20	22.639,54	665.796,73
Reserve Brede School Centrum	10-11-2015	Nota Reserves 2016	556.850,00	5.568,50	20.618,50	541.800,00
Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	10-11-2015	Nota Reserves 2016	912.449,20	9.124,49	29.625,44	891.948,25
Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	10-11-2015	Nota Reserves 2016	158.042,85	1.580,43	9.106,28	150.517,00
Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10-11-2015	Nota Reserves 2016	30.140,88	301,41	1.611,88	28.830,41
Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	17-9-2019	2e berap 2019	0,00	2.150.000,00		2.150.000,00
Reserve Kunstgrasveld De Leeuw 2018	7-11-2017	Programmabegroting 2018	217.730,00	70.352,30	31.375,30	256.707,00
Reserve Kunstgrasveld SV Langeberg 2019	13-11-2018	Programmabegroting 2019	0,00	288.082,30	31.375,30	256.707,00
Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten			9.853.795,21	2.658.944,98	623.060,32	11.889.679,87
Totaal rubriek B			35.294.111,93	6.542.361,81	17.499.106,72	24.337.367,02
Totaal rubriek A + B			52.865.181,15	46.387.028,03	46.541.218,94	52.710.990,24

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Onder "bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

Onder afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke reserve ter dekking van kapitaallasten is gevormd. Bij de specifieke reserve staat de investering vermeld, waarvoor deze is gevormd.

De "Nota Reserves en Voorzieningen 2019" is geactualiseerd in 2019 en door uw Raad vastgesteld op 10 december 2019.

Algemene Reserve:

De algemene reserve wordt gebruikt als buffer voor het opvangen van incidentele en onvoorziebare tegenvallers voor alle sectoren.

De stortingen en onttrekkingen zijn geraamd bij de primitieve begroting van 2018.

In de loop van 2019 begrotingswijzigingen vastgesteld, waarin **onttrekkingen** aan de Algemene Reserve zijn opgenomen:

Onderwerp	Bedrag	BW-nr.
Primitieve begroting	€ 5.303.645	849526
1e begrotingswijziging 2019	€ 1.717.993	857700
1e Berap 2019	€ 1.522.048	897524
2e Berap 2019	€ 1.086.803	931998
3e begrotingswijziging 2019	€ 3.038.000	903573
Totaal onttrekkingen	€ 12.668.489	

De **stortingen** betreffen o.a.:

Onderwerp	Bedrag	BW-nr.
Essent gelden (1e Berap)	€ 9.000.000	897524
3e begrotingswijziging 2019	€ 7.929.743	903573
2e BeRap 2019	€ 2.226.946	931998
Herziening Reservenota 2019 (5e begr. Wijz.)	€ 4.314.354	941174
Totaal stortingen	€ 23.471.043	

Meer informatie inzake het doel en het nut en noodzaak van een betreffende reserve, verwijzen wij u naar de nota Reserves en Voorzieningen 2019.

Vorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaat uit de volgende posten:

Vorzieningen	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Soort voorziening		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 95.235	€ 208.413
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	€ 2.047.576	€ 2.256.367
- Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek doel	€ 415.640	€ 442.653
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	€ 1.811.024	€ 2.299.140
Totaal	€ 4.369.475	€ 5.206.573

De vorming van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord.

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Het verloop in 2019 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2019
Verplichting/risico					
Voorziening afwikkeling GBRD	€ 30.915				€ 30.915
Voorziening wachtgelden SMK	€ 15.290			€ 5.247	€ 10.043
Voorziening wachtgelden B&W	€ 109.879			€ 55.602	€ 54.277
Voorziening beëindigingsovereenkomst	€ 36.369			€ 36.369	€ 0
Voorziening oninbare kredieten KBL	€ 15.960			€ 15.960	€ 0
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 208.413	€ 0	€ 0	€ 113.178	€ 95.235
Onderhoudsegalisatie					
Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	€ 1.499.821	€ 952.005		€ 1.269.366	€ 1.182.461
Voorziening groot onderhoud BMV Bronsheim	€ 387.944	€ 85.618		€ 40.871	€ 432.691
Voorziening groot onderhoud BMV-Zuid	€ 86.380	€ 20.472		€ 11.318	€ 95.534
Voorz. groot onderh. Brede School Treebeek	€ 137.243	€ 35.821			€ 173.064
Voorz. groot onderh. Brede School Centrum	€ 113.135	€ 25.089		€ 20.946	€ 117.278
Voorz. groot onderh. Sporthal Treebeek	€ 31.844	€ 14.705			€ 46.549
Totaal onderhoudsvoorzieningen	€ 2.256.367	€ 1.133.710	€ 0	€ 1.342.501	€ 2.047.577
Egalisering kosten					
Voorziening Afval compartiment	€ 377.329	€ 60.255		€ 148.000	€ 289.584
Voorziening Riolering tarieven/onderhoud	€ 65.324	€ 60.733			€ 126.056
Tot. Voorz. van derden verkregen middelen met specifiek doel	€ 442.653	€ 120.988	€ 0	€ 148.000	€ 415.640
Voorz. Bijdrage vervanging					
Voorz. MIP Riool-compartiment investeringen	€ 2.299.140	€ 1.056.288		€ 1.544.404	€ 1.811.024
Voorz. v. bijdr. aan toekomstige vervangingsinv.	€ 2.299.140	€ 1.056.288	€ 0	€ 1.544.404	€ 1.811.024
Algeheel totaal	€ 5.206.573	€ 2.310.986	€ 0	€ 3.148.083	€ 4.369.476
Voorz. Tekort toekomstige grondexploitatie	€ 2.299.312	€ 469.057	€ 0	€ 0	€ 2.768.369
Algeheel totaal voorzieningen	€ 7.505.885	€ 2.780.043	€ 0	€ 3.148.083	€ 7.137.845

Voorzieningen

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag.

Meer informatie inzake het doel en het nut en noodzaak van een betreffende voorziening, verwijzen wij u naar de nota Reserves en Voorzieningen 2019.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer van één jaar of langer

De onderverdeling van in de balans opgenomen langlopende schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 7.233.333	€ 8.041.667
	€ 7.233.333	€ 8.041.667
Door derden belegde gelden:	€ 6.080.689	€ 5.819.762
Waarborgsommen huren gemeentewoningen	€ 23.901	€ 23.901
Algeheel totaal vaste schulden	€ 13.337.923	€ 13.885.330

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2019:

	Saldo	Vermeer-	Aflos-	Saldo
	31-12-2018	deringen	singen	31-12-2019
Onderhandse leningen	€ 8.041.667		€ 808.334	€ 7.233.333
Fonds Sociale Voorzieningen	€ 32.290	€ 2.320	€ 3.320	€ 31.290
Lief en Leedpotje O.R./afsplitsing FSV	€ 609	€ 1.500	€ 500	€ 1.609
Belegde pensioenpremie wethouders	€ 331.324	€ 16.715		€ 348.039
Spaargelden personeel/college/raad	€ 5.455.539	€ 1.387.164	€ 1.142.953	€ 5.699.750
Waarborgsommen gemeentewoningen/eigendommen	€ 23.901			€ 23.901
	€ 13.885.330	€ 1.407.699	€ 1.955.107	€ 13.337.922

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 271.689 .

Belegde pensioenpremie wethouders

In principe zou volgens de BBV hiervoor een Voorziening moeten worden gevormd. In Brunssum worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. (BBV art 44 lid 3), zoals reeds bij de algemene waarderingsgrondslagen is vermeld. Dergelijke verplichtingen worden in Brunssum in de begroting en meerjarenraming opgenomen. Uit het verleden is gebleken, dat er geen extreme schommelingen plaatsvinden in het afdekken van mogelijke pensioenbreuken. Om voornoemde reden is ervoor gekozen om geen voorziening te vormen voor pensioenverplichtingen van voormalige wethouders. Voor eventuele claims wordt de reserve Pensioenpremie wethouders aangewend.

Mocht deze reserve niet toereikend blijken, dan kan dit binnen de algemene reserve worden opgevangen.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kasgeldleningen	€ 1.013	€ 8.001.013
Banksaldi	-	-
Overige schulden	€ 5.875.065	€ 5.123.654
Totaal kortlopende schulden	€ 5.876.078	€ 13.124.667
Tot de overige schulden horen de volgende posten:	31-12-2019	31-12-2018
- crediteuren extern	€ 5.798.485	€ 5.087.574
- afdrachten BTW-bedrijfsmatige activiteiten	€ 2.738	-€ 2.424
- ontvangen waarborgsommen (trottoir, gereedmelding Bouwvergunning etc.)	€ 73.811	€ 38.504
- netto-salarissen/voorschot salarissen	€ 31	€ 0
Totaal overige schulden	€ 5.875.065	€ 5.123.654

Overlopende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	€ 1.901.283	€ 111.745
- overige Nederlandse overheidslichamen	€ 280.000	€ 0
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ 2.703.240	€ 2.011.763
Totaal overlopende passiva	€ 4.884.522	€ 2.123.508

In overlopende passiva opgenomen afrekeningen met het Rijk:

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Vrijval/ aanwending	Saldo 31-12-2019
Transitorische post BBZ	€ 111.745		€ 111.745	€ 0
Debiteuren Soza 2019 BBZ transitorisch		€ 132.589		€ 132.589
Vooruitontvangen via algemene uitkering		€ 1.768.694		€ 1.768.694
				€ 0
Totaal voorschotbedragen Rijk	€ 111.745	€ 1.901.283	€ 111.745	€ 1.901.283

In overlopende passiva opgenomen afrekeningen met overige Nederlandse overheidslichamen:

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Vrijval/ aanwending	Saldo 31-12-2019
Parkstad Limburg Leisure Lane/Mijnspoor		€ 30.000		€ 30.000
Voorschot subsidie provincie		€ 200.000		€ 200.000
Subsidie waterschap groene berging KRW		€ 50.000		€ 50.000
Totaal voorschotbedragen overige overheden	€ 0	€ 280.000	€ 0	€ 280.000

Verplichtingen in begrotingsjaar opgebouwd

Verplichtingen in begrotingsjaar opgebouwd	Saldo 31-12-2018	Towvoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2019
Nog te betalen rente onderhandse geldleningen per 31-12	€ 154.813	€ 0	€ 154.813	€ 0
Transitorische posten WMO/Zorg/Jeugd	€ 223.724		€ 223.724	€ 0
Balanspost kwijtschelding diftar 2017/2018	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Balanspost verkoop Manege	€ 137.475		€ 137.475	€ 0
Aangifte WKR 2017/2018	€ 29.980		€ 29.980	€ 0
BP 2018 ZIUT inz PALET	€ 62.700		€ 62.700	€ 0
BP 2018 Salaris oud medew 2015-2017	€ 180.000		€ 180.000	€ 0
Afrek. ISD-BOL	€ 237.329		€ 237.329	€ 0
bedrijfsvoering december 2018 WSP	€ 117.505		€ 117.505	€ 0
corr.loonheff.dec.2018	€ 691.223		€ 691.223	€ 0
Div. BTW	-€ 14.724		-€ 14.724	€ 0
Nog te betalen progr.budg. Brikké Oave 2018	€ 30.000		€ 30.000	€ 0
Div. nog te betalen	€ 3.799		€ 3.799	€ 0
def afrek JGZ Mstr 2018	€ 105.708		€ 105.708	€ 0
def afrek JGZ Mstr 2017	€ 2.231		€ 2.231	€ 0
N.t.b. rente per 31-12-2019		€ 89.842		€ 89.842
overheveling OAB middelen naar 2020		€ 514.674		€ 514.674
corr.trans.JGZ AMB 2020-2021		€ 1.904		€ 1.904
kst.programmafijn jeugdhulp 2019		€ 41.305		€ 41.305
ISD-BOL voorb.afrek.Q4 2019		€ 125.056		€ 125.056
voorb.afrek.JGZ Maastricht		€ 46.982		€ 46.982
korr.ntb BUIG/BBZ nov.2019 ISD-BOL		€ 851.308		€ 851.308
jaarresultaat 2019 KBL		€ 25.262		€ 25.262
BP 2019 Manege Brunsummerheide		€ 137.475		€ 137.475
Aangifte WKR 2019		€ 34.618		€ 34.618
Aangifte WKR 2018		€ 29.980		€ 29.980
Balanspost 2019 netto salarissen		€ 18.371		€ 18.371
Loonheffing dec. 2019/13e RUN		€ 736.463		€ 736.463
Totaal vooruit ontvangen bedragen	€ 2.011.763	€ 2.703.240	€ 2.011.763	€ 2.703.240

Niet in de Balans opgenomen verplichtingen (borg- en garantstellingen)

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Aard/ Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 31-12-2018	Restant 31-12-2019
Gewaarborgde geldleningen t.b.v. stichtingen en verenigingen	Woningbouw, etc	€ 112.540.990	100%	€ 95.732.860	€ 94.415.589
Gewaarborgde geldleningen t.b.v. particuliere woningbouw	Woningbouw	€ 19.160.045	100%	€ 4.394.530	€ 3.496.765
	Totaal	€ 131.701.035		€ 100.127.390	€ 97.912.354

In 2019 hebben geen betalingen plaatsgevonden inzake borgstellingen.

Ten behoeve van de woningcorporaties worden leningen gewaarborgd, die vervolgens via achtervang door het W.S.W. worden overgenomen.

Niet in de Balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen.

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

		Boekwaarde	Boekwaarde
		31-12-2018	31-12-2019
Operational lease-contracten nog verschuldigde termijnen	Excl. BTW	€ 15.603	€ 175.035

De contracten betreffen lease van dienstauto's, koffie-automaten en smartphones.

Meerjarige verplichtingen

Het betreft de belangrijkste financiële verplichtingen (niet zijnde subsidieverstrekingen) waaraan de organisatie voor een aantal toekomstige jaren is verbonden doordat er langlopende overeenkomsten over zijn afgesloten die Europees zijn aanbesteed. Overeenkomsten met samenwerkingsverbanden zijn in dit overzicht niet meegenomen.

Levering/dienst	Leverancier	Contractwaarde	Ingang	Einde
Openbare verlichting	Ziut	P*Q	2014	2024

5. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn gebeurtenissen na balansdatum die het beeld van de jaarrekening beïnvloeden, namelijk het probleem van het Coronavirus.

In januari 2020 is het probleem van het Coronavirus (Covid-19) pas echt bekend geworden en in de maanden daarna is de impact geleidelijk duidelijk geworden. De in maart 2020 in Nederland genomen maatregelen zijn ongekend. De gevolgen voor de gemeente Brunssum zijn nog niet of zeer moeilijk in te schatten. In de paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” is een eerste globale schatting van dit risico opgenomen.

6. WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) VERANTWOORDING 2019

De WNT is van toepassing op de gemeente Brunssum. Het voor de gemeente Brunssum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling*

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	E. Dielissen	H. Vreuls	P. Peeters
Functiegegevens	secretaris	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	N.v.t.	01/12 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	nee	nee	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.	10.273	90.835
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	0	14.717
Subtotaal	N.v.t.	10.273	105.552
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	16.477	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	N.v.t.	10.273	105.522
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018 *)			
bedragen x € 1	E. Dielissen	H. Vreuls	P. Peeters
Functiegegevens	secretaris	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 01/10	N.v.t.	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	N.v.t.	1,0
Dienstbetrekking?	ja	N.v.t.	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.775	N.v.t.	79.406
Beloningen betaalbaar op termijn	12.614	N.v.t.	13.206
Subtotaal	101.369	N.v.t.	92.612
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	141.879	N.v.t.	181.000
Bezoldiging	101.369	N.v.t.	92.612

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	H. Vreuls	
Functiegegevens	Secretaris	
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 30/11	01/12 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	11	1
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	253.400	25.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	278.700	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	113.159	9.579
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	122.738	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	122.738	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

7. SISA-BIJLAGE 2019

SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud begunnende zelfstandigen), totaal 2018	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/02	€ 22.440	€ 0	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/03	€ 11.351	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/04	€ 16.020	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/06	€ 10.582
		1 060899 Gemeente Brunssum	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/08	€ 0	Baten (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/10	€ 0										
		2	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnaam / nummer	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/09	€ 0		inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aard controle R indicatornummer: G3A/10	€ 0										
		1	060899 Gemeente Brunssum	Omvang van Rijksbijdrage (jaar T)	Totale aanraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Aard controle R indicatornummer: H4/03	€ 1.030.490		Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Aard controle R indicatornummer: H4/04	€ 124.416			Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Aard controle R indicatornummer: H4/05	€ 0					
		2		omroerende zaken sportaccommodaties	roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering	Aard controle R indicatornummer: H4/06	€ 981.333				€ 0										
		3		Overige kosten		Aard controle R indicatornummer: H4/07	€ 216.652				€ 0										
		4		Kopie projectnaam / nummer																	
		1	060899 Gemeente Brunssum	Omvang van Rijksbijdrage (jaar T)	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Aard controle R indicatornummer: H4/08	€ 1.244.146		Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	Aard controle R indicatornummer: H4/09	€ 21.151										
		2		omroerende zaken sportaccommodaties	roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering	Aard controle R indicatornummer: H4/10	330,34%														
		3		Overige kosten			305,25%														
		4					73,61%														
		5																			

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT RESTANTKREDIETEN

OMSCHRIJVING	RESTANT KREDIET per 01-01-2019 (excl. btw)	Afvoering/op- boeking van krediet inz. oude kred.	BEGROTING/ BEGR.WIJZ. 2019 (incl 2e BR)	KAPITAAL- UITGAVEN 2019	RESTANT- KREDIET 31-12-2019 (excl. btw)	BIJDAGEN/ RESERVES	NETTO- KREDIET 31-12-2019 (excl. btw)
Afdeling Informatie Management							
Ontwikkeling E-Brunssum	€ 269.877		€ 100.000	€ 75.483	€ 294.394		€ 294.394
Project centraal gegevensbeheer	€ 36.899			€ 32.637	€ 4.262		€ 4.262
Modernisering werkplekken	€ 43.515			1172,24	42342,47		€ 42.342
Modernisering primaire-applicaties	€ 133.631		40000	20823,5	152807,45		€ 152.807
Integrale GEO-informatievoorziening	€ 243.954		€ 100.000	€ 72.197	€ 271.757		€ 271.757
Professionalisering DIV., Digit., DSP	€ 23.885		€ 60.000	€ 48.892	€ 34.993		€ 34.993
ICT Investerings Sociaal domein	€ 54.887		€ 55.000	€ 51.727	€ 58.160		€ 58.160
Totaal investeringen afd. IM	€ 806.648	€ 0	€ 355.000	€ 302.932	€ 858.717	€ 0	€ 858.717
Afdeling Publiekdiensten							
Aankoop stemhokjes/bussen	€ 17.841	-€ 17.841			€ 0		€ 0
Totaal investeringen afd. PBDNST	€ 17.841	-€ 17.841	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Afdeling Openbare Ruimte							
Vervanging voertuigen/werkmaterieel wegen	€ 68.498			€ 66.141	€ 2.357		€ 2.357
Vervangingsinvesteringen wegen MIP-OR	€ 1.941.204		€ 1.558.000	€ 1.451.605	€ 2.047.599		€ 2.047.599
Vervanging vervoermiddelen verkeer	€ 103.056	-€ 15.000	€ 22.500		€ 110.556		€ 110.556
VOP Kasten	€ 0		€ 33.000	€ 26.635	€ 6.365		€ 6.365
Verkeersregelinstantaties algemeen	€ 0				€ 0		€ 0
Elektronische zakpalen Centrum	€ 40.528	-€ 40.528			€ 0		€ 0
Langeberg, aanleg Groene Berging (KRW)	€ 63.000	€ 7.908			€ 70.908		€ 70.908
Aankoop wagens/machines rioolbeheer	€ 7.908	-€ 7.908			€ 0		€ 0
Materieel plantsoenen, incl. bussen	€ 40.911		€ 35.000	€ 46.006	€ 29.904		€ 29.904
Herinrichting Treebeekplein	€ 0		€ 1.000.000		€ 1.000.000		€ 1.000.000
Begraafplaats, aanschaf materieel	€ 1.569	-€ 1.569			€ 0		€ 0
Bushaltes Maastrichterstr/Trichterweg	€ 34.808			€ 17.755	€ 17.054		€ 17.054
Rimburger-/Europa-/Grensweg	€ 0		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000
Totaal investeringen OPBRMT	€ 2.301.481	-€ 57.096	€ 2.748.500	€ 1.608.141	€ 3.384.743	€ 0	€ 3.384.743
Afdeling Ruimtelijke ordening en Vastgoed							
Nieuwe Brikke Oave	€ 41.642	-€ 41.642			0		€ 0
Investerings Schutterspark	€ 0		€ 290.000		€ 290.000		€ 290.000
Brede School Centrum	€ 150.869				€ 150.869		€ 150.869
Kunstgrasveld De Leeuw	€ 217.730		€ 67.500	€ 345.734	-€ 60.504	€ 39.089	-€ 21.416
Kunstgrasveld SV Langeberg	€ 0		€ 285.230	€ 336.520	-€ 51.290	€ 39.089	-€ 12.202
Maatschappelijke voorziening Treebeek			€ 2.150.000		€ 2.150.000		€ 2.150.000
Werkbudget Strategische aankopen	€ 0		€ 2.000.000	€ 851.269	€ 1.148.731		€ 1.148.731
Totaal investeringen afdeling ROV	€ 410.241	-€ 41.642	€ 4.792.730	€ 1.533.524	€ 3.627.805	€ 78.177	€ 3.705.982
Afdeling Zorg							
Aanschaf rolstoelen WVG	€ 0		€ 250.000	€ 205.381	€ 44.619	€ 8.840	€ 53.459
Totaal investeringen afd. Zorg	€ 0	€ 0	€ 250.000	€ 205.381	€ 44.619	€ 8.840	€ 53.459
TOTAAL investeringen	€ 3.536.211	-€ 116.580	€ 8.146.230	€ 3.649.978	€ 7.915.884	€ 87.017	€ 8.002.901

BIJLAGE 2 OVERZICHT GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie - Begroting
<i>taakvelden</i>			
XT-01 - Bestuur	2.482	2.246	-236
XT-010 - Mutaties reserves	29.940	30.013	74
XT-02 - Burgerzaken	1.213	1.099	-114
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	185	274	89
XT-04 - Overhead	11.657	10.942	-715
XT-05 - Treasury	524	461	-63
XT-061 - OZB woningen	0		0
XT-062 - OZB niet-woningen			
XT-064 - Belastingen overig	487	481	-6
XT-07 - Algemene uitkering gemeentefonds			
XT-08 - Overige baten en lasten	188	415	226
XT-09 - Vennootschapsbelasting	4	12	8
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	1.803	1.792	-12
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.015	993	-21
XT-21 - Verkeer en vervoer	3.712	5.477	1.764
XT-22 - Parkeren	24	24	0
XT-31 - Economische ontwikkeling	501	433	-68
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	483	127	-356
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	17	5	-12
XT-34 - Economische promotie	93	97	3
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	39	39	0
XT-42 - Onderwijshuisvesting	2.024	2.255	231
XT-43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.903	1.866	-36
XT-51 - Sportbeleid en -activering	451	396	-55
XT-52 - Sportaccommodaties	2.191	2.460	269
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	1.391	1.395	4
XT-54 - Musea	0		0
XT-55 - Cultureel erfgoed	0		0
XT-56 - Media	550	521	-29
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.357	2.093	-264
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	3.484	3.348	-136
XT-62 - Wijkteams	312	302	-10
XT-63 - Inkomensregelingen	16.491	15.939	-552
XT-64 - Begeleide participatie	14.180	13.357	-823
XT-65 - Arbeidsparticipatie	603	473	-130
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.730	1.799	69
XT-671 - Maatwerkdienstverlening 18+	7.335	7.187	-148
XT-672 - Maatwerkdienstverlening 18-	9.087	8.751	-336
XT-681 - Geëscaleerde zorg 18+	366	345	-20
XT-682 - Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
XT-71 - Volksgezondheid	970	985	15
XT-72 - Riolering	2.418	2.568	150
XT-73 - Afval	2.604	2.563	-41
XT-74 - Milieubeheer	575	557	-18
XT-75 - Begraafplaats	100	100	0
XT-81 - Ruimtelijke ordening	732	503	-229
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	1.003	1.349	345
XT-83 - Wonen en bouwen	1.026	1.017	-9
TOTAAL LASTEN	128.251	127.059	-1.192

taakvelden			
XT-01 - Bestuur	-3	-2	1
XT-010 - Mutaties reserves	-37.120	-37.047	73
XT-02 - Burgerzaken	-490	-355	135
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-173	-263	-89
XT-04 - Overhead	-729	-1.101	-372
XT-05 - Treasury	-1.756	-1.805	-49
XT-061 - OZB woningen	-4.120	-4.206	-86
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.574	-1.812	-239
XT-064 - Belastingen overig	-361	-362	-1
XT-07 - Algemene uitkering gemeentefonds	-57.958	-57.793	165
XT-08 - Overige baten en lasten	-387	-414	-27
XT-09 - Vennootschapsbelasting			
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer		-112	-112
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	-21	-23	-2
XT-21 - Verkeer en vervoer	-145	-163	-17
XT-22 - Parkeren			
XT-31 - Economische ontwikkeling	0	-19	-18
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-83	-9	74
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	-13	-10	3
XT-34 - Economische promotie	-83	-162	-80
XT-41 - Openbaar basisonderwijs			
XT-42 - Onderwijshuisvesting	-819	-969	-149
XT-43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-847	-991	-144
XT-51 - Sportbeleid en -activering		-21	-21
XT-52 - Sportaccommodaties	-596	-853	-258
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	-1	-19	-18
XT-54 - Musea			
XT-55 - Cultureel erfgoed			
XT-56 - Media			
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	-86	-84	1
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-41	-39	2
XT-62 - Wijkteams			
XT-63 - Inkomensregelingen	-11.640	-11.746	-106
XT-64 - Begeleide participatie	-271	-271	0
XT-65 - Arbeidsparticipatie	0		0
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-113	-119	-6
XT-671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-370	-346	24
XT-672 - Maatwerkdienstverlening 18-	0	-32	-32
XT-681 - Geëscaleerde zorg 18+			
XT-682 - Geëscaleerde zorg 18-			
XT-71 - Volksgezondheid			
XT-72 - Riolering	-3.510	-3.558	-49
XT-73 - Afval	-3.571	-3.493	79
XT-74 - Milieubeheer	-5		5
XT-75 - Begraafplaats	-61	-94	-34
XT-81 - Ruimtelijke ordening		-3	-3
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	-842	-850	-8
XT-83 - Wonen en bouwen	-462	-565	-103
TOTAAL BATEN	-128.251	-129.710	-1.459
Resultaat	0	-2.651	-2.651

BIJLAGE 3 SUBSIDIEREGISTER

Regeling	Organisatie	Subsidie		
		Jaarlijkse	Eenmalige	Totaal
1. Maatschappelijke ondersteuning				
Maatschappelijk werk en welzijnswerk	CMWW	€ 1.719.509	€ 63.500	€ 1.783.009
Informele zorgondersteuning	CIZOP (Meander)	€ 51.628	€ -	€ 51.628
	Stichting Horizon (Levanto)	€ 5.795		€ 5.795
	Buddyzorg Limburg (Meander)	€ 1.467		€ 1.467
	ZMP Levanto	€ 11.521		€ 11.521
	Totaal	€ 1.789.920	€ 63.500	€ 1.853.420
2. Peuteropvang	CMWW	€ 515.907		€ 515.907
	Totaal	€ 515.907	€ -	€ 515.907
3. Jeugdgezondheidszorg	Meander	€ 392.000		€ 392.000
	Totaal	€ 392.000		€ 392.000
4. Bibliotheekwerk	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum	€ 415.270	€ 65.000	€ 480.270
	Totaal	€ 415.270	€ 65.000	€ 480.270
5. Muziekonderwijs	Stichting SMK	€ 310.272	€ -	€ 310.272
	Totaal	€ 310.272	€ -	€ 310.272
6. Cultuur				
Instrumentale verenigingen	Fanfare St.Barbara	€ 5.850	€ 585	€ 6.435
	Chr. Harmonie de Bazuin	€ 3.219	€ 322	€ 3.541
	Showband Parcifal	€ 5.200	€ 520	€ 5.720
	Harmonie-Orkest Brunssum 1907	€ 4.173	€ 417	€ 4.590
	Fanfare Harpe Davids	€ 3.723	€ 372	€ 4.095
	Bazuinenkorps Jong-Leven	€ 2.937	€ 294	€ 3.231
	Harmonie-Orkest Concordia Treebeek	€ 4.150	€ 415	€ 4.565
	Jeugd Orkest Stad Brunssum	€ 3.800	€ 380	€ 4.180
	Scoutingband Vincentius	€ 2.150	€ 215	€ 2.365
	Mandolinever. Troubadour	€ 1.600	€ 160	€ 1.760
Zangverenigingen	Jeugdkoor de Pareltes	€ 2.788	€ 279	€ 3.066
	Jokola	€ 2.398	€ 240	€ 2.637
	Gemengd koor Cantate	€ 2.495	€ 250	€ 2.745
	Mannenkoor R.M.K. 1921	€ 2.073	€ 207	€ 2.280
	Brunssums Mannenkoor	€ 1.813	€ 181	€ 1.994
	Zangvereniging Aurora	€ 1.715	€ 172	€ 1.887
	Bronsheimers	€ 1.748	€ 175	€ 1.922
	Dameskoor Michel	€ 2.300	€ 230	€ 2.530
	Wesoly Tulacz	€ 1.293	€ 129	€ 1.422
Schutterij	Schutterij St Gregorius de grote	€ 2.900	€ 290	€ 3.190
Dansvereniging	Poolse dansvereniging Podlasie	€ 2.040	€ 204	€ 2.244
	Totaal	€ 60.362	€ 6.036	€ 66.398

Regeling	Organisatie	Subsidie		
		Jaarlijkse	Enmalige	Totaal
7. Sport				
Binnensport	Zwem- en PoloVereniging Brunssum (ZVB)	€ 2.616	€ 262	€ 2.877
	Gymnastiekvereniging Fidelitas	€ 4.040	€ 404	€ 4.444
	Watervrienden Brunssum	€ 2.009	€ 201	€ 2.210
	Badmintonclub Brunssum	€ 1.560	€ 156	€ 1.716
	Handbalvereniging Brunssum	€ 3.540	€ 354	€ 3.894
	Gymnastiekvereniging DOC	€ 1.750	€ 175	€ 1.925
	Taekwondo Pal Gwe	€ 1.450	€ 145	€ 1.595
	Aikidovereniging Brunssum fudo jyuku dojo	€ 1.260	€ 126	€ 1.386
	TTV Brunssum	€ 1.490	€ 149	€ 1.639
	Judoclub Brunssum	€ 1.355	€ 136	€ 1.491
	Boks Vereniging Limburgia	€ 730	€ 73	€ 803
	ZVV Koutenveld	€ 1.320	€ 132	€ 1.452
	Brunssumse Trimvereniging	€ 910	€ 91	€ 1.001
	Zwemgroep MBVH	€ 490	€ 49	€ 539
	Bridgeclub bronsbeek	€ 1.050	€ 105	€ 1.155
	Bridgeclub No Smoking	€ 400	€ 40	€ 440
Buitensport	RKW de Leeuw	€ 5.260	€ 526	€ 5.786
	BSV / Limburgia	€ 3.180	€ 318	€ 3.498
	SV Langeberg	€ 3.600	€ 360	€ 3.960
	SV Brunssum	€ 2.700	€ 270	€ 2.970
	LTC Brunssum	€ 1.880	€ 188	€ 2.068
	Hengelsportvereniging Brunssum	€ 3.020	€ 302	€ 3.322
	AVON	€ 1.300	€ 130	€ 1.430
	ATIVU	€ 1.300	€ 130	€ 1.430
	Tennisvereniging MED	€ 680	€ 68	€ 748
	Totaal	€ 48.890	€ 4.889	€ 53.779
8. Gehandicaptensport	Stichting Basissport Limburg	€ 840	€ 84	€ 924
	BrunssumseGehandicaptensport	€ 770	€ 77	€ 847
	SVG Mijnstreek	€ 875	€ 88	€ 963
	Totaal	€ 2.485	€ 249	€ 2.734
9. Evenementen				
Cultuur en overig	Kinderoptocht comité	€ 1.588	€ 159	€ 1.747
	Kindercarnaval Treebeek	€ 267	€ 27	€ 294
Sport	Parelloop	€ 25.000	€ 1.500	€ 26.500
	Totaal	€ 26.855	€ 1.686	€ 28.541
10. Speeltuinwerk	Speeltuinvereniging Klaver 4	€ 9.900	€ 990	€ 10.890
	Speeltuinvereniging Buschkesberg	€ 8.625	€ 863	€ 9.488
	Speeltuinvereniging Treebeek-Hoensbroek	€ 7.775	€ 778	€ 8.553
	Totaal	€ 26.300	€ 2.630	€ 28.930
11. Scouting	Scouting Landgraaf	€ 27.569	€ 2.757	€ 30.326
	Scouting St Willibrordus Treebeek	€ 15.420	€ 1.542	€ 16.961
	Scouting St Vincentius	€ 10.575	€ 1.058	€ 11.633
	Scouting St Franciscus	€ 9.134	€ 913	€ 10.047
	Totaal	€ 62.697	€ 6.270	€ 68.966
12. Compensatie OZB	SV Brunssum	€ 1.379		€ 1.379
	SV Langeberg	€ 3.287		€ 3.287
	RKW De Leeuw	€ 1.207		€ 1.207
	BSV Limburgia	€ 2.452		€ 2.452
	ATIVU	€ 1.432		€ 1.432
	LTC Brunssum	€ 821		€ 821
	MED	€ 328		€ 328
	Scouting St. Willibrordus	€ 167		€ 167
	Scouting St. Vincentius	€ 289		€ 289
	Scouting St. Franciscus	€ 710		€ 710
	Scouting De Landgraaf	€ 1.139		€ 1.139
	Speeltuinvereniging Treebeek	€ 359		€ 359
	Speeltuinvereniging Buschkesberg	€ 594		€ 594
	Speeltuinvereniging Klaver 4	€ 893		€ 893
	Schutterij St Gregorius de grote	€ 202		€ 202
	Totaal	€ 15.259		€ 15.259

Regeling	Organisatie	Subsidie		
		Jaarlijkse	Eenmalige	Totaal
13. Seniorenverenigingen	KBO St.Barbara	€ 1.638	€ 164	€ 1.801
	KBO Rumpen	€ 1.150	€ 115	€ 1.265
	Senioren Brunssum-Noord	€ 863	€ 86	€ 949
	Ouderenbond Fatima KOV	€ 700	€ 70	€ 770
	P.C.O.B.	€ 538	€ 54	€ 591
	Vrouwenvereniging St.Barbara	€ 663	€ 66	€ 729
	Totaal	€ 5.550	€ 555	€ 6.105
14. Patiëntenorganisaties	Zonnebloem afd Brunssum centrum	€ 2.500	€ 250	€ 2.750
	Zonnebloem afd Brs-Noord	€ 1.688	€ 169	€ 1.856
	Zonnebloem afd Treebeek	€ 1.250	€ 125	€ 1.375
	Vereniging van Bechterewpatiënten	€ 803	€ 80	€ 883
	IMV 'T Trepke	€ 1.184	€ 118	€ 1.303
	Alzheimer Café Parkstad	€ 750		€ 750
	Vereniging Dagvlinder	€ 188		€ 188
	BNMO SamenSterk	€ 225		€ 225
	Totaal	€ 8.588	€ 742	€ 9.330
15. SMO-Raad	SMO-Raad	€ 17.500		€ 17.500
	Totaal	€ 17.500		€ 17.500
16. Wijkteams	Wijkteam Brunssum Centrum	€ 6.600		€ 6.600
	Wijkteam Brunssum West	€ 6.600		€ 6.600
	Wijkteam Brunssum Noord	€ 6.600		€ 6.600
	Wijkteam Brunssum Oost	€ 6.600		€ 6.600
	Wijkteam Brunssum Zuid	€ 6.600		€ 6.600
	Totaal	€ 33.000		€ 33.000
17. Buurtverenigingen	Buurtvereniging Opbouw	€ 200	€ 20	€ 220
	Buurtvereniging de Horizon	€ 200	€ 20	€ 220
	Buurtvereniging Schuttersveld	€ 200	€ 20	€ 220
	Buurtvereniging Langeberg	€ 200	€ 20	€ 220
	Totaal	€ 800	€ 80	€ 880
18. Overige verenigingen en stichtingen	Cultuur, historie en tradities			
	Carnavalsroad Broenssem	€ 4.550	€ 455	€ 5.005
	Oranjevereniging Treebeek	€ 1.150	€ 115	€ 1.265
	Bond van wapenbroeders	€ 125	€ 13	€ 138
	Stichting Land van Herle	€ 70	€ 7	€ 77
	Natuur			
	IVN	€ 2.500	€ 250	€ 2.750
	Stichting Natuurfonds Brunssum	€ 350	€ 35	€ 385
	Milieunetwerk Onderbanken-Brunssum	€ 200	€ 20	€ 220
	Vrouwenverenigingen			
	Vrouwenvereniging st. Joseph	€ 125	€ 13	€ 138
	Vrouwenbond kavo st. Brigida	€ 125	€ 13	€ 138
	Vrouwenvereniging Langeberg	€ 125	€ 13	€ 138
	Familiewerk Don Bosco	€ 400	€ 40	€ 440
	Veteranen Brunssum	€ 500	€ 50	€ 550
	Overige			
	Stichting Slachtofferhulp Zuid-Limburg	€ 5.650	€ 565	€ 6.215
Stichting Wereldwinkel Brunssum	€ 925	€ 93	€ 1.018	
Totaal	€ 16.795	€ 1.680	€ 18.475	
19. Stimuleringsregeling burgerkracht	Koningsdag Langeberg		€ 200	€ 200
	Garage en avondmarkt dhr Willers		€ 250	€ 250
	Kindervakantieweek 2019		€ 925	€ 925
	Totaal		€ 1.375	€ 1.375
Totaal Maatschappelijke Ontwikkeling	Professionele organisaties (regeling 1 t/m 5)	€ 3.423.369	€ 128.500	€ 3.551.869
	Vrijwilligersorganisaties (regeling 6 t/m 19)	€ 325.080	€ 26.191	€ 351.271
	Totaal	€ 3.748.449	€ 154.691	€ 3.903.140
Totaal gemeente Brunssum	€ 3.748.449	€ 154.691	€ 3.903.140	

BIJLAGE 4 OVERZICHT WETTELIJKE INDICATOREN KERNGEGEVENS

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM		LIMBURG	
			REKENING 2019	BEGROTING 2019	2020	2019
Formatie	Fte per 1000 inwoners		7,94	7,56	n.v.t.	n.v.t.
Bezetting	Fte per 1000 inwoners		7,19	6,98	n.v.t.	n.v.t.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner			716	n.v.t.	n.v.t.
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen		9,3%	0,6%	n.v.t.	n.v.t.
Overhead	% van totale lasten			11%	n.v.t.	n.v.t.

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM		LIMBURG	
			2020*	2019*	2020	2019
Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren)	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	100	136	119	131
Harde kern jongeren (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD	-	-	-	-
Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	Aantal per 1000 inwoners	CBS	1,4	1,9	2,1	2,0
Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	Aantal per 1000 inwoners	CBS	3,9	4,6	4,6	4,7
Diefstallen uit woning (per 1.000 inwoners)	Aantal per 1000 inwoners	CBS	5,0	4,2	3,5	3,4
Vernielingen (per 1.000 inwoners)	Aantal per 1000 inwoners	CBS	5,5	7,6	4,3	4,9

*Begroting 2020 zijn de cijfers van 2018

*Begroting 2019 zijn de cijfers over het jaar 2017

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM		LIMBURG	
			2019	2020	2019	2020
Absoluut verzuim	Per 1.000 inwoners 5-18 jr	Waarstaatjegemeente.nl Bron: Ingrado	0,84 (2017)	Nog niet bekend	1,49 (2017)	Nog niet bekend
Relatief verzuim	Per 1.000 inwoners 5-18 jr	Waarstaatjegemeente.nl Bron: Ingrado	18,85 (2017)	24,62 (2018)	24,52 (2017)	20,43 (2018)
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Waarstaatjegemeente.nl Bron: DUO	1,7% (2017)	2,7% (2018)	1,9% (2017)	2,0% (2018)

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM		LIMBURG	
			2019	2020	2019	2020
Aantal banen	Aantal per 1.000 inw 15-64 jr	Waarstaatjegemeente.nl Bron: LISA	413,4 (2017)	419,2 (2018)	716,5 (2017)	735,1 (2018)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Waarstaatjegemeente.nl Bron: VJI	2,55% (2012)	1,30% (2015)	2,17% (2012)	1,24% (2015)
Kinderen in armoede	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	Waarstaatjegemeente.nl Bron: VJI	9,86% (2015)	Nog niet bekend	6,74% (2015)	Nog niet bekend
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	Waarstaatjegemeente.nl Bron: CBS	62,0% (2017)	63,2% (2018)	63,6% (2017)	64,9% (2018)
Jeugdwerkloosheid	% werkloze jongeren 16-22 jaar	Waarstaatjegemeente.nl Bron: VJI	2,03% (2015)	Nog niet bekend	1,23% (2015)	Nog niet bekend
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw. 18 jr e.o.	Waarstaatjegemeente.nl Bron: CBS Participatiewet	46,8 (2017)	45,2 (2018)	38,6 (2017)	36,6 (2018)
Aantal re-integratie voorzieningen	per 1.000 inw. 15-65 jaar	Waarstaatjegemeente.nl Bron: CBS Participatiewet	17,8 (2017)	17,4 (2018)	27,0 (2017)	28,7 (2018)

Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	Waarstaatjemeente.nl Bron: CBS Jeugd	14,6% (2017)	14,7% (2018)	13,5% (2017)	13,6% (2018)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	Waarstaatjemeente.nl Bron: CBS Jeugd	2,2% (2017)	1,6% (2018)	1,6% (2017)	1,6% (2018)
Jongeren met jeugdrenclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Waarstaatjemeente.nl Bron: CBS Jeugd	2,6% (2017)	Nog niet bekend	1,4% (2017)	Nog niet bekend
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 1.000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl Bron: CBS MSD WMO	112 (2017)	Nog niet bekend	94 (2017)	Nog niet bekend

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM		LIMBURG	
			2016	2017	2016	2015
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	Veiligheid.nl	12,1%	7,3%	5,3%	6,1%
			2014	2015	2014	2015
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	Veiligheid.nl	5%	5%	8%	9%

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM			LIMBURG		
			2014	2015	2016	2014	2015	2016
Niet sporters	%	RIVM	54,9	53,7	57,5	52,2	50,1	52,9

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	BRUNSSUM		LIMBURG	
			2016	2017	2016	2017
Omvang fijn huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	CBS	155	152	129	120
Hernieuwbare elektriciteit*	%	RWS - KMO	2,2%	3,6%**	3,7%	4,2%

*Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Deze vanuit het BBV verplichte indicator kijkt alleen naar elektriciteit en is daarmee niet af te zetten tegen de PALET-doelstelling van 8% duurzame energieopwekking in 2020. M.a.w. deze indicator geeft geen beeld van de stand van zaken van de realisatie van de PALET-doelstellingen.

Ook de landelijke en provinciale streefwaarden (doelstellingen) zijn geformuleerd t.a.v. hernieuwbare energie en niet sec t.a.v. hernieuwbare elektriciteit.

** resultaat 2017 is het meest recente, beschikbare gegeven voor Brunssum

INDICATOREN BBV 2017 (waarstaatjege- meente.nl)	BEGROTING 2017	BEGROTING 2020	BEGROTING 2019
1. Functiemenging	≥ realisatie	34,0%	34,0%
2. Bruto Gemeentelijk Pro- duct (2013)	≥ realisatie	Nog niet bekend	140
3. Vestigingen (van bedrij- ven) per 1000 inw. 15-64 jr.	≥ realisatie	95,8	92,5

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRON	JAAR	BRUNS- SUM	LIMBURG
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS	2019	146	200
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 wonin- gen	Basisregistratie adressen en ge- bouwen	2016	0,7	3,5
Demografische druk	%	CBS	2019	73,2%	72,5%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro's	COELO	2019	718	702
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro's	COELO	2019	766	765

BIJLAGE 5 KEREGEVENIS PER 1 JANUARI

Kerngegevens	2019	2018	2017
A. SOCIALE STRUCTUUR			
1. Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	28.103	28.241	28.378
waarvan:			
0-4 jaar	1.090	1.085	1.078
5-14 jaar	2.508	2.592	2.655
15-19 jaar	1.468	1.478	1.476
20-24 jaar	1.321	1.283	1.344
25-29 jaar	1.487	1.515	1.548
30-49 jaar	6.455	6.607	6.732
50-64 jaar	6.964	6.962	6.932
65 jaar en ouder	6.810	6.719	6.613
Geschat buitenlandse militairen	1.700	1.700	1.700
2. Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.634	13.625	13.599
waarvan:			
Eenpersoonshuishoudens	5.252	5.176	5.075
Meerpersoonshuishoudens	8.382	8.449	8.524
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2
3. Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (volgens ISD-BOL)	783	864	878
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,8%	3,1%	3,1%
waarvan:			
I.O.A.W./I.O.A.Z. *)	35	37	37
WWB	748	827	841
4. Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen	407	415	432
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	1,4%	1,5%	1,5%
5. Overige aantallen *)			
huishoudens met lage inkomens	5.425	5.421	5.411
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	39,8%	39,8%	39,8%
eenouderhuishoudens	1.132	1.140	1.135
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,3%	8,4%	8,3%
uitkeringontvangers (waaronder WWB, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.761	3.786	3.787
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,4%	13,4%	13,3%
B. FYSIEKE STRUCTUUR			
1. Aantal bedrijfsvestigingen *)	1.851	1.799	1.742
2. Oppervlakte land in hectare	1.725	1.724	1.724
Oppervlakte binnenwater in hectare	9	10	10
3. Aantal woonruimten *)	14.583	14.622	14.592

*) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.

BIJLAGE 6 OVERZICHT GEBRUIKTE AFKORTINGEN

1G1P	1Gezin 1Plan
ADV	Anti Discriminatie Voorziening
AFBK	Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders
AED	Automatische Externe Defibrillator
AJZ	Algemeen Juridische Zaken
AM	Algemene Middelen
AR	Algemene Reserve
ANWB	Algemene Nederlandse Wielrijdersbond
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APG	Algemene Pensioen Groep
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Wet Arbo	Wet Arbeidsomstandigheden
Arhi	(Wet) Algemene regels herindeling
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWACS	Airborne Early Warning & Control System
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	Burgemeester en Wethouders
BABS	Bijzonder Ambtenaar Burgerlijke Stand
BAG	Basis Administratie Gebouwen
BBB	Bergbezinkbassin
BBS	Bevolking / Burgerlijke Stand
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
BDU	Brede Doeluitkering
Berap	Bestuursrapportage
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
Bibob	(Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BPL	Buitenring Parkstad Limburg
BRP (1)	Basis Registratie Personen
BRP (2)	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BSO	Buitenschoolse Opvang
BTM	Bedrijventerreinen Management
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG).

BVO	Betaald Voetbal Organisaties
BW	Beschermd Wonen
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBO	Centraal Begeleidingsorgaan
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMWW	Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Onderbanken
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeers- techniek
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
Diftar	Gedifferentieerd tarief
DBFMO	Design, Build, Finance, Maintain & Operate
DHW	Drank- en Horecawet
DI	Duurzame Inzetbaarheid
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DSP	Demand Side Platform
DU	Doeluitkering
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EOA	Eerste Opvang Anderstaligen
ESF	Europees Sociaal Fonds
FG	Functionaris Gegevensbescherming
Fte	Fulltime-equivalent
FIDO	wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido)
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
GI	Gecertificeerde Instelling
GBRD	Gemeenschappelijke Belasting- en Registratiedienst
GEO	Geografische Informatie
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde Instellingen
GIDS	Gezond in de Stad
Grex	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
HBH	Hulp bij het huishouden
HIC	High Impact Crime

HR	Human Resources
HRM	Human Resources Management
HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
IBA	Internationale Bau Ausstellung
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKK	(Wet) Innovatie Kwaliteit Kinderopvang
IKS	Iedereen kan Sporten
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
IOB	Integraal Ondernemingsbeeld
IPP	Inburgeringsparticipatieplek
ISD BOL	Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf
ISD Kompas	Intergemeentelijke Sociale Dienst Kompas
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JFC HQ	Joint Force Command Headquarters van de NAVO
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JPP	Jeugd Preventie Programma
KBL	Kredietbank Limburg
KCC	Klant Contact Centrum
KIDB	Kontactgroep Industrie en Dienstverlening Bedrijven
KIV SVBBL	Kadernota Integrale Veiligheid (Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf)
KRW	Kaderrichtlijn Water
LBP	Levensfasebewust Personeelsbeleid
LAA	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED (1)	Limburg Economic Development
LED (2)	Licht Emitterende Diode
LHB	Limburgse Herstructureringsmaatschappij voor Bedrijven
LRKP	Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MBVO	Meer Bewegen Voor Ouderen
MCC	Meld- en Coördinatie Centrum
MIP OR	Meerjaren Investeringsplan Openbare Ruimte
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MMR	Meten Monitoren Rekeningen (samenwerking met Waterschapsbedrijf Limburg)
MO	Maatschappelijke Opvang
MPG	Meerjaren Prognose Grondexploitaties
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NCW	Netto Contante Waarde

NSvV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
NEN	Nederlandse Norm
NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NWW	Nature Wonder World
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OBS	Openbare Basisschool
OCB	Ondernemers Centrum Brunssum
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OLT	Openluchttheater
Oranje Kolom	Benaming voor de gemeentelijke taken etc. in het kader van de rampenbestrijding
OZB	Onroerende Zaak Belasting
OZBE	Onroerende Zaak Belasting Eigenaar
OZBG	Onroerend Zaak Belasting Gebruiker
OV	Openbaar Vervoer
P&C	Planning & Control
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
PDC	Producten Diensten Catalogus
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIP	Provinciaal Inpassingsplan
PIT	Parkstad IT-samenwerking
PKA	Product Keuze Aanbod
PMD	Plastic, Metaal, Drinkpakken
POI	Point Of Interest
POV	Peuteropvang
Prorap	Programmarapportage
PSZ	Peuterspeelzaal
PUN	Paspoort Uitvoeringregeling Nederland
PvA	Plan van Aanpak
RAK	Regionaal Afwegingskader (voor grootschalige duurzame energieopwekking)
RES ZL	Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg
Retour	Trajecten om jongeren terug te geleiden naar onderwijs en/of arbeidsmarkt
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
RODIN	Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer
ROVL	Richtlijnen Openbare Verlichting
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RVOB	Rijks Vastgoed en Ontwikkelingsbedrijf
RvS	Roestvast Staal
SAM	Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg (Limburg)
SGL	Stichting Gehandicaptenzorg Limburg
SiSa	Single information, Single audit
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SMO-raad	Raad voor Sociaal Maatschappelijke Ondersteuning

SOB	Stichting Ouderenwelzijn Brunssum
SOBB	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
SOX-armaturen	Oranje lampen straatverlichting
SPIL	(kernwaarden gemeente Brunssum) Samenwerking Professionaliteit Integriteit en Lef
SPP	Strategische personeelsplanning
SPUK	Specifieke Uitkering Stimulering Sport
SSC-ZL	Shared Service Centre Zuid-Limburg
SVBBL	(gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf
SZW	(Ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UWV	Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
SW	Sociale Werkvoorziening
VEBO	Verkeerseducatie Basisonderwijs
VGRP	Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
VOP	Voetgangersoversteekplaats
VOV	Voorwaarde Openbare Verlichting
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VSV	(Bureau) Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTH	Veiligheid, Toezicht en Handhaving
VTV	Volksgezondheid Toekomstverkenning
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WGS	Wet Gemeenschappelijke Schuldhulpverlening
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WKO	Warmte-koude opslag
WKR	Werkkostenregeling
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WML	Watermaatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOPT	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSP	Werkgeversservicepunt Parkstad
WsW	Wet sociale Werkvoorziening

WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
Wvvgz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWW	WoonWijzerWinkel
WWZ	Wonen, Welzijn en Zorg
Ziut	Specialist in openbare verlichting, verkeersregeling en camerabewaking
ZMP	Zeer Moeilijk Plaatsbaren
ZZP	Zorg Zwaarte Pakket